

Verhalen uit de genealogie Van Praet

www.laurentii.be

© Patrik Lauwens, Berlaar, BE, 2021

*Hoe Excellent van Weerde,
hoe hogher ghe-eert.*

Alle rechten voorbehouden

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Uitgegeven in eigen beheer - contact: patrik@laurentii.be

Inhoud

- 906 - Stichting van de heerlijkheid van Praet te Oedelem
- 1119-1302 – Vroege genealogie van Praet
- 1127 - Gervas Van Praet leidde de strafexpeditie tegen de moordenaars van Karel de Goede
- 1153 - Ridder Boudewijn I van Praet, kruisvaarder
- 1183 - Vrijdag de 13de – Over tempelier ridder Boudewijn van Praet
- 1224 - Boudewijn II van Praet beslecht een twist (Kortrijk)
- 1249 - Frank Van Praet te Hannekenswerve (Zeeuws-Vlaanderen), deskundig in inpoldering
- 1260 - (van) Praet en het boek van Reinaard De Vos
- 1272 - Huwelijk van ridder Wolfert I van Borsele met Sybille Van Praet
- 1326 - Het kasteel van Moerkerke in bezit van de familie Van Praet
- 1341 - De heer van Praet, getuige bij de oprichting van een klooster op de Wal te Gent
- 1373 - Verkoop van het leengoed van Praet te Oedelem aan Lodewijk van Male
- 1410 - Josine Van Praet huwde Adrien Vilain I
- 1421 - Jan Van Praet streed aan de zijde van Filips de Goede na de dood van Jan zonder Vrees
- 1424 - Ridder Lodewijk Van Praet, heer van Mijsheerenland
- 1458 - Willem van Praet, schepen te Kermt (Hasselt)
- 1463 - Damiaan Van Praet, eigenaar op de Camermansheide (Malderen)
- 1497 - Ridder Lodewijk van Praet, heer van Kernesse, huwde Catharina van Egmond
- 1515 - Huwelijk Lodewijk van Vlaanderen en Josine van Praet van Moerkerke
- 1515 - Uitwijking van de kinderen van Katrien van Praet en Thomas van de Walle naar de Canarische eilanden
- 1532 - Jonker Karel van Sint-Omaars, zoon van Joos van Sint-Omaars en Anne Van Praet (Moerkerke)
- 1544 - Lodewijk van Vlaanderen, heer van Praet, stadhouder van Holland, Zeeland en Utrecht
- 1556 - Jan van Praet gemachtigd om te procederen (Mechelen)
- 1565-1675 - Vermeldingen van Van Praet bij de Schepenbank te Londerzeel
- 1573 - De prijs voor ongeoorloofde relaties (Gent)
- 1580-1786 - Inwoners Van Praet in Brugge
- 1660 - Joos Verpraet, beschuldigd als tovenaer en weerwolf (Olsene/Gent)
- 1668 – Huis De Bijbel, familie Van Praet-Paternoster (Brugge)
- 1672 - Jaak Van Praet kreeg 100 pond boete voor het niet nakomen van een huwelijksbelofte (Gent)
- 1702 - Frans Van Praet en Margriet De Wachter betalen hoofdgeld (Kappelle-op-den-Bos)
- 1710 - Maarten Van Praet, meier van Buggenhout
- 1717 - Van Praet te Antwerpen
- 1741 - Het ongelukkige liefdesleven van Marie Van Praet (Antwerpen/Lier)
- 1767 - Van Praets verkopen eigendommen te Buggenhout en vestigen zich aan de 'Brabantse' oevers van de Schelde
- 1772 – François Van Praet, lid van de Sint-Jorisgilde te Brugge
- 1781 - Louis Van Praet, drossaard van Buggenhout, verzet zich tegen het huwelijk van zijn dochter
- 1784 – Joseph-Basil Van Praet, conservator van de Nationale Bibliotheek van Parijs, FR
- 1822 – Augustijn Van Praet, actief voor het onderwijs (Brugge)
- 1830 – Jules Van Praet, adviseur van de eerste Belgische koningen
- 1859 - Het "Angelus" en Jules van Praet
- 1862 – Jan Joseph Van Praet te Geel
- 1889 – Victor Van Praet, verdacht als stroper (Londerzeel)
- 1894 - Laurent en Jules François Van Praet uitgewezen uit Frankrijk
- 1908 - De Maalderij van Leest
- 1915 - Leestenaar Jaak Phillip Van Praet overleed in Engeland in 1915
- 1917 - Gerard Van Praet in de Jongensschool van Leest

1918 - Jeanne Van Praet komt om bij de ontploffing van een munitietrein te Kapelle-op-den-Bos
1926 – De familie Van Praet in Leest
1932 - Het gezin Van Praet-Cools te Liezele
1933 - Gouden huwelijk Maes - De Maeyer in Leest
1947 - Afscheid in Kasterlee en een foto van kort na de oorlog
1952 - Wie is wie op de familiefoto Van Praet? (Houtem, Vilvoorde)
1955 - De scheepswerven Van Praet in Baasrode
1959 - Het gezin Lauwens-Van Praet te Liezele
1999 - Bijeenkomst op de brug Van Praet te Brussel

Voorwoord

Laat het vooral het enthousiasme van grootnonkel Jean Demuylder zijn geweest dat mij inspireerde om, in de marge van het onderzoek naar mijn voorouders langs vaders zijde, ook de Van Praet familie onder de loep te nemen. De ouderlijke families Lauwens en Van Praet, schreven gedurende de laatste 5 eeuwen hun familiegeschiedenis in dezelfde streek, in de omgeving van Leest bij Mechelen.

Het werd een boeiende verkenningstocht die vrij goed gedocumenteerd was sinds 11 eeuwen terug in de tijd. De van Praet familie stamt van een oud adellijk Vlaams geslacht, en dat maakt dat hun geschiedenis verder terug in de tijd werd gedocumenteerd. Een meevaller!

Hoe Excellent van Weerde, hoe hogher ghe-eert.

Dit is meteen het tweede boek in een reeks genealogische verhalen. De spreuk is een oud familiedevies, gevonden in het midden van de 17^e eeuw te Brugge.

Veel leesgenot!
Patrik Lauwens, 2021, Berlaar

906 - Stichting van de heerlijkheid van Praet te Oedelem

De heren van Praet, een oud Vlaams adellijk geslacht, stichtten de heerlijkheid of "*seigneurie*" Oedelem¹ in de jaren 900. Oedelem werd al in 906 vermeld door de kroniekschrijver Marbrancq als "Udelhem". De naam is mogelijk een combinatie van "Odila" en "haima" (ofwel heem, ofwel een landtong die uitspringt in een moerassig domein), vrij vertaald "de woning van het domein", of ook "woonplaats van de afstammelingen van Ode" ("Odelinghahem"), of gewoonweg "Oud heem". Varianten in de naam zijn o.m. Olhem (1120), Othelhem (1133), Udelheim (1152), Oedelhem (1165), Odelem en Oedelem (1184), Odelhem, Odelghem (1203), Odeleem (1220), Odelem (1226) en Oudelem (1242)².

De geschiedenis van Oedelem gaat verder terug in de tijd. Er werden sporen teruggevonden van prehistorische bewoning zoals vuurstenen bijlen, aardewerk van duizenden jaren vóór Christus. In cirkelvormige grafheuvels te Wulfsberge bij Oedelem, werden sporen ontdekt uit de Bronstijd (2e eeuw AD). Ook in de Romeinse tijd was er een georganiseerde bewoning. In een kleiput van de vroegere steenbakkerij werden een waterput uit de Romeinse tijd aangetroffen, en nabij het Vliegend Peerd en in het huidige dorp de resten van enkele Romeinse villa's. Ook Romeinse munten werden er teruggevonden. Vanaf de 3e eeuw vestigden de Franken er zich, zoals andere archeologische vondsten aantoonde. De Frankische aanwezigheid is merkbaar in plaatsnamen, zoals Oedelem. Oedelem wordt met Maldegem en Aardenburg gerekend tot de de meest noordelijk bewoonde plaatsen in de streek. Noordelijk daarvan lag een groot moerassig gebied.

De parochie Oedelem was tot in de twaalfde eeuw een deel van de parochie Sijsele. In die eeuw werd ze zelfstandig, net zoals andere voormalige deelparochies als Onze-Lieve-Vrouw, Koolkerke, Sint-Kruis, Assebroek (13e eeuw). Als dorp en kerkgemeenschap ontwikkelde Oedelem zich in de 12e eeuw, en de economische groei van de stad Brugge was daar niet vreemd aan: de bevolkingsgroei te Brugge betekende een groeiende behoefte in voedselvoorzieningen. In die periode werden volop polders bedijkt en werd het omliggende land meer ontgonnen, vaak onder impuls van kloosters en abdijen (Sint-Trudo, Sint-Jan, Zoetendaal, Spermalie,...). Momenteel is Oedelem een deelgemeente van de fusie Beernem.

Een "Praet" is een weide. Het woord is verwant met het Spaanse prado en het Italiaanse prato. De Oudnederlandse "ae" zou in het hedendaags Nederlands als "aa" worden gespeld (zelfde uitspraak, lange "a"). Als toponiem komt de naam voor als een wijk van Jodoigne die "Prate" heet, en in Scherpenheuvel (de Prattenberg). De oudste stammen Van Praet kwamen voor in het Brugse Vrije, in het Antwerpse, in het grensgebied van het graafschap Vlaanderen en het hertogdom Brabant, en in het vroegere Land van Grimbergen. Families Van Praet, Praet en Praat blijken af te stammen van de oude adellijke familie. Dit wordt ook wel eens beweerd van families als (De) Praetere, De Pre(i)ter(e) en varianten, maar het gaat hier om een familienaam met een iets afwijkende etymologische oorsprong: weideopzichter of veldwachter.

De heerlijkheid van Moerkerke werd later gesticht, in het jaar 1100, als leen van het graafschap Vlaanderen. Ridder Lodewijk van Praet, die zich heer van Moerkerke liet noemen, was raadsheer en kamerheer van de hertog van Bourgondië.

---

¹ Oedelem is sinds 906 terug te vinden in geschreven bronnen. De schrijfwijze was toen Udelhem. De naam betekent "woning van het erfgoed of van het domein. In een grafheuvel op Wulfsberge zijn sporen teruggevonden van prehistorische bewoning. Er zijn ook sporen van Romeinse aanwezigheid. In die tijd waren Oedelem, Maldegem en Aardenburg de meest noordelijke bewoonde plaatsen in de streek. Wat noordelijker lag was een groot moerassig gebied. Oedelem werd in 1976 gefusioneerd met Beernem.

² Wapen Oedelem onder Public Domain (Bron Wikimedia, Wikibelgiaan, 2012). – Foto Sint-Lambertuskerk Oedelem onder Creative Commons licentie, LimoWreck, 2008. – Bewerking kaart Oedelem/Beernem van © Google maps, 2019, onder gebruikslicentie. – © Bewerking oude kaart Oedelem uit private collectie, cartografie Walcheren en Zeeuw-Vlaanderen (origineel onder Public domain, 1868/1884).

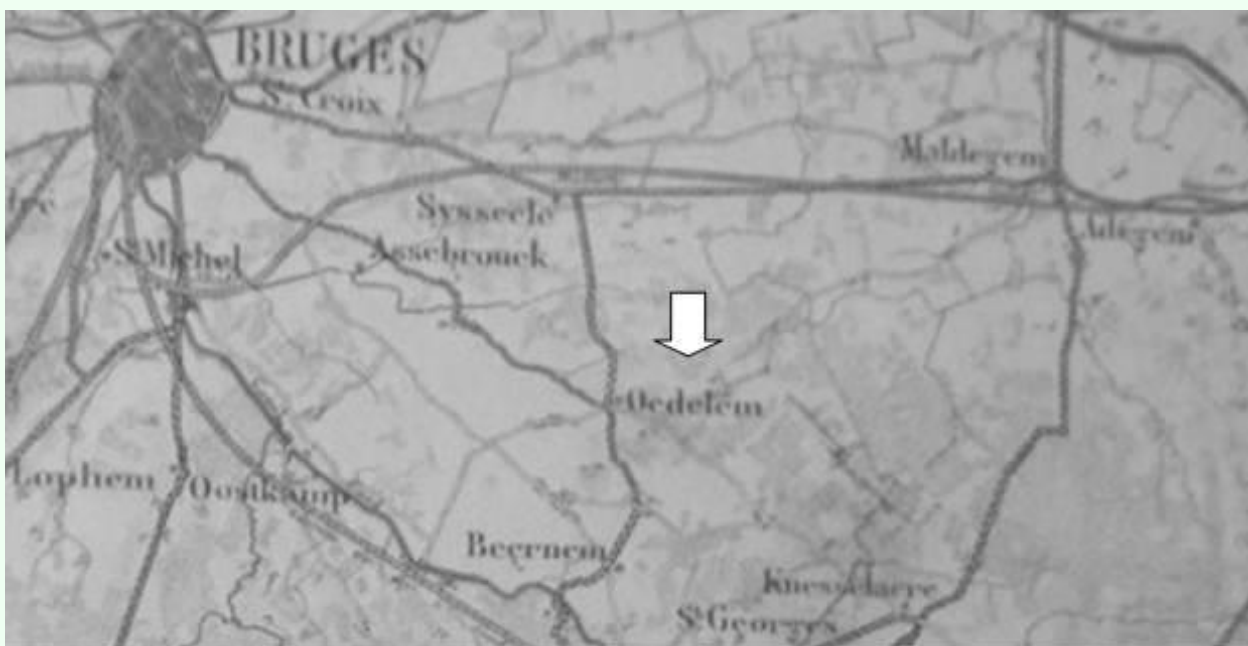
Afbeelding: het wapen van de gemeente Oedelem is afgeleid van het familiewapen van Praet.

Het was ook het voormalige wapen van de gemeente Heverlee bij Leuven.

Afbeelding: de Sint-Lambertuskerk van Oedelem dateert uit 1629-1630, ruim 720 jaar na het jaar 906. De parochie was tot in de 12^e eeuw onderdeel van de parochie Sijsele.

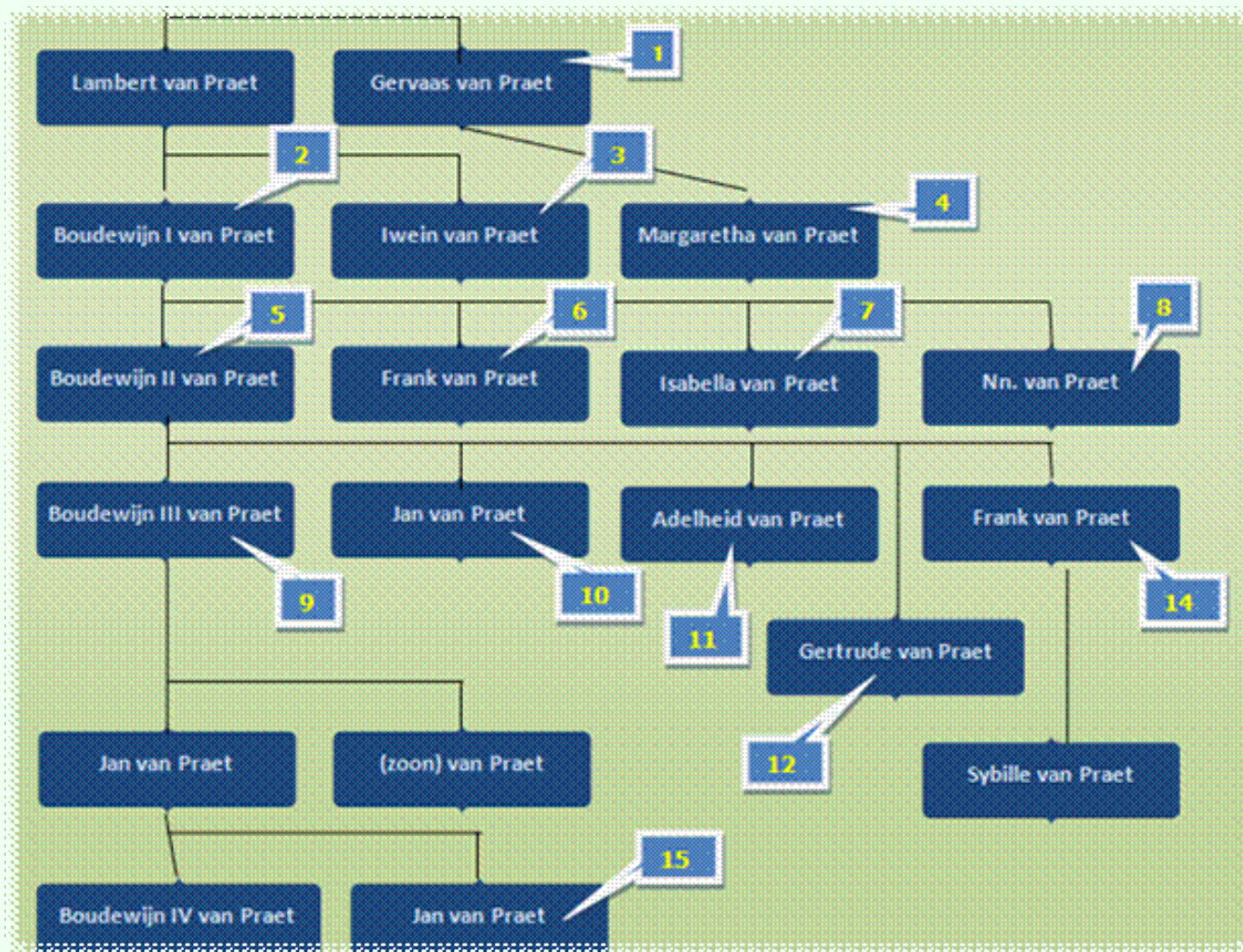
Kaarten: Oedelem is deel van de huidige gemeente Beernem.

1119-1302 – Vroege genealogie van Praet

Uit onderzoek van de genealogie van Praet, kwamen we tot het volgende schema van voorouders in de periode 1119-1302³.

³ Bewerking Laurentii.be, 2008-2012. (c) Stamboomoverzichten Laurentii.be, 2012 – Foto's zegels uit private collectie (originelen onder Public Domain).

Toelichting

- 1 Gervaas van Praet was kamerheer van Karel van Denemarken, en vergezelde de nieuwe graaf van Vlaanderen in 1119 bij diens intrede samen met de jonge hertog Willem van Normandië. Later leidde Gervaas van Praet de strafexpeditie tegen de moordenaars van Karel de Goede in 1127. Hij was kanselier van de graaf en burggraaf van Brugge.
- 2 Vermeld als kruisvaarder in 1153. Hij was gehuwd met Ghiela
- 3 Vermeld in 1153 te Affligem.
- 4 Margaretha van Praet werd vermeld als non te Utrecht omstreeks 1150.
- 5 Boudewijn II van Praet, heer van Praet en Watervliet, ridder en tempelier, vermeld in 1183-1227. Hij was naar verluidt gehuwd met Maria Van Maldegem.
- 6 Frank van Praet, ridder in 1225, vermeld tussen 1201-1230
- 7 Isabella van Praet, vermeld in 1190-1200, gehuwd met Rainier van Watervliet.
- 8 Nn (voornaam niet bekend) van Praet die huwde met Daniel I van Halluin, "de Vico", vermeld tussen 1194 en 1217.
- 9 Boudewijn III van Praet, heer van Praet, Watervliet en Zomergem, vermeld in 1221-1241, gehuwd met Catherine Nn. *[Afbeldingen: zegel van Boudewijn III van Praet en daaronder het zegel van Jan van Praet, vermeld onder 10.]*
- 10 Jan van Praet, onderdiaken en kannunnik van Sint-Donatus te Brugge, vermeld in 1226-1258, waarvan wij vermoeden dat hij de dichter Jan (van) Praet is vermeld in het boek "Van den vos Reinaard" waarvan de eerste verhalen in 1160, kort na Jans dood, verschenen.
- 11 Adelheid van Praet, vermeld in 1224, gehuwd met Jan II van Bondues.
- 12 Gertrude van Praet, vrouwe van Bongarde, vermeld in 1254, gehuwd met Walter I van Oostwinkel,
- 13 Niet vermeld in het overzicht is een dochter van wie de voornaam onbekend is, en die huwde met Nn. van Knesselare, van wie ridder Boudewijn van Knesselare, vermeld in 1258-1259.
- 14 Deze Frank van Praet was heer van Hannekensvere, en werd vermeld bij de inpoldering bij Zandijk, Zeeuws-Vlaanderen, in 1249. Door zijn huwelijk met een Walcherse, kreeg zijn dochter Sybille de naam van Zandenburgmee.
- 15 Deze Jan van Praet werd vermeld in 1302 *[Afbelding: zegel van Boudewijn IV van Praet]*

1127 - Gervaas Van Praet leidde de strafexpeditie tegen de moordenaars van Karel de Goede

De eerste melding van Gervaas Van Praet, vonden we bij de inhuldiging van Karel van Denemarken, die later "Karel de Goede" zou worden genoemd, als graaf van Vlaanderen in 1119. Bij de intrede van Karel van Denemarken reden aan zijn zijde de jonge hertog Willem van Normandië en Gervaas van Praet, kamerheer, en beschreven als romanheld door Hendrik Conscience⁴ als "geroemd als een wijs, moedig en verkleefd ridder".

Er was een complot om de graaf van Vlaanderen, Karel de Goede, te vermoorden, uitgaande van proost Bertulf, de zoon van Erembald van Veurne. Aanleiding waren de plannen van de graaf om de macht van de proost en zijn familie

⁴ In de geromantiseerde "De kerels van Vlaanderen" van Hendrik Conscience (1883) speelt Gervaas Van Praet een prominente rol.

in te perken. Bertulf was administratief hoofd van de graaf, kanselier van Vlaanderen, en had familieleden op belangrijke machtsposities weten te plaatsen gedurende de 28 jaar van zijn kanselierschap. Ook al waren deze 'ministeriëlen', zeg maar dienaars, niet van adel, toch beslisten zij achter de schermen over het reilen en zeilen van het graafschap.

In 1089 was Bertulf als proost van de Sint-Donaatskerk⁵ te Brugge geïnstalleerd. Hij was een 'horige' in dienst van de adel en maakte deel uit van een nieuwe klasse van bevoorrechte lijfeigenen die een vrijer statuut verkregen ("ministeriëlen"). Drie jaar later trad hij toe tot het dagelijks bestuur van Brugge en werden zijn broers benoemd tot burggraven van de stad. De familie van Bertulf, kreeg de bijnaam van 'Erebaldden' en bouwde zijn macht verder uit via een grote zeggenschap over de kanselarij van Brugge, de grafelijke domeinen en het kapittel van de Sint-Donaatskerk. Zoals meer gebeurde in deze nieuwe klasse, sloten zij dankzij hun macht en rijkdom ook huwelijken af met adellijke families. Dat was nog ongebruikelijk in die tijd, omdat het de regel was binnen de eigen stand te huwen. De opkomst van deze nieuwe klasse semivrije personen zorgde in heel Europa voor een verstoring van het 'klassieke' evenwicht tussen adel, kerk en steden.

Karel de Goede werd tussen 1080 en 1086 in Denemarken geboren als zoon van de Deense koning Knoet IV en Adelheid van Vlaanderen, dochter van Robrecht I de Fries en ging oorspronkelijk bij de naam Karel van Denemarken. Als neef van graaf Boudewijn VII van Vlaanderen (regerend van 1111-1119) werd hij voor diens dood als opvolger benoemd. Een of twee jaar voordat hij Boudewijn opvolgde⁶, trad hij in het huwelijk met Margareta van Clermont. Zijn erenaam 'de Goede' verdiende hij voornamelijk tijdens en na de hongersnood van 1124-1125 die Europa teisterde.

Afbeelding: Karel De Goede, Graaf van Vlaanderen tussen 1119 en 1127⁷

Een incident leidde tot een verhoogde spanning tussen de Erebaldden en de adel. Een ridder weigerde in 1126 een strafproces tegen een Erembalder in een tweekamp te beslechten, omdat zij niet van adel waren. Graaf Karel de Goede moet tot het besef zijn gekomen dat het breken van de macht van de Erebaldden veel misstanden, misbruiken en onrust kon doen verdwijnen. Dat begon met het opeisen van de Erebaldden als zijn horige onderdanen – waarbij zij de kans kregen hun adellijke afkomst te bewijzen voor een rechtbank in Kassel, een achterleen van Vijve-Ainsche dat tot de 10^e eeuw in het bezit was van de Sint-Pieterabdij van Gent. De Erebaldden daagden er evenwel op met een grote legerschare, en de rechters durfden geen uitspraak doen. Op wraak belust, vernielden de Erebaldden de bezittingen van de heer Tanemar van Straten, een lid van de hofhouding van Karel de Goede, die als aanzetter tot de rechtsgang werd beschouwd.

Grafelijk secretaris van Karel de Goede, Galbert van Brugge, beschreef in zijn dagboek de gebeurtenissen van 1127-1128, waaronder het machtsmisbruik van de Erebaldden en de moord op Karel de Goede⁸. Het ging van kwaad naar

⁵ Deze kerk werd afgebroken tijdens de Franse Revolutie.

⁶ Boudewijn VII, bijgenaamd Hapkin of ook soms "met den Bijl", overleed op 17 juni 1119 als gevolg van een hoofdwonde die hij enkele maanden tevoren had opgelopen toen hij samen met de Franse koning Lodewijk VI "de Dikke" in de tweede Normandische oorlog het beleg had geslagen voor de Normandische vesting van het stadje Eu. Boudewijn had geen nakomelingen. Aangezien Boudewijn enig kind was gebleven, toen zijn twee broers vóór hun vader overleden, moest men voor de opvolging een graad hoger gaan. De enige die hiervoor in feite in aanmerking kwam was Karel van Denemarken, de kleinzoon van Robrecht de Fries langs zijn moeder Adelheid, die gehuwd was met Knut IV, koning van Denemarken. Karel, werd, mede uit veiligheidsoverwegingen, kort na de dood van zijn vader naar Vlaanderen gebracht waar hij zijn jeugd aan het hof van Boudewijn VII doorbracht. Hij vergezelde Robrecht II naar Palestina tijdens de eerste kruistocht. Zijn inhuldiging als graaf van Vlaanderen had enkele dagen na de dood van Boudewijn VII plaats te Brugge.

⁷ (c) Bewerking portret Karel de Goede, Sint-Salvator Brugge onder Public Domain, 15e eeuw (met dank aan Paul Hermans) – Bewerking prent Chroniques de Saint-Denis (ou de France), British Library, Royal 16 G VI, Public Domain, 1332-1350.

⁸ Galbertus van Brugge beschreef in zijn dagboek ook het vermeende dodenmaal van de moordenaars: "Hierbij zij aangetekend dat, na de moord op graaf Karel, de nacht na zijn eerste begrafenis, Borsiard en de deelgenoten van zijn misdaad, naar het gebruik van heidenen en tovenaars, een beker vol bier namen en brood. Gezeten rond het graf, plaatsten zij de drank en het brood op de

erger, want op 2 maart 1127, op een mistige ochtend te Brugge, werd Karel de Goede tijdens zijn ochtendgebed in de Sint-Donaatskerk vermoord⁹. Zijn kamerling, Gervaa van Praet, wist diezelfde dag Brugge te ontvluchten, terwijl ook andere getrouwen aan de graaf werden vermoord door de Erembalden.

De onverwachte dood van de graaf van Vlaanderen, en het feit dat zijn huwelijk met Margareta van Clermont kinderloos was gebleven, dompelden Vlaanderen in een crisis. In Vlaanderen was er geen onmiddellijke reactie, omdat men beducht was voor de “clan van de Erembalden” zoals de aanstokers werden genoemd.

Op 7 maart 1127 kwam er een reactie. Gervaa van Praet nam met een dertigtal ridders, waaronder zijn leenmannen, vergezeld van een duizendtal manschappen een vestiging in van de Erembalden, het kasteel van Wilfried Cnop, een broer van Bertulf, te Raverschot nabij Eeklo. Het ontmoedigde garnizoen werd al snel tot overgave gedwongen. De versterking werd vernield, enkele kopstukken van de familie werden gelyncht en hun bezittingen werden verdeeld onder de baronnen.

Afbeelding: een middeleeuwse uitbeelding van de moord op Karel de Goede in de Sint-Donaatskerk te Brugge.

Daarna rukte Gervaa van Praet op naar Brugge. Wilfried Cnop kon echter met enkele van zijn mannen ontsnappen en zich kort daarop voegen bij zijn broer te Brugge.

Op 9 maart 1127 werden Gervaa en zijn mannen langs de stadpoort aan het Zand door de Bruggelingen de stad binnengelaten. Met de hulp van de Bruggelingen, en later ook van de Gentenaren, werden na dagen van belegering van de grafelijke woonst de moordenaars van Karel de Goede gevangen genomen. De soldaten van Bertulf verdedigden zich heftig, maar moesten zich terugtrekken op de Burg, het castrum van de Vlaamse graven. Onder de toestromende hulptroepen bevond zich onder meer Zeger, ook Siger genoemd, de kastelein van Gent met zijn legerbende, en Iwan, de broer van Boudewijn van Aalst.

Ook een massa burgers van Gent die door de kastelein waren opgeroepen, voegden zich bij de belegeraars. Op 16 maart verscheen ook nog Petronella van Saksen, weduwe van Floris I, de graaf van Holland, met haar zoon Diederik VI en een troep wapenknechten. Petronella hoopte dat men haar zoon tot graaf van Vlaanderen zou kiezen.

Een andere opponent was Boudewijn IV, de graaf van Henegouwen. Hij viel Oudenaarde binnen en stak de stad in brand. Bevreesd voor een wraakactie van Lodewijk, keerde hij nadien in allerijl terug naar Bergen en hield er zich gedeisd.

---

tafel van het graf en aten en dronken bovenop het lichaam van de zalige graaf, in het geloof dat dan niemand hem op enigerlei wijze zou wreken.” Galbertus maakte er een “heidense gebruik” van als het negatieve spiegelbeeld van de eucharistie: brood en een beker bier worden op de graftombe geplaatst, in plaats van het brood en de kelk op het altaar; eten en drinken bij het graf zoals heidenen en tovenaars doen, in plaats van de communie rond het altaar; het bezweren van een dreigende vergelding, in plaats van vrome gebeden. Galbert zette daarmee een lange traditie voort van reacties vanwege Christelijke auteurs op heidense rituelen.

⁹ De Katholieke kerk zou hem in 1884 gelukzalig verklaren. Zijn neogotische reliekschrijn (1883-1885) wordt bewaard in een zijkapel van de Sint-Salvatoriekathedraal van Brugge. In de middenbeuk kan men een houten portret van Karel de Goede terugvinden. Zijn rechter bovenrib werd bewaard in een kristallen neogotische reliekschrijn die sinds 1880 werd tentoongesteld in de Torhoutse Sint-Pieterskerk. De vader van Karel de Goede, de Deense koning Canutus of Knoet IV in 1100 heilig verklaard. Canutus werd vermoord in 1086, waarna Karel naar Vlaanderen kwam.

Het slechte bestuur van Willem Clito, die zijn beloften ten opzichte van de bevolking niet kon nakomen, en omwille van de toenemende armoede in Vlaanderen door het stilvallen van het de handel met Engeland¹⁰, kwam het tot een opstand die uitmondde in de dood van Willem Clito in 1128. In datzelfde jaar kreeg het huis van Elzas zeggenschap over het graafschap, mede door de voorspraak van de Vlaamse steden die daarmee hun groeiende rol in de Vlaamse politiek gestalte gaven. Diederik van de Elzas werd geïnstalleerd als Graaf van Vlaanderen, en een nieuwe periode van welvaart en stabiliteit brak aan.

Gervas Van Praet was op 2 april 1127 door de nieuwe graaf Willem Clito, met instemming van de Franse koning, aangesteld tot nieuwe burggraaf van Brugge. In die functie kreeg hij respect van de Bruggelingen, maar kwam onder druk te staan vanwege het wanbeleid van de nieuwe graaf. Hij zwoer uiteindelijk zijn manschap aan de graaf af, en zwoer trouw aan de nieuwe graaf Diederik van de Elzas. Uit de dagboeken van Galbertus blijkt dat Gervas zich ook actief had gemengd in de gevechten om het bewind van graaf Clito omver te werpen. De precieze leeftijd van Gervas Van Praet werd niet vermeld.

Gervas had een broer, Lambert van Praet, vermeld in 1122. Lambert van Praet was de vader van Boudewijn I van Praet en van Ivan (Iwein) van Praet, vermeld in 1153 te Affligem. Gervas van Praet had één dochter, Margaretha van Praet. Zij werd vermeld als non te Utrecht in het midden van de 12e eeuw.

Naar verluid werden zevenentwintig samenzweerders van de hoogste toren van de burcht naar beneden geworpen op bevel van de Franse koning Lodewijk VI (inmiddels ook aangekomen in de Vlaamse contreien). Eén van de moordenaars, Wido Van Steenvoorde, werd in Reningelst gedood in een tweegevecht met Herman Den Iseren. Het betekende het einde van de macht van de Erebalden.

Gervas Van Praet was van adel. Hij was vermoedelijk verwant met burggraaf Boldran van Brugge¹¹, overleden omstreeks 1060, en de familie was gevestigd in Oedelem, West-Vlaanderen, waar zij op een 10-tal kilometer van Brugge de “Heerlijkheid Praet” bestuurden. Gervas Van Praet was een kamerling van de Graaf van Vlaanderen, een ereambt, althans in theorie belast met het toezicht op de grafelijke vertrekken en de grafelijke schatkamer. Hij was de opstand tegen de Erebalden begonnen op 7 maart 1127.

In dezelfde maand werd Willem Clito, lid van de Vlaamse dynastie langs moederszijde en Normandiër, aangesteld als de nieuwe graaf van Vlaanderen onder druk van de Franse koning, leenheer van het Graafschap Vlaanderen. Willem Clito was evenwel nog een eind verwijderd van de macht. Willem van Ieper betwistte de keuze van de koning door zich meester te maken van Veurne, Cassel, Aire en Sint-Winoksbergen. Lodewijk VI, samen met Gervas van Praet en vergezeld van Willem Clito, trok met een goed gewapend leger op naar Ieper en belegerde de stad. Dit beleg was van korte duur. De burgers van Ieper openden de poorten van de stad. Lodewijk en zijn soldaten stroomden de stad binnen en konden de verraste Willem gevangen nemen. Hij werd opgesloten in de gevangenis van Rijsel.

---

¹⁰ Willem Clito of Guillaume Clito (d.i. zoon van koning of prins), was de zoon van Robert van Normandië, die zijn broer Hendrik I, koning van Engeland, in 1106 had laten opsluiten. Willem was de kleinzoon van Mathilde, de oudste dochter van de Vlaamse graaf Boudewijn V, die in 1053 met Willem de Veroveraar was getrouwd.

¹¹ Mogelijk speelden ook familiale belangen mee. De burggraaf van Brugge, Boldran, was gehuwd was met een zekere Dedda of Duva. Deze Dedda onderhield een relatie met Erebald van Veurne, die wapenknecht was van haar man. Dedda had haar minnaar beloofd met hem te trouwen en hem tot burggraaf te verheffen zodra Boldran zou overlijden. Erebald vermoordde zijn meester tijdens een boottocht op de Schelde en huwde kort daarna met Dedda, maar die zou door het huwelijk haar adellijke voorrechten verliezen.

1153 - Ridder Boudewijn I van Praet, kruisvaarder

Ridder Boudewijn I van Praet werd vermeld tussen 1153-1174. Hij was een zoon van Lambert van Praet, broer van Gervaa van Praet, en was gehuwd met Ghiela. Er wordt aangenomen dat Boudewijn I deelnam aan de derde kruistocht. Ook Gervaa van Praet, en Boudewijns zoon Boudewijn II, die op latere leeftijd toetrad tot de tempelriidders, namen deel aan de kruistochten tot "bevrijding van het Heilig Land".

Boudewijn I van Praet had vier kinderen:

- **Boudewijn II van Praet**, heer van Praet en Watervliet, ridder en tempelier, vermeld in 1183-1227,
- **Frank van Praet**, ridder in 1225, vermeld tussen 1201-1230,
- **Isabella van Praet**, vermeld in 1190-1200, *vermoedelijk* gehuwd met Reinier van Watervliet,
- Nn (voornaam niet bekend) van Praet die huwde met Daniel I van Halluin, "de Vico", vermeld tussen 1194 en 1217.

Afbeelding: middeleeuwse voorstelling van het beleg van Akko uit 1280. Ridder Boudewijn van Praet zou aan deze (3^e) kruistocht hebben deelgenomen in het gevolg van de Franse koning Filips II tussen 1189 en 1191. Zijn zoon Boudewijn II van Praet nam deel aan de 5e kruistocht (1219-1221), en zijn grootnonkel Gervaa van Praet¹ ging hem vooraf².

Merk dat in ons onderzoek ook ridder Odin Lauwereyns van Diepenhede deelnam aan de 7^e kruistocht (1248-1254). Voorouders van Odin Lauwereyns namen deel aan eerdere kruistochten (van Cadsant, de Baenst, Lawrence)¹³.

Ridder Boudewijn van Praet, kruisvaarder

De "derde" kruistocht vond plaats tussen 1189 en 1192 en had tot doel het Heilige Land te veroveren op Saladin. De vorige "tweede" kruistocht had gefaald in de ogen van de Europese leiders, en de Zengiden hadden Syrië verenigd, en vervolgens hadden de Fatimidische heersers van Egypte zich verenigd met Syrië onder Saladin. Saladin verminderde het grondgebied van de christelijke staten en had Jeruzalem heroverd in 1187. De "derde" kruistocht leidde niet tot de herovering van Jeruzalem.

De kruistocht vond plaats onder de leiding van Hendrik II van Engeland, in 1189 opgevolgd door Richard Leeuwenhart, en Filips II van Frankrijk. Ook de Rooms-Duitse keizer Frederik Barbarossa trok ten strijde, verzamelde een groot leger waarmee hij door Anatolië trok, maar hij verdrong nog voor hij het Heilig Land bereikte en heel wat van zijn troepen trokken daarop terug naar huis. Hij werd opgevolgd door Leopold V van Oostenrijk, die met Filips II Akko heroverde en in augustus 1191 terugtrok. Richard Leeuwenhart bleef in verdediging in een aantal kuststeden en sloot op 2

¹² (c) Bewerking miniatuur "beleg van Akko" van Bibliothèque Municipale de Lyon, Ms 828 f33r onder Public Domain, 1280.

¹³ Onder meer Antonie van Cadsant nam deel aan de "1e" kruistocht van 1096, onder leiding van Godfried van Bouillon, in het gevolg Robert van Vlaanderen. Aan de 3e kruistocht nam ook Robert Lawrence (Engelse tak Lauwereyns) deel in het gevolg van Richard Leeuwenhart.

september 1192 een verdrag met Saladin³ waarin Jeruzalem onder controle van de moslims bleef, hoewel ongewapende christelijke pelgrims en kooplieden toestemming kregen de stad te bezoeken. In oktober 1192 keerde Richard terug naar Engeland. De kruistocht leidde er ook toe dat een belangrijk koninkrijk op Cyprus kon behouden blijven, en de Syrische kust. Zes jaar later zou de "vierde" kruistocht volgen.

1183 - Vrijdag de 13de – Over tempelier ridder Boudewijn van Praet

Een populair gezegde wil het dat vrijdag de 13^e een ongeluksdag is. De oorsprong van dit bijgeloof – immens populair geworden door de gelijknamige horrorfilm – gaat ver terug in de tijd, naar de bewuste vrijdag 13 oktober 1307.

Samen met de Franse koning Filips de Schone beraamde paus Clemens V een duister plan om korte metten te maken met de tempeliers. In een militaire manoeuvre waar de CIA zich niet voor zou hoeven te schamen, vaardigde paus Clemens geheime, verzegelde orders uit die door zijn soldaten in heel Europa tegelijk moesten worden geopend, op vrijdag 13 oktober 1307. De tempeliers zijn in 1307 inderdaad massaal vervolgd en vermoord.

Eén van de voorouders langs moeders zijde was lid van de orde een eeuw voordien. Ook in Vlaanderen waren de tempeliers actief. Wetenschappers van het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE) hebben de voorbije jaren het Groot-Tempelhof in Slijpe, Middelkerke, onderzocht. Ze tonen aan dat de tempelridders er in de vroege 13e eeuw een commanderij vestigden. De *Commanderie de Flandres* behoort tot de oudste van de tempelorde en was één van de belangrijkste van het graafschap Vlaanderen.

(c) laurentii.be

Boudewijn II van Praet was lid van de orde van de tempelridders. Hij was een zoon van Boudewijn I, vermeld in 1153-1174 als heer van Praet, en van Ghiela. Boudewijn I nam deel aan de derde kruistocht (1189-1192). Ook zijn grootnonkel Gervas van Praet, en Boudewijn II (1217-1221), namen deel aan de kruistochten tot "bevrijding van het Heilig Land".

Afbeelding: tempelierridder in het bekende ornaat. In oorsprong ging het om het orde van monniken die het zwaard hanteerden in dienst van de paus, een contradictie met de leer van de Katholieke kerk¹⁴.

Allicht iets bekender zijn de twee belangrijkste oprichters van de orde van de tempeliers: Hugh de Payns en Godfried van Saint-Omer¹⁵. Beiden behoorden tot de zogenaamde Ridders van het Heilig Graf, een broederschap van kruisvaarders dat na de verovering van Jeruzalem door de patriarch van de stad was aangesteld ter bescherming van de kerk. Enkele van deze broeders, onder wie de twee genoemde ridders, waren ontevreden over het gebrek aan militaire taken. Het beschermen van pelgrims op weg naar het Heilig Graf,

¹⁴ (c) Bewerking historische afbeeldingen Laurentii.be – originelen onder Public Domain (Irish Masonic Jewels/Marcomogolon, 1924, 2013, 2017 – Bron: Wikimedia – Templars, 1870 – Bron: Münchener Bilderbogen/Wikimedia Commons – Illustratie Slag van Bouvines, Le Petit journal, 1914). – © Foto Katharenland, 2006, van P. Lauwens.

¹⁵ 'Le sang des Saint-Omer des croisades à la quenouille en Artois, Flandres, Normandie, Angleterre et dans les Etats Latins d'Orient', Thomas Delvaux, Abbeville, F. Paillart, 2007

leek hen een nuttiger taak. Daarom scheidden zij zich af van hun broederschap, met toestemming van de koning en de patriarch.

In 1120 werd het bestaan van deze groep ridders officieel bekrachtigd op het Concilie van Nablous, waar Hugh en Godefroy de geloften van armoede, kuisheid en gehoorzaamheid aflegden. De Orde der Tempeliers was hiermee geboren. We weten ook van verwantschappen tussen van Praet en Saint-Omer aan het begin van de 16^e eeuw.

Boudewijn I van Praet had vier kinderen: Boudewijn II van Praet, heer van Praet en Watervliet, ridder en tempelier, vermeld in 1183-1227; Frank van Praet, ridder, vermeld in 1201-1230; Isabella van Praet, vermeld in 1190-1200, gehuwd met Reinier van Watervliet; en Nn. van Praet die huwde met Daniel I van Halluin "de Vico", vermeld tussen 1194 en 1217. Van Boudewijn I van Praet weten we dat hij een zoon was van Lambert van Praet (broer van Gervas van Praet) en dat hij een broer had, Iwein van Praet, vermeld in 1153.

Van Boudewijn II van Praet zijn er meldingen in 1183-1227. Hij werd vermeld als ridder in 1208, als heer van Praet en een deel van Watervliet, en als tempelier in 1226-1227. Boudewijn II van Praet huwde Maria van Wavrin (Waver)¹⁶, die verwant was met Johanna, de gravin van Vlaanderen. Een kleindochter, Sybille Van Praet, huwde met Wolfert I van Borsele, een rechtstreekse afstammeling van Karel De Grote. Boudewijn II overleed na 8 april 1227. De precieze overlijdensdatum is niet gekend.

Boudewijn Van Praet, in het Latijns ook vermeld als "Balduini de Prat(o)", trad op als getuige bij een oorkonde in 1200 te Rupelmonde, bewaard in het cartularium van de abdij van Ninove. De oorkonder was Boudewijn, graaf van Vlaanderen en van Henegouwen. Ook "*Sigeri Templarii, quondam castellani de Gant*" (Zeger, tempelier, kastelein van Gent) werd vermeld als getuige bij deze gelegenheid.

Afbeelding: historische evocatie van Philips II Augustus, de koning van Frankrijk, tijdens de slag van Bouvines op 12 juli 1214¹⁷.

Boudewijn van Praet nam deel aan de slag te Bouvines op 12 juli 1214. De anonieme auteur van de Béthune vermeldde hem in zijn kroniek, geschreven na 1220. Deze auteur schreef voor Robert van Béthune en zijn entourage. Boudewijn onderscheidde zich tijdens deze veldslag: "Baudouin van Praet, een welgesteld man uit Vlaanderen, sloeg met één houw Huan van Malaunoi (Hugh van Maleveine?), een zeer goed ridder, met zijn paard op de grond toen hij deze aanviel." Te Bouvines, nabij Rijsel in Frans Vlaanderen, versloeg Filip II Augustus, koning van Frankrijk, de geallieerde legers van onder meer Otto IV, graaf Ferdinand van Vlaanderen, graaf Reinoud van Boulogne, graaf Willem van Holland, koning Jan van Engeland en de graven van Namen, Leuven en Limburg. Na de veldslag werd de graaf van Vlaanderen met tal van nobelen gevangen genomen en naar Parijs gebracht. Zij werden er enige tijd opgesloten en tegen losgeld vrijgekocht.

¹⁶ Tijdens de veldslag in Bouvines werd haar broer, Hellin II van Wavrin gevangen genomen tezamen met tal van nobelen van Vlaanderen. Haar vader, Robert I, heer van Wavrin, was de sénéchal van Vlaanderen. Haar broer Hellin II was vrij recent ridder geworden toen de slag plaatsvond. Hij was gehuwd met Elisabeth van Montmirail. Maria's vader was weduwnaar van Adelheid van Guines en was vóór 1193 hertrouwd met Sybille van de Elzas (vrouwe van Sint-Venant, Lillers en Vlad slo). Via Maria's moeder Sybille was er een relatie met de graven van Vlaanderen. Sybille van de Elzas was een kleindochter van Dirk van de Elzas, de graaf van Vlaanderen vanaf 1128. Haar vader, Pieter van de Elzas was proost van Brugge, elect van Kamerijk (1167, wereldlijk geworden in 1174), graaf van Nevers, heer van Eline (...) en was omstreeks 1175 gehuwd met Machteld van Bourgondië, gravinweduwe van Nevers. Haar kozijn (zoon van haar vaders zuster Margaretha van de Elzas) was Boudewijn, graaf van Henegouwen, Namen en Vlaanderen, keizer van Constantinopel (1204) die gehuwd was met Maria van Champagne. De toenmalige gravinnen Johanna (1205-1244) en Margaretha (1244-1280) van Vlaanderen en van Constantinopel waren achternichten van Maria.

¹⁷ Ook de glasramen van de kerk van Bouvines, beelden fragmenten van de slag uit.

Tijdens deze veldslag werd ook ridder Gerard van Randerode vermeld, een verwante van de heren van Praet. Hij vocht dapper aan de zijde van Bernard van Oostmalle en graaf Otto van Tecklemburg, graaf Conrad van Dortmund, volgens de kroniekschrijver Willem De Bretoen. Hij werd samen met Bernard van Oostmalle gevangen genomen door de Fransen. De aanleiding van deze veldslag, en de conflicten tussen Engeland en Frankrijk vanaf 1202, dient allicht gezocht in de disharmonische verhouding van de Franse Capetingers (koningshuis) ten opzichte van de verovering van Engeland door Willem de Normandiër. De nakomelingen van Willem, vanaf zijn zoon Hendrik I van Engeland (1068-1135) waren van vazallen van de Franse koning opgeklommen tot het koningschap over Engeland, en Normandië werd een twistappel. De graaf van Vlaanderen weigerde in 1213 deel te nemen aan een geplande invasie van Engeland van de Franse koning. De veldslag van Bouvines wordt doorgaans aangeduid als het einde van de macht van de (Engelse) Plantagenets op het (Franse) vasteland.

In mei 1216 trad Boudewijn van Praet op als getuige voor Filips van de Woestijne, de heer van Zomergem. Filips schonk een erfrente van 30 schellingen voor het zielenheil van zijn tante. Boudewijn tekende als "*S. Balduini de Prat*", en een broer, Frank van Praet, tekende met "*S. Franconis fratris eius*". Mogelijk paste deze oorkonde van Filips van Zomergem in een reeks schenkingen voor het zielenheil die als gevolg van de predicatie en de kruisopnamen als voorbereiding van de Vijfde Kruistocht (1217-1221) werden gemaakt.

De aanwezigheid van Boudewijn Van Praet bij de veldslag van Bouvines was ook niet onbelangrijk. Deze slag werd als drukking middel gebruikt om ridders te ronselen voor de Vijfde Kruistocht. Van een aantal ridders, ook in het Brabantse en het Vlaamse kamp, werd aangetoond dat ze in 1218-1220 op kruistocht vertrokken. De "kruisopname" gebeurde bij enkele Vlamingen al net vóór de veldslag. In 1216 trok Oliverus Scholasticus, een kruisprediker van de Vijfde Kruistocht, door Brabant en Vlaanderen. Hij vertoefde in de omgeving van Nijvel, Brugge en Gent volgens Caesarius van Heisterbach.

Afbeelding: yours truly in het Katharenland, Langue d'Oc, in het spoor van de legenden over Tempeliers, augustus 2006¹⁸.

Vermoedelijk was Boudewijn aanwezig bij de Vijfde Kruistocht, en kwam hij bij het beleg van Damiate onder de indruk van de ordebroeders of tempelierridders. In Brabant zijn voorbeelden bekend hoe de kruisvaarders er zich lieten inspireren door de tempelierorde. Wanneer Boudewijn II van Praet tot de Orde van de Tempeliers toetrad, is niet precies bekend. Er is wel een vermelding in 1226-1227, maar het is niet uitgesloten dat Boudewijn daarvoor, na de Vijfde Kruistocht, tempelierridder werd¹⁹.

Afbeelding: het logo van de tempeliers, twee ridders gezeten op één paard. Oorspronkelijk heetten zij de "arme ridders van Christus".

Boudewijn II van Praet had verschillende kinderen: Boudewijn III van Praet, heer van Praet, Watervliet en Zomergem, vermeld in 1221-1241, Jan van Praet, onderdeken en deken van Sint-Donatius te Brugge, vermeld in 1226-1258, Adelheid van Praet, vermeld in 1224, gehuwd met Jan II van Bondues, Boudewijn van Praet, ridder, vermeld in 1242-1255, O.-L.-Vrouwewerk te Brugge, Gertrude van Praet, Vrouwe van Bongarde, vermeld in 1254, gehuwd met Walter I van Oostwinkel, Nn. [Nn. = niet genoemd] van Praet, gehuwd met Daniël I van Halluin, Nn. van Praet, gehuwd met Nn. van Knesselare, van wie ridder Boudewijn van Knesselare, vermeld in 1258-1259.

Boudewijn III van Praet huwde Catherine Nn., en was vader van Jan van Praet, vermeld in 1228-1299, heer van Praet en Watervliet, ridder, gehuwd met Catherine Nn.. Jan van Praet was op zijn beurt vader van ridder Boudewijn IV van Praet, heer van Praet, en van Jan van Praet, vermeld in 1302 te Brugge.

¹⁸ Zie ook de prachtig uitgewerkte website van Jan Hosten, www.tempeliers.be.

¹⁹ Getrouwde mannen konden Tempelier worden, maar alleen de ongehuwde ridders droegen witte gewaden, overige Tempeliers droegen bruine of zwarte gewaden. Tempeliers mochten wel bezittingen hebben, maar deze vervielen na hun dood aan hun broeders, de andere Tempeliers. Een eventuele weduwe van een Tempelier kreeg wel een deel van de erfenis om in haar onderhoud te voorzien, maar zij mocht niet in het huis van haar overleden man blijven wonen.

De edellieden Boudewijn II van Praet en Zeger van Mossere beslechtten in 1224 een twist die gerezen was tussen Jan van Bondues en diens vrouw Adelis van Praet, een dochter van Boudewijn II van Praet. Deze laatste waren ontvangers van de spijker (een belasting) van Kortrijk. Walter van Kortrijk betwistte de inkomsten op bedoelde spijker, die op dat ogenblik 280,5 hoet haver bedroegen. Walter van Kortrijk had deelgenomen aan de vierde kruistocht, en was omstreeks 1211 terug in Vlaanderen, waar hij werd vermeld als clericus aan het hof van Filips van Namen. Hij was kanunnik van Sint-Donaat, en de prebende (loon) die hij daarvoor ontving had hij geruild voor die van Hendrik van Zomergem in Sint-Veerle te Gent. In mei 1219 werd hij vermeld als *protonotarius* van Vlaanderen, hoofd van de kanselarijdiens. Hij ontving van Johanna van Constantinopel de inkomsten van de grafelijke spijker te Kortrijk, te Marke, te Aalbeke en te Bellegem, afgestaan door Hugo van Halluin en diens vrouw Adelida.

1224 - Boudewijn II van Praet beslecht een twist (Kortrijk)

De edellieden Boudewijn II van Praet en Zeger van Mossere beslechtten in 1224 een twist die gerezen was tussen Jan van Bondues en diens vrouw Adelis (Adelheid) van Praet, een dochter van Boudewijn II van Praet, met Walter van Kortrijk. De eersten waren ontvangers van de *spijker*²⁰ van Kortrijk. Walter van Kortrijk betwistte de inkomsten op bedoelde spijker, die op dat ogenblik 280,5 *hoet* haver²¹ bedroegen.

Walter van Kortrijk had deelgenomen aan de vierde kruistocht, en was omstreeks 1211 terug in Vlaanderen, waar hij werd vermeld als clericus aan het hof van Philips van Namen. Hij was kanunnik van Sint-Donaat, en de *prebende*²² die hij daarvoor ontving had hij geruild voor die van Hendrik van Zomergem in Sint-Veerle te Gent. In mei 1219 werd hij vermeld als *protonotarius* van Vlaanderen, hoofd van de kanselarijdiens.

Hij ontving van Johanna van Constantinopel de inkomsten van de grafelijke spijker te Kortrijk, te Marke, te Aalbeke en te Bellegem, afgestaan door Hugo van Halluin en diens vrouw Adelheid.

Afbeelding: het zegel van Boudewijn II van Praet. Merk de gelijkenissen met het zegel van Boudewijn IV van Praet²³.

²⁰ Een belasting die verwijst naar spicarium of graanschuur, afgeleid van spica of korenaar. Merk dat het woord “spijker” in de betekenis van nagel ook van spica is afgeleid: in het Duits is “speichern” hetzelfde als “opslaan”. De “spijker” verwijst dan ook naar een voorraadschuur voor de opslag van graan dat als belasting (“tiendrecht”) verzameld werd in de “tiende schuur”.

²¹ De hoet werd ook de “havermaat” genoemd in het Brugse Vrije. Deze maat kwam naar verluidt overeen met 198,56 liter. In de Kasselrij Leper was dit eerder 194,80 liter volgens Duvosquel. Alternatief werd de korenmaat of “razier” gebruikt (158,70 liter in het Brugse Vrije, 121,42 liter in de Kasselrij Leper) en deze is allicht iets beter te vatten: 1 mud waren 6 zakken of 12 razieren (48 spinten, 96 achtendelen in de Kasselrij Leper. In de Kasselrij Kortrijk was de korenmaat 1 zak of 126,42 liter - terwijl er ook een Leiemaat werd toegepast van 127,44 liter - en de havermaat 1 zak of 132,02 liter.

²² Best te omschrijven als een “beloning”.

²³ © Zegel Boudewijn II van Praet uit familiearchief – origineel onder Public Domain. – © familiewapens: bewerkingen op wapens onder Public Domain. – Bewerking afbeeldingen vos onder Public Domain, middeleeuws getijdenboek 13e eeuw. – kroon Karel de Grote 1989 (origineel Public Domain, 10e eeuw). – (c) Foto's bloemen uit private collectie 2012-2015.

1249 - Frank Van Praet te Hannekenswerve (Zeeuws-Vlaanderen), deskundig in inpoldering

Frank Van Praet, een telg van het geslacht van de heren van Praet, werd vermeld in 1249-1250 als bezitter van een huis te Hannekenswerve (Zeeuws-Vlaanderen). De familie van Praet had uitgebreide ervaringen op het gebied van inpolderingen. Er wordt aangenomen dat Frank Van Praet de in 1282 genoemde polder bij Zandijk heeft ingepolderd. Hij was een zoon van Boudewijn II van Praet.

Frank Van Praet is vermoedelijk jong overleden, gezien zijn dochter Sybille Van Praet geen broers of zusters had. Hij sneuvelde vermoedelijk in de slag bij Westkapelle op 4 juli 1253, waar veel Vlamingen de dood vonden. Zijn echtgenote was wellicht een Walcherse, of iemand die recht had op het kasteel Zandenburg. Hun dochter Sybille van Praet was immers vrouwe van Zandenburg. Het is niet uitgesloten dat Franks vrouw een kleindochter was van Simon van Zandijk, die 1247 zonder mannelijke nakomelingen stierf.

Het wapen van deze familie van Praet was in goud met een rood schuinkruis. De latere heren van Praet - van Moerkerken²⁴, voerden hetzelfde wapen als de gemeente Mijnsheerenland: in goud een rood schuinkruis belegd met 5 schelpen. Dit familiewapen komt voor op het familiegraf in de kathedraal van Brugge. De familie van Moerkerke voegde hun heraldisch kenmerk, vijf zilveren schelpen, toe aan dit van Van Praet.

(c) laurenti.be

Het wapen van de familie Van Praet waarvan Frank Van Praet afstamde (13^e eeuw). De Moerkercke zouden hun heraldisch kenmerk later toevoegen.

(c) laurenti.be

Het wapen van de latere heren Van Praet (16e eeuw), tevens gemeentewapen van het Belgische Moerkerken en het Nederlandse Mijnsheerenland.

1260 - (van) Praet en het boek van Reinaard De Vos

In het episch dierdicht "Van den Vos Reynaerde", algemeen beschouwd als een hoogtepunt van de Nederlandse middeleeuwse literatuur, trad een zekere Praet op, een eerder melancholisch en neerslachtige vriend van de hoofdrolspeler, de sluwe vos Reinaert.

(c) laurenti.be

Afbeelding: een vos met menselijke trekjes, uit een middeleeuws getijdenboek

Het boek werd geschreven in het Middelnederlands in de dertiende eeuw door een zekere Willem "*die ook Madocke maecte*" (van Boudelo?). Het is een opmerkelijk boek omdat het een parodie was op middeleeuwse auteursprologen en slotwoorden en omdat onder het voorwendsel van een schelmenroman de draak werd gestoken met machthebbers, burgerij en clerus en dus tal van verwijzingen bevatte naar historische figuren uit die tijd. Het boek sloot literair aan bij een grotere verzameling vossenverhalen, de 'Renard le Roman' van Perrout de Sainte Cloude. Het was gebaseerd op het eerste verhaal van deze verzameling, 'Le Plaid' (het pleidooi), verschenen in 1160.

Eén manuscript van "*Van den Vos Reynaerde*" bleef integraal bewaard. Het "*Comburgse handschrift*" was een codex van tussen 1380 en 1425, vermoedelijk afkomstig uit een Gents kopiistenatelier, dat Willems verzen bevatte.

²⁴ Zoals Lodewijk Vranksz van Praet, bekend door inpolderingen in de Hoeksche Waard in de 16e eeuw. Deze Lodewijk stamde uit een andere familietak dan Boudewijn van Praet, die voor 1326 met vrouwe Aleida van Putten en Strijen huwde (zie verhaal 1373).

In dezelfde tijd was er ook een dichter, Jan (van) Praet, die vooral bekend bleef door zijn werk "*Spiegel der Wijsheit*" of "*Leeringhe der Zalichede*" (13e of 14e eeuw, datering onduidelijk). Wij vermoeden dat het hier om Jan van Praet gaat, onderdiaken en kanunnik van Sint-Donatus te Brugge, vermeld in 1226-1258, en zoon van Boudewijn II van Praet.

De middeleeuwse auteurs hanteerden een rijke beeldspraak. In "*Den hoet van Minnen*" werd de betekenis uitgelegd van bloemen waaruit "de krans der liefde moet worden gevlochten", een beeldspraak die ook Jan Praet bijvoorbeeld gebruikte om de vijf deugden van Maria te beschrijven: haar goedertieren werd gesymboliseerd door de kersouw, ootmoed door de akolei, getrouwheid door de goudsbloem, reinheid door de lelie en haar liefde door de roos. "De genade van Maria", volgens Jan Praet, "verlicht het hart van de mens". De gedichten van Jan Praet kenmerkten zich door een sierlijke en heldere taal, in een welluidend West-Vlaams. Hij beheerste de meest uiteenlopende vers- en strofevormen, schreef in kwatrijnen met gekruist rijm en in doorlopende verzen met gepaard rijm.

Jan Praet was ongetwijfeld een dichter, die met dichterlijke visie en poëtisch gevoel schreef en niet met naargeestig prozaïsch gemoraliseer. Het leerdicht van Jan Praet handelde nochtans over de strijd tegen de hoofdzonden, voorgesteld als "de boom der zonden" (*arbor vitiorum*), een stam, hovaardigheid, met zes takken. De priesters moesten het ontgelden wegens wellust, luiheid en hebzucht. Het gedicht bevat ook een uitvoerig verhaal van het leven van Jezus.

Beeldspraak in bloemen: de vijf deugden van Maria

De "kersouw" of het madeliefje symboliseerde goedertieren.

De "akolei" symboliseerde ootmoed.

De "goudsbloem" symboliseerde getrouwheid⁵.

De "lelie" symboliseerde reinheid.

De "roos" symboliseerde liefde.

1272 - Huwelijk van ridder Wolfert I van Borsele met Sybille Van Praet

Wolfert I van Borsele, vermeld als ridder in 1284, en heer van Veere en Zandenburg, huwde in op 12 november 1272 met Sybille Van Praet, ook genaamd van Randerode. Wolfert I van Borsele werd geboren omstreeks 1250 te Veere als zoon van Hendrik van Borsele, vermeld als ridder in 1263-1267, en overleden omstreeks 1270. Wolfert werd vermeld als leenman van Oudewater en Zandenburg in 1298, en ook als leenman van het gerecht van Benschop, het gerecht van Polsbroek en een huis te IJsselstein. Hij was regent van Holland en van Zeeland, vermeld in 1271-1299, en wordt beschouwd als de stichter van de stad Rotterdam. Na de moord op Floris V had hij gedurende enkele jaren de macht in Holland praktisch in handen, toen hij regent werd van Holland en Zeeland voor de jonge graaf Jan I.

Sybille van Praet werd geboren als dochter van Frank van Praet en als kleindochter van Boudewijn II van Praet, vermeld als ridder in 1208, heer van Praet en van Watervliet, en Maria van Wavrin²⁵. Zij werd geboren te Purmerend en werd

---

²⁵ Tijdens de veldslag in Bouvines werd haar broer, Hellin II van Wavrin gevangen genomen tezamen met tal van nobelen van Vlaanderen. Haar vader, Robert I, heer van Wavrin, was de *sénéchal* van Vlaanderen. Haar broer Hellin II was vrij recent ridder geworden toen de slag plaatsvond. Hij was gehuwd met Elisabeth van Montmirail. Maria's vader was weduwnaar van Adelheid van Guines en was vóór 1193 hertrouwd met Sybille van de Elzas (vrouw van Sint-Venant, Lillers en Vladslo). Via Maria's moeder Sybille was er een relatie met de graven van Vlaanderen. Sybille van de Elzas was een kleindochter van Dirk

vermeld als Vrouwe van Waterland. Naar alle waarschijnlijkheid groeide zij op aan het hof van de graaf van Vlaanderen. Zij overleed omstreeks 1294 en werd begraven in de Eeckhoutabdij te Brugge. Na haar overlijden zou Wolfert in 1297 hertrouwen met Catharina van Durbuy, de weduwe van Aelbrecht van Voorne (heer van Voorne en burggraaf van Zeeland). Wolfert I van Borsele werd op gruwelijke wijze vermoord in augustus 1299 te Delft, Zuid-Holland, bij een poging om graaf Jan I naar Zeeland te ontvoeren. De stamlijn van Wolfert gaat terug tot Karel de Grote (748-814).

(c) laurenti.be

Afbeelding: de kroon van Karel de Grote, keizer van het 'Heilig Roomse Rijk', ontstaan met Kerstmis 799

Het koppel kreeg één kind, Wolfert II van Borsele, geboren te Veere. Wolfert II huwde omstreeks 1312 met pauselijke dispensatie, vanwege een 4e-gradsverwantschap, met Adelheid van Henegouwen. Ook hij was ridder, en heer van Vere en Zandenburg. Aleida van Henegouwen was een dochter van Jan II van Holland Avesnes, graaf van Henegouwen en Holland, en diens maîtresse. Wolfert en Aleida hadden twee kinderen: Wolfert III, geboren omstreeks 1313 te Veere, en Claes van Borsele. Wolfert II overleed in 1317.

1326 - Het kasteel van Moerkerke in bezit van de familie Van Praet

Nadat het kasteel aan de familie Van Moerkerke toebehoorde, ging het in de 14e eeuw over in de handen van de familie Van Praet door aanhuwelijken van deze familie. Het eerste kasteel bestond uit een donjon, een centrale, vierkante toren, gebouwd op een motte, een kunstmatig aangelegde heuvel, met een opperhof. De toren vormde de eigenlijke verdediging en was gericht naar de zee. De slottoren was toegankelijk via een houten ophaalbrug. Vanuit de met een tongewelf overwelfde crypte zijn nog sporen zichtbaar uit die eerste periode.

In 1302 werd in de Groene Hoeve op de wijk Den Hoorn nog een aanslag beraamd tegen het Fransgezinde kasteel van Moerkerke. Op het einde van de 14e eeuw viel het kasteel ten prooi aan plunderende Gentenaars, die op hun vlucht door de streek nog verschillende andere versterkingen verwoestten, zoals Male in 1382.

Afbeelding: het kasteel van Moerkerke. Het werd oorspronkelijk bewoond door een familie die zich "Van Moerkerke" noemde en er was rond 100 al sprake van een vierkante donjon op een motte. In 1302 werd een aanslag beraamd tegen het kasteel omdat de bewoners van Fransgezinde sympathie werden beschouwd, en aan het eind van die eeuw werd het geplunderd door de Gentse troepen. Het kwam in de 14e eeuw in het bezit van de familie van Praet en het verhaal gaat dat Lodewijk van Praet er het huwelijk tussen Margaretha van Male en Filips de Stoute zou hebben aangemoedigd. Vanaf de 16e eeuw werd het kasteel bewoond door Karel van Sint-Omaers, een zoon van Joos van Sint-Omaers en Anna van Praet. Hij legde een botanische tuin aan en liet aquarellen aanbrengen over flora en fauna. Eind 16e eeuw ging het over

---

van de Elzas, de graaf van Vlaanderen vanaf 1128. Haar vader, Pieter van de Elzas was proost van Brugge, elect van Kamerijk (1167, wereldlijk geworden in 1174), graaf van Nevers, heer van Eline (...) en was omstreeks 1175 gehuwd met Machteld van Bourgondië, gravin-weduwe van Nevers. Haar kozijn (zoon van haar vaders zuster Margaretha van de Elzas) was Boudewijn, graaf van Henegouwen, Namen en Vlaanderen, keizer van Constantinopel (1204) die gehuwd was met Maria van Champagne. De toenmalige gravinnen Johanna (1205-1244) en Margaretha (1244-1280) van Vlaanderen en van Constantinopel waren achternichten van Maria.

*in de handen van Clemens van Castilië en werd het verbouwd in functie van bewoning, gezien het kasteel geen militaire betekenis meer had*²⁶.

De familie van Praet was een belangrijke oude adellijke familie. Lodewijk van Praet zou zelfs het huwelijk tussen Margareta van Male, de gravin van Vlaanderen, en Philips de Stoute, de hertog van Bourgondië, mogelijk hebben gemaakt. In de 16e eeuw zou het kasteel verkocht worden door de familie Van Praet.

Lodewijk Van Praet huwde Catharina van Egmont. Eén dochter, Petronella van Praet, die ging bij de naam “*vrouwe van Moerkerken*”, huwde baron Herman van Bronckhorst. Een dochter van Petronella, Elisabeth van Bronckhorst en Batenburg, huwde Gerard (of Gerrit) van Luxemburg. Zij trad toe tot de Reformatie, en twee van haar zonen zouden dit bekopen met hun leven voor hun aandeel in de revolte, in dienst van Hendrik van Brederode²⁷. Het ging om Dirk van Bronckhorst en Batenburg, geëxecuteerd, Joost, die werd vermoord. Een derde zoon, Gijsbrecht van Bronckhorst, was gehuwd met een zuster (Elisabeth) van Hendrik van Brederode. Hij vluchtte, en zijn eigendommen werden geconfisqueerd door de kroon²⁸.

Een zus van Petronella van Praet (andere dochter van Lodewijk van Praet), Françoise van Praet van Moerkerken, vrouwe van Carnesse, huwde Wessel van den Boetzelaer, heer van Langerak en Asperen in Nederland. In de Boetzelaer familie werden politieke en religieuze motieven versmolten. Vier van hun zeven zonen waren lid van de Confederatie van Edelen, en zouden, net als hun vader, worden verbannen met confiscatie van hun eigendommen. Eén van deze zonen, die net als zijn vader Wessel heette, was gehuwd met Liesbeth van Bronckhorst en Batenburg, en een dochter daarvan, Katrien, huwde (hertrouwde) Frans van Haeften, heer van Haeften, een ander lid van de adel van Holland die het Compromis had getekend en lid was van de Confederatie²⁹.

Nadien behoorde het kasteel aan verschillende adellijke families, zoals Karel van Sint-Omaers, een zoon van Joos van Sint-Omaers en Anna Van Praet, een bekende botanicus in de 16e eeuw. Karel van Sint-Omaers legde één van de eerste botanische tuinen aan en liet een unieke collectie aquarellen na. Op 27 augustus 1586 verkocht Maximiliaan van Moerkerke het kasteel aan Clemens van Castilië, een Spaans edelman, en kreeg het meer de vorm van een lusthof. Clemens zou het verkopen aan een gefortuneerde Brugse handelaar. In 1700 kwam het kasteel in het bezit van Pierre de la Vilette. Toen die kinderloos overleed in 1716, kwam het in handen van Philippe François d'Hanins. De familie d'Hanins zou het in de 19e eeuw neoclassicistisch verbouwen. Via een huwelijk kwam het goed daarna in handen van de familie 't Serclaes de Wommerson.

Het werd het in 1922 eigendom van de broeders Xaverianen, die er een school inrichtten, om vanaf 1964 bewoond te worden door kolonel van den Broeck.

---

²⁶ Foto kasteel van Moerkerke onder Creative Commons licentie CC BY-SA 3.0 (Bron: Wikimedia, LimoWreck, 2008).

²⁷ Bronnen: H. A. Enno van Gelder, “Bailleul, Bronckhorst, Brederode,” p. 63 – 64. RA Gelderland, Arnhem, Archief Rekenkamer, 7225; te Water, p. 3000; ARA Brussels, Papiers de l’etat . . . . 1177, fo. 5.

²⁸ Gerrit Renesse die zich naar verluid bekende als Calvinist, liet geen geschriften na over zijn geloofsovertuiging. Eén van zijn kozijns, Dirk van Bronckhorst en Batenburg, deed dit wel toen hij getuigde op zijn rechtszaak: “Mijn intentie was om de heer van Brederode te dienen voor de verdediging van het evangelie en de voorschriften van de nieuwe religie, omdat, naar waarheid, ik geen Calvinist ben of Martinist, maar een aanhanger van de evangelische boodschap in dewelke Christus ons voorgaat” [Vertaling uit Gelder, in “Bailleul, Bronckhorst, Brederode,” p. 65.]. Een interessante getuigenis is dit, omdat deze aantoonde hoe religieuze, politieke en militaire verzuchtingen met elkaar werden verenigd. Dirk van Bronckhorst had, met zijn moeder, toezicht gehouden bij de verwijdering van priesters en beelden uit hun familiekerk bij Nijmegen.

²⁹ A. C. Duke, “An enquiry into the Troubles in Asperen”; Bijdragen en Medetellingen van het Historisch Genootschap, LXXXII 1968, 207 – 211; J. van Vloten, “Stukken . . . .” pp. 253 – 254; RA Utrecht, Rechterlijk Archief, 365, fos. 344 – 346.

1341 - De heer van Praet, getuige bij de oprichting van een klooster op de Wal te Gent

"Le seigneur de Praet" trad op als getuige, samen met Maschelein de Saint-Bavon, Thomas de Varnewijs, monseigneur Gossuin dou Mour, Willem le Boeme, Baudouin Mayekin en Symon ser Thumas, bij de oprichting van een klooster op een plaats de Wal ("que on appelle le Wal en flamenc") te Gent.

Er werd goedkeuring verleend aan Simon de Mirabello³⁰, ook genaamd van Halen, ridder en heer van Perwez, en aan zijn echtgenote Isabella, een natuurlijke zuster van de graaf. De amortisatie van de goederen en de renten werden aan de nieuwe stichting als dotatie geschonken.

1373 - Verkoop van het leengoed van Praet te Oedelem aan Lodewijk van Male

In het relaas over de dood van Karel de Goede in 1127 werd Gervas van Praet als een van zijn voornaamste medestanders genoemd. Hij werd tot burggraaf van Brugge genoemd. Zijn naam ontleende hij aan de heerlijkheid van Praet te Oedelem³¹. De heren van Praet ontvingen de kerkelijke tienden te Oedelem. Zij ontpopten zich tot een van de grote machtige riddersgeslachten in de middeleeuwen. Leden uit het geslacht van Praet waren o.m. de heer van Watervliet, Balgerhoeke en Moerkerke.

Tijdens de tweede helft van de 13de eeuw verkeerden zij in geldnood en verkochten zij de tienden aan het kapittel van Onze-Lieve-Vrouw te Brugge.

Afbeeldingen: het voormalige Hof van Praet te Oedelem³²

Rond het midden van de 14de eeuw verkeerde ook Boudewijn van Praet, die naar verluid grote sier maakte aan het grafelijk hof, in financiële moeilijkheden.

Lodewijk van Male kocht van hem het leengoed van Praet te Oedelem op 25 december 1373 en schonk het aan zijn bastaardzoon, Lodewijk van Vlaanderen, bijgenaamd "de Fries". Van toen af begon een nieuw hoofdstuk in de geschiedenis van de heerlijkheid Praet, onder het bewind van het geslacht van Vlaanderen, dat ook Knesselare en Aalter (Land van de Woestijne) bezat. Vanaf deze periode vinden we de nakomelingen (Van) Praet ook terug in de grensstreek van Vlaanderen en Brabant, en in het hertogdom Brabant.

³⁰ In 1329 werd Simon de Mariabello ontvanger van de graaf van Vlaanderen. Jan de Mirabello uit Asti, was al in 1323 ontvanger van de hertog van Brabant benoemd. Deze en andere Italianen waren verantwoordelijk voor de vroege introductie in de Nederlanden van de moderne dubbele boekhouding, kort na de ontwikkeling ervan in Genua in 1340.

³¹ Oedelem werd in 1976 gefusioneerd met Beernem en Sint-Joris-Ten-Distel tot de fusiegemeente Beernem.

³² (c) Bewerking oude kaarten hof van Oedelem uit private collectie (originelen onder Public Domain).

Boudewijn van Praet was vóór 1326 gehuwd met vrouwe Aleida van Putten en Strijen. Hij wordt beschouwd als de laatste heer van Praet te Oedelem.

In het middeleeuwse Oedelem waren de vruchtbaarste gronden in gebruik genomen. Er was een bloeiende kleiwinning met een steenbakkerij en de productie van dakpannen. Er waren vele ambachten en neringen zoals kuipers, strodekkers, smeden, en molenaars. Grote delen van het middeleeuwse Oedelem, dat deels tot de heerlijkheid Praet behoorde, bestonden uit heidegrond, enkel geschikt voor begrazing of het steken van turf, zoals het Beverhoutsveld. Andere delen in het noordoosten werden moeizaam ontgonnen. Ze bestonden uit bos, heide en een vijver, zoals het domein van Burkel³³.

1410 - Josine Van Praet huwde Adrien Vilain I

Adrien Vilain I, de heer van Sint-Janstene Liedekerke, huwde met Josine Van Praet de Moerkerke. Adrien I Vilain was een afstammeling van Robrecht I de Fries, de graaf van Vlaanderen tussen 1071-1093. Hij was geboren omstreeks 1375 als zoon van Jean III Vilain en Margaretha Van Gavere, vrouwe van Rassegem (Reyseghem, Ressegem, Ressenghien), zelf een dochter van Arnold van Gavere, ridder, heer van Liedekerke en Rassenghien, overleden omstreeks 1380, en Margaretha van Bergen, ook genaamd “*de Boutersem*”.

Josine Van Praet was een telg uit het geslacht van Praet-de Moerkerke. De familie Van Praet was de eeuw voordien aan gehuwelijkt bij de Moerkerke. Het gezin kreeg vier kinderen.

Adrien I Vilain was heer van Sint-Janstede Liedekerke, Rassenghien, voogd van Temse, collateur des offices et bénéfices d'Assenede, ridder en kamerheer van Jan I. Door zijn afstamming kwam hem het bezit van het huis van Gavere toe, en dit omvatte Rassenghien, Liedekerke, Leerne, Sint-Amands, Basserode. Hij werd ook vermeld als vicomte de Lombeek en gouverneur van Dendermonde. De vader van Adrien Vilain was Jean III Vilain, heer van Sint-Janstede en Huysse, voogd van Temse, ridder en kamerheer van Philip I, de hertog van Boergondië in 1405, en van Marguerite van Gavere³⁴.

Onder zijn voorouders troffen we Zeger II, de burggraaf van Gent in 1189, een tempelieriër net als een voorouder van Josine, Boudewijn Van Praet, in dezelfde periode. Zijn voorouders waren omstreeks 1299 heren van Zottegem, Sint-Jan-Steen en Bouchout.

Adrien Vilain I overleed op 29 mei 1449 te Temse. Een nazaat, Daneel Vilain, verkocht in 1534 aanzienlijke hoeveelheden eigendom, voor een groot deel gelegen in het Londerzeelse Pluimennest, aan Hendrik van Nassau. Mede hierdoor ging toen heel Londerzeel over van Dendermonde naar Grimbergen. Adriens broer Jan Vilain, was in 1440 heer van Zemst, Burcht, Zwijndrecht, Huise, Pamele en de Ledeberg. Een andere broer, Collard, erfde Sint-Amands en volgde hem op als heer van Sint-Amands, Liedekerke en Leeuwe. In 1456 verkocht hij Sint-Amands.

De stamlijn van Adrien Vil(I)ain I

- Jean III Vilain
- Jan II, heer van Sint-Jansteen, Ridder, raadsheer van de Graaf van Vlaanderen, heer van Huysse, Burcht en Zwijndrecht, gehuwd met de Briseteste Marguerite
- Jan I Vilain, heer van Bouchout, had bezittingen in Nieuweland, Kruibeke en de Vier Ambachten, was hoofd van het huis van Gent, heer van Sint-Jansteen na de dood van zijn broers Philip en Gerard. Hij huwde (1) Marie

³³ Deze gronden werden door de abdij van ter Doest aangekocht van de gravin van Vlaanderen in 1243.

³⁴ Marguerite Van Gavere was een dochter van Arnold Van Gavere, Ridder, heer van Liedekerke, Rassenghien. Hij betaalde op 16 juli 1397 in zijn hoedanigheid van kamerheer van Philip I, de hertog van Boergondië, de rechten van de heerlijkheden voor de vier ambachten Assenede, Bocholt, Axel, Hulst, aan de Graaf van Vlaanderen.

de Malstede en (2) Claire de Mirabel, dochter van de heer van Perwijs, weduwe van Gerard van Moerzeke en van Simon de Maelstede.

- Wolfert was heer van Sint-Jansteen samen met zijn neef Jean.
- Jourdain, tweede zoon van Alexander, voogd van Temse, ridder, heer van Kruibeke, Burcht, Zwijndrecht (in 1262) en Sint-Jansteen.
- Alexander overleed in 1280. Hij was gehuwd met Isabeau d'Axele.
- Walter Vilain was de tweede zoon van Hugo II
- Hugo II, tussen 1212 en 1232 burggraaf van Gent, heer van Heusden, Bornem, Grimbergen, en Oda Van Champlitte, gehuwd met Beatrix Van Heusden.
- Zeger III was een zoon van Zeger II, Burggraaf van Gent in 1189, burggraaf van Kortrijk omstreeks 1200, Baro en Tempelier, vóór 1163 gehuwd met Petronella van Kortrijk.
- Zeger II, burggraaf van Gent in 1189, burggraaf van Kortrijk omstreeks 1200, Baro en Tempelier, vóór 1163 gehuwd met Petronella van Kortrijk.
- Steppo Van Viggensele werd geboren omstreeks 1103, overleed in 1134 en was gehuwd met Alice van Gent (Zij hertrouwde met Hugo I van Encre, ridder, burggraaf van Gent 1135-1139).
- Willem Van Ieper werd geboren omstreeks 1070 en overleed tussen 1162 en 1164. Hij huwde (1) Nn. Van Bourgondië, dochter van Willem van Ivrea Bourgondië en Etiennette van Longwy (Elzas) en (2) Stephanie van Vienne, gravin en erfgename van Vienne, weduwe van Willem Van Ivrea-Bourgondië³⁵.
- Filips Van Lo overleed in 1104. Hij was de zoon van
- Robrecht I De Fries, Graaf van Vlaanderen (1071-1093), gehuwd met Gertrudis van Holland³⁶.

1421 - Jan Van Praet streed aan de zijde van Filips de Goede na de dood van Jan zonder Vrees

Heel wat edelen van Vlaanderen streden aan de zijde van Filips de Goede, hertog van Bourgondië en graaf van Vlaanderen, toen die tegen de Franse dauphin een militaire strafexpeditie startte na de moord op Filips vader Jan zonder Vrees (overleden in 1419 te Montereau-sur-Yonne). Eén van deze gezellen was Jan van Praet, vermeld als Jan van Vlaanderen, heer van Praet en van de Woestijne, uit Brugge. Onder de gezellen vinden we ook Louis, heer van Moerkerke, van een aan de Van Praet verwante familie.

Foto: zilveren Braspenning Jan zonder Vrees, 1405-1419 ³⁷

Munten "Vierlanders" onder Filips de Goede omstreeks 1434

³⁵ Guillaume II "Le Grand" was graaf van Boergondië 1057, overleden in 1087, graaf van Macon 1057-1085, zoon van Reinoud ° omstreeks 990, Graaf van Boergondië 1026, op zijn beurt zoon van Eudes-Guillaume (Odo-Willem), geboren omstreeks 958, graaf van Macon 982, graaf van Boergondië 995, overleden in 1026, gehuwd met (1) Emmetrude van Roucy, weduwe van Alberich I van Macon, en (2) Adelheid van Anjou, weduwe van Willem I, graaf van Arles.

³⁶ Een zus, Mathilde, was gehuwd met Willem I de veroveraar, Hertog van Normandië 1035-1087, koning van Engeland 1066-1087. Zie ook verhaal uit 1066 in "Verhalen uit de genealogie Lauwens / Lauwers."

³⁷ Afbeelding munten © uit private collectie.

1424 - Ridder Lodewijk Van Praet, heer van Mijnsheerenland

Ridder Lodewijk Van Praet de Moerkerken verwierf in 1424 de ambachten van Stein, Poelwijk en Leerdam van zijn halfzuster Margareta van de Merwede³⁸. Hij was een zoon van Lodewijk van Praet, heer van Moerkerken, die was gehuwd met Margaretha van Heijnen. Zijn moeder was na het overlijden van vader Lodewijk in 1403, hertrouwd met Daniël IX van der Merwede. Hij zette de traditie van zijn voorouders en naamgenoten van twee eeuwen eerder voort.

Na de aankoop van het verdrongen land van de Hoekse of Hollandse Waard omstreeks 1437, liet hij dit inpolderen. Het land was geleidelijk verder overstroomd na de verwoesting tijdens de Sint-Elisabethvloed van 1421³⁹. In 1438 bouwde hij er ook het "*Hof van Moerkerken*". Hij werd daardoor de eerste ambachtsheer van Mijnsheerenland, waar hij woonde tot bij zijn overlijden op 6 september 1440⁴⁰.

Zijn zoon Frank Van Praet liet in 1515 de eerste korenmolen bouwen in Mijnsheerenland. Frank Van Praet zou naar verluid de kerk hebben laten bouwen in 1445. Hij huwde Liesbeth van Loon. Zij overleed in 1514, en haar grafsteen staat nog in de kerk. Frank woonde tot 1473 op het Hof van Moerkerken.

Afbeeldingen: grafombe Lodewijk van Praet te Mijnsheerenland⁴¹

1458 - Willem van Praet, schepen te Kermt (Hasselt)

Willem van Praet was blijkens een akte van 23 juli 1458 een schepen van Kermt. Deze voerde het wapenschild van de Vlaamse voorouders, gecombineerd met een leeuwenkop. De precieze verwantschap met de van Praet familie uit het graafschap Vlaanderen is ons momenteel nog onduidelijk, evenmin als het feit hoe Willem in Limburg terecht kwam.

Afbeelding: reconstructie van het familiewapen van Praet te Kermt. De kleuren waren identiek aan dit van het bekende wapen van Praet, en werden gecombineerd met een leeuwenkop. (c) Bewerking familiewapen Laurentii.be.

³⁸ Daniël van Praet werd in 1475 genoteerd als inwoner van Brugge. Hij was heer van Merwede. Een nazaat, Corneel van Praet, werd vermeld in 1573. Margaretha van Merwede van Stein huwde in 1402 met Willem van Brederode. Zij overleed in 1451 in Frankrijk.

³⁹ Er waren eerdere overstroomingsrampen geweest. Zo was er in 1404 een "eerste Sint-Elisabethvloed" geweest die Vlaanderen een 3000 hectare landverlies kostte.

⁴⁰ Verschillende plaatsnamen in Mijnsheerenland dragen nog verwijzingen. De scouts gaan er bij de naam "Lodewijck van Praet" groep.

⁴¹ © Foto's uit private collectie.

Van deze 'Limburgse' tak zijn meerdere sporen, bv. in 1595 werd te Overpelt vermeld dat Aert Praets onderhoudsgeld betaalde aan Maria Deckers, bij wie hij een kind had verwekt. Dit kind, Maria, was te Overpelt gedoopt '*non uxoris sue*' op 28 september 1594. De rector van het Onze-Lieve-Vrouwbeneficium was in 1716 Mathias Smolders, afkomstig van Overpelt en zoon van Luc Smolders en Joanna Praets. Zijn moeder was inmiddels hertrouwd met Willem Persoons.

1463 - Damiaan Van Praet, eigenaar op de Camermansheide (Malderen)

Eén van de oudste meldingen Van Praet in de omgeving van Malderen bij Londerzeel⁴², is die van **Damiaan Van Praet**, eigenaar aan de Camermansheide. "Damien" moet geboren zijn omstreeks 1420. In dezelfde periode wordt ook Liesbeth Van Praet vermeld, die eveneens eigendom had aan de Camermansheide. Afstammelingen van Damiaan zijn Gielis Van Praet en diens zoon Jan Van Praet, vermeld in 1617. Gielis werd geboren omstreeks 1460, Jan Van Praet omstreeks 1490.

Een andere Gielis Van Praet, geboren omstreeks 1550, stamde van deze eerst vermelde Van Praet af, en was woonachtig in de streek. Hij was een zoon van Jan Van Praet, op zijn beurt een zoon van de hoger vermelde Jan Van Praet. De eerstgenoemde Jan Van Praet ging bij de alias "*Steyns*".

Andere meldingen in de streek zijn bijvoorbeeld:

- **Liesbeth Van Praet** was gehuwd met Joost De Crayer en een zoon, Hendrik werd geboren in 1540 te Steenhuffel. Joost werd geboren in 1510, zoon Hendrik werd genoteerd als meisenier in 1583.
- **Josine Van Praet** werd vermeld in 1565-1595 te Londerzeel als gehuwd met Steven Van Nuffel. Zij was een dochter van Gielis Van Praet.
- 'Juffrouw' **Beatrix Van Praet** werd vermeld in 1573 te Londerzeel. Zij huwde later met Joos De Smet.
- **Marie Van Praet** werd genoteerd te Londerzeel als gehuwd met Gielis Fierens tussen 1577-1599.
- **Anne Van Praet** werd genoteerd in 1583 te Londerzeel als gehuwd met Wouter Van den Bossche.
- Adriaan Addiers, geboren in 1602, werd vermeld te Londerzeel in 1606 als wonende bij zijn stiefvader (Rogier) **Van Praet** in Watervliet. Ook Arnout, Hans, Tanneke en Apollonia Addiers woonden bij hun stiefvader en hun moeder, Margriet Duerinckx, te Watervliet nadat hun vader Adriaan Addiers was overleden.
- **Anne Van Praet** werd genoteerd in 1608 te Londerzeel als gehuwd met Maximiliaan De Keyser. In hetzelfde jaar werd Marie 'Maeyken' Van Praet er genoteerd als gehuwd met Stoffel Moens. Marie was naar verluid afkomstig van Baasrode.
- **Jan Van Praet** werd vermeld in 1618 te Londerzeel als gehuwd met Amandelijne Stemaël.
- Louis Meert huwde omstreeks 1620 te Steenhuffel met **Martine Van Praet**.
- **Adriana Van Praet** was de moeder van Barbara Verbiest, geboren op 28 april 1630 te Merchtem. De vader (echtgenoot van Adriana) was Jan Verbiest.
- **Niklaas Van Praet** werd vermeld in 1633 te Londerzeel als gehuwd met Barbara De Keersmaecker.
- **Peter Van Praet** huwde er omstreeks 1646 (geboorte eerste kind) met Josine Mertens.
- **Andreas Van Praet** huwde op 22 juni 1651 te Steenhuffel met Jeanne Brusselmans. Eén kind werd geboren te Steenhuffel, de anderen te Buggenhout.
- **Willem Van Praet** werd in 1655 vermeld te Londerzeel als gehuwd met Liesbeth Van den Broeck. Het koppel bewoonde toen de hofstede "Ten Eeckhout".
- **Niklaas Van Praet** huwde op 8 oktober 1656 te Steenhuffel met Katrien Maereyck, kinderen geboren te Steenhuffel.

Eén en ander toont aan dat er al vanaf het begin van de 15e eeuw Van Praet families woonden in het hertogdom Brabant, in de omgeving van Londerzeel, en in het grensgebied (Oost)-Vlaanderen. De families bleven er wonen de daaropvolgende eeuwen.

---

⁴² Bronnen: Cijnsboeken van de hertogen van Brabant uit 1463 en 1616, Rijksarchief Rekenkamer. Het oude jaargetijdenboek van de kerk van Malderen, bewerkt door Marcel Van Doren. Ander bewerkt archief van de parochie Malderen (pastoor Herben en onderpastoor Daelemans). Schepenbank Londerzeel 1553-1673.

1497 - Ridder Lodewijk van Praet, heer van Kernesse, huwde Catharina van Egmond

Lodewijk van Praet van Moerkerken huwde op 5 mei 1497 met Catharina van Egmond. Lodewijk van Praet was kastelein te Schoonhoven, ridder en heer van Kernesse. Catharina van Egmond werd geboren als dochter van Frederik van Egmond en Catharina van Kessel. Haar vader kreeg in 1472 de heerlijkheid Buren van zijn oom Arnold, de hertog van Gelre. Van zijn vader, Willem van Egmond, kreeg hij de heerlijkheid IJsselstein en erfde hij in 1483 ook Leerdam.

Frederik van Egmond was een vertrouweling van Keizer Maximiliaan, die hem op 24 juni 1498 verhief tot graaf van Buren en Leerdam. Hij speelde een grote rol in de Gelderse, Utrechtse en Friese oorlogen, en werd in 1474 bij het beleg van Neuss, samen met zijn broer Jan van Egmond, verheven in de ridderstand. In 1477 werd hij vermeld als kamerheer en lid van de hofhouding van Maximiliaan van Oostenrijk.

Lodewijk van Praet en Catharina van Egmond kregen verschillende kinderen: Petronella van Praet werd geboren in 1501, Françoise van Praet van Moerkerken werd gedoopt in 1509. Petronella overleed in 1590. Françoise werd genoemd als de "*Vrouwe van Carnesse*" en werd begraven op 6 februari 1562 te Asperen.

Met zijn echtgenote verkocht hij op 1 december 1515 land in het kerspel Elst, dat Catharina had geërfd van haar moeder Catharina van Kessel.

Klauwaarts of Leliaarts?

Of de families van Praet de zijde kozen van de Leliaards of de Klauwaarts (in 1302 nog "*Liebaards*" genoemd, vanaf 1379 "*Clauwaarts*"), is ons onduidelijk, evenmin in hoeverre de respectievelijke keuze van het kamp nog politiek doorslaggevend was in de 15e en de 16e eeuw. Blijkbaar waren het Brugse "Leliaards", getrouw aan de graaf van Vlaanderen, die "Vlaanderen de Leeuw" scandeerden, terwijl de Gentse "Klauwaarts" de (staande) poten van de Engelse leeuw droegen, en niet de klauwende van de Vlaamse. De onenigheid werd ook gevoed door de spanning tussen de ambachten en de patriciërs, al was ook die lijn niet altijd eenduidig te trekken (...).

Vermoedelijk waren beide sympathieën vertegenwoordigd. Uit voormeld huwelijk in 1515, en uit andere huwelijken in de eeuw voordien, mag een alliantie van de tak van Praet van Moerkerke met de Leliaards (en getrouwen van de graaf van Vlaanderen) blijken, maar we weten ook dat in een Brugse tak van de familie een ander familiewapen werd gevoerd met (de Vlaamse variant van) het teken van de Klauwaarts. De "Vlaamse Leeuw" had overigens een Franse oorsprong: deze werd voor het eerst gevoerd door de Franstalige graaf van Vlaanderen. De manier waarop de ontvoeringsstrijd van de steden werd geromantiseerd in de 19e eeuw, doet niet helemaal recht aan de historische feiten...

1515 - Huwelijk Lodewijk van Vlaanderen en Josine van Praet van Moerkerke

Lodewijk van Vlaanderen huwde Josine Van Praet van Moerkerke. De precieze huwelijksdatum is ons niet bekend. Lodewijk van Vlaanderen en Josine van Praet hadden een zoon, Jan van Vlaanderen. Deze huwde in 1540 met Jacoba van Bourgondië. Jan van Vlaanderen overleed op 10 december 1545.

Voormelde Lodewijk van Vlaanderen was een nazaat van de 14e -eeuwse Lodewijk van Vlaanderen, bijgenaamd de Fries. Deze was een bastaardzoon van Lodewijk van Male, de graaf van Vlaanderen, van Nevers, van Rethel en van Artois (FR).

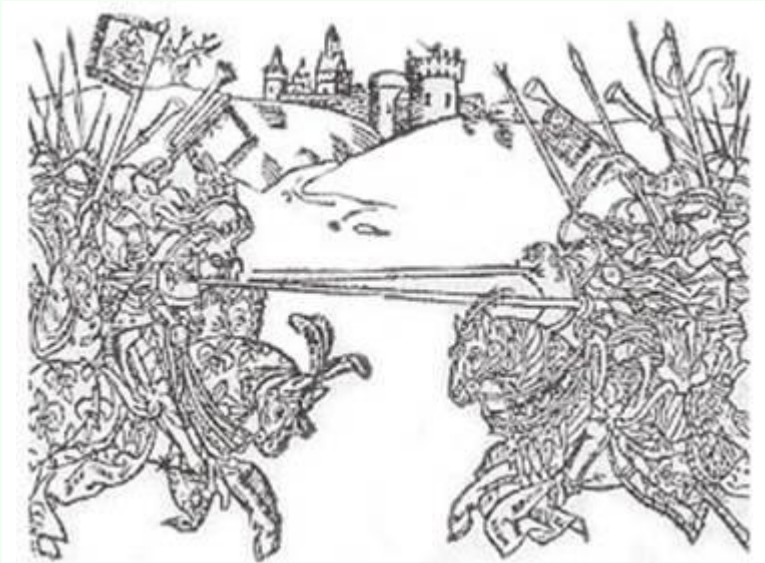
Lodewijk van Male had het leengoed van Praet te Oedelem gekocht van Boudewijn van Praet in 1373, en schonk het aan zijn zoon Lodewijk van Vlaanderen. Daardoor kwam Oedelem onder het bewind van het geslacht van Vlaanderen, dat ook Knesselare en Aalter (het Land van de Woestijne) bezat.

Graaf Lodewijk van Vlaanderen raakte in 1379 verwickeld in een zesjarige oorlog tussen Brugge en Gent, waar onder meer een militia die zich "*de Witte Kaproenen*" liet noemen, in het verzet ging tegen de belastingen van de graaf.

De gemoederen raakten verhit met de moord op de hoog baljuw van de graaf te Gent, Wouter van Hauterijne. Wat voor de Gentenaren begon als een strijd voor hun vrijheden en handelsbelangen (van vnl. de wevers met Engeland), mondde het daarop volgende jaar uit in aanvallen op Oudenaarde, Tielt, Deinze, Aalter, Aalst en Dendermonde. Ook Brugge werd aangevallen, en de strijd werd beslecht op de Vrijdagmarkt in het voordeel van de Bruggelingen. In het conflict droegen de Gentenaren het teken van een leeuwenklauw (of '*Liebaard*', Oudnederlands voor leeuw), wat hen de bijnaam "*Klauwaarts*" verstrekke, terwijl de Bruggelingen lelies droegen, en de bijnaam "*de Leliaards*" kregen. Voedselgebrek te Gent, leidde in 1382 tot een nieuwe aanval op Brugge onder leiding van Filips van Artevelde.

Graaf Lodewijk van Vlaanderen had toen zelfs de stad moeten ontvluchten, over Roeselare naar Rijsel.

Afbeelding: Een ongedateerde middeleeuwse uitbeelding van de strijd tussen de "*Klauwaarts*" en de "*leliaards*".

Afbeelding: het familiewapen van Paul van Praet, 1607. Het gaat hier wel om een "*Vlaamse*" leeuwenklauw, niet om de oorspronkelijk "*Engelse*" leeuwenpoten op de mouw van de eerste Gentse "*Klauwaarts*"⁴³.

1515 - Uitwijking van de kinderen van Katrien van Praet en Thomas van de Walle naar de Canarische eilanden

Katrien van Praet overleed op 13 juli 1515 te Brugge. Zij was gehuwd met Thomas van de Walle, een zoon van Seger van de Walle en Joanna Van Iseghem. De familie van de Walle had eerder in Spanje, later op de Canarische eilanden, gewoond. Thomas en Katrien woonden in de Zoueterstrate in het Sint-Janskwartier te Brugge. Thomas was schepen van de stad Brugge in 1517, hoofdman van het Sint-Janskwartier in 1521 en raadslid in 1528. Hij was ook handelaar. In 1517 werd vermeld dat hij een vracht laken, stoffen en andere goederen verzond uit Antwerpen naar Gerard van Ghistelle te Lissabon.

⁴³ (c) Bewerking middeleeuwse prent (15e- 16e eeuw) uit private collectie en familiewapen uit 1606 naar het Handschrift De Hooghe, Brugge, 1707 (Originelen onder Public Domain).

Na het overlijden van Katrien, hertrouwd Thomas met Maria Moreel. Na zijn overlijden op 20 april 1530, werd hij begraven naast Katrien van Praet in de Sint-Walburgakerk. Uit het tweede huwelijk van Thomas met Maria Moreel, werden nog zeven kinderen geboren. Van de kinderen geboren uit het eerste huwelijk, vestigden er zich drie op de Canarische eilanden.

Joris 'Jorge' Van de Walle vestigde zich als planter op het eiland Tenerife. Hij huwde er Catarina de Torres y Grimon. Een dochter, Catarina van de Walle Torres y Grimon, huwde Balthasar de Guisla van het Vlaamse geslacht Giselin, ook op het eiland Palma gevestigd. In januari 1546 vertrok Jorge naar het eiland Sante Domingo in West-Indië, waar hij datzelfde jaar overleed. Een mail van Jozef 'Jeff' Van Minsel, Cónsul de Bélgica op de Canarische eilanden, van 16 februari 2012 bracht opnieuw het mysterie van een spoorloos schilderij van Thomas van de Walle en Katrien van Praet in de Sint-Walburgakerk onder de aandacht. Jeff Van Minsel was bezig met een vertaling en bewerking van een boek over de familie Van de Walle op de Canarische Eilanden. Hij bezocht onlangs de Walburgakerk maar kon er geen enkel spoor vinden van het schilderij en het graf dat ik had vermeld in een verhaal uit 1515.

Een andere zoon, Lodewijk 'Luis' van de Walle, bijgenaamd 'de oude' ('*el Viejo*'), was geboren in 1505 te Brugge. Hij streed in het leger van Karel V, vermoedelijk bij de Ordonnantie Benden. In Spanje werd hij raadslid ('*regidor*') van de stad Cadiz. Hoe moet omstreeks dezelfde tijd als Jorge op het eiland Palma zijn aangekomen en huwde er met doña Maria de Cervellon Bellid, een dochter van Miguel Martin, de conquistador van het eiland. Op 11 maart 1546 werd hij aangesteld als regidor van het Cabildo, werd militaire gouverneur van het eiland, overste van de milities ('*maestro di campo*') en slotvoogd van de vestigingen. Op 2 juli 1572 volgde een aanstelling als '*familiaar*' (gelast met het uitvoeren van de vonnissen) van het Heilig Officie van de Inquisitie, en hij was lid van de kerkfabriek van het Santo Domingo klooster. In 1559 bekostigde Luis el Viejo de waterbevoorrading van Santa Cruz te Palma. Hij sponsorde het *Hospital de los Dolores*, en stichtte een dotatie voor de oprichting van een gemeentelijke graanzolder. De familie bezat een eigen kapel gewijd aan Thomas van Aquino, met grafkelder. Ook Luis was een handelaar. Hij richtte met zijn zoon Thomas en een andere Vlaming, Jan van Daysele ('*Juan de Ayzel*') een handelsmaatschappij op. Hij overleed op 24 december 1587 te Santa Cruz. Katrien van Praets zoon telde heel wat nakomelingen, die vanaf de 16e eeuw een vooraanstaande plaats verwierven in de Canarische adel.

Een andere dochter van Katrien van Praet en Thomas van de Walle, Anna van de Walle, huwde te Santa Cruz op Palma de Brugse poorter en koopman Jan Jacques die er woonde sinds 1525. Anna keerde met haar echtgenoot terug naar Brugge, waar zij beiden overleden en hun laatste rustplaats vonden in de Sint-Jacobskerk. Een andere zoon, Jaak, was te Santa Cruz gehuwd met Agnes van Trille, ook van Brugse afkomst.

Er zijn in deze periode van Spaanse overheersing wel meerdere sporen van uitwijking van Vlamingen naar de Canarische eilanden, ook in andere steden. In april 1557 was er in Antwerpen bijvoorbeeld de melding dat erfgenamen van Jacob van Groenenberch en Marie Pyne bezittingen verkochten binnen "*den eylanden van Palma in Canariën*".

Antwoord aan dhr. Van Minsel op 18 februari (deel 1; deel 2 = conclusies)

Geachte heer Van Minsel,

Ik vermoed dat u naar onderstaand artikel verwijst in de verzamelde verhalen van de familie van Praet. Ik heb zelf, enkele jaren geleden al, navraag gedaan bij de kerkfabriek naar het schilderij en het graf in de Sint-Walburgakerk te Brugge, toen ik te weten kwam dat deze niet meer in de huidige kerk aanwezig zijn. Helaas ben ik nog niet te weten kunnen komen waar het schilderij zich momenteel bevindt, of welke bestemming het grafmonument heeft gekregen. Het blijft voor mij momenteel een mysterie, ook al is de beschrijving m.i. authentiek.

Bij het samenstellen van de verhalen uit de genealogie langs moeders zijde (Van Praet) heb ik wat correspondentie gehad met enkele doctorandi geschiedenis. Ik moet toegeven dat ik nogal slordig ben geweest in het bijhouden van de bron informatie toen ik met de samenstelling ervan begon en ik kan momenteel niet meteen achterhalen wie mij welke informatie heeft bezorgd. Ik heb er bij aanvang van dit project vooral naar gestreefd om de verhalen op te sporen en op een populairwetenschappelijke manier te delen.

Mijn persoonlijk genealogie project focust vooral op de families Lauwens en Lauwers, wiens oorspronkelijke naamschrijfwijze Lauwereyns (met schrijfvarianten Lauwerin, Laurin, Lauwrens, Laurens,...) was. De geschiedenis van onze familie gaat ongeveer 600

jaar terug in (het hertogdom) Brabant en nog enkele eeuwen eerder in (het graafschap) Vlaanderen. Ook deze familie vindt zijn oorsprong in Brugse contreien en er is een connectie met een Spaanse familie Lorenzo in de 15^e eeuw via Lepe/Cadiz. De binding werd voor het eerst vastgesteld via gemeenschappelijke DNA kenmerken in geneografisch onderzoek via een stamouder Juana Lorenzo die uit Brugge afkomstig was (Johanna Lauwe(re)ns) – enerzijds via mitochondriaal onderzoek in Spanje, en voor onze familie via gemeenschappelijke kenmerken (Y-chromosomen) via het Geneografie project van de National Geographic Society. Mijn contactpersoon daarvoor is een nakomeling van deze Juana die ook op de Canarische eilanden woont, ene Pablo Hernandez.

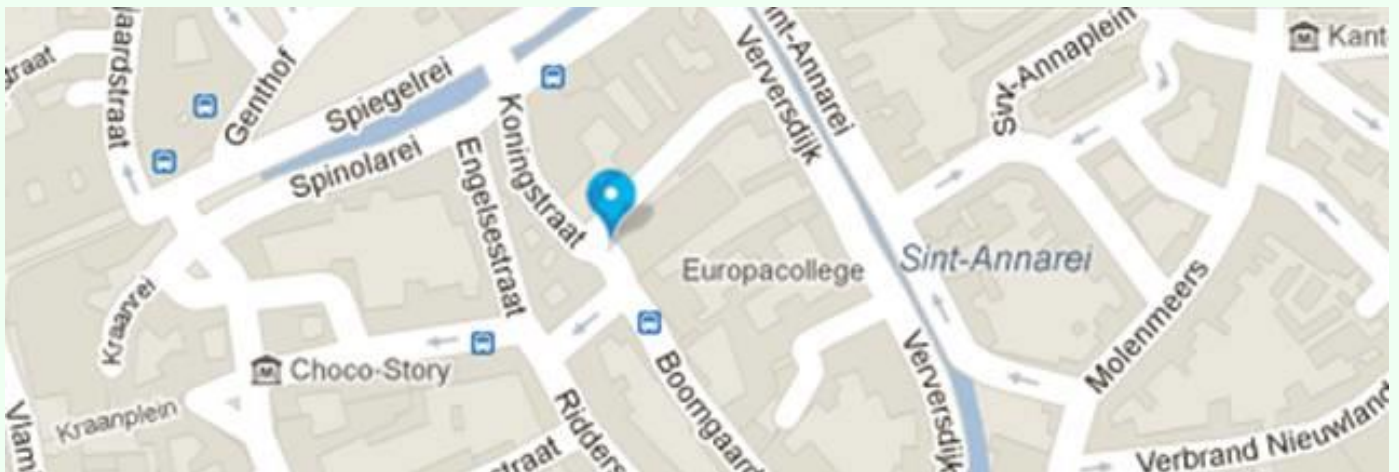
De verhalen Van Praet en Lauwens/Lauwers worden op de website Laurentii.be gepubliceerd.

Hierin is toch al zo'n 60% van alle beschikbare informatie verwerkt. Een omvangrijk papieren en elektronisch archief wordt mondjesmaat verder ontsloten en bewerkt (aanvulling en correctie). Het is voor mij een vrije tijd initiatief naast een voltijdse baan en andere verplichtingen.

Uiteraard houd ik me steeds aanbevolen indien u nieuwe informatie zou vinden. Grasduinen in de (familie-)geschiedenis blijft een boeiende bezigheid. Gezien de bindingen langs zowel moeders als vaders stamlijn met de Canarische eilanden, heb ik ook al wel eens overwogen om er een vakantie te plannen, ... maar ik heb geen echte aanleg voor zon- en zeevakanties zoals sommige familieleden die mooie vakantie verhalen meebrengen van de Canarische eilanden vrees ik...

Ik wens u in ieder geval succes met uw project en ben uiteraard zeer geïnteresseerd!

Wat weten we over het schilderij en het grafmonument?

Thomas van de Walle (+20 april 1530) vond zijn laatste rustplaats naast zijn echtgenote Katrien van Praet (+1515) in de Sint-Walburgakerk te Brugge die inmiddels verdwenen is en niet mag worden verward met de huidige Walburgakerk [huidig adres: Sint-Maartensplein, Brugge]. In de kerk hing boven de grafsteen een schilderij dat een man en vrouw uitbeeldt, geknield voor Onze-Lieve-Vrouw. Naast de man worden vijf jongens afgebeeld, naast de vrouw zes dochters. Het kunstwerk draagt het grafschrift van Thomas van de Walle en zijn vrouw Catharina van Praet.

Afbeeldingen: de oude Walburga parochiekerk met toren omstreeks het midden van de 18^e eeuw⁴⁴ die werd afgebroken. - de huidige toren van de kerk⁴⁵.

Op de plaats van de kerk stond vroeger een kapel die door de Heilige Walburga, onderweg van Wessex naar Thüringen, zou gesticht zijn in 745. In de periode 1619-1643 werd de huidige kerk gebouwd door jezuïetenbroeder Pieter Huysens. Het jezuïetenklooster werd in 1773 opgeheven en de kerk werd gesloten. De toren, naar model van de Carolus Borromeuskerk te Antwerpen, is echter nooit afgemaakt wegens geldgebrek. Vlakbij stond de parochiekerk van de Sint-Walburgaparochie, op de hoek van de Ridderstraat en de Sint-Walburgastraat. Deze raakte echter bouwvallig en in 1777 kende men de voormalige jezuïetenkerk toe aan de parochie en werd de oude parochiekerk afgebroken.

Conclusies

Thomas van de Walle (+20 april 1530) vond zijn laatste rustplaats naast zijn echtgenote Katrien van Praet (+1515) in de Sint-Walburgakerk te Brugge die inmiddels verdwenen is en niet mag worden verward met de huidige Walburgakerk [huidig adres: Sint-Maartensplein, Brugge]. De St.-Walburgaparochie was in 1241 ontstaan als afscheiding van die van St.-Salvators in het Brugse Sint-Jankwartier. Het gezin woonde er in de Zoueterstrate en Thomas was schepen van de stad Brugge in 1517, hoofdman van het Sint-Janskwartier in 1521 en raadslid in 1528. Hij was er ook handelaar.

⁴⁴ De tekenaar Jan Beerblock werd geboren in 1739.

⁴⁵ © Foto's uit private collectie tot 2012 – Foto binnen kerk onder Creative Commons licentie, Johan Bakker, 2011 – prent oude Walburgakerk van Beerblock, +/- 1760 (Public Domain) – Kaartbewerking © Google maps, 2012, onder gebruiksvoorwaarden. –Foto wapen Tenerife en Torres wijnhuis, gedeeld onder Creative Commons licentie CC-BT-SA 3.0, Patrik Lauwens, 2018. – Familiewapen Van Praet, scan boek D'hooghe, 17e eeuw (Public Domain).

De oorspronkelijke (afgebroken) gotische parochiekerk waarin van de Walle en van Praet werden begraven is verdwenen. Deze kerk, die gelegen was op de hoek van Ridders- en Sint-Walburgastraat, was gesticht als grafelijke kapel gewijd aan de H. Walburga. Ze werd afgebeeld bij Marcus Gerards in 1562 en werd afgebroken in 1781 sinds ze in 1777 bouwvallig was, het jaar waarin de nieuwe (huidige) Walburgakerk door Mgr. Caïmo en keizerin Maria Theresia werd toegekend aan de Sint-Walburgaparochie. In 1781 kreeg de parochie de toestemming om het materiaal van de oude kerk te verkopen en de opbrengst te gebruiken om de eveneens vervallen jezuïetenkerk te restaureren. Er was o.m. sprake om de rococobovenbouw van de toren van de oude kerk, die pas uit 1766 dateerde, op de onvoltooide toren van de nieuwe St.-Walburgakerk te plaatsen, wat uiteindelijk niet is doorgevoerd.

In de inboedelbeschrijving van de huidige Walburgakerk komen bij mijn weten geen meubilair of schilderijen (meer) voor uit de 16^e eeuw. De oudste inboedelstukken lijken te dateren van de periode 1619-1641 bij de bouw de jezuïetenkapel (huidige kerk). De bestemming van het schilderij en de graftombe uit de oude kerk blijven tot op de dag van vandaag onzeker. Het is mogelijk dat het schilderij terug in het bezit kwam van de nakomelingen van Van de Walle-Van Praet, en het is theoretisch ook mogelijk dat zij in het erfgoed van de 'oude' parochiekerk bleven en omstreeks 1781 in de verkoop terecht kwamen waarvan de opbrengst de restauratie van de 'nieuwe' kerk moesten bekostigen.

Afbeeldingen: het stadswapen van Tenerife, hier aan de "Calle San Salvador" in Playa de los Amaricas, heeft dezelfde kleuren als de oudst bekende familiewapens Van Praet, en ook als die van het hertogdom Brabant. Er is geen direct verband, net zo min als het voorkomen van een boom in de rechterhelft, vergelijkbaar met die in het familiewapen Lauwereyns en Lauwens/Lauwers. Het toont vooral de pracht van heraldische grafiek. En toch zijn er sporen van de aanwezigheid van Vlamingen op de Canarische eilanden, bijvoorbeeld in sommige straatnamen, merknamen en familienamen op deze eilanden. Daarover ging het boek van Van Minsel. De vermelde familie "Van der Torre" uit Brugge, veranderde zijn naam in Torres, en die naam vinden we ook nog terug in een gerenommeerd Spaans wijnhuis. Ook "Van Praet" families in de Spaanse contreien verspaansten hun naam in "de Prado".

Hierna: binnenzicht in de huidige kerk (2011, collectie onroerend erfgoed). De kerk werd in 1939 beschermd als monument. Ze wordt tegenwoordig gebruikt als concertzaal voor het Festival van Vlaanderen. De kerk bevindt zich in Brugge Sint-Jan.

Situering en geschiedenis St.-Walburgakerk

De huidige kerk ligt ten oosten van het plein, ten noorden deels afgebakend door de Hoornstraat, deels door de voormalige kerktuin, ten oosten door de kerkhoftuin en de "Oranjerie St.-Walburga", de voormalige brouwerij van het jezuïetencomplex cf. Verversdijk nr. 17, en ten zuiden door de schoolvleugel van het "Lyceum Hemelsdaele". Georiënteerde jezuïetenkerk van het basilicale type maar zonder

transept. Fraai doch sober voorbeeld van typische contrareformatische barokkerk uit de Zuidelijke Nederlanden van de 17^e eeuw.

Ca. 1240: stichting van de St.-Walburgaparochie als afscheiding van die van St.-Salvators. De oorspronkelijke parochiekerk ligt op de hoek van Ridders- en Sint-Walburgastraat, gesticht als grafelijke kapel gewijd aan de H. Walburga. De gotische kerk wordt afgebeeld bij Marcus Gerards (1562).

1596: de jezuïeten, sedert 1575 gevestigd in huis "*De Lecke*" en aanpalende panden op de hoek van de Wapenmakers- en de Sint-Walburgastraat, zochten na de godsdiensttroebelen onderdak op het Sint-Maartensplein en bouwden er ter hoogte van het koetsgebouw van nr. 5, een kapel. Wegens plaatsgebrek werd al gauw de bouw aangevat van een kerk met college, klooster, kapel en tuin, gelegen tussen Sint-Maartensplein, Hoorn-, Kandelaar- en Boomgaardstraat, en Verversdijk cf. Verversdijk.

1619-1641: bouw van de kerk n.o.v. de Brugse jezuïet-architect P. Huysens (1577-1637), na diens dood verdergezet door medebroeder J. Boulé. Als werknemers zijn o.m. J. Pype voor de funderingen, G. de Lippe, R. Houtrick en J. Coppet voor de ruwbouw gekend. Financiële steun komt van het Brugse Vrije, de stad, de abt van St.-Pieters te Gent, het bisdom en vele families. De oorspronkelijke plannen van Huysens - o.m. wat de toren, gewelf en de vensters van de middenbeuk betreffen - zijn echter wegens geldgebrek en naijver tussen de jezuïeten van Brugge en Antwerpen niet volledig uitgevoerd.

1642: inwijding van het bedehuis door Mgr. Nicolas de Haudrion, opgedragen aan de H. Franciscus Xaverius cf. beeld boven portaal, wiens relieken in 1630 naar Brugge waren gebracht.

1773: de jezuïetensociëteit wordt bij keizerlijk decreet ontbonden en de kerk gesloten.

1777: o.w.v. de bouwvalligheid van de voormalige parochiekerk, kennen Mgr. Caïmo en keizerin Maria Theresia de voormalige jezuïetenkerk toe aan de St.-Walburgaparochie; die eveneens de toestemming krijgt de oude parochiekerk af te breken (1781), het materiaal te verkopen en de opbrengst te gebruiken om de vervallen jezuïetenkerk te restaureren. Er is o.m. sprake om de rococobovenbouw van de toren van de oude kerk, die pas uit 1766 dateerde, op de onvoltooide toren van de nieuwe St.-Walburgakerk te plaatsen, wat uiteindelijk niet is doorgevoerd. Vermoedelijk zijn in de loop van de 18^e eeuw ook de kerkmeesterkamers ten zuiden van de kerk aangebouwd.

1778: in de hoop dat de kerk uitgeroepen wordt tot kapittelkerk, geven de kerkmeesters van de St.-Walburgaparochie aan beeldhouwer-architect H. Pulinx de opdracht plannen te tekenen om een koorgestoelte te plaatsen in het kleine koor en om het noordelijk trappenhuis als doopkapel in te richten.

1779: inhuldiging van de voormalige jezuïetenkerk als parochiekerk en overdracht van de relieken van H. Walburga.

1796: de kerk wordt door de Fransen in beslag genomen en gebruikt als Tempel van de Wet.

1804: de kerk krijgt haar eigenlijke functie terug doch onder de naam "St.-Donaaskerk" na de overdracht van diens relieken uit de afgebroken, gelijknamige kerk op de Burg.

1841-1851: gevelrestauratie.

1854: officiële toekenning van de huidige naam.

1918: zware beschadigingen vnl. aan N.-beuk na bominslag.

1961-1963: restauratie van de daken, steunberen, kroonlijsten en raamomlijstingen n.o.v. ingenieur-architect J. Verbeke (Brugge).

1967-1973: restauratie van voor-, zijgevels, toren en crypte waarbij verweerde materialen worden vervangen.

1978-1980: interieurrestauratie o.m. herschilderen.

Beschrijving van de huidige kerk ⁴⁶

Huidige plattegrond ontvouwt: een driebeukige schip van zeven traveeën en ingebouwd koor met één travee en apsis; zijbeuken met rechte sluiting; crypte; in kooras, toren op vierkante plattegrond; in het verlengde van de zijbeuken, links vierkante sacristie en twee kerkmeester kamers, rechts gang en kapel. Ter hoogte van de eerste traveeën van de zijbeuken, bijgebouwen op vierkante plattegrond met links doopkapel en rechts trap naar doksaal.

Materialen. Baksteenbouw met gebruik van zandsteen voor het voorgevelparement *Massangis* al restauratiemateriaal. Voor het interieur: Balegemse witsteen (eerste bouwlijn) en zandsteen (hogere lagen); muren in baksteen met zandstenen parement. Geheel onder leien zadel- en lessenaarsdaken.

Kerk toegankelijk via 5 trappen, geflankeerd door twee afgeronde schamppalen. De westelijke gevel vertoont duidelijke invloeden van de // *Gesù*-kerk in Rome - cf. Huysens' verblijf in Rome van 1626 tot 1628 - o.m. door een tweeledige opbouw doch met verticale verhoudingen en plastische uitwerking. Hoge onderbouw met ritmerende gekoppelde hoekpilasters en pilasters met driekwartzuilen aan weerszij van de midden traveeën, alle met geprofileerde basementen en verfijnde Korinthische kapitelen; aflijnend gekornist entablement met datum van wijding "1643". Hoger opgetrokken midden traveeën met analoge opstand onder een sterk geprofileerd en gekornist hoofgestel bekroond door een gebroken driehoekig fronton tussen postamenten met siervazen en bronzen kruisbeeld uit de 19^e eeuw. Flankerende vleugelstukken met sierlijke voluten met kandelaberbekroning. Portiektraveeën met composietkapitelen en fronton, doorbroken door nis met beeld van de H. Franciscus Xaverius (kopie van de jaren 1970); op archivolt van rondboogingang, opschrift "*Den H. Franciscus Xaverius besonderen patroon tegen de peste / aengenomen door het magistraet der stad Brugge ten jaere 1666*" en op bekronende architraaf, een versierde fries met cartouche voorzien van opschrift "*D.O.M. / et / S.Francisco Xaverio / sacrum*". Ter hoogte van de zijbeuken, op plint links, 17e -eeuwse steenhouwersmerken o.m. te identificeren met familie Nopère (Arquennes); rondboognis ingeschreven in een geprofileerde omlijsting met schelpvormige sluitsteen onder druiplijst; rechth. venster in geprofileerde omlijsting met neuten en bekronend halfronde fronton op gegroefde consoles.

Flankerende bakstenen aanbouwen met houten poort op 5 treden in geprofileerde omlijsting met oren, sluitsteen en bekronend halfronde fronton op gegroefde consoles. Natuurstenen hoekblokken. Rechth. vensters in natuurstenen omlijstingen met oren, neuten en druiplijst. Zijgevel links met oculus; achtergevel met vensters cf. voorgevel; ijzeren harnassen voor glas-in-lood.

Zijgevels - zichtbaar van Hoornstraat - zijn ter hoogte van zijbeuken geleed door steunberen met natuurstenen hoekblokken. Segmentboogvensters in natuurstenen omlijstingen met druiplijst; aflijnende natuurstenen kroonlijst op modillons. Ter hoogte van de middenbeuk, geritmeerd door luchtbogen met arduinen rollaag en op natuurstenen pilaster; natuurstenen kordonlijst met steigergaten en dito kroonlijst. Op zuidelijke gevel, een metselteken van verglaasde baksteen in vorm van zes puntige ster.

Vierkante toren: massieve bakstenen romp aan Z.-zijde doorbroken door drie beluikte segmentboogopeningen in bepleisterde omlijsting. Klokkenverdiep van Doornikse steen is per zijde voorzien van galmgat in geprofileerde omlijsting met paneelwerk, halfronde fronton en ordonnerende pilasters. Leien tentdak met torenkap en pumeel.

Interieur. Schip met tweeledige opstand: met cassetten versierde rondboogarcade op zuilen met composietkapiteel en achthoekige basis; in de zwikken, consoles die de met cartouches en grotesken verrijkte gordelbogen opvangen. Boven de versneden architraaf, licht getoogde vensters in geprofileerde omlijstingen met oren. Kruisribgewelf. Overgang naar apsis door bredere gordelboog; apsis omgeven door vier pilasters met kapitelen voorzien van zwaar geprofileerde voluten en acanthusbladen. Straalgewelf met rijke stucversiering. In de zijbeuken, kruisribgewelven met gewelfsleutels waarin zevenpuntige ster, aan zijgevelzijde opgevangen door pilasters; gewelven in zijkoren met uitgewerkte stucversiering en erin verwerkte Mariamonogram (noordelijk) en Christusmonogram (zuidelijk).

---

⁴⁶ Voornaamste bron kerkbeschrijving: inventaris Onroerend Erfgoed.

Meubilair. Schilderijen. In zijbeuken en boven doksaal, 14 schilderijen van de "15 Mysteriën van de Rozenkrans" uit de omgeving van J. Gareminj, ca. 1750. "Verheerlijking van H. Sacrament" van J. Gareminj, ca. 1740; "Kroning van O.L.Vrouw" van E. Quellinus de Jonge, XVII B; "*Bewening van Christus*" van J. Odevaere, 1812; "Verrijzenis" van J. Suvée (XVIII B); "*Visioen van St.-Ignatius*" van P. Cassiers; een drieluik met "*O.L.Vrouw van de Droge Boom*" van P. Claeissens, 1620; anoniem doek met "*H. Domenicus die Kind geneest*".

Altaren. Monumentaal, marmeren hoogaltaar van J. Cocx, gewijd in 1643 met beeld van H. Walburga, door Houvenaegel, 1842; boven de portalen, bustes van H. Franciscus Xaverius en H. Franciscus Borgia, en beelden van H. Louis van Gonzaga en H. Stanislas Kostka. Epitaaf van Michaël Grimaldi. N.-zijaltaar van P. Verbruggen van 1657 met twee barokportalen, beelden van H. Catherina, H. Ursula, H. Jozef met Kind, een Madonna-van-de-tuin (16^e eeuw) en een beeldengroep van H. Anna en Maria (17^e eeuw). Zuidelijk zijaltaar gebeiteld door P. Verbruggen in 1669 met eikenhouten deuren, en beelden van H. Petrus, H. Paulus, H. Rochus.

Meubilair. Witmarmeren communiebank, door H. Verbruggen, 1695. Biechtstoelen in classicerende stijl, 1802. Eikenhouten koorbanken en communiebank uit de 18e eeuw. Barokpreekstoel van A. Quellinus de Jonge, 1670, naar iconografie van pater Hesius. Doksaal en ingangsportaal n.o.v. P. de Cocks, 1763, doch vermoedelijk pas uitgevoerd in 1834.

Orgel begonnen in 1735 door C. Cacheux en voltooid door J.B. Frémat in 1739; versierd met beelden van gracieuze vrouwen en Jezus op de Wereldbol.

Crypte, toegankelijk via poortje met opschrift "*IHS / Locus sepulcralis / patrum soc. jesu / et ecclesiae sancti / Francisci Xaverii / benefactorum*" in kerkhoftuin, op rechthoekig grondplan, overkluisd d.m.v. kruisgewelven op arduinen zuil; grafplaten o.m. van parochianen.

1532 - Jonker Karel van Sint-Omaars, zoon van Joos van Sint-Omaars en Anne Van Praet (Moerkerke)

Jonker Karel van Sint Omaar, ook genaamd van Moerbeke, was schildknaap, heer van Dranouter, Merris, Oudenem, Moerkerke. Hij werd geboren omstreeks 1532 als zoon van Joos van Sint Omaar, gezegd van Moerbeke, heer van Dranouter, Merris, Oudenem, en van Anna van Praet, die na de dood van haar zuster Josine, echtgenote van Lodewijk van Vlaanderen, in 1546, dame van Moerkerke was geworden. Joos van Sint-Omaars en Anna Van Praet hadden twee kinderen. Behalve Karel, was er ook Johanna. Karels zus Johanna huwde met Nicolaas van Halewijn, en na diens dood, met Willem van Bronkhorst.

Karel woonde op het kasteel van Moerkerke en had ook nog een huis in Brugge aan de Koningsbrug, namelijk het hof van Praet of het vroegere hof van Ryckenburg. Hij huwde met Françoise de Blois, gezegd Trèslong, en na haar dood met Anna d'Oingnies. Karels beide huwelijken bleven kinderloos.

Van jonker Karel van Sint-Omaars is geweten dat hij een militaire carrière begon, maar deze wegens ziekte moest opgeven. Nadien bleef hij in Moerkerke wonen en legde zich toe op botanica. Op het kasteel van Moerkerke legde hij een tuin aan, met een grote collectie inheemse en vreemde planten, die zo bijzonder was, dat hij gekend was tot in het buitenland.

Zowel Guicciardini als Sanderus schreven vol lof over deze tuin, die werd vergeleken met de tuin van Pieter Coudenberg, de Antwerpse apotheker, die bij Antwerpen een grote tuin had aangelegd. Naast de botanische tuin, was er te Moerkerke ook een grote boomgaard. Vandaag vindt men nog altijd een weg tussen het kasteel van Moerkerke en de Nieuwdorpstraat, die de Kasteelstraat met de Middelburgse Steenweg verbindt en die de Boomgaard wordt genoemd. Op zijn kasteel had hij ook een cabinet of "*Wunderkammer*".

Karel van Sint-Omaars was zeer welstellend. Zijn verblijf in den Haag gaf dit aan. Hij verbleef er lang om een proces verder te zetten, dat Lodewijk van Vlaanderen, in naam van zijn vrouw Josine van Praet, had aangegaan tegen Mr. Vincent Korneliseune, trésorier-general van de keizer, bij het Hof van Holland, over aanwassen in het land van Schobbe en Everocker, later genoemd Mijsheerenland van Moerkerken. Na Josines dood, werd het proces verder gezet door Anna Van Praet, en na haar dood door haar zoon Karel. Bij zijn verblijf in den Haag logeerde hij aan het hof van de stadhouder. Hij leefde er vergezeld van een hele schare knechten, 6 tot 8 paarden, koks en pages, terwijl ook zijn echtgenote er vertoefde in het gezelschap van "staetvrouwen". Karel verloor het proces in den Haag, maar ging daarna in beroep bij de Grote Raad in Mechelen. Bij zijn dood was het proces nog niet beëindigd.

Een ander bewijs van zijn rijkdom was de staat van goederen, die zijn vrouw Anna na zijn dood liet opmaken om te dienen bij de erfenis. Karel van Sint-Omaars liet gedichten en een merkwaardige collectie planten- en dierenaquarellen na. Deze collectie werd bewaard, en maakt de kern uit van de 'libri picturati', die zich in de Jagiellonskabibliotheek in Krakau bevinden. De collectie werd lange tijd de Clusius-collectie genoemd, maar de naam van de rechtmatige ontwerper ervan, Karel van Sint Omaar, werd teruggevonden door Helena Wille.

In de staten van goed opgemaakt in 1569⁴⁷, werden de bezittingen van Karel uitvoerig beschreven: leengronden en de heerlijkheid van Dranouter, gelegen in de parochies Belle, Boescese en Lokeren, in Oudenem in Kaster, in Merris, de heerlijkheid van Moerkerke, een huis te Brugge, het hof van de Woestijne en Levendale, in Knesselare, lenen in Wesseghem nabij het kasteel Lembeke, in Levendale, het Gistelhof in de parochies Middelburg en Heile, het leen van Upschote, lenen in Ursel, enz. Op enkele gronden stond een levensrente voor zuster Elisabeth van Moerkerke, non te Westerlo.

Karel maakte deel uit van de kring Brugse humanisten rond de gebroeders Laurinus. Zijn beste vriend was Mathias Lauwereyns (Laurinus), die zijn buur was op het kasteel van Leeskens.

Hij stierf te Moerkerke op 12 februari 1569 en werd na een luisterrijke begrafenisceremonie in de kerk van Moerkerke begraven. De grafsteen, waarop hij werd geprezen als plantenliefhebber, werd naar zijn wens sober gemaakt in Italiaanse stijl (Renaissance). Deze steen verdween in de woelige tijden die na zijn dood volgden in Vlaanderen. Anna d'Oingnies hertrouwde na zijn dood met Johan d'Estroumel, heer van Vandeville, Steenwerck, Douxlieu. Zij overleed in 1577 en werd begraven in de kerk van Steenwerck.

1544 - Lodewijk van Vlaanderen, heer van Praet, stadhouder van Holland, Zeeland en Utrecht

Lodewijk van Vlaanderen, heer van Praet, was een nazaat van Jan van Vlaanderen (zoon van Josine van Praet) en Jacoba van Boergondië.

Afbeelding: 35 wapenafbeeldingen van ridders van het Gulden Vlies werden bewaard in de Grote Kerk van Den Haag⁴⁸.

⁴⁷ Anna d' Oingnies legde op 25 juli 1569 de staat van goederen neer bij het college van Burgemeesters en Schepenen van het Vrije. Zij stelde Matthias Laurinus als haar procureur aan (zie voorouderlijk geslacht Laurentii).

⁴⁸ De wapenborden verwijzen naar de bijeenkomst van de ridders van de Orde van het Gulden Vlies, in 1456 in Den Haag. Deze ridderorde werd in 1430 opgericht door Philips de Goede, hertog van Bourgondië, om de adel te binden aan de vorst en om een hechte band te smeden tussen de dertig meest vooraanstaande edelen in het Bourgondische rijk. Hiertoe werd regelmatig een

Hij werd in 1544-1546 vermeld als stadhouder van Holland, Zeeland en Utrecht, en in 1555 als ridder van het Gulden Vlies, heer van Praet en van de Woestijne, van Elverdinge, Vlamertinge, Spiers en Merses. Hij was raadsman en kamerheer van keizer Karel, kapitein van de burcht de stad Sluis, en baljuw van Brugge. Hij huwde van Parma. Een dochter, Petronilla van Praet, was vrouwe van Stein.

1556 - Jan van Praet gemachtigd om te procederen (Mechelen)

Op 19 april 1556 registreerde notaris Guido De Hondecoutere te Mechelen dat ene Rombout Smets, huidvetter, Jan Van Praet, Rombout Palet en Merten Van Broecke gemachtigd waren om te procederen tegen Pieter Hals en zijn huisvrouw. Waarover de procedure ging, is ons niet nader bekend. Het is de oudste ons bekende vermelding van een van Praet te Mechelen. Notaris Guido de Hondecoutere is meteen de oudst bekende notaris te Mechelen.

De melding betekent niet noodzakelijk dat Jan Van Praet woonde te Mechelen. Vermoedelijk was de procedure het gevolg van de procedure die Karel van Sint-Omaars aanspande bij de Grote Raad van Mechelen.

Afbeeldingen: een brandnetel uit de collectie van Krakau, gemaakt in opdracht van jonker Karel van Sint-Omaars; een wilde distel uit de collectie van Krakau © originelen onder Public Domain.

1565-1675 - Vermeldingen van Van Praet bij de Schepenbank te Londerzeel

In de geschriften van de Schepenbank van Londerzeel van de periode 1553-1675 vonden we verschillende vermeldingen van Van Praet. Opvallend zijn verschillende gegevens die wijzen op Oost-Vlaamse wortels van deze families.

vermeld in	naam	detail
1565	Josine Van Praet	Geboren in 1565 als dochter van Gielis Van Praet. Zij huwde Steven Van Nuffele, en leefde nog bij een vermelding in 1618.
1575	Beatrijs Van Praet	"Juffrouw", was gehuwd met Joos De Smet.

vergadering belegd, een 'kapittel'. Deze kapittels vonden plaats in wisselende steden. Tijdens deze bijeenkomsten werden de politieke situatie en andere rijkskwesities besproken, het beleid, en zaken die individuele ridders van het Gulden Vlies betroffen. Overledenen werden herdacht, wangedrag en misdaden bestraft en positieve inbreng voor het landsbelang werd geprezen. Dit gebeurde telkens met veel ceremonieel machtsvertoon en kerkelijke plechtigheden. Er werd vergaderd in het koor van de belangrijkste stadskerk, dat voor zo'n kapittel speciaal werd ingericht. De bijeenkomst duurde een dag of tien. De wapenschilden van alle Vliesridders werden in het koorgestoelte aangebracht zodat iedereen een eigen zitplaats had. In enkele kerken zijn deze wapenborden bewaard gebleven. (c) Foto wapenborden uit private collectie, 2012.

1577	Marie Van Praet	Vermeld tussen 1577 en 1599. Zij was gehuwd met Gielis Fierens.
1583	Anna Van Praet	Was overleden vóór 1583 en was gehuwd met Wouter Van den Bossche.
1608	Anna Van Praet	Afkomstig uit Buggenhout (huidig Oost-Vlaanderen). Zij was een dochter van Pauwel van Praet en was gehuwd met Maximiliaan De Keyser.
	Maeyken (Maria) Van Praet	Afkomstig uit Baasrode, dochter van Pauwel Van Praet en zus van Anna Van Praet. Zij was gehuwd met Pieter Moons.
1618	Jan Van Praet	Was gehuwd met Amandelijne Stemaël.
1630	Rogier (Van) Praet	Was geboren te Watervliet (deelgemeente van Sint-Laureins, huidig Oost-Vlaanderen), en was gehuwd met Margriet Duerinckx.
1633	Niklaas Van Praet	Was op 18 december 1616 te Londerzeel gehuwd met Barbara De Keersmaecker. Er waren in de streek nog verwantschappen tussen deze families. Merk dat bv. op 21 mei 1695 Henri De Keersmaecker te Malderen huwde met Egidia Van Praet, dat op 26 juni 1753 Filip De Keersmaecker te Londerzeel huwde met Angeline Van Praet, en dat op 23 juli 1755 Gerard De Keersmaecker te Londerzeel huwde met Marie Van Praet.
1650	Pieter Van Praet	<i>vermoedelijk</i> dezelfde Pieter vermeld in 1663-1679 als echtgenoot van Katelijne Wauwermans.
1652	Jan Van Praet	Was gehuwd met Jeanne Willocx. Hij had kinderen tussen 1652 en 1667 en overleed in 1668, tegen "De Croon". Jeanne Willocx overleed op 29 oktober 1689 te Brussel, waar zij werd begraven in de Sint-Christoffelkerk. Zij was weduwe van Jan Van Praet en van Peter De Maerschcalck en behoorde tot de notabelen van Londerzeel.
1655	Willem Van Praet	Woonde tot 1655 op de hofstede "Den Eeckhout". Hij was gehuwd met Liesbeth Van den Broeck.
1660	Marie Van Praet	Zij werd vermeld tussen 1660 en 1666 en was gehuwd met Adriaan Willocx, <i>vermoedelijk</i> verwant met Jeanne Willocx.
1662	Jan Van Praet	<i>vermoedelijk</i> hoger vermelde echtgenoot van Jeanne Willocx.
1670	Pieter Van Praet	Was gehuwd met Katelijne Wauwermans; had kinderen tussen 1663 en 1679 (te Londerzeel: Marie Van Praet geboren op 7 september 1669, Liesbet Van Praet geboren op 30 maart 1672, Corneel Van Praet geboren op 21 mei 1674, Anne Marie Van Praet geboren op 3 maart 1676, Francisca Van Praet geboren op 25 februari 1677, An Van Praet, geboren op 8 januari 1679).

1573 - De prijs voor ongeoorloofde relaties (Gent)

Jan Braeye van Sint-Jacobs te Gent, een zoon van Joos Braeije, had een buitenechtelijke verhouding met Emma Van Praet ('s Praets), met wie hij toen samenleefde. Hij werd hiervoor veroordeeld tot het betalen van 3 pond op 21 augustus 1573.

Nog op 4 oktober 1573 verzette Emma zich tegen het huwelijk van Joannes Braeye, met de dochter van Egidius Van Der Beke. Joannes Braeye mocht huwen, maar hij moest voor de defloratie of ontmaagding aan Emma 3 pond groot betalen. Daarnaast mocht zij alimentatiegeld en kraambekosten eisen.

In hetzelfde register van Gentse kerkstraffen werd Peter Van Praet vermeld, afkomstig van Nokere, die ongehuwd Joanna Swaelen (of 's Waelen), "*prole secuta*" ontmaagde of "*defloeerde*" zoals het kerkboek vermeldde. Beiden werden op 22 oktober 1575 veroordeeld wegens ongeoorloofd gedrag tot het betalen van 8 pond.

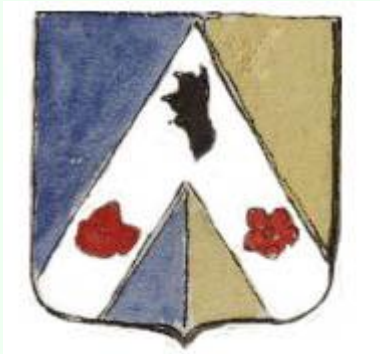
1580-1786 - Inwoners Van Praet in Brugge

De familie Van Praet was tussen de 16e tot de 18e eeuw thuis in Brugge. Dit blijkt uit het kadaster, waar verschillende inwoners en eigenaars Van Praet werden vermeld. Zowel de schrijfwijze met kleine "v" (16e-17e eeuw) als met grote "V" (18e eeuw) komen voor. Sommige bronnen vermelden ook "van der Praet" of (romaanse talen) "de Praet". Het kadaster geeft ons per huis een beeld van hoe met het eigendom werd omgegaan over verschillende generaties, en ook van verwantschappen en gebeurtenissen in het leven van de inwoners.

Er moet een hechte familieband ("clan" gevoel) en heel wat verantwoordelijkheidszin zijn geweest. Dat blijkt uit de manier waarop materieel zorg werd gedragen voor kinderen, nabestaanden, en aangehuwde familie.

Paul (I) van Praet bezat meerdere huizen in de periode 1580-1605. Hij werd vermeld als klerk in 1582, en als notaris in 1598. Hij was gehuwd met Anna Van Hertsberge, die in 1615 werd vermeld als zijn weduwe. Paul (I) van Praet overleed op 2 augustus 1607. Zijn echtgenote overleed in 1624. In het begrafenisboek werd bij het echtpaar vermeld "*Hoe Excellent van Weerde, hoe hogher ghe-eert.*"

Afbeelding: het familiewapen van Paul (I) van Praet in 1607. Merk de zwarte klauw, symbool van de Klauwaarts, en de inversie van kleuren in vergelijking met de latere wapens gevoerd door zijn dochter Anna in 1634 en Antonetta van Praet in 1672.

Dit is eveneens het familiewapen van Antonetta van Praet, ook genoemd Van der Praet, uit Brugge in 1672 bij de moord op Jaak Vande Lepe, die te O.-L.-Vrouw op 26 april 1672 werd doodgestoken. De rechtse of linkse bloem werd soms ook zwart afgebeeld. Ook de dochter van Paul (I) van Praet, Anna van Praet, voerde dit wapen in 1634, waarbij rechts een zwarte bloem werd gebruikt⁴⁹.

Afbeelding: het familiewapen gevoerd door Maximiliaan van Praet van Moerkerke in 1631-1652. Bij meldingen van Maximiliaan werd herhaaldelijk verwezen naar de beroemde voorouders Gervaas en Boudewijn van Praet.

Afbeelding het familiewapen vande Lepe in 1672.

Hij handelde ook met zijn zoon Adriaan van Praet, die werd vermeld tussen 1602 en 1624, onder meer in 1624 toen hij een lijfrente liet betalen voor zijn dochter Isabeau van Praet, dat jaar vermeld als religieuze bij de Arme Klaren te Brugge.

Adriaans echtgenote Antoinette Wynckelman (zie ook melding Emanuel Wynckelman in 1641) werd vermeld als weduwe in 1635. Adriaan van Praet overleed op 29 april 1633 te Brugge.

⁴⁹ (c) Bewerking familiewapens uit het handschrift de Hooge, Brugge, 1707 (originelen onder Public Domain).

Een zus van Adriaan, tevens kind van Paul (I), was Anna (I) van Praet, vermeld als weduwe van Jan De Vree tussen 1616-1626, en daarvoor tussen 1580-1584 aangeduid met "juffrouw". Zij overleed in het klooster van Sinte Clara op 9 augustus 1634, waar ook haar nicht Isabeau verbleef. Adriaan had ook een dochter Anna (II) van Praet. Zij was gehuwd met Nicasus Audejans, een zoon van meester Mathias Audejans, licentiaat in de rechten. Nicasus overleed op 29 mei 1658, Anna (II) overleed op 23 april 1665.

Ook Bart van Praet was een klerk, voor het eerst vermeld in 1580, en in 1587 als "gezworen klerk van de vierschaar". Andere meldingen lopen tussen 1598 en 1602, en er is een melding van zijn weduwe in 1605. Bart was een zoon van Jan van Praet en vermoedelijk een broer van Paul (I). Bart(holomeus) van Praet overleed op 26 maart 1602. In dezelfde periode werd Lieven (I) van Praet vermeld, in 1580. Een tijdgenote was Neezekin van Praet, vermeld als inwoner in 1580 en in 1606 als gehuwd met Clais Du Val. In 1612 en 1655 werd ook melding gemaakt van de weduwe Pieter van Praet.

Onder de Bruggelingen vonden we ook Maximiliaan van Praet, ridder en heer van Moerkerke, baron van Praet en heer van Merwede, en burgemeester van Brugge, vermeld tussen 1631-1652. Een dochter, Liesbeth van Praet, huwde Pieter van Okerhout, raadsman van de stad Brugge, die overleed op 14 januari 1644. Hun zoon Maximiliaan van Okerhout, diende als kapitein en als konstabel van Brugge de koning van Spanje. Hij overleed op 2 maart 1684.

Paul (II) van Praet werd vermeld tussen 1652-1686. Hij was de vader van Anna (III) van Praet, vermeld in een erfeniskwestie in 1679. *Mogelijk* was Paul (II) een zoon van Adriaan van Praet.

Een andere dochter van Paul (II), Antonetta van Praet, werd voor het eerst in 1652 vermeld als gehuwd met Jan vande Lepe. Tussen 1664-1681 werd zij vermeld als diens weduwe. Jan vande Lepe was overleden op 5 augustus 1663. Anthonetta hertrouwde met Olivier van Wassenhove, en werd vermeld als diens weduwe tussen 1689-1699.

Thérèse van Praet werd vermeld in 1665 als gehuwd met Pieter De Gheldere. Zij hertrouwde na diens overlijden met Frans Forret, o.m. vermeld in 1688-1691, die haar overleefde. Zij werd laatst vermeld in 1704; Frans Forret werd vermeld als haar weduwnaar in 1706-1707. In 1699 werd vermeld dat hij ontvanger was van de grafelijke cijns in o.m. Diksmuide en Damme.

Lieven (II) van Praet werd vermeld tussen 1666-1706. Hij was gehuwd met Jacquemine Lootins, vermeld als zijn weduwe in 1706-1711. Dit koppel had een zoon, Frans van Praet, vermeld in 1706-1718. In 1715-1718 werd diens huwelijk met Katrien Vander Plancke vermeld. In 1726 werd zij vermeld als weduwe, hertrouwd met Frans Xaverius De Moor. Mogelijk werd Lieven (II) ook vermeld als Livien van Praet. Deze laatste werd vermeld tussen 1671-1692. Livien van Praet werd in 1692 vermeld als weduwnaar van Catharina Beauchier.

Pieter van Praet werd vermeld in 1691-1708. Hij was gehuwd met Marie Ledieu, vermeld als zijn weduwe in 1708, en hertrouwd met Jacob Robais. Jan van Praet werd vermeld in 1655 als echtgenoot van Maeyken Reyngout. Hij, *of* een naamgenoot (en broer van Pieter) Jan (II) van Praet werd vermeld in 1708-1714 bij een gift aan zijn zus Marie van Praet.

Jan Baptist van Praet was een broer, vermeld in 1664-1704, en in 1675 als echtgenoot van de weduwe (voorheen gehuwde) Vekemans.

Marie van Praet werd vermeld tussen 1694-1726. Zij was in 1706 gehuwd met Paternoster, van wie zij al als weduwe werd vermeld in 1714. In 1711 werden twee kinderen vermeld, Marie Françoise Paternoster en Pieter van Roosebeke. Zij overleed omstreeks 1726 en was een zus van Jan van Praet en Pieter van Praet.

Jaak van Praet werd vermeld in 1647 bij de aankoop van een huis. Hij was gehuwd met Katrien vande Paele, vermeld als zijn weduwe in 1689. Jaak had een broer, Corneel van Praet, vermeld in 1689-1699.

Er waren nog andere telgen van de van Praet familie: Jozef van Praet, vermeld in 1769, Frans (II) van Praet, vermeld in 1786, Jacqueline of Johanna Van den Berghe "genoemd van Praet" in 1671-1674, vermoedelijk dezelfde Johanna van Praet vermeld in 1685.

Er zijn weliswaar oudere meldingen van de familie van Praet vóór 1580 in Brugge. Bijvoorbeeld inwoonster Katelijne van Praet, overleden in 1515, was de dochter van Jan van Praet, en was met haar echtgenoot Thomas Van de Walle, overleden in 1530, begraven in de Sint-Niklaaskerk te Brugge. Marie van Praet, dochter van Steven van Praet, was gehuwd met Victor Tuerlinck. Haar man werd geboren te Blankenberge, en overleed op 18 maart 1554 te Brugge. Marie overleed er op 4 maart 1572. Beiden vonden in Brugge hun laatste rustplaats.

Details uit het huizenonderzoek Brugge ⁵⁰

De gegevens zijn opgedeeld per sectie van de stad: Sint-Jans, Sint-Donaat, Onze-Lieve-Vrouw, Sint-Jacob, Sint-Niklaas en Carmers. In elke sectie kwamen families van Praet voor, met de meeste vermeldingen in Onze-Lieve-Vrouw.

kadaster (oud) ⁵¹	jaar / inwoner	omschrijving
Sint-Jans JAN/0192	1697, 2 mei / Lieven van Praet	rente - Marie Exstijl, weduwe van Pieter Timmermans, bezette op dit huis een rente van 04-03-04 groten de pen 24, ten voordele van Lieven van Praet. Het huis bevond zich in de 'Sinte Wouburghestrade', huidig adres Sint-Walburgastraat 16.
	1711, 30 januari / Lieven van Praet	transport - Jacquemijnken Lootins, weduwe van Lieven van Praet, droeg op, cedeerde en transporteerde aan Marie Catharine Marannis, een rente van 04-03-04 groten de pen 24, op dit huis bezet op 2 mei 1697.
JAN/0239	1580, 1 januari / Lieven van Praet	splitsing in 5 percelen - Dit huis werd in 1581 verdeeld in vijf partijen waaronder "1o. partij Franchois Bijson thuijs JAN/1056 sijnde het oosterste van drije. 2o. partij Franchois De Wulf thuijs JAN/1058 sijnde het middenste van drije. 3o. partij Lieven Van Praet thuijs JAN/1059 sijn." Het huis heette vanaf 1581 "Den Bijbel" en bevond zich in de 'Hooghstraete', huidig adres Hoogstraat 13. Voorheen was het één groot huis genaamd 'Jooris Van Themseke'.
	1666, 30 juli / Lieven van Praet	rente - Jacques Preet en echtgenote bezetten op dit huis een rente van 13 ponden grooten jaarlijks met penning 18 (belasting) ten voordele van Lieven Van Praet
	1668, 9 juni / Lieven van Praet	verkoop bij decreet - Dit huis was wettelijk afgewonnen, zijnde verkocht bij decreet aan Lieven Van Praet. Om verhaal van 13 ponden groot jaarlijks met penning 18 (belasting) die niet meer betaald waren sedert 30 juli 1666.
	1674, 12 september / Livien Van Praet	borg - Livien Van Praet en echtgenote stelden zich borg over Jacquemijnken Reijngout weduwe van Jan Janssens die zich zelf borg stelde voor 62-10-0 ter griffie van de kamer van s 'Lands Vrijen en 41-0-0 ter griffie van de kamer ter stede ten voordele van het zoontje van Tanneke R.
	1691, 21 maart / Pieter Van Praet	rente - Pieter Van Praet en echtgenote bezetten een rente op dit huis van 2-10-0 ponden groot jaarlijks met penning 20 (belasting) ten voordele van Jfr. Christina Coene.
	1691, 20 september / Livien Van Praet	verkoop - Pieter Van Praet en echtgenote gaven gifte van dit huis aan Livinus Van Praet.
	1692, 13 april / Livien Van Praet	declaratie - Livien Van Praet, weduwnaar en de bezitter van het sterfhuis van Catharina Beauchier, zijn overleden huisvrouw enerzijds, en Jan Verlot zoon van Lauwereins, machtig over Joanna Beauchier weduwe van Denijs Teirlinck. Voorts Pieter Goethals zoon van Jan en zijn huisvrouw.

⁵⁰ Het huizenonderzoek Brugge is een realisatie van Erfgoedcel Brugge, Dienst Monumentenzorg en Stadsvernieuwing Brugge en Stadsarchief Brugge.

⁵¹ De stad was bestuurlijk ingedeeld in zes secties: Sint-Jans, Sint-Donaat, Onze-Lieve-Vrouw, Sint-Jakobs, Sint-Niklaas en Carmers. Per zestendeel werd een reeks registers opgemaakt waarin elk huis één startpagina kreeg. Het oud kadasternummer verwijst naar deze startpagina. Bv. JAN/0192 is het huis in het Sint-Jans zestendeel op pagina 192.

	1708, 13 oktober / Pieter Van Praet - Frans Van Praet - Jan Van Praet	verkoop - Jacob Robais en Marie Ledieu, zijn huisvrouw te voren weduwe van Pieter Van Praet, gaven gifte van 1/8e van dit huis aan Frans Van Praet. De andere 7/8e gingen naar Jan Van Praet en Frans Paternoster.
	1714, 5 oktober / Jan Van Praet	verkoop - Jan Van Praet en echtgenote gaven van 1/4e part, voorts 1/3e in het 1/2e van een ander 1/4e van dit huis aan de weduwe van Frans Paternoster.
	1726, 23 juli / Marie Van Praet	uitkoop - 1/5e deel van 6/10e delen, al de delen die gecompeteerd hebben aan Marie Françoise Paternoster weduwe van Sr. Pieter Van Roosebeke en zijn kinderen, bij het overlijden van Marie Van Praet weduwe van Frans Paternoster, Sr. Pieter De Schrijver namens echtgenote Isabel.
JAN/0402	1647, 27 augustus / Jaak van Praet	verkoop - De erfgenamen van Antoon Laderzou, vertegenwoordigd door Jacques vande Wante en Jan Laderzou, verkochten het huis aan Jaak van Praet. Het huis bevond zich aan de 'Verversdijk', huidig adres Verversdijk 9.
	1679, 20 november / Antoinette van Praet	verkoop - De helft van een zesde deel in dit huis, was verkocht aan Jonkvrouw Antoinette van Praet zoals in folio JAK/0803.
	1689, 22 juli / Antoinette van Praet	rente - Katrien vande Paele, weduwe van Jacques van Praet, voorts Cornelis van Praet en echtgenote, voorts Antoinette van Praet laatst weduwe van Olivier van Wassenhove, bezetten op dit huis een rente van 03-10-00 groten de pen 18 ten voordele van Jooris Chimay.
	1699, 28 november / Corneel van Praet - Antoinette van Praet	verkoop - Cornelis van Praet en echtgenote, voorts Antoinette van Praet laatst weduwe van Olivier van Wassenhove, verkochten dit huis, zijnde een "steenen camere" aan Jonkvrouw Joanne van Peene, weduwe van Jacques Walram.
JAN/0407	1615, 15 juni / Paul van Praet	rente - Gheeraert van Assen en echtgenote verbonden dit huis en achterhuis in een rente van 06-00-00 groten de penning 16, ten voordele van Anna van Hertsberge, weduwe van Pauwels van Praet. Het huis heette 'Sinte Anne' en bevond zich aan de 'Verversdijk', huidig adres Verversdijk 3. In 1624 werd melding gemaakt van een turfhuis dat vroeger bij JAN/0408 hoorde.
JAN/0501	1786, 25 oktober / Frank van Praet	arrest - François van Praet jr. deed arrest op dat deel van dit huis dat eigendom was van Jan de Brabander jr. tot verhaal van 1500 pond tournois over schulden aan Michiel Denijs koopman te Duinkerke. Het huis heette "Hof van Ayshove" en bevond zich aan de 'Schottendijc', huidig adres Sint-Annarei 13. De naam kwam van Nikolaas Boulenger, heer Ayshove, de oudst bekende eigenaar van het huis.
JAN/1040	1616, 4 mei / Anna van Praet	rente - Gillis Huyssens en echtgenote bezetten op dit huis een rente van 12-0-0 pen 18 t.v.v. Anna van Praet, weduwe van meester Jan de Wree. Het huis heette 'De Drie Muenicken' en bevond zich in de 'Langhestrate', huidig adres Langestraat 19. Het was op het eind van de 16e eeuw samengevoegd met JAN/1039, werd in 1629 weer gescheiden, en in 1677 opnieuw samengevoegd om een brouwerij te vormen.
Sint- Donaas DON/0181	1622, 26 juli / Anna van Praet	rente - Jan Carpentijn en zijn echtgenote Anna Forret, bezetten op dit huis een rente van 06-06-00 groot de penning 16, ten voordele van Anna van Praet, weduwe van Jan de Wree. Het huis bevond zich in de 'Hoogstraete', huidig adres Hoogstraat 48.
DON/1259	1687, 30 mei / Lieven van Praet	verkoop - Michiel Hampe en echtgenote verkochten het huis aan Lieven van Praet. Het huis bevond zich in de 'Nazarette Plaetse' of de 'Vlaschmarct', huidig adres Garenmarkt 27.
	1694, 4 februari / Marie van Praet	verkoop - Frans Paternoster en echtgenote Marie van Praet, verkochten aan Frans de Clercq
DON/1282	1691, 17 november / Livien van Praet	verkoop - Louise de Meese verkocht dit huis en DON/1283 aan Livinus van Praet. Het huis bevond zich in het 'Pantstratkin', huidig adres Willemstraat 3. Het oostelijk deel kwam in hetzelfde bezit als DON/1281, waarmee het in 1708 een geheel van 3 huisjes vormde.

	1692, 30 april / Livien van Praet	uitgroting - Dit huis was toegewezen aan Livien van Praet, ten titel van uitgroting. Zie JAN/1059.
	1706, 15 juli / Jan van Praet - Pieter van Praet - Frans van Praet	verkoop - Frans Paternoster, gemachtigd door Jan van Praet en echtgenote, door Pieter van Praet en echtgenote, voor hemzelf en zijn echtgenote verkocht 3/4e van dit huis en DON/1283 aan Frans van Praet.
	1715, 16 april / Frans van Praet	rente - Frans van Praet en echtgenote bezetten op dit huis en DON/1283 een rente van 2-0-0 pen 20 t.v.v. Françoise Ingelbrecht.
DON/1285	1718, 8 augustus / Frans van Praet	verkoop - Frans van Praet en echtgenote Catharine vander Plancke verkochten dit huis en DON/1283 aan Lenaert de Priestere.
	1686, 29 oktober / Lieven van Praet	arrest - Lieven van Praet liet arrest doen op 1/2e van dit huis, op dat moment een kruidenierswinkel, in eigendom van Alexander Calebout die er ook woonde, voor een rente van 4-0-0 pen 20 (obligatie dd. 21-01-1684). Het huis bevond zich in de 'Eechoutstrate', huidig adres Eekhoutstraat 35. Het ging om een hoekhuis met de Willemstraat.
DON/1310	1580, 1 januari / Paul van Praet	eigendom - Pauwels van Praet was eigenaar. Het huis bevond zich in de 'Eechoutstrate', huidig adres Eekhoutstraat 3.
	1580, 23 juni / Paul van Praet	rente - Pauwels van Praet zette een rente van 3-0-0 pen 16 t.v.v. de dis van Sint Salvator. Lasten : 0-29-0 parisis t.v.v. diverse kerken en godshuizen.
	1602, 16 januari / Paul van Praet	verkoop - Pauwels van Praet en echtgenote verkochten aan Adriaen van Praet, met 0-29-0 landcijns en 6-8-0 penning 18.
	1624, 10 juli / Adriaan van Praet - Isabeau van Praet	lijfrente - Adriaan van Praet en echtgenote zetten een lijfrente van 8-0-0 t.v.v. Isabeau van Praet, religieuze van het Sinte Clara klooster.
	1635, 27 september / Adriaan van Praet	verkoop - De weduwe van Adriaan van Praet, gerechtigd door uitkoop, verkocht dit huis aan meester Pieter Cortekinne.
Onze-Lieve-Vrouw OLV/1637 OLV/0053	1622, 1 september / Anna van Praet	rente - Luc Lupaert en echtgenote bezetten op dit huis een rente van 3-0-0 pen 16 ten voordele van Ann van Praet, weduwe van Jan de Wree. Het huis heette 'De Cardinaelshoet' en bevond zich in de 'Wullestrate', huidig adres Wollestraat 18.
	1598, 12 oktober / Bart van Praet	lijfrente - Jacques de Vonck, erfgenaam van de overleden echtgenote van Jan Pauwels, bezette een lijfrente t.v.v. Bartholomeus van Praet en echtgenote en dit op 1/10 deel van dit huis, op 1/10e deel van een 'azijnboeie' aan de westzijde van de Oostmeers. Het huis heette 'Den Griphoen' en bevond zich in de 'Steenstraete', huidig adres Steenstraat 51.
OLV/0085	1679, 8 april / Jan Baptist van Praet	verkoop - Cornelis van Assenede en echtgenote Anna Maria van Hulthem, Jan Baptiste van Praet en echtgenote, en Joanna van Assenede verkochten dit huis aan meester Ignatius Boudens en Marie Françoise van de Walle, zijn echtgenote. Het huis heette 'Ten Lobbeken' en 'Draeckenburch' toen het nog twee woningen waren (samengevoegd) en bevond zich op 'Oudenburch', huidig adres Oude Burg 32.
OLV/0121	1618, 30 mei / Anna van Praet	rente - Jan de Vos en echtgenote bezetten op dit huis en op het huis OLV/0122 een rente ten voordele van Anna van Praet, weduwe van Jan de Wree. Het huis bevond zich in de 'Steenstraete', huidig adres Steenstraat 67.
OLV/0136	1602, 3 januari / Bart van Praet	verkoop - Valentijn Claeysman en echtgenote verkochten dit erf aan Bart van Praet. Er waren afspraken met de omliggende huizen. Het huis bevond zich in de 'Zuydzandstrate', huidig adres Zuidzandstraat 5.
	1605, 7 september / Bart van Praet	verkoop - De erfgenamen van de weduwe van Bart van Praet verkochten het erf aan Jan Patri.
OLV/0160	1624, 8 juni / Adriaan van Praet	lopende schuld - Pieter Boulet verbond dit huis in een lopende schuld van 650 gulden ten voordele van Adriaan van Praet. Het huis bevond zich in de 'Corte Vulderstrate', huidig adres Korte Vuldersstraat 16.
	1624, 8 juni / Adriaan van Praet	verkoop - Adriaan van Praet en echtgenote verkochten 7/8e van dit huis aan Pieter Boulet.

OLV/0161	1601, 8 mei / Bart van Praet	verkoop - De erfgenamen van de weduwe van Inghel Bave verkochten het huis aan Bart van Praet. Het huis bevond zich in de 'Corte Vulderstrate', huidig adres Korte Vuldersstraat 14 (in de 19e eeuw samengevoegd met buurhuis, en in gebruik genomen door het glasatelier Samuel Coucke).
	1605, 15 september / Bart van Praet	verkoop - De erfgenamen van de weduwe van Bart van Praet verkochten het huis aan Olivier Reijlof.
OLV/0165	1580, 1 januari / Neezekin van Praet	eigendom - Eigenaar 1580 was Neezekin Van Praet. Het huis bevond zich in de 'Corte Vulderstrate', huidig adres Korte Vuldersstraat 6.
	1606, 26 augustus / Neezekin van Praet	verkoop - Clais Du Val en Neezekin Van Praet zijn huisvrouw verkochten dit huis 'ende plaetse van lande' (met een landcijs van 0-7-11) aan Anthonie Van Averbekke.
OLV/0171	1706, 3 maart / Jan van Praet	verkoop - Jan van Praet en echtgenote, Franciscus Forret weduwnaar van Therese van Praet, Albert de Gheldere en echtgenote, Marcus Berckmans en echtgenote, Wijnant Allaert, Judocus Tant en Wijnant Allaert als voogden van de kinderen van Pieter Tant, Pieter van Houcke en echtgenote. Het huis heette 'Het Refectorie van Sint Salvators' en bevond zich aan het 'Kerckhof van Sint Salvators', huidig adres Sint-Salvator kerkhof 17. Het was een hoekhuis.
OLV/0176	1671, 31 januari / Johanna van Praet	arrest - De weduwe van Andries vanden Bogaerde deed arrest op twee huizen naast elkaar gelegen, het ene dit huis waar overleden is 'heer en meester' Jaak vanden Bogaerde, het andere OLV/0175 bewoond door Jacqueline vanden Berghe 'gheseyt van Praet'. Het huis bevond zich aan het 'Choorstratkin van Sint Salvators', huidig adres Sint-Salvatorskooistraat 8. Het huis moet tussen 1584 en 1616 zijn samengevoegd met OLV/0177. In 1621 werd op de grond van dit huis, met het perceel OLV/0177, een nieuw huis gebouwd door de toenmalige eigenaar Dominiek Criado en zijn echtgenote.
OLV/0198	1611, 22 januari / Pieter van Praet	rente - Herman, zoon van Jan Schatte, en echtgenote bezetten op 1/10e van dit huis en van de huizen JAK/0802, JAK/0803, JAK/0806, JAK/0807 en OLV/0366 een rente van 2-0-0 pen 15 ten voordele van de weduwe van Pieter van Praet. Het huis heette 'Het Muijsenhol' en bevond zich op het 'Hoochste van Brugghe', huidig adres 't Zand 23. Het zou vanaf 1655 worden bewoond door een kuiper en werd in 1659 samengevoegd met OLV/0199.
	1655, 11 oktober / Jan van Praet	verband voor borgstelling - Jan Janssens en echtgenote bekenden 41-0-0 te hebben ontvangen van Jan van Praet en verbonden daarvoor dit huis en perceel OLV/0199. Zij beloofden hem kwijting tegenover derden, namelijk tegenover Hansken van Appelle indien hij nog geleefd had.
OLV/0269	1584, 10 mei / Anna van Praet	verkoop - Jaak Cordier verkocht 1/2e aan meester Frans en Maerten Cordier en aan Ann van Praet. Het huis bevond zich in de 'Bouveriestrate', huidig adres Boeverij straat 3. Het was een huis met erf, in 1585 samen met OLV/0270 tot 3 woonsten omgevormd.
	1585, 30 april / Anna van Praet	verkoop - De erfgenamen van meester Frans Cordier, van Maerten Cordier, van Ann van Praet en de weduwe en erfgenamen van Jaak Cordier verkochten dit huis en OLV/0270 (nu 3 woonsten) aan meester Jan Cocquyt.
OLV/0270	1580, 1 januari / Anna van Praet	lopende schuld - Jaak Cordier gaf gifte aan Frans, Maerten Cordier en jfr. Ann Van Praet met de voornoemde lasten en nog 11 ponden van een lopende schuld. Het huis bevond zich in de 'Bouveriestrate', huidig adres Boeverij straat 3. Het was een huis met erf, in 1585 samen met OLV/0269 tot 3 woonsten omgevormd.
OLV/0283	1679, 20 december / Anna van Praet, dochter Paul van Praet	arrest - Ann van Praet, erfgename en gemachtigd door de mede-erfgenamen van haar vader Pauwels van Praet, liet arrest doen op deze huizen: toen een hof, dat een heester was, ten laste van Jan Frans van Peene, wegens een schuld van 100-0-0 en 1 jaar achterstallige schuld. Het huis bevond zich in de 'Bouveriestrate', huidig adres Boeverij straat 13.

		Het oorspronkelijke huis was tussen 1616 en 1621 afgebroken en deel geworden van een godshuis.
OLV/0295	1695, 12 december / Livien van Praet	rente - Philippe Du Camp, zoon van Philippe, en echtgenote bezetten een rente op dit huis wezende een bakkerij met de toebehoren. Van 9-10-0 groot jaarlijks de penning 22 ten voordele van Livien Van Praet. Het huis heette 'De Zancbouck' en bevond zich in de 'Bouveriestrate', huidig adres Boeverij straat 29.
OLV/0340	1664, 22 maart / Antoinette van Praet	verhuur - Antoinette van Praet, weduwe van Jan vande Leepe, voor haarzelf en haar minderjarige kinderen, meester Jan Anthone, Jacobus en Isabelle, meerderjarige kinderen van Jan, verhuurden dit en andere huizen aan Pieter vande Elstraete, Jacques Neijts en Jan Baptiste. Het huis bevond zich op de 'Westmeersch', huidig adres Westmeers 138. Het kwam in dezelfde eigendom als OLV/0338-2 en OLV/0339 en werd er mee samengevoegd.
OLV/0410	1614, 5 februari / Adriaan van Praet	verkoop - De weduwe en erfgenamen van meester Robert van Remoortele verkochten dit huis en OLV/0411 en OLV/0412 aan Adriaan van Praet met landcijns en 0-13-0 penning 18; OLV/0412 met landcijns waarvan het huis van Jan de Griek de last droeg, met 0-5-0 cijns. Het huis bevond zich in een verdwenen straatje nabij het Zand, huidig adres 't Zand en deels het Albertpark. Het werd bij domein van de paters Kapucijnen gevoegd en afgebroken.
OLV/0423	1619, 29 november	verkoop - Steven Van Cauwenberghe en huisvrouw, gerechtigd in dit huis bij verkoop van 21 juli 1579 bij de klerk Bart Van Praet, verkochten dit huis aan Pieter Canin. Belasting met het huis daarnaast met 24 schellingen groot jaarlijks landschijns waarvan 12 schelling. Het huis bevond zich aan de 'Oostmeersch zuydwaerts', huidig adres Oostmeers 54.
OLV/0427	1626, 11 april / Anna van Praet	rente - Jan Vyncx 'zo over zichzelf als machtig over zijn huisvrouw' bezetten op dit huis en de 3 navolgende en de heester, alsook het huis OLV/0476 een rente van 5 schellingen groot jaarlijks de penning 16 ten voordele van Ann Van Praet weduwe van Jan De Wree. Het huis bevond zich aan de 'Oostmeersch zuydwaerts', huidig adres Oostmeers 62.
OLV/0528	1605, 17 december / Paul van Praet	rente - Joos Qulier en echtgenote bezetten op dit huis een rente van 00-20-00 groot de penning 16, ten voordele van Pauwels van Praet. Het huis heette 'Sint Jan' en bevond zich op de 'Westmeersch', huidig adres Sint-Jan in de Meers 14. Het was een hoekhuis.
OLV/0549	1652, 6 juli / Paul van Praet	transport - De eigendomsrechten op dit huis werden door Pauwels van Praet en echtgenote, meester Nicasen Audejans en echtgenote en Jan vande Leepe en echtgenote getransporteerd aan de weduwe en erfgenamen van Jan Neyts. In 1645 vormde dit huis samen met OLV/550 drie huizen. Het huis bevond zich aan de 'Oostmeersch', huidig adres Oostmeers 17. In 1713 zou het behoren tot een godshuis met een bidplaats.
OLV/0550	1652, 6 juli / Paul van Praet	verkoop - Pauwels van Praet en echtgenote, Mr. Nicasus Oudejans en echtgenote Ann van Praet, Jan vande Leepe en echtgenote Antoinette van Praet, verkochten dit huis aan de weduwe en erfgenamen van Jan Neyts. In 1645 vormde dit huis samen met OLV/549 drie huizen. Het huis bevond zich aan de 'Oostmeersch', huidig adres Oostmeers 17. In 1713 zou het behoren tot een godshuis met een bidplaats.
OLV/0711	1707 - 6 oktober / Lieven van Praet - Frans van Praet	verkoop - Meester Jan Baptiste de Grave verkocht het huis aan Frans van Praet, zoon van Lieven van Praet. Het huis heette 'Den Cleenen Sint Antheunis' en bevond zich in de 'Walplatse', huidig adres Stooftstraat 2. [zie ook vermelding in 1754 bij de stamboom Lauwers]
	1710 - 14 april / Frans van Praet	rente - Frans van Praet en echtgenote zetten een rente van 2-10-0 penning 20 t.v.v. Helena Cornelie, dochter van Frans vande Zande.
	1716, 4 april / Frans van Praet	rente - Frans van Praet en echtgenote zetten een rente van 4-10-10-18 penning 22 t.v.v. meester Carolus, zoon van Jacques Bultynck, S.J..
	1726, 23 februari / Frans van Praet	verkoop - Frans Xaverius de Moor en echtgenote Catharine vander Plancke (tevorens weduwe van Frans van Praet) verkochten het huis aan Pieter Frans Sensen

OLV/0745	1631, 5 juli / Maximiliaan van Praet	verkoop - De confrerie van librariërs en schoolmeesters, verkochten dit huis aan Maximiliaan van Praet. Het huis bevond zich in de 'Langhe Heyligh Geeststraete', huidig adres Goezeputstraat 5.
	1632, 19 mei / Maximiliaan van Praet	arrest - Anna Inbona, weduwe van Colaert Cornelis, liet arrest doen op dit huis toebehorende aan Maximiliaan van Praet, wegens verhaal over 1100 gulden.
	1633, 22 maart / Maximiliaan van Praet	verband - Maximiliaan van Praet verbond dit huis in een schuld van 3000 gulden ten voordele van Lenaert vande Kerchove.
	1641, 16 maart / Maximiliaan van Praet	verkoop - Maximiliaan van Praet en echtgenote verkochten dit huis aan Emanuel Wynckelman.
	1641, 16 maart / Maximiliaan van Praet	rente - Emanuel Wynckelman en echtgenote bezetten op dit huis een rente van 06-00-00 groten de pen 18, ten voordele van Maximiliaan van Praet
	1641, 16 maart / Maximiliaan van Praet	verband - Emanuel Wynckelman en echtgenote verbonden dit huis in een som van 191-15-01 groten, ten voordele van Maximiliaan van Praet.
OLV/0746	1631, 22 augustus / Maximiliaan van Praet	verhuur - Janneken vander Haghe, weduwe van Thomas vande Velde verhuurde de 'vaulte' of kelder liggend onder dit huis, aan buurman Maximiliaan van Praet (OLV/0745), voor een termijn van twaalf jaar, aan de huurprijs van 00-30-00 groten. Het huis bevond zich in de 'Langhe Heyligh Geeststraete', huidig adres Goezeputstraat 5.
	1639, 28 juli / Maximiliaan van Praet	rente - De weduwe van Thomas vande Velde bezette op dit huis een rente van 00-20-00 groot de penning 20, ten voordele van Maximiliaan van Praet.
	1640, 15 februari / Maximiliaan van Praet	verhuur - De weduwe van Thomas vande Velde verhuurde aan Maximiliaan van Praet, een vaulte (kelder) liggende onder het huis, voor een periode van 12 jaar, aan een huurprijs van 00-30-00 groten, ingaande op Baafsmisse 1643.
OLV/0764	1769, 21 april / Jozef van Praet	transport van rente - Meester Ben vande Poele en Josef van Praet, testamentaire uitvoerders en gemachtigden door de erfgenamen van het sterfhuis van Marie Anne de Vonck, transporteerden de rente van 10-0-0 (dd. 21-07-1752) aan Eleonora en Isabella Heijse. Het huis bevond zich aan de 'Curtrychwech' (Kortrijkweg), huidig adres Katelijnestraat 48. Het was in 1707 vernieuwd en er werd toen een nieuwe bakkerij in ondergebracht.
OLV/0773	1655, 13 mei / Jan van Praet	verkoop - Jan van Praet en echtgenote Maeyken Reyngout, Jaacquemynten, dochter van Joos Reyngout en weduwe van Jan Denys, Maillaert, zoon van Maillaert van Heule, en echtgenote Cathelyne vander Beke verkochten 2/3 van de helft en 3/4 van de andere helft van dit huis. Het huis bevond zich in de 'Sinte Cathelynestrate', huidig adres Katelijnestraat 70.
OLV/0866	1685, 13 november / Johanna van Praet	verkoop - Isabelle Galle, Adriaen Galle voor zichzelf en voor zijn echtgenote Johanna van Praet, Ignatius Galle voor zichzelf en zijn echtgenote Reijngodt, en Marie, Anna en Angeline Galle, samen rechthebbend op 1/2 van dit huis, verder Marie Verfaillie, weduwe. Het huis bevond zich aan de 'Wyngaertplatse', huidig adres Wijngaardplein 1.
OLV/0910	1705, 16 mei / Lieven van Praet	rente - Jacob Van Cayseele en huisvrouw bezetten op dit huis een rente van 06-13-04 groot jaarlijks de penning 20 ten voordele van Lieven Van Praet. Het huis bevond zich in de 'Sinte Cathelynestrate', huidig adres Katelijnestraat 49.
	1706, 16 juli / Lieven van Praet	transport van rente - Jaquemijnken Lootins laatst weduwe van Lieven Van Praet, transporteerde een rente van 06-13-04 groot jaarlijks de penning 20 ten voordele van Chris De Vos.
OLV/0982	1612, 15 september / Pieter van Praet	rente - Jan de Beste en vrouw bezetten op dit huis een jaarlijkse rente van 00-20-00 penning 21 t.v.v. weduwe Pieter van Praet, ingegaan 27-08-1612 en halfjaarlijks te betalen. Het huis heette 'Het Hooghuis' en 'Het Hoveken'

		en bevond zich in het 'Mandekin Visspaenstratkin', huidig adres Visspaanstraat 16.
OLV/1007	1769, 16 augustus / Jozef van Praet	arrest - Op verzoek van Josef van Praet deed Charles Coopman, deurwaarder van de raad van Vlaanderen, arrest op dit huis en de hovingen OLV/1008 als schadeloosstelling ten overstaan van Dominicus Millecamp in verband met een obligatie van 50-0-0. Het huis bevond zich aan het 'kerckhof Sinte Catharina'. Het was in het bezit van de wolwevers en werd sterk verkaveld na 1800, en is momenteel deel van de Gentpoortvest.
OLV/1097	1695, 16 september / Lieven van Praet	rente - Jeroom van de Poele de Jonge en Anna Marie de Hondt, dochter van Lieven, bezetten op dit huis en het volgend in OLV/1098, vroeger 'één woonst geweest zijnde en thans twee', een rente van 03-06-08 groot penning 20 t.v.v. Lieven van Praet. Het huis bevond zich aan de 'Oudenghentwech', huidig adres Oude Gentweg 12.
	1709, 25 mei / Jan van Praet	overdracht van renten - Jan van Praet en vrouw gaven opdracht t.v.v. Jan Marannis over te dragen eerst een rente van 03-06-08 groot penning 20, bezet op dit en het volgend huis OLV/1098, per 16-09-1695, verder een andere rente van 03-06-08 groot penning 20 eveneens bezet op dit huis.
OLV/1137	1582, 23 januari / Paul van Praet	verkoop - Bart Berot als gevolmachtigde voor de gezamenlijke erfgenamen van de weduwe van Pauwels Snouck verkocht dit huis aan Pauwels van Praet met 00-02-00 groot landcijns, verder met 00-10-00 groot penning 18 aan dit huis verbonden, samen met het huis ernaast. De klerk van dienst was Pauwels van Praet (later vermeld als notaris). Het huis bevond zich in het 'Eeckhoutstratkin', huidig adres Werkhuisstraat 12.
OLV/1401	1691, 31 oktober / Livien van Praet	rente - Joachim Houvenaeghel en echtgenote bezetten op dit huis een rente van 02-00-00 groot penning 20, ten voordele van Livien van Praet. Het huis bevond zich in het 'Eeckhoutstratkin', huidig adres Eekhoutstraat 20.
	1694, 30 maart / Lieven van Praet	rente - Joachim Houvenaeghel en echtgenote bezetten op dit huis een rente van 01-00-00 groot penning 20, over de kapitale som van 20-00-00 groten, ten voordele van Lieven van Praet.
OLV/1407	1669, 8 maart / Lieven van Praet	verkoop - De weduwe van Robert Marcus en de voogden van Marie, dochter van Robert Marcus, verkochten aan Lieven van Praet. Het huis bevond zich in het 'Eeckhoutstratkin', huidig adres Eekhoutstraat 32.
	1706, 15 juli / Frans van Praet	verkoop - Frans Paternoster (voor zichzelf en zijn echtgenote Marie van Praet en als gemachtigde voor Frans van Praet en echtgenote), Jan van Praet en echtgenote en Pieter van Praet en echtgenote verkochten aan Pieter vanden Driessche.
OLV/1617	1594, 4 juni / Paul van Praet	verkoop bij decreet - Na gerechtelijke inbeslagneming was het huis verkocht bij decreet aan Paul van Praet. Het huis bevond zich in de 'sHeer Gillisdopstrate', huidig adres Kartuizerinnenstraat 2. Het huis werd in 1601 verkocht aan het Kartuizerinnenklooster (OLV/1613).
OLV/1650	1623, 3 juni / Paul van Praet	arrest - Jan Willaijs, gemachtigd door de weduwe van Paul van Praet, liet arrest doen op dit huis om een onderpand te bekomen voor een rente van 4-0-0 pen 16 (G. vande Woestijne). Het huis bevond zich te 'Oudenburch', huidig adres Oude Burg 5.
OLV/1669	1652, 30 januari / Maximiliaan van Praet	rente - met 1/2e huis als onderpand, Guillaume Boddens t.v.v. Maximiliaan van Praet. Het huis bevond zich te 'Oudenburch', huidig adres Oude Burg 21. Het heette in de 19e eeuw 'Huis de Halleux'.
Sint-Jacobs JAK/0128	1674, 12 maart / Johanna van Praet	rente - Jan Vincent de Knijf en echtgenote bezetten op dit huis een rente van 4-0-0 groot penning 24 t.v.v. de dekenij van St. Salvator. Het geld komende van de donatie inter vivos van Joanna van den Berghe ('gheseijt van Praet') aan de dekenij. Het huis bevond zich aan de 'Zelverstrate', huidig adres Zilverstraat 20.
JAK/1196	1711, 23 mei / Marie van Praet	verkoop - Pieter van Roosebeke en Marie Françoise Paternoster, zijn huisvrouw, verkochten dit huis van Marie van Praet, weduwe van Frans Paternoster, hun moeder, eerst van 1/10e in de 1/2e van dit huis, voorts hun aandeel in de volgende eigendommen: OLV/0551 en de brouwerij. Het

JAK/1247	1675, 13 april / Jan Baptist van Praet	<p>huis bevond zich in de 'Ezelstrate', huidig adres Ezelstraat. Het huis op JAK/1195 was samengevoegd volgens een melding in 1670.</p> <p>verkoop - Jan Baptist van Praet en echtgenote (voordien weduwe van Jan Frans Vequemans) en Sebastiaan Cocq & Reinier de Graeve (voogden van Marijke Vequeman) verkochten dit huis aan Jan van Troostenberghe de jonge, met last van nog één jaar pacht van George de Corte. Het huis bevond zich in de 'Ezelstrate', huidig adres Ezelstraat 27. In 1621 werden het huis, het erf en de achterhuizen vermeld in de Raamstraat. In 1676 maakte Jan (van) Troostenberghe er twee huizen van, waarvan het grootste huis een grote poort bevatte, met gekalsijde plaats, houttuin, achterhuis in de Raamstraat, en enkele kleinere huisjes. In 1686 werd het grootste huis het 'Hof van Holland'.</p>
	1675, 13 april / Jan Baptist van Praet	rente - Jan van Troostenberghe de jonge bezette op dit huis een rente van 33-16-8 pen 19 ten voordele van Jan Baptist van Praet en Marijke Vequeman, af te lossen na negen jaar.
JAK/1653-2/1	1665, 6 januari / Thérèse van Praet	verkoop - Meester Louis de Gheldere en Pieter de Gheldere, voor henzelf en als voogden van Jan Baptist en Martin de Gheldere, Térèse van Praet, echtgenote van Pieter, met toestemming betreffende de wezen, meester Louis de Gheldere als gemachtigde. Het huis bevond zich in de 'Ontfangerstrate', huidig adres Ontvangersstraat 8.
JAK/1654-2/2	1665, 22 augustus / Thérèse van Praet	verkoop - Meester Louis de Gheldere en Pieter de Gheldere, voor henzelf en als voogden van Jan Baptist en Martin de Gheldere, hun minderjarige broers ; voorts Térèse van Praet, echtgenote van Pieter; voorts meester Louis de Gheldere, gemachtigd. Het huis heette 'Cancelrie van Vlaendren' en bevond zich in de 'Noordzandstrate', huidig adres Noordzandstraat. Het was een hoekhuis.
JAK/1657-2	1691, 21 augustus / Thérèse van Praet - Paul van Praet	verkoop erf - Francois Forret en echtgenote Thérèse van Praet, meester Pauwels en Pieter de Gheldere, kinderen van Pieter, voor henzelf en als voogden van Albert en Angelijne de Gheldere, kinderen van dezelfde Pieter bij zijn eerste echtgenote Térèse van Praet. Het huis behoorde tot 'Het Prinsenhof' (gemaakt uit de galerij) en bevond zich in de 'Noordzandstrate', huidig adres Noordzandstraat 10. In 1653 was het huis vernieuwd. Een erf van dit huis werd verkocht aan een buurman (en teruggekocht in 1768).
	1707, 7 januari / Thérèse van Praet	verkoop - Frans Forret, weduwnaar van Thérèse van Praet, verkocht 2/3e van het huis aan Cornelis van Ackeren.
JAK/1657-4	1688, 17 september / Thérèse van Praet	rente - Jan Frans Forret en echtgenote Therese van Praet, tevoren weduwe van Pieter de Gheldere, bezetten op de helft van dit huis een rente van 5-0-0 pen 20 t.v.v. Meester Chaerles Cools, die dit accepteert voor zichzelf en als voogd voor zijn broers. Het huis bevond zich in de 'Noordzandstrate', huidig adres Noordzandstraat 6. In 1653 was het huis vernieuwd.
JAK/1657-5	1770, 17 juli / Jozef van Praet	verkoop - Meester Ben Vandepoele en Josef van Praet, testamentaire uitvoerders en gemachtigden over de erfgenamen van het sterfhuys van Marie Anne de Vonck, verkochten het huis aan het Engels Klooster in het Prinsenhof te Brugge, bij krachte van oktrooi. Het huis bevond zich in de 'Noordzandstrate', huidig adres Noordzandstraat 4. In 1653 was het huis vernieuwd, en in 1770 werd het verkocht aan de Engelse religieuzen van de Orde van Sint-Franciscus. In 1650 kwam een gedeelte van een naburig huis, JAK/1657-1, in privé bezit. Een deel ervan werd verkaveld en werd deel van de Engelse religieuzen van de Orde van Sint-Franciscus. Zij bleven eigenaar tot na 1793.
JAK/1671-2	1699, 28 augustus / Thérèse van Praet	borgstelling - Frans Forret, ontvanger van de grafelijke cijns van Diksmuide, Damme en polder van Boonem, en Thérèse van Praet, tevoren weduwe van Pieter de Gheldere, verbonden 1/4e van dit huis als borg voor zijne majesteit, ter acceptatie van Jan Baptiste d'Acquillo. Het huis heette 'Het Zacxken' en bevond zich in de 'sHeergheerwijnstrate', huidig adres Geerwijnstraat 11.

JAK/1674-3	1704, 13 december / Jan Baptist van Praet	arrest - Jan Baptist van Praet, testamentair uitvoerder van wijlen Thérèse van Praet, overleden echtgenote van Frans Forret, liet arrest doen op dit huis in eigendom van Albert de Gheldere en Marcus Frans Berckmans, gehuwd met Angeline de Gheldere, beiden erfgenamen. Het huis heette 'Hof van Charlois' en 'Het Mortierken'. Het bevond zich in de 'Moerstraete', huidig adres Moerstraat 23.
Sint-Niklaas NIK/0219	1598, 24 december / Paul van Praet	transport van eigendomsrecht - Een notarieel instrument getekend door notaris Pauwels van Praet van 22-12-1598 werd geregistreerd waarbij Jaecques Reijphens voor hemzelf en voor Aernout vande Walle verklaarde geen rechten meer te pretenderen op dit huis en NIK/0220. Het huis bevond zich in de 'Graeuwerckerstrate', huidig adres Pieter Pourbusstraat 2. Al in 1580 was het huis in dezelfde eigendom als NIK/0229.
NIK/0229	1598, 24 december / Paul van Praet	afstand eigendomsrecht - Een notarieel instrument, gepasseerd voor Pauwels van Praet, werd geregistreerd waarbij Jaecques Reijphens voor hemzelf en Aernout vande Walle verklaarde dat ze geen recht meer pretendeerden op dit huis en hiermee het recht transporteerden aan Frans Verstraten. Het huis bevond zich in het 'Koesteertstratkin", huidig adres Pieter Pourbusstraat 3.
NIK/1163	1744, 11 mei / Marie van Praet	verkoop - Albert de Gheldere en Jan Frans de Schrijvere, beiden procureurs en machtig over de erfgenamen van Marie van Praet, douarière van meester Jan Anthone vande Velde, verkochten dit en NIK/1161 en NIK/1162 aan Dominiek van Speybrouck, zie NIK/1161. Het huis bevond zich aan het 'Kerckhof van Sint Gillis', huidig adres Sint-Gilliskerkhof 2.
NIK/1303	1677, 28 februari / Lieven van Praet	rente - Jacques Van Puwenbrouck en Ann Andries zijn huisvrouw, de voogden van de vier minderjarige kinderen van wijlen Pieter Goetghebeur bij Ann Andries, bezetten op dit huis een rente van 03-02-06 groot jaarlijks penning 16 ten voordele van Lieven Van Praet. Het huis bevond zich aan de 'Houtbrekers Dam gaende zuydwaert', huidig adres Langerei 91.
Carmers CAR/0006	1621, 11 augustus / Anna van Praet	rente - Joos Bondue en echtgenote bezetten op dit huis een rente van 4-0-0 groot penning 18 ten voordele van Ann van Praet, weduwe van Jan de Wree. Het huis heette 'Doornycke' en bevond zich in de 'Vlaeminckstraete', huidig adres Vlamingstraat 8.
CAR/0050	1680, 18 juli / Antoinette van Praet	rente - Anthonette van Praet, weduwe van Jan van der Leepe, bezette op het huis een rente van 30-0-0 pen 20 ten voordele van Pieter Southieu. Het huis heette 'De Goude Poorte' en bevond zich in de 'Korte Vlaeminckstraete', huidig adres Vlamingstraat 78. In 1719 werd het beschreven als een 'herberghe en hostelrie'.
	1681, 18 oktober / Antoinette van Praet	arrest - Meester Francois Scheurman liet arrest leggen op dit huis en JAN/1218 tnv Anthonette van Praet om 800-0-0.

1660 - Joos Verpraet, beschuldigd als tovenaar en weerwolf (Olsene/Gent)

Joos Van Praet werd te Olsene beschuldigd van de betovering van enkele inwoners, onder wie de baljuw en diens dochter, van dieren en van een boomgaard. Hoewel Joos zich verdedigde, zou hij zijn lot niet ontlopen...

Op 5 december 1660 werd de 50-jarige Joos Verpraet (een schrijfvariant van Van Praet), zoon van Arent, aangehouden. Het leenhof van Olsene vroeg hiervoor diezelfde dag de goedkeuring van de Gentse heksenadvocaten, maar die weigerden de aanhouding omdat er nog geen gerechtelijk vooronderzoek had plaatsgevonden. Dit vooronderzoek werd op 7 en 8 december 1661 snel afgehandeld. Tien mannen beschuldigden Verpraet van het betoveren van een aantal schapen, een aantal paarden, een vrouw en een man. Eén van hen zei dat hij hoorde zeggen dat Verpraet een weerwolf was⁵².

Afbeelding: de voorstelling van een weerwolf die kinderen verslindt, uit 1512. Mogelijk zitten achter het volksgeloof de ervaringen met verschillende ziektes. Zo is er een eerder zeldzame erfelijke ziekte die haargroei over het hele lichaam, tot in het gelaat, veroorzaakt. Een andere ziekte is bekender: rabiës of hondsdelheid. De lijder wordt besmet door de beet van een hondsdel dier zoals een hond of wolf zijn, en vervalt in het terminale stadium in aanvallen van razernij, waarbij het schuim op de mond staat⁵³.

Op 10 december 1660 werd Joos Verpraet ondervraagd over zijn identiteit en de vermeende toverijfaam van zijn voorouders. De daaropvolgende dagen, van 10 tot 27 december 1660, verhoorde het leenhof vierentwintig getuigen ten laste. Tien van hen getuigden eerder in het gerechtelijk vooronderzoek. Naast de feiten die daar reeds aan bod kwamen, beschuldigden zij Verpraet van de betovering van een kind, een vrouw, een man en een varken. Het leenhof ondervroeg Verpraet over al deze beschuldigingen op 23 en 26 december 1660. Verpraet ontkende alle beschuldigingen en zei ook dat hij de inwoners en de boomgaarden van het kasteel van Olsene en de baljuw van Olsene, zijn dochter, zijn beesten en zijn boomgaard niet had betoverd. Hij verklaarde dat hij geen tegenbewijs wenste te leveren en niet door een procureur wenste bijgestaan te worden.

Op 26 december 1660 reed baljuw van Biesbrouck met dit proces-verbaal naar Gent, waar hij de heksenadvocaten de toelating vroeg om Verpraet onder tortuur te ondervragen. Na enige discussie verleenden die toelating op 30 december 1660. Het leenhof mocht Verpraet volledig laten kaal scheren en hem door een chirurgijn en een ervaren doctor in de geneeskunde op duivelsmerken laten onderzoeken. Een beul mocht hem vervolgens in de halsband zetten, zonder dat hij een groot vuur aanstak of een andere tortuurverzwaring toepaste.

Giraldo Heland en Pieter Carijn voerden het kaalscheren en lichaamsonderzoek op duivelsmerken uit. Het resultaat was zo goed als zeker positief. De beul van Gent zette in de avond van 3 januari 1661 Verpraet in de halsband, waarin

⁵² In het volksgeloof was de weerwolf een persoon die elke nacht kon veranderen in een wolf of een ander dier. Onder invloed van de heksen vervolging werd het geloof in de weerwolf in verband gebracht met de duivel. De weerwolf zou net als de heks een persoon zijn die een pact had gesloten met de duivel.

⁵³ (c) Bewerking prent weerwolf uit private collectie (origineel onder Public Domain, 1512).

hij bleef zitten tot de morgen van 5 januari 1661. Tijdens zijn pijnlijke ondervraging bekende Verpraet zijn omgang met de duivel en een hele reeks betoveringen in Olsene, Kruishoutem en Huise. Hij had thuis ook een duivels poeder in een muur verstopt. Baljuw van Biesbrouck, eerste leenman-schepen Heyndrick Weytack en griffier Jacques Stuyvaert deden daarom bij hem op 5 januari 1661 een huiszoeking, waarbij zij niets vonden. Vierentwintig uren nadat Joos Verpraet uit de halsband was bevrijd, bekrachtigde hij al zijn bekentenissen.

De Gentse heksenadvocaten vonden die bekentenissen onvoldoende om hem tot de doodstraf te veroordelen. Op 8 januari 1661 gaven zij het leenhof van Olsene opdracht om de betoveringen in Kruishoutem en Huise nader te onderzoeken en na te gaan of het waar was dat Verpraet zijn oogst had verloren toen de duivel hem de eerste keer verscheen. Dit onderzoek dat plaatsvond op 10 en 11 januari 1660, leverde weinig nieuws op. Joos Verpraet was in twijfel geraakt, na het mislukken van zijn oogst, en hij maakte zich zorgen over zijn huishouden, zoveel was zeker: "*daer ghy gynckt al dubbende ten respecte van t verlies van uw en oughtst in peyne synde wat ghy met u huushouden soudt maecken*".

Toch oordeelden de Gentse heksenadvocaten op 13 januari 1661 dat er nu voldoende bewijs was om Joos Verpraet tot de vuurdood en de confiscatie van zijn goederen te veroordelen. Heksenadvocaat Marijn van Huele stelde een ontwerpvonnis op dat het leenhof van Olsene op 15 januari 1661 uitsprak. Omdat hij een contract afsloot met een duivel, genaamd Rascondt, "*onderteekent met uw eyghen bloet ghecommen uut uw en tweeden vingher van uwe rechter handt*", waarin hij God en zijn heiligen afzwoer, dit contract met zijn bloed ondertekende, van de duivel geld aanvaardde, met hem deelnam aan nachtelijke danspartijen en paarden en mensen betoverde, werd Joos Verpraet op een horde naar het galgenveld gesleept.

De beul wurgde hem eerst aan een staak op een schavot en stak hem vervolgens in brand. Zijn hoofdaanklager, Jan Minne, leenman-schepen en pachter van de kasteelhoeve van Olsene, leverde het nodige stro. Vooraf kreeg hij een galgenmaal en mocht hij zijn biecht uitspreken ten aanzien van een pater Recollet. Zijn proces duurde in totaal drieëndertig dagen. Intussen bewaakten verschillende gerechtsofficieren in Olsene en Gottem zijn in beslag genomen goederen. Die werden na zijn executie openbaar verkocht, onder andere om de proceskosten ten bedrage van 186 ponden en 6 schellingen te betalen.

1668 – Huis De Bijbel, familie Van Praet-Paternoster ⁵⁴ (Brugge)

Op 15 juni 1668 werd het huis Den Bijbel in de Hoogstraat naast de Roode Leeuw bij decreet verkocht wegens het niet betalen van een rente door Jacques Pretz (Preet) ten voordele van Lieven Van Praet. Het betrof een rente van 13 £ *grooten tsjaers den pen.18*, uitgezet op datum van 30 juli 1666, bij P. Wulfinck, klerk. Lieven Van Praet werd de nieuwe eigenaar. Het huis werd op dit ogenblik verhuurd aan Adriaan De Backer⁵⁵. In het boek Brugse Ambachten in documenten werd Lieven Van Praet in 1680 vermeld als vinder in het Ambacht van de Schoenmakers.

Het huis was belast met een rente van 5 £ *grooten tsjaers "op de lijve van Jacquemine Reingout"*. In het register van Pieter Wulfinck op datum van 12 september 1674⁵⁶ verklaarden Lieven Van Praet en Pieternelle Hillaert, zijn huisvrouw, dat Tanneke Reingout een zoon had in het huwelijk verwekt en door zijn vader meegenomen naar Doornik waarna men niets meer over hem vernomen had. Eertijds werd door Jacquemine Reingout, de doopmeter van de jongen, een rente bezet van 62 £ *grooten ter Greffie van de Caemer s'Lants Vrije*. Plus een rente van 41 *ponden grooten tsjaers ter Greffie vande Caemer der stede van Brugghe*. De familie vroeg de lichte van deze sommen. Volgens de wetten van de stede van Brugge diende daarvoor een borg gesteld. Op deze wijze kon indien het kind of zijn eventuele erfgenamen terug opdaagden, het geld terug gevorderd worden. Lieven Van Praet stelde het huis Den Bijbel in de Hoogstraat als borg.

⁵⁴ Uit het huizenonderzoek Brugge. Met dank aan Anita Vanderwaeren, Luc Verstraete en Yvette Kemel.

⁵⁵ SVG 2de reeks nr. 4435

⁵⁶ 1074 f°221

Op 21 januari 1689 overleed Pieternelle Hillaert, de echtgenote van van Lieven, en hun eigendommen werden verdeeld in twee gelijke kavels. De eerste kavel ging naar haar echtgenoot, de tweede naar haar kinderen waarvan er nog twee minderjarig waren. De verdeling had plaats op 5 augustus 1690 door de klerk Jacques Ivaigne. Voor de verdeling werd het kapitaal van 103 £ grooten uit de erfenis gehaald. Kavel A was te lote gevallen aan Frans Van Praet, Frans Paternoster en diens echtgenote Marie Van Praet, en Jan en Pieter Van Praet, beide nog minderjarig.

Het totaal van kavel A bedroeg 2724 £, 11 schellingen, 6 grooten. Het bevatte ondermeer het huis Den Bijbel en een huis op de Vlasmarkt, verder allerlei renten. Kavel B viel ten lote aan Boudewijn Beernaert, curator over Lieven Van Praet. Het totaal van kavel B bedroeg 2180£, 2 schellingen, 9 grooten en 20 mijten. Omdat er enig verschil was tussen de beide kavels moest kavel B iets terug betalen aan kavel A. Deze kavel bevatte een huis in de Eechoutstrate en allerlei renten.

Afbeelding: stadszicht op de oude kern van de Brugge⁵⁷

De verdeling van de eerste kavel was als volgt:

- Het geheel van kavel A werd terug verdeeld in vier nieuwe kavels van ongeveer gelijke waarde;
- Kavel A werd verloot aan Frans Paternoster en zijn huisvrouw Marie Van Praet. Het ging om een huis op de Vlasmarkt en zes renten voor een totaal van 547-12-10-13.
- Kavel B werd verloot aan Pieter Van Praet. Een huis gelegen in de Hoogstraat genaamd Den Bijbel en 6 renten, voor een totaal van 541-8-8-16.
- Kavel C werd verloot aan Frans Van Praet. Hij kreeg 7 renten voor een totaal van 547-5-9-16.
- Kavel D werd verloot aan Jan Van Praet. Hij kreeg 5 renten voor een totaal van 524-13-8-8.
- Er bleven ook nog enkele arbeiders officie in gemeen bezit.

Op 27 november 1690 werd Lieven Van Praet gecolloqueerd door zij schoonzoon Frans Paternoster, gehuwd met Lievens dochter Marie Van Praet, wegens krankzinnigheid. Zijn goederen worden onder curatele gesteld. Dit alles was slechts van korte duur, op 7 december 1690 werd alles terug opgegeven. Op 30 december 1690 hertrouwde Lieven met Katrien Beaucher. Zij kregen geen kinderen.

Op 20 september 1691 verkochten Pieter Van Praet en zijn echtgenote Katrien Lu(y)cx het huis De Bijbel, dat Pieter geërfd had bij het overlijden van zijn moeder, terug aan zijn vader Lieven⁵⁸. Op 1 februari 1691 huwde Lieven voor de derde maal, ditmaal met Jacoba Lootins. Op 30 april 1692 werd een akkoord gesloten tussen de erfgenamen van Catharina Beauchier en Livinus Van Praet: 2 huisjes in St-Donaat en het huis Den Bijbel “ten titel van uitkoop op de prijs aldaar gedeclareerd”.

Op 27 december 1705 overleed Lieven Van Praet en zijn erfenis werd onder de nog overblijvende kinderen verdeeld. Op 17 juli 1709 verkochten Marie Ledieu, de weduwe van Peter Van Praet, en Jacques Robays, haar tweede echtgenoot, 1/8e deel van het huis Den Bijbel aan Frans Van Praet. Het huis werd toen bewoond door Pieter Toussaint voor de prijs van 10£ grooten. Ook transporteerden zij een gelijk deel aan renten aan Jan Van Praet op 23 mei 1711. Op 23 mei 1711 werd 1/10e deel in 1/3^e en 1/3^e van de 1/2^e verkocht aan Frans Paternoster (als f°

⁵⁷ Bewerking foto Brugge onder Creative Commons licentie CC BY-SA 4.0, Zairon, 2016 (Bron Wikipedia). – Bewerking foto wapen van Brugge onder Creative Commons licentie CC BY-SA 3.0, Zeisterre, 2009 (Bron: Wikipedia).

⁵⁸ Adriaan Rielant boek 761

1196 in St-Jacobsestendeel. Wie de verkoper was, is niet helemaal duidelijk. Op 5 oktober 1714 verkochten Jan Van Praet en Anna Verbeke 1/4^e en 1/3^e van 1/4^e aan Marie Van Praet, de weduwe van Frans Paternoster, voor de prijs van 146 £ wisselgeld. Op 11 april 1726 werd het deel van de minderjarige kinderen van Pieter Van Roosebeke en Marie Françoise Paternoster afgekocht door de andere erfgenamen⁵⁹.

Op 23 juli 1726 kwam 1/e deel van 6/10^e, toebehorend aan Marie Françoise Paternoster – de weduwe van Pieter Van Roosebeke en zijn kinderen -, verkregen bij het overlijden van haar moeder Marie Van Praet, door uitkopen aan Joseph Paternoster, Pieter De Schrijver (echtgenoot Isabelle Clara Paternoster), jonkvrouw Barbara Paternoster en de wezen van Pieter DeLaey bij Anna Theresia Paternoster. Dezen bezaten al andere delen in eigendom zoals in St-Jacobsestendeel (f°1196).

Wanneer op 6 november 1726 het huis werd verkocht aan Pieter De Ville, waren voornamelijk de erfgenamen van Frans Paternoster de verkopers: Joseph Paternoster gehuwd met Marie Anna Beghin, Pieter De Schrijver, gehuwd met Isabelle Clara Paternoster, Barbara Paternoster, en de kinderen van Pieter Delay en Anna Theresia Paternoster, met name Pieter en Karel en Frans De Moor, de echtgenoot van Catharina Vander Plancke (weduwe van Frans Van Praet).

De beschrijving van de ligging van het pand in 1726 gaf aan waar het huis zich bevond. Het was gelegen *ten voorhoofde* in de Hoogstraat aan de noordzijde *“van diere, eertijds gegaan hebbende met het huis en de erve van Jooris Van Themseke en wijlend toebehorend aan Jan Boureye en nu van elkander gesepareerd”*. Naast het huis stond de woning van wijlen Niklaas Van Craenenburgh, daarnaast dat van de heer Charles Lambrechts aan de oostzijde en, *met vrije gote*, tussen het huis van de voornoemde Lambrechts en het huis De Bijbel die voorheen ook bijeen waren. Aan de andere zijde stond het huis dat toebehoorde aan de erfgenamen van Joos Dubloys, genaamd *“Den Roode Leeuw”*.

Afbeelding: stadswapen van Brugge op de oude Civiele Griffie

Marie Van Praet, die huwde met Frans Paternoster, werd geboren op 19 september 1659 te Brugge als dochter van Lieven Van Praet en Petronella Hillaert. Zij overleed er op 17 november 1720. Frans Paternoster werd geboren op 17 november 1656 te Brugge als zoon van Frans Paternoster en Antonia Mayaert. Hij was brouwer en overleed op 17 december 1710, 54 jaar oud. Kinderen uit dit huwelijk:

- Paternoster Frans werd geboren op 6 december 1682 te Brugge
- Paternoster Jan werd geboren op 4 december 1683 te Brugge
- Paternoster Marie Françoise werd geboren op 12 november 1684 te Brugge. Zij huwde Peter Ignas Van Roosebeke en overleed op 13 januari 1756 te Brugge.
- Paternoster Anne Thérèse werd geboren op 17 oktober 1686 te Brugge. Zij huwde Peter Delay op 22 september 1720 te Brugge.
- Paternoster Isabelle Clara werd geboren op 26 augustus 1688 te Brugge. Zij huwde Peter De Schrijver en overleed op 21 augustus 1736 te Brugge.
- Paternoster Jacques werd geboren op 31 mei 1690 te Brugge
- Paternoster Barbara werd geboren op 4 december 1692 te Brugge. Zij overleed er op 25 augustus 1747, 54 jaar oud
- Paternoster Thérèse werd geboren op 14 februari 1695 te Brugge. Zij overleed er op 13 april 1695.

⁵⁹ zie P.Beyts klerk boek 115 f°37

- Paternoster Françoise werd geboren te Brugge op zondag 30 september 1696.
- Paternoster Brigitte werd geboren te Brugge op woensdag 15 oktober 1698.
- Paternoster Joseph Emanuel werd geboren op 2 januari 1700 te Brugge. Hij was magister/dismeester en deken van de Gilde van Sint-Anna en huwde Marie Anne Beghin, dochter van Frans Beghin en weduwe van Jacques De Brauwer. Hij overleed op 26 augustus 1733 te Brugge. Het gezin had drie kinderen: Joseph Paternoster, overleden op 5 mei 1773, Frans Paternoster, overleden op 18 september 1780 en Laureyns Paternoster, overleden op 8 januari 1774.
- Paternoster Johanna werd geboren te Brugge op maandag 3 juli 1702. Zij overleed er op dinsdag 15 mei 1703.

De vader van Marie, Lieven Van Praet, was de eerste maal gehuwd met Petronella 'Pieternelle' Hillaert. Hij werd geboren op 14 oktober 1630 te Brugge als zoon van Jan Van Praet Joannes en Marie Reyngout. Dit koppel was gehuwd te Brugge op 11 september 1606 en had behalve Lieven nog een tweede zoon, Jacques Van Praet, gedoopt op 6 februari 1629 te Sint-Salvator Brugge en op 7 september 1647 te Brugge gehuwd met Katrien Van Povele. Pieternelle Hillaert overleed op 21 februari 1689 te Brugge. Van Praet Lieven hertrouwde op 30 december 1690 te Brugge Sint-Salvator met Katrien Beaucher en huwde een derde maal op 1 februari 1694 te Brugge Sint-Salvator met Jacqueline Lootins. Kinderen uit het eerste huwelijk van Lieven met Pieternelle Hillaert waren:

- Van Praet Marie, geboren op 19 september 1659 te Brugge en gehuwd met Frans Paternoster,
- Van Praet Anne Thérèse, geboren op 6 december 1661 te Brugge waar zij overleed vóór 1689.
- Van Praet Frans, geboren op 16 maart 1664 te Brugge, gehuwd op 21 augustus 1705 te Brugge met Katrien Van Der Plancke,
- Van Praet Jan Baptist, geboren op 16 juli 1666 te Brugge, gehuwd op 21 oktober 1692 te Brugge Sint-Salvator met Anne Verbeke,
- Van Praet Peter, geboren op 23 december 1668 te Brugge, gehuwd op 4 februari 1691 te Brugge met Katrien Luycx,
- Van Praet Katrien, geboren op 3 juni 1671 te Brugge. Zij overleed er vóór 1689.

1672 - Jaak Van Praet kreeg 100 pond boete voor het niet nakomen van een huwelijksbelofte (Gent)

Jaak Van Praet van Gent werd vermeld in de boekhouding van kerkstraffen te Gent, gedaagd op 8 september 1672 wegens omgang met Clara De Backer, met een kind als gevolg. Clara De Backere daagde Jaak Van Praet op 10 september 1672 voor de rechter wegens het niet nakomen van de huwelijksbelofte. Zij eiste 1000 gulden schadevergoeding.

Jaak bekende dat het kind van hem was, en de strafmaat bepaalde dat hij zijn huwelijksbelofte moest nakomen, of een boete moest betalen van 100 pond.

Afbeelding: gravure van Marcus Zuerius Boxhorn, 1635 (origineel onder Public Domain)

1702 - Frans Van Praet en Margriet De Wachter betalen hoofdgeld (Kapelle-op-den-Bos)

Frans Van Praet diende jaarlijks hoofdgeld, een belasting, te betalen zoals elke bemiddelde inwoner. Het hoofdgeld werd betaald afhankelijk van het beroep dat men uitoefende. Voor de vrouw en de kinderen onder de 14 jaar moest men niet te betalen. Voor de dieren betaalde men in functie van het diersoort. In Kapelle op den Bos werd in 1702 het volgend hoofdgeld door Frans Van Praet betaald⁶⁰.

Men kan zich natuurlijk de vraag stellen waarom een vrouw niet werd belast, en de dieren wel. Het ging dan ook niet om een personenbelasting.

Frans Van Praet, pachter, 64 jaar, 1 ploeg	5,0
Margaretha De Wachter (Dewechter) huisvrouw, 63 jaar	0,0
Jan Van Praet, zijn zoon, 24 jaar	1,0
2 paarden (peerden)	2,0
3 koeien (coijen)	2,8
1 kalf (calff)	0,6
1 varken (vercken)	0,3
Totaal te betalen: (10 gulden en 17 stuivers)	10,17

Er waren 6854 inwoners in Kapelle op den Bos in het jaar 1702. Frans was al een welstellende boer in die tijd. Hij behoorde aldus ook tot de groep die het meest moest betalen. Er was ook een lijst van mensen die niet konden betalen.

1710 - Maarten Van Praet, meier van Buggenhout

Maarten Van Praet werd geboren omstreeks 1689 als zoon van Joos Van Praet en Maria Willocx. Hij was meier van Buggenhout en huwde Anne Petronella Beeckman. Zijn vader, "Joos" Theodoor Van Praet, was geboren in 1654 en was burgemeester van Buggenhout. Van het ouderlijk gezin van Maarten weten we dat hij een zus had, Jeanne Françoise, geboren kort voor of na Maarten. Zij bleef ongehuwd en overleed op 4 september 1736 te Buggenhout. Verder had hij twee broers die jong overleden: Joos, geboren in 1697, overleed op 3 maart 1701, en Domien, geboren in 1699. Domien overleed kort voor zijn broer Joos op 28 januari 1701 te Buggenhout. Het ouderlijke gezin woonde in het Dorp te Buggenhout.

Anne Petronella Beeckman werd geboren op 11 mei 1685 te Lebbeke als dochter van Jan Beeckman en Margriet Sprangers. Anne Petronella's vader, Jan Beeckman, was geboren op 27 juli 1642 te Wieze, was erfmeier van Lebbeke bij arrest van de Grote Raad van Mechelen van 1 januari 1675, en overleed op 7 september 1711 te Lebbeke. Zijn grafzerk bevindt zich in de kerkgevel. Haar moeder, Margriet Sprangers, was een dochter van Jan Baptist Sprangers. Jan Beeckman was eerder gehuwd met Maria Catharina Van Der Varent, een dochter van Frans Van Der Varent, schepen van Dendermonde, en van Margriet Pennemans.

In Buggenhout woonden bij de geboorte van Maarten al enige Van Praet families. Nog op 12 juni 1642, kregen Mattheus Van Praet en Cathelijne Van Goethem er toestemming om te scheiden. Er waren bovendien verschillende meldingen van overlijdens:

- Katrien Adrienne Van Zuene werd begraven op 13 juli 1662 te Buggenhout. Zij was een dochter van Jan Van Zuene en Anne Van Praet. Jan Van Zuene was overleden op 2 juni 1655. Hij was geboren in 1585 en was meier

⁶⁰ Uittreksel algemeen rijksarchief, Staten van Brabant nr. 392.1

van Buggenhout (en dus voorganger van Maarten Van Praet). Een verwante, Willem Van Zuene, was griffier in Buggenhout tussen 1649 en 1671.

- Jan Van Praet werd begraven op 20 mei 1680 te Buggenhout. Hij was geboren in 1624.
- Peter Van Praet werd begraven op 29 augustus 1689, vijf dagen na zijn doop. Hij was de zoon van Peter Van Praet en Liesbeth De Gent. Hij werd begraven in de kerk omdat het kerkhof ontwijd was (*"in navi templi, tempore violantionis cemeterii"*). Op 25 mei 1706 was er bijvoorbeeld de melding van een "ontwijding" van het kerkhof omdat toen een Franse soldaat door een medesoldaat was vermoord. Dit duurde toen tot 15 augustus 1706.
- Marie Van Praet werd begraven op 15 december 1689 te Buggenhout. Zij was geboren in 1620 en was de weduwe van Adriaan Willockx. De families waren dus al eerder verwant. Adriaan Willockx overleed zelf op 5 januari 1691 te Buggenhout, ongeveer twee jaar na zijn echtgenote. Er waren ook meldingen van dit gezin bij de schepenbank van Londerzeel tussen 1660 en 1666.
- Jan Van Praet werd begraven op 26 januari 1701 te Buggenhout. Hij was geboren in 1651 en was weduwnaar van Jeanne Van de Moortel. Het gezin had een landbouwbedrijf in de Beukestraat *"hoek kouden haard"* te Buggenhout.
- Anne Van Praet werd begraven op 19 augustus 1714 te Buggenhout. Zij was de echtgenote van Jan Kerckhofs en was geboren in 1639. Zij waren landbouwers in de Hanestraat te Buggenhout. Jan (Van) Kerckhof overleed zelf op 26 maart 1715, binnen het jaar na het overlijden van zijn echtgenote.
- Cornelia Van Praet werd begraven op 26 januari 1718 te Buggenhout. Zij was de echtgenote van Hendrik Achtergael en was geboren in 1648. Het gezin had een landbouwbedrijf in de Brandstraat.
- Anne Van Praet werd begraven op 18 december 1726 te Buggenhout. Zij was weduwe van Peter Verhavert en was geboren in 1646. Zij waren landbouwers in de Brakeleer te Buggenhout. Een zoon, Hubert Verhavert, was schepen en notaris te Buggenhout, gehuwd met Jeanne Marie De Coene. Hij was geboren in 1679. Een andere zoon, Bernard, was griffier en woonde op de *"Cruysveltstede"*.
- Daarnaast zijn er twee onnauwkeurig gedateerde grafzerken, van Jeanne Van Praet en haar broer Frans⁶¹.

Eén en ander toont aan dat de familie Van Praet in die tijd tot de notabelen van de streek behoorde. Meier Maarten Van Praet hertrouwde na het overlijden van zijn eerste vrouw met Marie Janssens. In 1711 werd een dochter, Anne Françoise, geboren die kort daarna overleed op 26 januari 1711. Maarten overleed op 19 februari 1725 te Buggenhout.

1717 - Van Praet te Antwerpen

In het Gulden Boek van de sacramentskapel in de kathedraal van Antwerpen (16231-1828) vonden we een vermelding van Van Praet omstreeks 1717. Het boek werd omstreeks die tijd getekend door Antoon (Antonio) van Praet, *'Jacombo And. van Praet'*, Van Praet Jan Baptist, Angela Jacoba van Praet. Het wapen van Antonius F. van Praet ontbrak bij de tekening van dit gastenboek van de kapel van het Heilig Sacrament. Vermoedelijk ging het om de familie die het schild met de drie (klaver-) bladen voerde.

⁶¹ In de muur naast het altaar van Onze-Lieve-Vrouw bevindt zich een kunstige grafsteen in wit, zwart en rood marmer, bekroond met een marmeren beeld van de goede herder, tussen de borstbeelden van de heiligen Franciscus en Johannes, patroonheiligen van de overledenen: "Ter eeren Godts en zielenbaet van d'eerbaer maeght Joan Van Praet syn hier gestelt tot jaergety ses missen 's jaers, en broodt daerby te singen met het klokgeluyt en deylen d'armen eeuwig uyt Besonder den veertienden Mey als sy verliet dit aerds geschrey en twee en twintigh Meert percies dat is voor haeren broer Francis. Talheyligen en Kerstdagh tydt te Paeschen als men is verblydt en Sinxen ook, dat wel gedinckt als men Veni Creator singht. Niet op d'Hoogtyden pertinent, maar telcken altydt daer ontrent dry druyst dry hondert guldensgelt heeft hy daartoe op rent gestelt. Noyt is er beter winst versint als wie met t'aerds het hemels wint. Die dan hier sulcke deughden doet dat sy doch erft het eeuwich goet. Bidt voor haer siel dan alle liên. Dat sy voor eeuwich Godt magh sien. Amen." –Bronnen: oudheidkundige kring Dendermonde; akten van de Schepenbank van Londerzeel. Bewerkingen van Luc Annaert en Louis De Bondt.

Afbeelding: het familiewapen Van Praet te Antwerpen in de 18e eeuw. Het wapenschild bevatte drie klaverbladen van sinopel.

Het gulden boek bevat 324 perkamenten bladen met wapens, handtekeningen en gekleurde tekeningen. Vanaf het bezoek van Maria de Medici van 4 september tot eind oktober 1631 werd aan honderden personen bij hun bezoek aan de kathedraal gevraagd om het boek te tekenen. Achteraf werd rond die handtekening door een kunstenaar een cartouche geschilderd en meestal een wapen toegevoegd. Heel wat hoogwaardigheidsbekleders, notabelen en clerus komen in het boek voor. Het boek vangt aan met ondermeer aartshertogin Isabella, Rudolf van Habsburg, de hertog van Aarschot, ridder Nicolas Rockox. Vorsten, graven, hertogen, markiezen, ridders en tal van andere notabelen vulden aan bij hun bezoek aan de kathedraal.

Afbeelding: het interieur van de Antwerpse kathedraal midden 17e eeuw⁶².

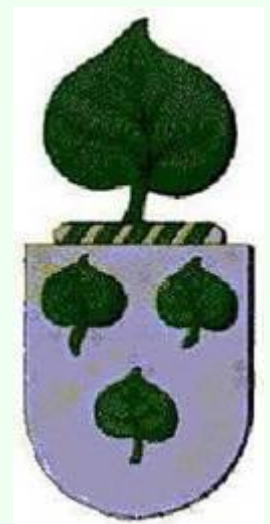
1741 - Het ongelukkige liefdesleven van Marie Van Praet (Antwerpen/Lier)

Marie Cornelia Van Praet was verliefd op Karel Wuchtens junior, en beiden stuurden aan op een huwelijk. Dat was echter zonder Maria's vader Balthazar gerekend. Die verzette zich blijkens een notitie in een kerkboek op 9 oktober 1741 tegen het huwelijk van zijn dochter. Marie Van Praet was opgevoed bij haar vaders grootmoeder, maar haar vader keerde terug uit Spanje. Toen Balthazar terugkeerde, trok de grootmoeder naar het klooster te Luithagen.

Marie trok zich terug in het klooster Sion te Lier, "waer sij geirne soude blijven tamquam in loco securo et asyli". Zij vroeg er te mogen blijven, want vreesde met geweld te worden weggehaald. Dit asiël werd haar toegestaan op 23 oktober 1741. De Antwerpse familie Van Praet was gerehabiliteerd in de adel op 19 mei 1734, en opgenomen in de ridderstand op 6 september 1822.

Marie Cornelius Van Praet, dochter van Balthazar Van Praet, werd ook vermeld op 25 september 1744 als gehuwde vrouw die wilde scheiden, en als sekwestersplaats het klooster van de Bonifanten koos te Antwerpen.

Afbeelding: een variant op het familiewapen van Praet in Brabant.

⁶² (c) Foto olieverfschilderij uit private collectie (Schilderij onder Public Domain, Pieter Neefs, 1578-1656). – Bewerking familiewapens uit de 17e-18e eeuw (originelen onder Public Domain).

1767 - Van Praets verkopen eigendommen te Buggenhout en vestigen zich aan de 'Brabantse' oevers van de Schelde

Op 26 september 1763 meldde notaris Aerts te Puurs dat Philip de Keersmaeker, gehuwd met Angelina Van Praet, borg stond voor Matthijs De Roeck. De laatste woonde te Londerzeel en huurde een hofstede in de Meervondel. Hij was een schoonbroer van het koppel De Keersmaeker-Van Praet.

Angelina was verwant met Francis Van Praet en Katelijne Van Nijen uit Puurs, wiens testament werd opgemaakt bij dezelfde notaris Aerts op 26 oktober 1743. Ook Jaak De Maeyer en zijn echtgenote Marie Van Praet van Liezele, lieten een testament opmaken bij notaris Aerts te Puurs, op 21 juni 1765. Jaak was op dat moment "onpasselijk".

Op 7 februari 1767 verkochten de kinderen van de weduwe Katrien Van Praet, weduwe van Pieter Van Der Veken(s), een huis in de Beukestraat te Buggenhout aan Frans Boeykens en Anna-Theresia Van Dijck. Katrien was vermoedelijk een dochter van de hoger vermelde Jan Van Praet die boerde in de Beukestraat in de hoek "de kouden haard".

Op 16 juli 1777 vermeldde notaris Aerts de verkoop van gronden te Buggenhout door Jan-Antoon Van Praet. Nog op 1 oktober 1777 verkocht Jan Van Praet, woonachtig te Ruisbroek, grond uit de nalatenschap Willem De Bruijn - Ardiers. Het ging om deels uitgetorfd bos en een weide aan de Bempstraat, grenzend aan Liezele en Ruisbroek, dat zijn echtgenote in 1733 had verkregen van haar ouders Corneel Ardiers en Marie Magnus.

Op 28 november 1777 werd Gielis Van Praet vermeld, gehuwd met Joanna Katrien Van Camp, een dochter van Corneel Van Camp en Joanna Tersago, toen die land verkochten aan de Moorheide te Puurs. Het stuk land heette "Verbranden Bosch" en de ouders Van Camp hadden het oorspronkelijk gekocht van de kinderen van Gielis Maes en Jeanne Janssens.

Op 20 augustus 1778 vermeld notaris Aerts dat Frans Verbesselt en zijn echtgenote Annemarie Van Praet te Puurs 800 gulden ontvangen van Jan De Bleser en diens echtgenote Anna Van Der Goten.

Op 30 april 1784 ontvingen Jan Baptist Van Praet en zijn echtgenote Joanna Sollie te Ruisbroek van Amand Van Acoleyen, woonachtig te Puurs, verbind land op Raapveld in Sauvegarde, alsook een gemet grenzend aan de Mechelse voetweg, de Sint-Catharinakapel en de Hoogstraat, uit een verkoop van Vervrangen-Bervoets te Antwerpen.

De verschillende meldingen duiden er op dat afstammelingen Van Praet in deze periode zich vestigden aan de 'Brabantse' oevers van de Schelde, en eigendommen verkochten in de 'Vlaamse' enclave Buggenhout.

1772 – François Van Praet, lid van de Sint-Jorisgilde te Brugge

François Van Praet werd geboren op 16 juni 1759 als zoon van de Brugse drukker Joseph Van Praet. Hij werkte in het ouderlijk bedrijf en doorliep daarna een niet onaardige politieke en ambtelijke loopbaan. In 1772, pas 13 jaar, werd hij lid van de Sint-Jorisgilde. In 1778 kwam daar het lidmaatschap bij van de Sint-Sebastiaan gilde en van de gilde op Sint-Kruis. In 1783 trok hij met gildebroeders, onder wie zijn vader en zijn jongste broer, met de Sint-Jorisgilde naar Aalst voor een schuttersfeest, in 1783 naar Kortrijk, in 1785 weer naar Aalst, terwijl hij in 1784 op de schuttersfeesten in de eigen gilde aanwezig was. In 1786 werd hij "zorger" in de Sint-Jorisgilde en in 1788 confrater van de Kunstacademie.

In 1781 werd hij lid van de Kamer van Koophandel. Tijdens de periode vanaf 1787 tot en met de Brabantse Omwenteling, weten we dat hij in 1790 werd ingelijfd in de pelotons georganiseerd door de Sint-Jorisgilde. Hij moet dus dezelfde eerder patriottische lijn als zijn vader gevolgd hebben en mee ingestaan hebben voor het handhaven van de openbare orde. Hoogstwaarschijnlijk behoorde hij tot het honderdtal vrijwilligers onder de leden van de Sint-Joris en Sint-Sebastiaan gilden die op 26 november 1790 naar Brabant trokken in een laatste wanhopige poging om de Oostenrijkers tegen te houden. Begin december waren de meeste van die vrijwilligers al terug in Brugge. Bij de

terugkeer van de Oostenrijkers te Brugge, was François er niet bij. Hij keerde blijkbaar pas later terug. Op 11 november 1792 werd hij er voorgedragen als lid te worden van de *Société Littéraire*, op de dag dat de Fransen de stad Brugge innamen en in hun kielzog een aantal naar Frankrijk gevluchten, opnieuw in Brugge aankwamen. De Société Littéraire had zich in 1791 en 1792 opengesteld voor jonge Bruggelingen die duidelijk tot de Fransgezinde partij behoorden. Hij was duidelijk in de ban gekomen van de Franse revolutionaire ideeën. Einde 1792 trad François Van Praet op de voorgrond. Hij werd lid van het *Genootschap der Vrienden van Eendracht, Vrijheid en Gelijkheid* onder het nummer 48 en nam actief aan de "*esbattements*" deel. Zo was hij o.m. op 1 december 1792 één van de vier ondertekenaars van een enthousiaste brief gericht aan de Parijse *Club des Jacobins*.

Het eerste vlugschrift dat door de pas aangekomen Franse commissarissen op 11 november werd uitgedeeld, werd bij zijn moeder, de weduwe Van Praet gedrukt. Op 13 november kwamen uit dezelfde persen nog andere drukwerken : een proclamatie van generaal Dumouriez en één van het "*comité révolutionnaire*" van Malou-Riga. Er volgden er nog.

Heel kortstondig werd Van Praet tot "commissaris" van het Brugse Vrije aangesteld op 31 januari 1793, wat tot gevolg had dat hij in maart, samen met enkele van zijn collega's door de Fransen, bij hun aftocht, werd meegevoerd als gijzelaar, omdat de opgelegde oorlogsbelastingen niet waren betaald. Na enkele dagen kon hij ontsnappen. In tegenstelling tot zijn vrienden Valentijn Jacoby, de Van Hueles en anderen hield Van Praet zich waarschijnlijk kalm tijdens de laatste Oostenrijkse periode (1793-94). Hij werd alvast niet vermeld bij de gevluchte of in het oog te houden "*clubisten*". Het feit dat de drukkerij weer gewoon werkte voor de besturen van Brugge en het Brugse Vrije, opnieuw bevolkt door trouwe Oostenrijkse ambtsedellieden, was hieraan wellicht niet vreemd. Vanaf juni 1794 werden onze gewesten definitief bij Frankrijk geannexeerd en openden zich nieuwe perspectieven voor Frans- en revolutiegezinde Bruggelingen.

Toen op 22 januari 1795 de eerste municipaliteit van Brugge en het Vrije werd aangesteld, behoorde Van Praet niet tot de dertig uitverkorenen, in tegenstelling tot een aantal andere vroegere "*clubisten*". Maar toen op 9 maart 1796 een nieuw en heel wat beperkter bestuur werd aangesteld was François Van Praet één van de zeven nieuwe bestuurders, vermeld als "*libraire*". In dit nieuw bestuur bevond Van Praet zich met enkele van de meest hevige pro-Franse Bruggelingen, waaronder François Goudeseune, Jean-Baptiste Goddyn senior, Jacques Hertebout en schilder Pieter Goddyn. Dit bestuur bleef aan tot in mei 1797. Het werd toen vervangen door een in maart verkozen bestuur, dat uit traditionele en conservatieve notabelen bestond. In november 1797 werd dit al te gematigd bevonden bestuur afgezet en vervangen door enkele militante revolutionairen. Op 20 april 1798 werd wéér een nieuw, ditmaal lichtjes gematigder bestuur aangesteld, en hiervan maakte François Van Praet opnieuw deel uit. Op 14 december 1799 werd hij zelfs voorzitter van de Brugse municipaliteit en bleef dit tot augustus 1800, wanneer opnieuw een nieuwe gemeenteraad werd aangesteld.

Ondertussen was François Van Praet aan een carrière in het departement van de Leie begonnen. Ook hier had het Directoire, na de staatsgreep van 4 september 1797, de gematigde leden van de departementale raad afgezet en ze vervangen door meer betrouwbare revolutiegezinnten. De regeringscommissaris en vier van de vijf leden waren Fransen met als enige autochtoon François Van Praet, wat aantoonde hoezeer hij zich als een Fransgezinde had laten kennen. Tijdens de meest hevige revolutiejaren - de zogenaamde Beloken Tijd - vervulde François Van Praet een bestuursrol, zowel in het stadsbestuur als in het departementaal bestuur. Hij had ongetwijfeld mee de hand in de extreme uitwassen van het Directoire : de kerkvervolging, de verkoop van nationale goederen, de invoering van de conscriptie. De uit vijf leden bestaande prefectorale raad was een voorafbeelding van wat later de bestendige deputatie zou worden. Van Praet stond mee aan het hoofd van de departementale administratie (volgens beurtrol waren de vijf leden voor drie maanden voorzitter) en had mee de voogdij over alle ondergeschikte besturen. Hij bleef deze functie - als enige van de in 1797 benoemde raad - uitoefenen tot op het einde van het Frans keizerrijk in 1815.

Dat hij een "overlever" was werd nog duidelijker toen hij bij de overstap naar het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden zijn functie behield en als "*primus inter pares*" zitting nam in het *College der intendentie*, de opvolger van de prefectorale raad. Hij bleef deze functie uitoefenen tot aan de omvorming tot College der gedeputeerde staten in juli 1816. Een delicaat moment stelde zich op 14 augustus 1815 toen de nieuwe grondwet moest worden goedgekeurd. Voor de traditionalistische notabelen was er geen twijfel : die "protestantse" grondwet kon niet door de beugel. Hetzelfde vonden de meeste progressieven en liberalen, zij het dan om net tegengestelde redenen. Zij achtten die

grondwet te conservatief en onvoldoende de fundamentele vrijheden verzekeren. François Van Praet behoorde duidelijk tot de liberale Brugse notabelen, maar net als drie anderen onder hen vond hij dat, alles wel beschouwd die nieuwe grondwet meer positieve dan negatieve elementen bevatte, en stemde dus voor.

Na de hervorming tot "gedeputeerde staten", werd hij onderintendant (voorloper van de arrondissementscommissaris) in Veurne, om in 1818 dezelfde functie te bekleden in Brugge, tijdelijk zelfs met bevoegdheid over het kanton Torhout en het arrondissement Oostende. Hij bleef dit ambt uitoefenen tot in 1823. Hij was toen 64.

Naast zijn bezoldigde ambtenarenfunctie, bleef Van Praet zowel in de provincie als in de stad actief als raadslid. In 1817-1818 en van 1821 tot 1829 was hij lid van de provincieraad, van 1821 tot 1829 van de Brugse gemeenteraad en van 1820 tot 1830 ook van het kiescollege voor Brugge. Gelet op de middens waarin hij verkeerde, is het niet ongewoon dat hij in juli 1829 deel nam aan het "Constitutioneel Banket" dat in Brugge het eerste vertrekseizoen gaf voor de anti-Hollandse opstand.

François was tweeënveertig toen hij, na een lang vrijgezellenleven, huwde met de zuster van zijn vriend Valentijn Jacoby. Marie Petronella Jacoby was pas zevenentwintig. Het huwelijk vond plaats op 20 augustus 1801 en als getuigen traden, naast zijn broer Augustijn, drie vrienden op : Valentijn Jacoby, Louis-Philippe de Stappens de Harnes en Jean-Antoine Tailliu. Het paar ging Kuipersstraat E2-70 wonen, naast de drukkerij Van Praet. François Van Praet profiteerde ruim van de verkopen van "zwart goed" en kocht in totaal 103 hectaren aan, sommige daarvan samen met Jacoby, Joseph Van Huele en Jacques Devaux. In 1803 werd hij vermeld op de lijst van de 600 hoogst belaste inwoners van het Leiedepartement met een bedrag van 1087 fr. Toch werd hij onder het keizerrijk niet opgenomen in de Erewacht omwille van "*la modestie de ses revenus*". François Van Praet bleef trouw lid van de *Société Littéraire* waarvan hij van 1803 tot 1805 commissaris was. In 1819 werd hij zoals vele notabelen erelid van de Koninklijke Maatschappij van Vaderlandse Taal en Letterkunde. Hij werd evenwel geen lid van de meer militante Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, zoals men ook vruchteloos zijn naam zou zoeken bij de vrijmetselaarsloge La Réunion des Amis du Nord, waar hij nochtans heel wat geestesgenoten zou aangetroffen hebben.

In 1802 was hij getuige bij het huwelijk van zijn broer Augustijn, samen met Valentijn Jacoby, met de bekende Brugse Engelsman William Edwards en met de latere procureur-generaal Joseph De Stoop. In 1827 getuige was bij het huwelijk van zijn nichtje Anne-Marie Van Praet met de veelbelovende advocaat Paul Devaux, de zoon van zijn vroegere revolutiecompaan Jacques Devaux. Toen zijn vriend en schoonbroer Jacoby in 1811 overleed, ging hij mee de aangifte doen. François Van Praet overleed in zijn woning Sint-Jansplaats A2-48 op 5 april 1832. Hij was bijna drieënzeventig. Hij werd begraven op het Brugs kerkhof na een dienst eerste klas in de Sint-Walburgakerk (toen nog Sint-Donatianuskerk). Zijn echtgenote stierf in 1844. Het gezin bleef kinderloos.

François Van Praet was "jakobijns" in de revolutietijd en behoorde tot het deel van de nieuwe bourgeoisie dat zich zonder veel moeite aansloot bij de opeenvolgende Franse regimes en later (met wat meer moeite) bij het Verenigd Koninkrijk. Het is duidelijk dat hij één van de actieve "*clubisten*" en Fransgezinden was. Hij had oog voor de positieve aspecten die uit de beëindiging van het Ancien Regime waren voortgekomen, dan voor de autoritaire en reactionaire aspecten die het Keizerrijk en het Verenigd Koninkrijk kenmerkten.

In 1829-1830, te oud om zelf nog een actieve rol te spelen, was hij een overtuigd aanhanger van de anti-Hollandse houding en van de Belgische revolutie. Zijn neef Paul Devaux zou één van de voornaamste opstellers worden van de meest liberale grondwet die op dat ogenblik in Europa voorhanden was en die zonder twijfel aan de overtuiging van François Van Praet beantwoordde. François Van Praet nam nooit, althans niet ten persoonlijke titel, extreme posities in. Het is dan ook niet verwonderlijk dat men op 13 april 1818, bij zijn terugkeer naar Brugge, na een paar jaar werkzaamheid in Veurne, in de Gazette van Brugge kon lezen : "*Met vreugd zien de Brugse ingezetenen in hun midden terugkeren een zo achtbaar ambtenaar.*"

1781 - Louis Van Praet, drossaard van Buggenhout, verzet zich tegen het huwelijk van zijn dochter

Op 25 juni 1781 werd in het kerkboek van Brussel aangetekend dat de Buggenhoutse drossaard Louis Van Praet, de vader van Anna Petronella Van Praet uit Buggenhout, zich verzette tegen het huwelijk van zijn dochter. Anna Petronella was toen 17 jaar oud en mocht van haar vader niet huwen met Charles-Joseph (Karel) Maes, de zoon van de brouwer en brandewijnstoker van Buggenhout.

Karel Maes was gedoopt op 29 juni 1757 als zoon van Jaak Maes (zelf geboren omstreeks 1724 te Puurs) en Katrien Peeters (geboren te omstreeks 1732 te Lippelo). Pastoor Antoon Van Leemput was zijn peter. Zijn ouders waren gehuwd in 1755 en hadden zich gevestigd te Buggenhout. In 1774 hadden ze een eigendom gekocht te midden van het dorp, nabij de plaats waar later de maalderij "De Kroon" kwam. De verkoper was Gielis Van Keer, meier van de heerlijkheid Buggenhout-Bournonville. De familie Maes hield er een herberg, het "Hof van Grimbergen" en een brandewijnstokerij. Hij was goed 23 toen hij zijn oog liet vallen op de gefortuneerde dochter van drossaard Van Praet.

Louis Van Praet was een geletterd man. Hij was eerst griffier geweest van enkele parochies en genoot het vertrouwen van de familie de Bournonville. Die benoemde hem tot drossaard van haar gebied, en vanaf 1777 tot drossaard van heel Buggenhout. Daarbij kreeg Louis Van Praet ook de steun van de heren van Grimbergen. Louis Van Praet woonde in de toenmalige Winkelstraat, aan het begin van de Langeweg te Buggenhout.

Karel Maes zou toch, op eerder slinkse wijze, huwen met Anna Petronilla Van Praet, en wel op 21 mei 1782 te Lippelo. Het huwelijk werd kerkelijk afgesloten voor de pastoor in het bijzijn van twee getuigen. Naar verluid had Karel de pastoor verrast door onaangekondigd met zijn geliefde en twee getuigen op te duiken. Anna Petronella's moeder, Louis echtgenote, Marie Josepha de Latte, was vier maanden voordien overleden.

Vermoedelijk werd de ruzie nadien bijgelegd en mogelijk trok het koppel zelfs bij Louis in. In ieder geval woonden Karel en Anna Petronella er nadien. Verwanten Van Praet en Maes zouden enkele eeuwen later opnieuw aantrouwen in Leest.

In 1786 kwam Louis Van Praet zelf in opspraak. Op 3 augustus 1786 werd Louis Van Praet, toen al verschillende jaren weduwnaar, beschuldigd vanwege een verhouding met Joanna De Borger. Hij gaf "defloratie" toe, maar ontkende "*ingravidatie*", met andere woorden, Joanna zou hebben ingestemd met de verhouding. Joanna was de dochter van Theo De Borger en Marie-Thérèse Mannaert, een Buggenhoutse familie. Louis werd veroordeeld op 3 augustus 1786, en het vonnis werd nadien te Brussel in beroep bevestigd.

Louis Van Praet was gehuwd met Marie Josepha De Latte, die in januari 1782 kwam te overlijden. Het gezin had verschillende kinderen die jong overleden: Jan Baptist Van Praet overleed te Buggenhout op 12 augustus 1769 (geboren in 1769), Antonia Bernardina overleed er op 24 oktober 1773 nadat zij er hetzelfde jaar was geboren, Gerard Van Praet overleed er op 14 maart 1777 (geboren in 1776).

Er waren in deze periode nog andere meldingen van Van Praet. Het kwam op 5 juni 1778 tot een proces wegens defloratie met kind, van Joanna-Maria Van Praet tegen Hendrik Vergaen, beiden van Buggenhout. Er was ook melding van een proces te Brussel van Nicolaas De Va tegen Catharina Van Praet in 1788, maar precieze details ontbreken ons.

De aanwezigheid van families Van Praet te Buggenhout is markant in die zin dat deze Oost-Vlaamse gemeente grenst aan de provincies Antwerpen en Brabant, het voormalige hertogdom Brabant. Met de gemeenten Opwijk, Lebbeke, Baasrode, Sint-Amands en Opdorp, vormde het een '(Klein) Brabantse' wig in het graafschap Vlaanderen. Sommige families Van Praet, die oorspronkelijk in het graafschap Vlaanderen woonden, migreerden vanaf de 16e eeuw naar het hertogdom Brabant, inzonderheid de hedendaagse provincies Antwerpen en Vlaams-Brabant.

Buggenhout behoorde tot de 11e eeuw tot de Gouw Brabant, en nadien tot (de invloedsfeer van) het Land van Grimbergen. Al bij de eeuwwisseling 15e-16e eeuw, vonden we buiten Buggenhout families Van Praet in gemeenten aan beide zijden van de grens met het Graafschap Vlaanderen en het hertogdom Brabant.

1784 – Joseph-Basil Van Praet, conservator van de Nationale Bibliotheek van Parijs, FR ⁶³

Joseph-Basile-Bernard Van Praet werd in Brugge geboren op 27 juli 1754 als zoon van de Brugse drukker en boekhandelaar Joseph Van Praet (1724-1792), en trad op 1 juli 1784 in dienst als conservator van de Koninklijke Bibliotheek te Parijs, Frankrijk. Deze Vlaming met Brugse wortels, werd een vermaard bibliothecaris en geleerde te Parijs, Frankrijk, waar hij overleed op 5 februari 1837.

Joseph-Basile Van Praet studeerde aan het Collège d'Arras, werkte enkele jaren bij zijn vader, en vertrok toen naar Parijs. Daar werkte hij aanvankelijk voor de boekhandelaars Desaint en nadien bij Guillaume De Bure (1734-1820). Hij hielp hen bij het opstellen van de catalogus ter gelegenheid van de veiling van de bibliotheek van de hertog de La Vallière. Vanaf 1781 was hij begonnen aan een bibliothecarisloopbaan, in het kielzog van Guillaume De Bure, eerst bij de hertog de la Vallière, vervolgens bij koningin Marie-Antoinette en vanaf 1784 in de Bibliothèque Royale. Hij was in zijn werkzaamheden opgemerkt door *abbé* Desaulnays, conservator in de Bibliotheek van de koning. In 1780 verschenen voor het eerst - en bijna voor het laatst - een paar teksten van hem, in het Frans in *L'esprit des journaux* en in het Nederlands in de *Vlaemsche Indicateur*, waar hij zijn opzoekingen over Colard Mansion in publiceerde.

Tijdens de Franse revolutie werd hij gezocht en werd hij éénmaal ernstig bedreigd. In augustus 1793 werd hij aangeklaagd als "aristocrate" en moest hij zich verstoppen. Hij dook onder bij een familielid van De Bure, die als revolutionair boven verdenking stond. Na 1794 hernam Van Praet zijn loopbaan. Hij werd benoemd tot conservator van de drukwerken en zou dit gedurende 42 jaar blijven. Gedurende de woelige periode rond de Franse revolutie werden veel abdijbibliotheken geconfisqueerd door de Franse bezetter. Dankzij Van Praet en zijn Parijse connecties werd veel van dit erfgoed gerestitueerd aan Brugge, Gent, Brussel, enz.

Zijn eerste zorg ging naar de *Bibliothèque nationale* in Parijs. De hoeveelheid drukwerken steeg onder zijn beheer van 300.000 naar meer dan 1 miljoen boeken. Hij deed hiervoor hoeveelheden boeken komen uit alle veroverde gebieden en putte ook in de literaire depots doorheen Frankrijk. Hij deed ook veel aankopen op veilingen of bij boekhandelaars.

Naarmate de legers van Napoleon gebieden veroverden, deed hij volledige bibliotheken naar Parijs overbrengen. Toen na Waterloo restitutie moest worden gedaan, bleken heel wat werken 'zoek' geraakt, om dan later, als niemand er meer aan dacht, miraculeus weer te voorschijn te komen. Een netwerk van geleerde correspondenten maakte Van Praet attent op interessante veilingen en als gevolg kocht hij bijna volledige privébibliotheken op.

Door zijn rol bij de uitbreiding van de collecties, zijn lange staat van dienst en zijn bibliografische kennis werd Van Praet de aangewezen gesprekspartner en informant voor alle bezoekers van de bibliotheek, des te meer doordat hij als 'levende catalogus' de leemte wegwerkte van de nog niet opgemaakte catalogus.

De lange aanwezigheid van Joseph-Basil Van Praet is essentieel geweest voor de definitieve groei van de Bibliothèque nationale. Hij had zelf ook een uitgebreide collectie van wiegedrukken aangelegd, die hij schonk aan de Bibliothèque nationale en aan de stad Brugge. Op 19 maart 1830 werd Van Praet tot lid verkozen van de Académie des inscriptions et belles-lettres.

Joseph Van Praet kwam nog af en toe naar Brugge terug, onder meer in 1784 met zijn vriend De Bure, en fungeerde als gastheer en mentor voor zijn broers en voor zijn neef Jules Van Praet wanneer die naar Parijs kwamen. Na 1814 bleef hij in Frankrijk en liet zich naturaliseren. Hij kreeg stilaan zijn reputatie van "*un des plus savants bibliographes de l'Europe*".

---

⁶³ Bronnen: D. Varry, Joseph Van Praet in: *Histoire des bibliothèques françaises*, tome III, Les Bibliothèques de la Révolution et du XIXe siècle 1789-1914, Paris, Promodis-Cercle de la librairie, 1991; P.-C.-F. Daunou, *Notice historique sur la vie et les ouvrages de M. Van Praet*, Paris, s.d. [1839]; *Nouvelle biographie française*, vol. 40, Paris, 1862; Joseph Van Praet, in: Louis-Gabriel Michaud, *Biographie universelle ancienne et moderne* : histoire par ordre alphabétique de la vie publique et privée de tous les hommes avec la collaboration de plus de 300 savants et littérateurs français ou étrangers, 2e édition, 1843-1865; S. Balayé, *La bibliothèque nationale des origines à 1800*, Genève, 1988; J.-F. Foucaud, *La bibliothèque royale sous la Monarchie de Juillet*, Paris, 1978.

Naast een paar volumineuze inventarissen, publiceerde Van Praet zoals gezegd weinig. Wat uit zijn pen kwam had op Brugge betrekking : zijn *Notice sur Colard Mansion* (1829) en zijn *Recherches sur le seigneur de la Gruuthuse* (1831), beiden bij De Bure frères uitgegeven. Aan de stad Brugge liet hij een uitzonderlijk waardevolle collectie Mansiondrukken, nadat hij ook al tijdens zijn leven bij herhaling incunabelen van deze Brugse drukker aan zijn geboortestad had geschonken.

Joseph-Basil Van Praet overleefde de elkaar opvolgende regimes zonder veel kleerscheuren. Dit was op zich al een prestatie voor iemand die dan toch nauw met het Franse koningshuis verbonden was geweest.

1822 – Augustijn Van Praet, actief voor het onderwijs (Brugge)

Augustijn Karel Van Praet werd in Brugge geboren op 23 augustus 1770 als zoon van Joseph Van Praet. Hij was een "achterkomeer" (zijn moeder was 46 jaar) en zijn oudere broer en zuster Joseph-Basil en Marie-Anne fungeerden als peter en meter.

Vanaf 1782 volgde hij de humaniora aan het college van de paters Augustijnen in Brugge. In de klas zaten een twaalfstal leerlingen met als primus perpetuus Patrice de Coninck de Merckem (1770-1827). Van Praet was een middelmatige leerling en eindigde meestal als derde of vierde laatste van de klas. Na het derde jaar, de "syntaxis", maakte hij niet de overstap naar het Poësisjaar. Hij was hierin niet de enige, want van de twaalf leerlingen bleven er maar vier over om het schooljaar 1785-86 aan te vatten. Hij werd onmiddellijk als leerjongen ingezet in de drukkerij van zijn vader. In zijn begin 1786 uitgegeven geschiedenis van de Sint-Jorisgilde, verontschuldigde Joseph Van Praet zich bij voorbaat voor mogelijke zetfouten, "*de letter-settingh sijnde de eerste Vrught van eenen opkweekelinck in de druckkonst, A. Van Praet, onze jongsten sone, medebroeder dezer gilde*".

Het lijkt dus duidelijk dat Augustijn de "en zoon" was die vanaf 1788 op de drukwerken vermeld werd. Hij was het in ieder geval in 1791 aangezien hij toen mee een stuk ondertekende in het proces tegen drukker De Busscher. Augustijn Van Praet huwde op 8 december 1801 met Anne-Marie De Pauw en het gezin woonde in bij de weduwe Van Praet in de Kuipersstraat E2-69. Het gezin kreeg twee kinderen, Anne-Marie op 10 september 1804, en Jules op 2 juli 1806. In het voetspoor van zijn broer François, werd Augustijn lid van het militaire corps van de Sint-Jorisgilde, in 1790, lid van de jakobijnse club in 1792 en lid van de *Société Littéraire*, in 1797.

Augustijn koos voor een ambtelijke loopbaan als rechtbankgriffier. Vanaf 1795 werd hij hulp of "*commis*" bij de griffier van de departementsrechtbank. In 1800, naar aanleiding van de nieuwe rechterlijke organisatie en de oprichting van de arrondissementele rechtbanken, werd Augustijn Van Praet tot griffier benoemd. Hij oefende zijn ambt zeer naar behoren uit, zoals bleek uit de lovende woorden die procureur-generaal Beyts over hem had in 1810 : "*Fortune aisée, greffier de ce tribunal depuis l'an VIII, antérieurement commis greffier du tribunal de département, il est de la plus exacte probité, assidu aux devoirs de sa charge, et aiant les connaissances nécessaires pour les bien remplir. Il jouit de l'estime de tous les membres de ce tribunal et de la considération publique*". Net zoals zijn broer maakte Augustijn Van Praet probleemloos de overstap naar het Hollands regime en in tegenstelling met een aantal rechters van de Brugse zetel legde hij zonder "états d'âme" de eed van trouw af. Hij bleef zijn functie de ganse Hollandse tijd uitoefenen en maakte ook de overgang naar het Belgisch koninkrijk mee in oktober 1830.

Augustijn Van Praet was één van de actieve promotoren van het rijksonderwijs. Bij de oprichting van de Ecole Centrale voor het Leiedepartement in 1797 behoorde hij tot het inrichtend bestuur en zou dit praktisch zijn verdere leven lang blijven. Hij kwam hierdoor in nauw contact met de leraren die tot de intellectuele en meestal erg Fransgezinde bovenlaag van de nieuwe bourgeoisie behoorden. Hij ontmoette er William Frederic Edwards junior, de zoon van zijn vriend William Edwards senior. Bij het tweede huwelijk van de vader in 1798 was Augustijn Van Praet één van de getuigen. De onderwijscommissie die als een soort "inrichtende macht" fungeerde bestond uit twaalf belangrijke en

Fransgezinde ingezetenen, onder wie Joseph Devaux en Patrice de Coninck de Merckem. Minstens vanaf 1801 zetelde hij ook in de examenjury van de "*Ecole Centrale*".

Ook in de Hollandse tijd bleef hij trouw aan het officieel onderwijs. Bij de oprichting van een atheneum in 1816 werd hij lid van het inrichtend bureau dat voorgezeten werd door burgemeester Jean Jacques van Zuylen van Nyevelt. Bij het begin van het schooljaar 1818-1819 was het Augustijn Van Praet die de openingstoespraak hield. Niet alleen sprak hij in het Frans, wat aantoonde dat hij zeker niet gewonnen was voor de door Willem gewenste vernederlandsing, maar hij trok ook van leer tegen "*les détracteurs de tout ce qui est nouveau*", waarmee hij in de eerste plaats de geestelijkheid bedoelde die zich nogal tegen de oprichting van het nieuwe atheneum had gekant. Augustijn Van Praet beklemtoonde bij die gelegenheid dat het Frans de noodzakelijke onderwijstaal was. Vlaams kennen kon nuttig zijn betoogde hij, maar het Frans was een klassieke en superieure taal (...). Van Praet die een Franse moeder had, een goedgeziede broer in de Parijse intellectuele middens, en in de Franse tijd helemaal in zijn sas was geweest, kon niet anders dan zo denken. Hij gaf hiermee trouwens uiting aan de mening van een groot gedeelte van de Brugse en Vlaamse intelligentsia. Wat Willem ook wilde, naar hun gevoel was er geen weg terug en moest België volledig Franstalig blijven en het nog méér worden. In deze taalstrijd zat al een eerste belangrijk element dat tot de scheuring van 1830 zou leiden.

Vanaf 1822 was hij lid van de provinciale commissie voor het lager onderwijs en trad hij op als inspecteur voor de lagere scholen in het district Roeselare. Ook al werd Augustijn Van Praet, net als zijn broer, lid van de *Maatschappij van Nederlandsche Taal en Letterkunde*, zijn natuurlijk milieu was dat van de *Société Littéraire*, waarvan hij in 1799 secretaris-penningmeester en van 1809 tot 1830 commissaris was. Daar vond men de meest liberale en progressiefste vertegenwoordigers van de Brugse burgerij, die minstens vanaf 1820 luidop de grieven verwoordden die ze tegen het Hollands regime hadden, o.m. de onrechtmatig opgelegde grondwet, de te grote macht van de koning, het gebrek aan persvrijheid, de benadeling van het Zuiden tegenover het Noorden, de anti-Franse taalbesluiten. Toen deze en andere grieven in de Rijselse *Echo du Nord* uitgebreid werden verwoord en het artikel in de leeszaal van de *Société* ad valvas werd uitgehangen, brak een zware rel uit. Procureur Henri Claerhoudt kloeg bij minister Van der Fosse de *Société*-kopstukken aan. Advocaten Jean Van de Walle en Christophe-Isidore Jullien, apotheker Ignace Roels, griffiers Ignace D'Hauw en Augustijn Van Praet beschreef hij als heren "*aux principes très exaltés, pour ne pas dire révolutionnaires*". Het regime bleek toch niet zo slecht, aangezien die "revolutionaire" griffiers gewoon hun ambt konden blijven bekleden.

De oppositie van de progressistische burgers bleef trouwens al bij al nog gematigd, want ze beseften ook dat er in Europa geen liberaler grondwet was dan die van het Verenigd Koninkrijk. Het hield tenminste de conservatieven en de geestelijkheid in bedwang. Ze vonden het leven onder Willem I per saldo best leefbaar. "*On est toujours heureux ou malheureux par comparaison!*". Toch werd hierdoor de basis gelegd voor de vele grieven die uiteindelijk, via de "*union sacrée*" tussen ultramontaanse katholieken en progressieve liberalen zou leiden tot de scheuring der Nederlanden en de oprichting van het Belgisch Koninkrijk. Augustijn Van Praet overleed, pas 60 geworden, op 12 februari 1831, in zijn woning Wollestraat B16-3. Na een begrafenis tweede klas in de O.L.Vrouwkerk werd hij op het Brugs kerkhof bijgezet. De overlijdensaangifte van Augustijn Van Praet werd gedaan door zijn schoonzoon Paul Devaux en door diens schoonbroer en stadstrésorier Jean-Albert Goddyn-Devaux. Jules Van Praet was niet in Brugge toen zijn vader stierf. Sedert november 1830 stond hij als piepjonge ambassadesecretaris graaf d'Arschot bij, die namens het Voorlopig Belgisch Bewind aan de Conferentie van de Mogendheden in Londen deelnam: de schitterende loopbaan die van de bescheiden Brugse jurist één van de voornaamste personages van het Belgische koninkrijk zou maken, was begonnen.

1830 – Jules Van Praet, adviseur van de eerste Belgische koningen ⁶⁴

Jules Van Praet werd geboren op 2 juli 1806 als telg van de Brugse Van Praet families, als zoon van Augustijn Van Praet en Anne-Marie De Pauw, een dochter van een wijnhandelaar. Zijn vader Augustijn was griffier bij de rechtbank van eerste aanleg te Brugge. Hij had één zus, Virginie Van Praet, die zou huwen met de Belgische staatsman Paul Devaux.

Jules Van Praet werd ambtenaar, was historicus en staatsman in België. Naar hem werd de “Van Praet brug” in Laken vernoemd. Jules Van Praet deed zijn humaniora in het atheneum van Brugge, waarvan zijn vader, Augustijn Van Praet, één van de beschermheren was. Daarna verbleef hij bij zijn oom Joseph-Basil Van

Praet te Parijs, Frankrijk. Joseph-Basil was er conservator van de Bibliothèque Nationale. In Parijs ging hij om met mensen als William Frederic Edwards en de zoöloog Henri Milne-Edwards, met de natuurkundige André-Marie Ampère, de historici Abel Villemain en François Mignet, de historicus en latere staatsman François Guizot. Er ontstond een nauwe vriendschap tussen Jules en de veertigjarige Henry Beyle, toen nog niet de beroemde Stendhal van *Le Rouge et le Noir*.

Afbeeldingen: Jules Van Praet in 1860 - Paul Devaux, de schoonbroer van Jules Van Praet. - koning Leopold I van België⁶⁵.

De grootvader van Jules Van Praet, Joseph Van Praet, was drukker, boekhandelaar en een actief deelnemer aan en organisator van het verenigingsleven. Een tweede oom, François Van Praet, speelde een niet onbelangrijke rol, zowel in het stadsbestuur van Brugge als in dat van het Departement van de Leie.

In 1823 keerde Van Praet terug naar Brugge en begon universitaire studies in Gent, waar hij zijn jeugdvriend Edward Conway terugvond. De docenten waren onder meer de criminoloog Jacques-Joseph Haus, de historicus Warnkoenig, de

⁶⁴ Bronnen: Emile Banning, Jules Van Praet, in: *Moniteur Belge*, 1 januari 1888; E. Discailles, Jules Van Praet, in: *Biographie nationale*, T. XVIII, col. 154-163; Alphonse Wauters, Jules Van Praet, in: *Annuaire de l'Académie Royale de Belgique*, 1890; baron de Haulleville, *Portraits et silhouettes*, T. 1er, Brussel, 1892; G. Charlier, Stendhal et les Van Praet, in: *Revue d'histoire littéraire de la France*, 1922, pp. 492-494; idem, *Stendhal et ses amis belges*, Paris (ed. Le Divan), 1932; A. De Ridder, *Une mission de J. Van Praet à Londres en 1838*, in: *Bulletin de la Commission Royale d'Histoire*, T. LXXXVIII, 1924; graaf Louis de Lichtervelde, *Léopold 1er et la formation de la Belgique contemporaine*, Brussel, 1929; idem, *Leopold II*, Brussel, 1926; Carlo Bronne, *Leopold 1er et son Temps*, Brussel, 1942; idem, *Jules Van Praet, Ministre de la Maison du Roi*, Brussel, 1943; idem, *La comtesse Le Hon*, Brussel, 1952; Piet Vermeir, *Leopold I, Dendermonde*, Deel I, 1965, Deel II, 1967; J. Vandamme, *Het bibliotheekwezen in Brugge vóór 1920*, Brugge, 1971; A. Vandewalle, *Beknopte inventaris van het stadsarchief van Brugge*, Deel I: *Oud Archief*, Brugge, 1979; A. Van Den Abeele, *Jan Baptist Herregoudts, schilder en brouwer*, in: *Biekorf*, 1995, blz. 87-92; idem, *Drukker Joseph Van Praet in de Kuipersstraat*, in: *Biekorf*, 1995, blz. 200-211; idem, *De Herregouds-portretten en Jozef Van Praet*, in: *Biekorf*, 1995, blz. 286-288; idem, *De Brugse drukker-uitgever Joseph Van Praet (1724-1792) en zijn tijd*, in: *Handelingen Genootschap voor geschiedenis Brugge*, 1996, blz. 98-138; idem, *De zoons van drukker-uitgever Joseph Van Praet*, in: *Biekorf*, 1997, blz. 206-221; G. Lacambre, in *Catalogus tentoonstelling Parijs-Brussel*, Brussel-Parijs, Brussel, Mercatorfonds, 1998; G. Kirschen, *Léopold avant Léopold 1er*, Brussel, 1998; A. Van den Abeele, *Joseph Van Praet*, in: *Bulletin Vereniging van de Adel*, 2002; idem, *Bibliotheken en boekenbedrijf in Brugge op het einde van de 18de eeuw. De wereld omheen Joseph-Ignace Van Praet*, in: Ludo Vandamme (uitg.), *The Founding Fathers, het bibliotheeklandschap in Brugge omstreeks 1800*, Brugge, 2004.

⁶⁵ © Foto straatnaambord uit private collectie, 2008 - Bewerking oude prenten en schilderij (Originelen onder Public Domain): Jules Van Praet, 1860 (Bron: BRONNE C., Jules Van Praet. *Ministre de la Maison du roi Léopold 1er*, Bruxelles, Office de publicité, 1943, p. 50 / Wikipedia) – Schilderij koning Leopold I, 1856 (Royal Institute for Cultural Heritage (KIK-IRPA), Wikipedia, Nicky De Keyser) – Paul Devaux door Charles Bagniet 1842 (Bron: Wikipedia – Angelus, Jean-François Millet, 1859 (Public Domain, collectie Musée d'Orsay 453)).

taalkundige Johannes Schrant en de rechtshistoricus en latere Nederlandse minister-president Johannes Thorbecke. Van Praet behaalde op 10 augustus 1826 een doctoraat in de rechten met een thesis over de kansovereenkomsten.

Terug in Brugge gaf hij er de voorkeur aan zich verder aan de studie te wijden en werd adjunct van de stadsbibliothecaris en tevens stadssecretaris Pierre-Jacques Scourion. In 1828 publiceerde hij zijn eerste historische studie *“Histoire de la Flandre depuis Gui de Dampierre jusqu’aux ducs de Bourgogne”*, het jaar daarop gevolgd door *“De l’origine des communes flamandes et de l’époque de leur établissement”*. Amper drieëntwintig, werd hij tot lid van de Koninklijke Academie verkozen. Op 21 mei 1830 werd hij aangesteld als stadsarchivaris van Brugge. Hij begon aan wat hij toen als een levenswerk beschouwde, het ordenen en inventariseren van de archieven.

Van Praet speelde geen rol in de Belgische Revolutie van 1830, maar zijn schoonbroer Paul Devaux, des te meer. Eén van de machthebbers geworden van het nieuwe land in wording, ontbood hij zijn schoonbroer naar Brussel. Hij werd toegevoegd aan het 'Comité diplomatique', voorgezeten door Sylvain Van de Weyer, omwille van zijn juridische en historische kennis, en vooral omwille van zijn talenkennis. In november 1830 vergezelde hij graaf d’ Aarschot voor een lang verblijf in Londen, in een poging om de plooiën tussen het rebellerende land en de Mogendheden glad te strijken. De tegenstellingen bleken te groot en de delegatie besloot onverrichter zake naar België terug te keren. Ondertussen had men daar niet stilgezeten en had het Nationaal Congres beslist de troon aan Leopold van Saksen Coburg aan te bieden. Op de terugweg kruisten de delegaties elkaar en de Bruggelingen Henri de Brouckère en priester Leon De Foere konden Van Praet overtuigen om rechtsomkeer te maken.

Voortaan zou Van Praet talrijke keren prins Leopold ontmoeten en als tolk bij de besprekingen optreden. Toen Leopold na veel discussies de Belgische troon aanvaardde, was zijn eerste beslissing Van Praet tot zijn secretaris te benoemen. Terug in België begon het werk om van dit nieuwe land een georganiseerde staat te maken. Naast Leopold speelde Van Praet hierbij een belangrijke rol. Alle tijdgenoten die ze aan het werk zagen, zijn het er over eens dat het om een innige samenwerking ging, waarbij de ene de andere aanvulde. Van Praet en zijn diplomatieke talenten werden voortaan ingezet zowel voor de binnenlandse als voor de buitenlandse politiek. Om zijn gezag nog te verstevigen werd hij benoemd tot minister van het Huis van de Koning. Van Praet werd niet alleen, na de koning, de belangrijkste Belg voor het buitenlands beleid, hij kreeg ook aanzienlijk gezag in de binnenlandse politiek. De relaties tussen de koning en zijn regering waren vaak gespannen en Van Praet trad dan op als bemiddelaar.

In de laatste maanden van zijn leven sloot Leopold zich volledig op en alleen Van Praet had nog toegang tot hem. Hij was het die tijdens die moeilijke maanden in grote mate de koninklijke macht uitoefende. Toen de koning op 10 december 1865 de geest gaf stond Van Praet aan zijn zijde. Vijfendertig jaar trouwe dienst werden in het testament van de koning beloond met een lijfrente van 20.000 goudfranken.

Van Praet, die toen de zestig naderde, werd door Leopold II in zijn functie bevestigd en hij zou zijn koning, voor wie hij in diens jeugd een tweede vader was geweest, nog bijna twintig jaar bijstaan. Daarbij, na een onderbreking van veertig jaar, ondernam Van Praet opnieuw studiewerk. In 1867, 1874 en 1884 publiceerde hij de drie delen van zijn *“Essais sur l’histoire politique des derniers siècles”*, vrucht van decennia aandachtige lectuur en van de concrete vertrouwdheid met de machtsuitoefening.

Afbeeldingen: in Brussel is er behalve de Van Praet brug, ook een Jules Van Praet straat aan de Beurs⁶⁶.

Jules Van Praet bleef vrijgezel. Een gezin zou hem in zijn drukke opdracht, naar zijn gevoel, gehinderd hebben. Hij bewoonde een statig herenhuis in de Hertogstraat.

In 1881 werd Van Praet vijfenzeventig. Hij ontvluchtte van langsom meer Brussel om te gaan werken of verpozen in zijn vakantieverblijf in Blankenberge. Stilaan werd zijn sterk gestel aangevreten en, hoogst onwelkom, werd hij bijna

⁶⁶ Merk dat Leest bij Mechelen ook een bushalte heeft die “Van Praet” heet, genoemd naar de Leestse tak van de familie. Er is ook een Van Praetstraat in Hoboken, een Jules Van Praetstraat in Brugge, een Van Praetlei in Merksem.

blind. Bij Leopold II werd hij bijgestaan door zijn neef Jules Devaux als secretaris, die hem rond 1875 in de functie van kabinetschef opvolgde maar in 1886 op achtenvijftigjarige leeftijd overleed. Van Praet die zijn leven lang de godsdienstpraktijk had verwaarloosd, evolueerde vanaf de jaren zeventig onder invloed van de redemptorist en latere kardinaalsaartsbisschop Dechamps en werd bewust gelovig.

Op 29 december 1887 gaf hij de geest, als laatste van de Brugse Van Praets. Hij kreeg een nationale uitvaart waarop, hoogst uitzonderlijk, de koning aanwezig was. Nog bij leven van Jules Van Praet had Leopold II hem speciaal willen eren, door aan de baan die naar het paleis van Laken leidde de naam Jules van Praetlaan te geven. Het is pas in 1957 dat zijn geboortestad zijn naam aan een straat toebedacht. Ook in de stad Brussel is er, vlak bij de Beurs, een Jules Van Praetstraat.

Jules Van Praet behoort tot de meest prominente figuren die België sedert 1830 hebben geleid. Gedurende een halve eeuw en vooral tijdens de eerste jaren van het nieuwe koninkrijk, speelde hij een uitzonderlijk belangrijke, en op enkele cruciale ogenblikken zelfs doorslaggevende rol.

1859 - Het "Angelus" en Jules van Praet

Jules Van Praet was verzamelaar van mooie banden, oude boeken en schilderwerk. Hij kocht een aantal 18de-eeuwse of vroeg 19de-eeuwse werken aan van onder meer Goya, Canaletto, Gainsborough, Bonington, Larguillière, David, en Géricault.

Uit de Franse school kocht hij werk van levende kunstenaars: Ingres, Corot, Théodore Rousseau en Decamps. Als Belgische schilders waren vooral Alfred en Joseph Stevens in zijn verzameling aanwezig, maar ook Wappers, Madou, Florent Willems en Louis Gallait. Zijn voorkeur ging vooral naar Jean François Millet en Ernest Meissonier.

Het wereldberoemde 'Angelus' van Jean-François Millet uit 1857-1859 behoorde tot zijn collectie tot 1864.

Afbeelding: het „Angelus“ van Millet. Het Angelus (voluit Angelus Domini- de Engel des Heren) is een katholiek gebed dat van oudsher driemaal daags gebeden werd. Voorheen stopten de gelovigen hun werkzaamheden om te bidden.

1862 – Jan Joseph Van Praet te Geel

In de Dymphna kerk te Geel vindt men een glasraam met volgende vermelding in het Latijn:
*"Joanni Josepho Van Praet Mollensi,
olim notario et municipii Ghelensis praefecto posuit Melania Maria Magdalena
Brabant Bruxellensis, vidua ab anno 1862 et iam anno
1858 privata solamine carissimae filiae unicae Sophiae,
in reliquo vitae cursu pauperes et egenos hic in filios adoptavit in Christa".*

Afbeeldingen: kerk en glasraam te Geel⁶⁷

Vertaald: "Aan de hooggeachten Heer Josephus Vincentius Joannes Van Praet van Mol, eertijds notaris en hoofd der gemeente Geel, heeft dit toegewijd Melania Maria Magdalena Brabant van Brussel die, weduwe sinds het jaar 1862 en reeds van in 1858 beroofd van den troost harer zeer geliefde enige dochter Sophia, gedurende het overige van harer levensloop de armen en noodlijdenden hier aangenomen heeft tot hare kinderen in Christus".

Het glasraam werd beschadigd door vandalen. Er werd namelijk een steen door het venster gegooid. Bij de grafsteen voor de kerk vind je volgend opschrift: "Ter nagedachtenis van de heer Josephus, Vincentius, Joannes Van Praet, notaris en oud burgemeester te Gheel, lid van de provincialen en gemeenteraad...etc. geboren te Mol den 15 september 1801, overleden te Gheel den 20 april 1862 en van zijne dame Melania, Marie, Magdalena Brabant, geboren te Brussel den 20 maart 1790 en overleden te Gheel den 20 mei 1879."

1889 – Victor Van Praet, verdacht als stroper (Londerzeel)⁶⁸

Op 10 november 1889 was Victor Van Praet, bijgenaamd "de Smauce" naar verluid aan het wandelen met zijn hond in het bos "de Pluimennest" van Londerzeel. Victor was een zoon van Jan Baptist Van Praet uit de Pluimennest, geboren op 19 augustus 1871 in Londerzeel, en dus net geen 18 jaar oud. Hij was van onbesproken gedrag. Dat veranderde toen zijn hond tijdens de wandeling achter een haas aanging, en die pakte voor de ogen van jachtwachter Corneel Haverals uit Steenhuffel. Er werd meteen proces-verbaal opgemaakt.

Victor nam in 1891 als vrijwilliger "met premie" dienst in het 12e Linierregiment en bleef even uit zicht.

Op 4 juni 1896 werd hij opnieuw voor een jachtmisdrijf veroordeeld en moest een boete van 200 frank betalen. Op 4 januari 1897 had hij opnieuw prijs. De jachtwachters Jan Baptist Verleysen uit Wolvertem en Jos Van den Broeck uit Londerzeel, betrapten hem in het gezelschap van Emiel De Cock met een jachtgeweer in een rapenveld in de Pluimennest. Emiel De Cock was van de herberg op de hoek van de Brusselse baan en Kaaskantmolenstraat. Er werd

⁶⁷ © Foto's uit private collectie, 2012.

⁶⁸ Verhalen opgetekend door Louis De Bondt in "De boswachters en stropers van Londerzeel, Malderen en Steenhuffel in de 19e eeuw".

opnieuw een proces-verbaal opgemaakt. Op 22 maart 1898 was jachtwachter Jos Van den Broeck er getuige van dat Victor Van Praet een haas doodschoot en opnieuw werd proces-verbaal opgemaakt.

Jos Van den Broeck kreeg, met wat uitstel, een pak slaag, blijkens een verklaring van 12 april 1898 van laatstgenoemde: "Het jaar 1898 den 12 april verscheen Jos Van den Broeck, jachtwachter van Mr. Verspreet, die verklaart. Gisteren 11 april, 10 ure, op mijne ronde zijnde in het gehucht Pluimennest te Londerzeel, ben ik aangerand door Victor Van Praet en zijne broeder Piet Jan Van Praet. Beiden waren met stokken gewapend en brachten mij slagen toe, meer dan 20 stokslagen werden mij toegebracht. Ik vluchtte naar den steenweg waar verscheidene personen gingen. De gebroeders Van Praet achtervolgden mij en brachten mij nog verscheidene slagen toe. Waarvan getuigen Joannes Pas, draaier, en Delphine Van Doorslaer, dochter van weduwe Filip Van Doorslaer."

Het was niet de laatste keer dat "de Smauce" en zijn vrienden een jachtwachter belaagden. In mei 1901 trok hij met vrienden op strafexpeditie tegen Jos Van den Broeck.

Op 17 mei beperkten hun acties zich nog "tot het schreeuwen van lelijke dingen naar het hoofd van diens vrouw" Louise Poroms, en op 31 mei liep het helemaal uit de hand, blijkens een getuigenis van Louise Poroms: "Op 31 mei in den morgen, terwijl mijn man afwezig was, kwamen aan mijn woning wederom de genaamde Victor en Frans Van Praet van Londerzeel en Edmond Van Cauter van Sloozen, Leonard en Frans Verheyden van Rossem tegen de Pluimennest. De drij eersten bedreigden van mij buiten mijn huis te halen en op de straat dood te slagen. Op deze bedreiging heb ik mij verweerd. Dit duurde omtrent een kwartier tot dat eindelijk om hun te doen heen gaan, ik twee revolvershots loste door een achter venster van mijn huis. Al die misdaders, stroper zijnde, kwamen uit wraak die zij dragen tot mijne man."

Jos Van den Broeck was jachtwachter van Jan Verspreet in 1896 en van brouwer Frans De Keersmaecker in 1899.

In 1904 werden Victor Van Praet, Pieter Van Praet en Frans Van Praet (bij verstek) veroordeeld tot gevangenisstraffen na zware schermutselingen met jachtwachter De Wachter (die een kompaan, Edmond (Van) Cauter ernstig had gewond door hem te beschieten) en twee gendarmes die te hulp waren geroepen⁶⁹.

Afbeelding: de Bergkape3, naar een tekening van M. Meert. De kapel werd omstreeks 1515 door Mathias Steenberch, de pastoor van Londerzeel opgericht als aandenken aan zijn bedevaart naar het Heilig Graf te Jeruzalem. © prent uit private collectie, 2012.

Jos Van den Broeck was zelf twee keer voor een jachtmisdrijf veroordeeld, éénmaal als wildopraper in dienst van landmeter Jules Verspreet op 24 oktober 1898 toen die aan het jagen was aan de Hoefijzers in de Pluimennest en zij door Hubert Mees, de jachtwachter van Adrien Smits die er jachtrechten had, werden opgeschreven. Een paar maanden later werd hij zelf aangesteld als jachtwachter voor brouwer Frans De Keersmaecker. De brouwer was nooit

⁶⁹ Den Denderbode, Aalst, 13 maart 1904. Jachtwachter Verbruggen werkte in dienst van baron de Spoelberch. Hij was aangevallen door wildstropers bij hem thuis om 2 uur 's nachts, en loste een schot op zijn aanvallers. Edmond Cauter werd daarbij vrij erg getroffen (al zou hij zes weken daarna genezen zijn). De jachtwachter was uit vrees voor weerwraak verhuisd naar Londerzeel, en daar kwamen de wildstropers hem op een zondag in de herberg van De Bondt opnieuw opzoeken. Hij werd ernstig mishandeld en bleef bewusteloos achter: "Zij kwamen hem daar aanvallen, slaan en stampen en poogden hem door de vensterruiten naar buiten te werpen. Dit lukte echter niet, omdat het houtwerk niet ruim genoeg was". Twee gendarmen waren toegesneld, ene Van Laethem en De Wulf, maar zij werden ontwapend en "met hunne eigene geweerkolven ten bloede geslagen". De belagers waren met een rijtuig naar Londerzeel gekomen en later werden de kepies en de verbrijzelde wapens van de gerechtsdienaars bij hen thuis aangetroffen. Van Cauter kreeg 4 jaar en 6 maanden, Victor Van Praet 5 jaar, Pieter Van Praet 3 jaar en 7 maanden, Frans Van Praet 5 jaar, en Piet Spaessers 3 maanden.

te beroerd geweest om mensen die door hem in de problemen kwamen aan een baan te helpen. Op 21 oktober 1900 was Jos Van den Broeck alweer in gezelschap van Jules Verspreet aan het jagen op een plek waar zij dat niet mochten, dit keer ook in gezelschap van schrijnwerker Evarist Buyens. Merkwaardig toeval was dat Frans Goossens hen betrapte, een man die ook voor brouwer De Keersmaeker werkte. Allicht waren ze niet de beste vrienden. Jos Van den Broeck had blijkens de overlevering heel wat vijanden. Hij kreeg en gaf, blijkens de talrijke vermelde incidenten, regelmatig slaag.

Jan Slachmuylders verklaarde bijvoorbeeld op 4 oktober 1897 dat hij de avond ervoor rond 8 uur in de herberg van Gerard Van Nieuwenhuijze was aangerand door de jachtwachter. Die had tot drie keer zijn revolver getrokken en gezegd: "Ik schiet u door den kop".

Op 13 april 1898 verklaarde kiekenpoelier Frans Willockx uit Steenhuffel dat hij de avond tevoren was aangerand door de jachtwachter. Die had hem op de rug besprongen. Getuigen waren Frans Janssens en Hubert Mees, de eerder vermelde jachtwachter van de Spoelberch. Jan Verspreet kwam op 13 december 1897 getuigen in de plaats van Jos Van den Broeck, die de avond ervoor door vijf mannen was overvallen en zelf niet kon komen getuigen (...).

Nog op 17 december 1898, was er een klacht bij burgemeester Peter Van Assche, na een vechtpartij van jachtwachter Van den Broeck met Jan Scheers⁷⁰, die na een kaartspel Jos meerder vuistslagen had toebedeeld. Gelukkig waren andere aanwezigen tussengekomen en hadden voorkomen dat een andere aanrander, Michel D'Hondt, nog meer stampen in het aangezicht had kunnen geven. De baas van de herberg, Leopold Van Esbroeck, had de vechtpartij doen ophouden en daarbij ook Frans Scheers, een broer van Jan, en Charles Robbijns, een zoon van Louis, geweed toen die de jachtwachter wilden molesteren. Jan (Baptist) Scheers beweerde bij de burgemeester dat Van den Broeck vals had gespeeld. Het was Van den Broeck die hem tot een gevecht had uitgedaagd, en toen hij er niet op wilde ingaan, had die hem eerst omver gestampt in de herberg. Volgens hem was Michel D'Hondt enkel tussengekomen om hem van de mishandelingen van de jachtwachter te bevrijden.

1894 - Laurent en Jules François Van Praet uitgewezen uit Frankrijk

Op 2 maart 1894 worden twee broers Van Praet uitgewezen uit Frankrijk omdat zij lid waren van een anarchistische groepering. Het ging om Laurent Van Praet, geboren op 30 januari 1859 te Vilvoorde, en zijn broer Jules François Van Praet, geboren op 9 november 1861 te Gent. Beiden waren lid van de Ardense groep "*Les Sans Patrie*", opgericht in Charleville in 1891. De politie had bij hen thuis nummers gevonden van anarchistische dagbladen.

De groep "*Sans Patrie*" was een militante Ardense anarchistische groep wiens doel als volgt werd beschreven: "*Notre titre (les sans patrie) est une déclaration de guerre au militarisme ainsi qu'à l'idée de conquête ou d'asservissement des peuples*".

© Embleem "*Sans Patrie*" uit private collectie (origineel onder Public Domain)

Andere gerenommeerde leden waren Paulin Malfait, geboren op 27 februari 1867 te Charleville (overleden op 30 augustus 1927), Bouillard, Thomassin, Leroux en Moray. De groep werd officieel opgericht op 18 oktober 1891. In maart 1892 organiseerde Malfait met Leroux en Moray de desertie van een compagnon Lorette, soldaat te Reims, FR. Alles liep volgens plan, maar Lorette, eens ontsnapt, ging zich aangeven bij de gendarmerie. Malfait en Moray vluchtten daarop naar België, en Leroux werd gearresteerd. Bij een ontsnappingspoging wierp Leroux zich in een kanaal, maar omdat hij niet kon zwemmen, verdronk hij. Malfait werd later gearresteerd te Luik, uitgewezen naar Frankrijk, en veroordeeld tot 8 maanden gevangenis.

⁷⁰ Jan Scheers was tussen 1884 en 1915 de uitbater van de herberg "Het Wit Kruis" op de Berg, nabij de Bergkapel.

1908 - De Maalderij van Leest

Deze foto werd genomen bij de maalderij van Fons Maes in Leest op de Tisseltbaan (nu Juniorslaan), kort voor het uitbreken van de eerste wereldoorlog⁷¹. De familie Maes was in 1908 aangetrouwd met de familie Van Praet. Aan de overkant van de maalderij aan de Tisseltbaan zou de winkel van Miel Van Praet komen. Het was een maalderij met een

armgasmotor, zonder molen, in combinatie met een café "Het Molenhuis".

Wie is wie op de foto?

Op de foto staat Karel Van Praet op de achtergrond, met de handen aan de kiel. Hij was de vader van de genoemde Emiel 'Miel' Van Praet, en ook van Gerard Van Praet⁷², het derde kind vooraan van links op de foto. Gerard Van Praet was, na het overlijden van zijn moeder Melanie Diddens, grootgebracht door zijn tante Pelagie Van Praet uit Tisselt. Zij is de 1^e persoon op de 2^e rij, en zij was een 2 jaar jongere, alleenstaande zus van Karel Van Praet. Van Pelagie Van Praet weten wij dat zij met een kruiwagen de boerderijen afliep met lijnwaad of "ellegoed". Naast haar, met een kind op de arm, staat Leontine "Clara" Maes, de tweede vrouw van Karel Van Praet. Het kind is Virginie Van Praet⁷³.

Rechts van Leontine Maes staat Victorien Op de Heide, de vrouw van Fons Maes, met voor haar op de eerste rij haar twee kinderen Frans (op fietsje) en Roza (met pop). Rechts van haar staat Françoise "Siska" De Maeyer, de vrouw van Jan Baptist Maes, en daarnaast staat Angèle Maes. Angèle Louise Maes was geboren op 6 januari 1889 en was gehuwd met Louis Jacques Muyltermans, een zoon van Jan Baptist en Marie Régine Muyltermans, uit Kapelle-op-den-Bos. Angèle zou enkele jaren na het nemen van de foto, na het uitbreken van de oorlog, overlijden op 11 mei 1916.

Bij het paard staat voerman Alexander Op de Heide⁷⁴.

---

⁷¹ Bronnen: familie album De Rooster, "Leest geweest", uitgegeven in 1978 door Georges Herregodts en anderen. Hoewel het boek de foto dateert in 1908, moet de foto te situeren zijn in 1911 kort na de geboorte van Virginie Van Praet. Ook het feit dat de foto door de familie De Rooster werd geleend, wijst in deze richting. - © Foto's uit familiearchief Van Praet en Lauwens (met dank aan Antoon Lauwens-Piessens en de familie De Roover-Lauwens) – kaart bewerking van © Google maps, 2012, onder gebruikslicentie.

⁷² Een grootnonkel en mijn grootvader.

⁷³ Het boek vermeldt foutief Angèle Van Praet, maar zij werd pas op 22 juli 1916 geboren, dus na het overlijden van Angèle Maes die nog op de foto staat (+11 mei 1916). Ook Francine Van Praet (op de foto) was nog niet geboren in 1908. Virginie Van Praet werd geboren op 23 januari 1911. Zij zou op 29 augustus 1941 in Leest huwen met Frederik De Rooster (24 december 1910, Leest - 30 maart 2002, Mechelen). Zij overleed op 4 november 1985 te Mechelen. Een dochter, Clara De Rooster, huwde op 7 augustus 1965 met Raymond Lauwers uit Hombeek.

⁷⁴ De familie Op de Heide was verwant met de familie Maes. Jan Baptist Maes en Françoise De Maeyer gaven elkaar op 21 augustus 1883 het ja-woord in de Sint-Niklaaskerk te Leest, samen met Françoises broer Frans De Maeyer, die huwde met Françoise Marie Op de Heide. Zoon Fons Maes was ook gehuwd met een Op de Heide (Victorien).

Op de wagen staat Mon Maes uit Nieuwenrode, een broer van Fons Maes. De mannen kwamen graan leveren. Op de eerst rij staat als 4^e van links naar rechts Leontine "Tinneke" Van Praet, 5^e staat Marie Van Praet⁷⁵ en daarnaast Francine Van Praet⁷⁶.

Op de foto herkennen we verder ook Caroline "Serafine" Lauwens als eerste op de voorste rij. Zij was geboren op 30 december 1906 in Leest als dochter van Jan Baptist Lauwens en Katrien Pauline Absillis en haar familie was kort daarvoor van Blaasveld verhuisd naar de Kapellestraat in Leest. In 1929 zou zij in Heindonk huwen met Ward Van de Venne⁷⁷. De jongen naast haar is vermoedelijk haar broer Frans Lauwens⁷⁸.

Van Praet- Maes in Leest

Karel Lodewijk "Charel" Van Praet was op 29 februari 1908 in Leest gehuwd met Marie Leontine Clara Maes. Hij werd in Leest vermeld als koopman, als herbergier en als winkelier. Hij werd geboren op 6 september 1868 te Tisselt als zoon van Frans Van Praet en Melanie Schaerlaeken en was eerder gehuwd op 18 mei 1897 te Leest met Melanie Diddens die was overleden op 21 oktober 1907, bij de geboorte van Gerard Van Praet.

Leontine "Clara" Maes werd geboren op 31 mei 1884 te Leest als eerste kind van Jan Baptist "Wannes" Maes en Françoise "Siska" De Maeyer. Het was Karels tweede huwelijk. Clara Maes was zestien jaar jonger dan Karel Van Praet. Het gezin woonde in de Kleine Heidestraat 6 te Leest. Zij hadden er een handel in kolen en meststoffen, aardappelen, stro en granen en baatten er een herberg uit.

Het eerste huwelijk van Karel Van Praet

Pieter Gerard Van Praet, die ging bij de naam Gerard, kwam uit een familie van 18 kinderen.

Afbeelding: Karel Van Praet en zijn tweede echtgenote Leontine Maes⁷⁹.

Zijn vader Karel Van Praet had met zijn eerste vrouw Melanie Diddens 9 kinderen, waarvan 4 in leven bleven:

- Bertha Van Praet werd geboren op 5 juli 1899 te Leest, was gehuwd op 21 februari 1927 te Wilrijk met Jozef De Muylder (5 september 1898, Ottenburg - 11 november 1954, Leuven) en hertrouwde op 5 oktober 1957 te Anderlecht met Camiel Vandeperre (19 oktober 1895 - 15 juni 1966). Bertha overleed op 11 september 1976 te Leuven.
- Maria Van Praet (Johanna Maria) werd geboren op 9 juni 1901 te Leest en huwde op 23 juni 1929 te Leest met Alfons Peeters (14 november 1899, Leest - 28 mei 1981, Houtem-Vilvoorde).
- Edmond Van Praet werd geboren op 18 juni 1902. Hij overleed na negen maanden op 9 maart 1903.

⁷⁵ Leontine Van Praet was geboren op 7 april 1905 in Leest. Zij huwde op 23 juni 1929 in Leest met Jaak Eeraerts. Zij huwde op dezelfde dag als haar zus Marie, die was geboren op 9 juni 1901 in Leest. Marie huwde op 23 juni 1929 in Leest met Alfons Peeters.

⁷⁶ Francine Van Praet werd geboren op 22 januari 1909 te Leest. Zij huwde op 16 november 1932 in Leest met Edmond Van Rompaey (7 februari 1903, Tisselt - 18 november 1987, Willebroek). Francine overleed op 13 juni 1988 te Knokke-Heist.

⁷⁷ Caroline Serafine Lauwens⁷⁷ werd geboren in Leest op 20 december 1906.

⁷⁸ Biometrische vergelijking met later bekende foto's. Frans Louis Norbert Lauwens⁷⁸ werd geboren in Blaasveld op 5 juni 1905.

⁷⁹ © Foto's uit familiearchief Van Praet en Lauwens (met dank aan Antoon Lauwens-Piessens en de familie De Roover-Lauwens) – kaart bewerking van © Google maps, 2012, onder gebruikslicentie. In de familie is lang gezocht naar een foto van Melanie Diddens. Helaas lijken er geen foto's bewaard gebleven.

- Tinneke Van Praet, (Maria) werd geboren op 7 april 1905 te Leest. Zij huwde op 1 mei 1929 te Leest met Jaak Eraerts (21 februari 1906, Breendonk - 16 februari 1982, Jette). Zij overleed op 1 november 1991 te Mechelen. Een dochter, Vera, huwde Cesar Van Keer⁸⁰.
- Maria Augusta Josepha Van Praet werd geboren op 21 januari 1904 te Leest. Zij overleed er vijf maanden later op 6 juni 1904.
- Barbara Van Praet werd geboren op 26 mei 1906 te Leest, en overleed er op 27 mei 1906.
- Gerard Van Praet werd geboren op 20 oktober 1907 te Leest.

Melanie Diddens werd geboren op 21 augustus 1868 te Leest als dochter van Jan Frans Diddens en Jeanne Katrien De Meyer, gehuwd in de Sint-Niklaaskerk te Leest in 1865. Het gezin woonde in de Kleine Heidestraat 6 te Leest.

Karel Lodewijk Van Praet werd geboren op 6 september 1868 te Tisselt als zoon van Frans Van Praet, bijgenaamd 'Boske' en Melanie Schaerlaeken. Hij huwde op 18 mei 1897 te Leest met Melanie Diddens. Het koppel had een handel in kolen en meststoffen, aardappelen, stro en granen en hield een café "Den Vlashandel", later omgedoopt tot "In den Koophandel".

Afbeelding: herberg "Den Vlashandel" te Leest vóór 1900. De herberg zou nadien veranderen van naam en "In den Koophandel" gaan heten.

Onderstaande kaart toont hoe de vermelde straten Tisseltbaan (nu Juniorslaan), Kleine Heide en Kapellestraat in elkaars buurt lagen.

Het tweede huwelijk van Karel Van Praet

Afbeelding: foto van 9 augustus 1939: Het huwelijk van Pol Piessens met Angèle Van Praet. De ouders van de bruid en bruidegom: Frans Piessens links, Melanie Robijns rechts, en in het midden Leontine Maes en Karel Van Praet.

Melanie Diddens overleed kort na de geboorte van Gerard op 21 oktober 1907. Karel Van Praet hertrouwde op 29 februari 1908 te Leest met Clara Maes (zie afbeelding links, niet gedateerd), met wie hij nog negen kinderen had:

⁸⁰ Zie ook stamlijn Van Keer in het boek "Verwante families Lauwens-Van Praet"

- Francine Van Praet werd geboren op 22 januari 1909 te Leest. Zij huwde op 16 november 1932 te Leest met Edmond Van Rompaey (7 februari 1903, Tisselt - 18 november 1987, Willebroek). Francine overleed op 13 juni 1988 te Knokke-Heist.
- Virginie Van Praet werd geboren op 23 januari 1911 te Leest. Zij huwde op 29 augustus 1941 te Leest met Frederik De Rooster (24 december 1910, Leest - 30 maart 2002, Mechelen). Zij overleed op 4 november 1985 te Mechelen. Een dochter, Clara De Rooster, huwde op 7 augustus 1965 met Raymond Lauwers uit Hombeek.
- Melanie Van Praet, werd geboren op 22 oktober 1913 te Leest. Zij huwde op 4 september 1937 te Leest met Jules Geens (26 juli 1908, Sint-Katelijne-Waver - 2 oktober 1992, Mechelen). Melanie overleed op 20 juli 1997 te Mechelen.
- Angèle Van Praet, werd geboren op 22 juli 1916 te Leest. Zij huwde op 9 augustus 1939 te Leest met Pol Piessens (18 maart 1916, Leest - 14 juli 1980, Mechelen). Zij overleed op 15 oktober 2000 te Leest.
- Maria Odille Van Praet werd geboren op 26 november 1919 te Leest. Zij overleed er op 13 juli 1920.
- Edmond Van Praet, werd geboren op 17 mei 1921 te Leest. Hij huwde op 26 oktober 1948 te Leest met Hortence Spruyt (°13 december 1924, Leest).
- Emiel Van Praet werd geboren op 22 februari 1924 te Leest. Hij huwde op 27 april 1946 te Tisselt met Melanie Moortgat (°7 juli 1925, Tisselt).
- Phil Van Praet werd geboren op 26 augustus 1927 te Leest. Hij huwde met Roza Moortgat (zus van Melanie, 3 augustus 1926 - 10 april 1986). Hij overleed op 19 februari 1984 te Duffel.
- Richard Van Praet werd geboren op 26 augustus 1927 te Leest. Hij huwde op 2 augustus 1950 te Leest met Josée Lauwers (12 november 1926, Leest - 26 mei 1979, Leuven) en hertrouwde op 27 oktober 1980 te Sint-Katelijne-Waver met Els De Prins. Hij overleed op 11 januari 1986 te Leest.

1915 - Leestenaar Jaak Phillip Van Praet overleed in Engeland in 1915

Soms komen stukjes familiegeschiedenis op onverwachte momenten hun opwachting maken. Na de begrafenisplechtigheid voor mijn nonkel Gabriël Van Praet op 20 november 2018, haalde mijn tante Lieve (Van Praet) zo'n pareltje van familiegeschiedenis naar boven: het rouwkaartje van Jaak Philipp Van Praet, een Leestenaar die in Leeds, Engeland in het militaire Becketts Park hospitaal⁸¹ was overleden op 3 januari 1915. De jongeman - hij was toen 23 jaar oud - droeg een spoorweguniform. Pas op 30 april 1915 vond een zogenaamde "zielendienst" plaats in de Sint-Niklaaskerk van Leest.

Jaak Phillip Van Praet werd geboren op 11 december 1892 in Leest als zoon van Leestenaar Hendrik Van Praet (1854-1924) en Clementine Cnapelinckx (1863-1925) uit Londerzeel, een gezin uit de Alemstraat 6 in Leest. Vader Hendrik was er ingeschreven als houtzager en werkman. Jaak Philips grootvader Domien Van Praet werd in 1845 vermeld als zeeman bij de Belgische koopvaardij, en zou zich later vestigen als landbouwer in Kapelle-op-den-Bos⁸².

⁸¹ Het rouwkaartje vermeldt onterecht "Bikkit" hospitaal en "Barnsbey". Het Beckett's Park Hospital was het "2nd Northern General Hospital" in Leeds, gebouwd in 1912-1913 als leraren opleidingscollege, en kreeg een andere bestemming tijdens de Grote Oorlog. Het is momenteel onderdeel van de Leeds Metropolitan University. Mogelijk verbleef Jaak Phillip in het naburige Bardsey.

⁸² Merk dat Dominiek Van Praet was geboren op 23 oktober 1823 in Kapelle-op-den-Bos als zoon van Philip Van Praet en Ann Monique De Rock. Hij huwde op 6 mei 1852 in Hombeek, en werd weduwnaar van Josepha Van Beveren op 11 februari 1884 in Kapelle-op-den-Bos. Josepha Van Beveren werd geboren op 2 mei 1825 in Hombeek als dochter van Jan Baptist Van Beveren en Anne Marie Jacobs. Hij hertrouwde op 24 mei 1887 in Leest met Marie Elisabeth Robeyns, geboren op 8 april 1850 in Tisselt als dochter van Louis Robeyns en Marie Christine Van den Brande. Zijn tweede vrouw was weduwe van Jan Baptist Peeters (overleden op 2 april 1883 in Leest) en het koppel huwde met een huwelijkscontract bij notaris Gerard in Londerzeel (19 mei 1887). Domien Van Praet werd vermeld als landbouwer in Kapelle-op-den-Bos op 11 mei 1876 bij het huwelijk van zijn dochter Ann Monique (geboren op 26 juni 1852 in Kapelle-op-den-Bos, een oudere zus van Hendrik) met Louis Jan Diddens, een werkman uit Leest (geboren op 28 maart 1850 in Kapelle-op-den-Bos als zoon van Jan Frans Diddens en Maria Ursula Vermeiren) en op 25

Afbeelding: het "2nd Northern General Hospital" in Leeds, gebouwd in 1912-1913

Jaak Phillip was de tien jaar jongere broer van Colette Van Praet⁸³. Zijn naam komt niet voor op de gedenksteen van de oud-strijders en gesneuvelden aan de kerk van Leest.

Bekend is ook het dagboek van Jozef Van Praet, een Tisseltse soldaat bij het 4e regiment karabiniers, die twee keer in de Grote Oorlog gewond raakte aan het front, en die enkele weken voor het einde van de oorlog op 3 oktober 1918 te Oostnieuwkerke het leven liet in de Westhoek⁸⁴.

Afbeeldingen: Joseph Van Praet uit Tisselt - Coleta Van Praet, niet nader gedateerde foto⁸⁵

Het gezin Van Praet-Cnapelinckx te Leest

Hendrik Van Praet werd geboren op 31 mei 1854 in Kapelle-op-den-Bos als zoon van Dominiek Van Praet en Josepha Van Beveren⁸⁶. Hij huwde op 29 september 1881 in Leest met Marie Jeanne Clementine Cnapelinckx, geboren op 8 maart 1863 in Londerzeel als dochter van Jaak Cnapelinckx en Colette De Bondt, en het gezin vestigde zich in Leest⁸⁷.

---

september 1884, bij het huwelijk van zijn dochter Françoise Van Praet (geboren op 28 februari 1860 in Kapelle-op-den-Bos, een jongere zus van Hendrik) met Corneel Gobien (geboren op 22 oktober 1862 in Leest als zoon van Jan Baptist Gobien en Marie Françoise Smets). Merk dat Domien Van Praet, grootvader van Jaak Philip, in 1845 ook werd vermeld als zeeman op een Belgisch koopvaardijchip [stamn. 13448 in het stamboek].

⁸³ Zij was bekend onder de naam "Peit Klet" (1882-1961) en raakte in opspraak doordat zij de pastoor had onderbroken tijdens een preek in volle verkiezingsstrijd en zich op het bisdom moest gaan verantwoorden [zie "Leestse Kronieken" van Marcel Van Hoof, met dank aan Hugo Lauwens].

⁸⁴ Zijn dagboek ving aan in 1913 en werd te boek gesteld door Guy Cortebeek bij het Davidsfonds in Willebroek in 2014. Zie ook Karel De Decker, "Tisselt en de Grote Oorlog", jaarmarktkrant Willebroek, oktober 2013.

⁸⁵ (c) Scans rouwkaartje uit private collectie Van Praet-Cools, 2018, inmiddels toegevoegd aan de collectie "Leest Geweest" via Hugo Lauwens - Foto Coleta Van Praet uit (c) private collectie [met dank aan Lieve Huysmans]. - Foto Beckett's Park Hospital onder Creative Commons licentie CC BY-NC-ND 3.0, 1918 [met dank aan R. Wilcocks] - (c) Foto Joseph Van Praet uit familiearchief Van Praet (Public domain, 1918).

⁸⁶ Merk dat Dominiek Van Praet was geboren op 23 oktober 1823 in Kapelle-op-den-Bos als zoon van Philip Van Praet en Ann Monique De Rock. Hij huwde op 6 mei 1852 in Hombeek, en werd weduwnaar van Josepha Van Beveren op 11 februari 1884 in Kapelle-op-den-Bos. Josepha Van Beveren werd geboren op 2 mei 1825 in Hombeek als dochter van Jan Baptist Van Beveren en Anne Marie Jacobs. Hij hertrouwde op 24 mei 1887 in Leest met Marie Elisabeth Robeyns, geboren op 8 april 1850 in Tisselt als dochter van Louis Robeyns en Marie Christine Van den Brande. Zijn tweede vrouw was weduwe van Jan Baptist Peeters (overleden op 2 april 1883 in Leest) en het koppel huwde met een huwelijkscontract bij notaris Gerard in Londerzeel (19 mei 1887). Domien Van Praet werd vermeld als landbouwer in Kapelle-op-den-Bos op 11 mei 1876 bij het huwelijk van zijn dochter Ann Monique (geboren op 26 juni 1852 in Kapelle-op-den-Bos, een oudere zus van Hendrik) met Louis Jan Diddens, een werkmans uit Leest (geboren op 28 maart 1850 in Kapelle-op-den-Bos als zoon van Jan Frans Diddens en Maria Ursula Vermeiren) en op 25 september 1884, bij het huwelijk van zijn dochter Françoise Van Praet (geboren op 28 februari 1860 in Kapelle-op-den-Bos, een jongere zus van Hendrik) met Corneel Gobien (geboren op 22 oktober 1862 in Leest als zoon van Jan Baptist Gobien en Marie Françoise Smets). Merk dat Domien Van Praet, grootvader van Jaak Philip, in 1845 ook werd vermeld als zeeman op een Belgisch koopvaardijchip [stamn. 13448 in het stamboek].

⁸⁷ Bronnen o.m. Rijksarchief en De Ware Vrienden van het Archief, bewerking Burgerlijke Stand Mechelse deelgemeenten 1796-1910, <http://www.dewarevrienden.net>, 2007-2018. - Merk dat de bruid bij het huwelijk al woonde in Leest, maar gedomicilieerd was in Londerzeel. De bruidegom woonde bij het huwelijk nog in Kapelle-op-den-Bos.

De moeder werd vermeld als werkvrouw/arbeidster, als landbouwster en als huishoudster. Hendrik werd vermeld als houtzager en als werkman en herbergier.

Kinderen uit dit gezin:

- **Colette Van Praet** werd geboren op 21 juli 1882 in Leest.
- **Jacques Ferdinand Van Praet** werd geboren op 8 februari 1884 in Leest. Hij was werkman aan het arsenaal in Mechelen (spoorwegaarbeider) en zou in Leest op 13 mei 1909 huwen met Marie Philomène Fierens, een dochter van Hendrik Fierens en Marie Katrien Laureys, geboren op 25 oktober 1885 in Leest⁸⁸. Hij overleed op 15 december 1967 in Leest op 83-jarige leeftijd.
  - **Louise Marie Van Praet** werd geboren op 20 december 1909 in Leest. Zij overleed er enkele weken later op 28 januari 1910.
  - **Marie-Louise Van Praet** werd geboren op 18 december 1910 in Leest.
- **Frans Leopold Van Praet** werd geboren op 15 november 1885 in Leest.
- **Marie Sophie Van Praet** werd geboren op 6 februari 1888 in Leest. Zij was landbouwster.
  - Zij kreeg ongehuwd een zoon **Jan Baptist Van Praet**, geboren op 13 april 1909 in het ouderlijk huis van haar vader in de Alemstraat 6 te Leest. Hij werd erkend als Schaerlaecken bij het huwelijk van Marie Sophie met Alfons Schaerlaecken op 23 september 1909 te Leest. Alfons Schaerlaecken was een dagloner en zoon van Jan Schaerlaecken en Vivina Van Beveren, geboren op 14 maart 1885 in Tisselt.
- **Marie Françoise Van Praet** werd geboren op 2 mei 1890 in Leest.
- **Jaak Phillip Van Praet** werd geboren op 11 december 1892 in Leest.
- **Peter Jaak Van Praet** werd geboren op 10 maart 1895 in Leest.
- **Marie Louise Van Praet** werd geboren op 1 mei 1897 in Leest. Zij huwde met Jan Cnapelinckx.
- **Jeanne Josepha Van Praet** werd geboren op 29 november 1899 in Leest. Zij overleed er net geen 4 jaar oud op 10 november 1903.
- **Jan Lodewijk Van Praet** werd geboren op 3 november 1902 in Leest.
- **Florent Van Praet** werd geboren op 28 september 1908 in Leest.

Andere verwanten Van Praet

- **Peter Jan Van Praet** werd geboren op 27 mei 1864 in Kapelle-op-den-Bos als zoon van Domien Van Praet en Josepha Van Beveren. Hij huwde op 11 augustus 1887 in Leest met Marie Josepha De Maeyer. Zijn vrouw was geboren op 16 december 1867 in Leest als dochter van Jan Baptist De Maeyer en Regine Vijvermans. De bruidegom woonde in Leest bij het huwelijk.
- **Frans Van Praet** was een broer van Hendrik Van Praet, gehuwd met Anna Maria Van Neck (1860-1924). Hij was geboren in 1858 in Kapelle-op-den-Bos, was koopman, en overleed in 1924 in Tisselt⁸⁹.
  - Een zoon **Dominiëk Eduard Van Praet** was geboren op 16 juni 1886 in Tisselt. Hij was fabriekswerker en woonde in Sint-Jans-Molenbeek, gedomicilieerd in Tisselt, toen hij in Sint-Jans-Molenbeek op 11 mei 1907 in het huwelijksbootje stapte met Marie Louise Meert. Zijn echtgenote was strijkster in Sint-Jans-Molenbeek en was op 14 augustus 1886 in Essene geboren als dochter van Louis Meert (overleden toen voormeld huwelijk plaats vond) en Maria Pietinckx (woonachtig te Sint-Jans-Molenbeek bij het huwelijk). Bij de getuigen vonden we de bakkers Oscar Decock, 24 jaar, uit Anderlecht, en Michael Cremers, 32 jaar, uit Sint-Jans-Molenbeek.

---

⁸⁸ Merk dat zij een jongere zus had, Louise- Melanie Fierens, geboren op 13 november 1891 in Leest, die op 14 september 1910 in Hever huwde met Hendrik Denutte, een spoorwegwerker die op 2 juli 1889 was geboren in Merchtem als zoon van Peter Denutte, bareelwachter, en Marie Nathalie Gillis. Het ouderlijk gezin Denutte woonde in Hever. Bij het huwelijk was Jacques Ferdinand Van Praet getuige.

⁸⁹ Zie stamboomonderzoek van Gabriel Van Praet, zoon van Willy Van Praet, uit Baal-Tremelo.

In Brussel is ook een huwelijk bekend van Bernardine Van Neck, geboren op 1 november 1794 in Brussel, woonachtig bij haar moeder Marie Joseph Van Meurs⁹⁰ in de rue du chène (Eikstraat)⁹¹ nr. 1364 bij het huwelijk, met Henri Du Fossé. Henri Du Fossé was geboren op 10 januari 1789 in Brussel als zoon van François Joseph Du Fossé en **Katrien Van Praet**. Hij was bakker, en hij woonde bij het huwelijk in de Leuvensestraat nummer 9, sectie 6. Bernardines vader was Pierre Paul Van Neck, en hij was overleden op het moment van het huwelijk. Bij de getuigen vinden we ook Antoine Peeters, een 41-jarige bakker uit Brussel, Pierre Van Meurs, een 36-jarige nonkel en handelaar in Brussel die ook aan de Leuvense straat woonde, en een 40-jarige naamgenoot die kruidenier was in Brussel.

Afbeelding: de kepie is herkenbaar als een onderdeel van het toenmalige uniform van de Belgische spoorwegen. Jaak Phillip werkte blijkbaar bij "de ijzeren Weg" net als zijn oudere broer Jacques Ferdinand. Mogelijk behoorde hij tot een speciale compagnie van "spoorwegtroepen". Zij zorgden voor de bevoorrading van het front ook de bewapening en besturing van militaire treinen.

Verwantschap met Van Praet-Diddens (Maes)

Karel Lodewijk Van Praet, de stamouder van een eerder vermelde lijn Van Praet in Leest, was op 6 september 1868 in Tisselt geboren als zoon van Frans Van Praet en Melanie Schaerlaeken. Hij was in Leest gehuwd op 13 mei 1897 met Melanie Diddens, geboren op 21 augustus 1868 in Leest als dochter van Jan Frans Diddens⁹² en Jeanne Katrien De

⁹⁰ De huwelijksakte vermeldt: "Les témoins ont attesté que le nom de la mère de la femme porté sur son extrait de naissance Van Meers est mal orthographié et doit être Van Meurs." m.a.w. de naam van de moeder werd foutieflijk als "Van Meers" vermeld.

⁹¹ Nabij de Poesjenellenkelder en het pleintje met het monument van Manneke Pis, in de directe omgeving waar zich een bijgebouw van het Koninklijk Muziekconservatorium (Franstalige afdeling) bevindt.

⁹² Merk ook dat Lodewijk-Jan Diddens was gehuwd met Anna Monica Van Praet. Een dochter Lowies-Dorothea Diddens werd geboren op 14 september 1887 in Mechelen, een zoon Lodewijk Diddens werd op 5 maart 1890 geboren in Mechelen, een dochter

Maeyer. Bij het huwelijk woonde Karel Lodewijk nog in Tisselt. Karel Lodewijk Van Praet werd op 21 oktober 1907 weduwnaar van Melanie Diddens. Hij hertrouwde in Leest op 29 februari 1908 met Clara Leontine Maes, geboren op 31 mei 1884 in Leest als dochter van Jan Baptist Maes en Françoise De Maeyer. Uit het eerste huwelijk werd mijn grootvader Pieter Gerard Van Praet geboren als laatste kind - zijn moeder Melanie Diddens overleed enkele dagen na de geboorte, en Pieter Gerard werd aanvankelijk in Tisselt opgevoed door een zus van zijn vader, Pelagie Van Praet, in Tisselt.

Karel Lodewijk Van Praet had een broer die ook Hendrik Van Praet heette - niet te verwarren met de Hendrik Van Praet die de vader was van Jaak Phillip. Karels broer Hendrik was geboren op 23 februari 1861 in Tisselt, *bijna zeven jaar later dan de vader van Jaak Phillip*, en hij was op 4 juni 1886 in Leest gehuwd met Jeanne Katrien Peeters (zelf geboren op 12 september 1860 in Kapelle-op-den-Bos als dochter van Pieter Jan Peeters en Ann Katrien Marnef).

Karel Lodewijk Van Praet had ook een nonkel Hendrik Van Praet die een zoon Phillip Jaak Van Praet had, geboren op 6 mei 1880 in Leest. Dit was een bijna-naamgenoot van Jaak Phillip Van Praet die 12 jaar later op 11 december 1892 in Leest werd geboren.

De twee takken Van Praet die zich vestigden in Leest, hadden verder terug in de tijd gezamenlijke voorouders, maar waren niet rechtstreeks verwant in Leest. Hun gezamenlijke voorouders waren Philip Van Praet en Anne Monique De Ro(e)ck, gehuwd in 1812 in Keerbergen⁹³.

1917 - Gerard Van Praet in de Jongensschool van Leest

Op de klasfoto van de Jongensschool in Leest in 1917, staat mijn grootvader Gerard Van Praet als eerste op de derde rij, uiterst links op de foto ⁹⁴. Rechts terzijde op de foto staat meester Victor Selleslagh⁹⁵.

Marie-Françoise werd er geboren op 12 juli 1884. In Mechelen waren Van Praet in deze periode onder meer verwant met Apers, Beullens, De Breuker, De Keersmaecker, Derval, Devlees(c)houwer, Diddens, Fierens, Gobien, Goovaerts, Huybrechts, Van De Mert.

⁹³ Zie ook de familie Van Praet - generatie 5.

⁹⁴ Bron: "Leest geweest". Met dank aan Miek Huysmans. Pieter Gerard Van Praet Pieter Gerard was geboren op 20 oktober 1907 in Leest als zoon van Karel Lodewijk Van Praet en Melanie Diddens. Het ouderlijk gezin woonde in de Kleine Heidestraat 6 te Leest. Zij hadden een handel in kolen en meststoffen, aardappelen, stro en granen en baatten er een herberg uit. Melanie Diddens stond te Leest ingeschreven als herbergierster. Zij was overleden in oktober 1907 en Gerard werd opgevoed door zijn ongehuwde tante Pelagie Van Praet. Gerard zou in 1932 in Liezele huwen met Maria Cools (mijn grootmoeder).

⁹⁵ Marcel Van Hoof beschrijft hem in de Kronieken van Leest als "een olijkerd en een onverbeterlijke optimist."

Andere kinderen op de foto, van boven naar onder, van links naar rechts

Op de bovenste rij van links naar rechts: Henri De Boeck, Gerard Jacobs, Jan Spruyt, Gust Geerts, Louis Mertens, Constant Fierens, Jan Spruyt (bijnaam "lange Mark") en Marcel Spoelders.

Op de tweede rij staan Jan Nuytkens, Frans Keulemans, Constant Geerts, Theofiel Van Hoof, Remi Fierens, Frans Van Winghe, Frans Spiessens, Wannes De Quint.

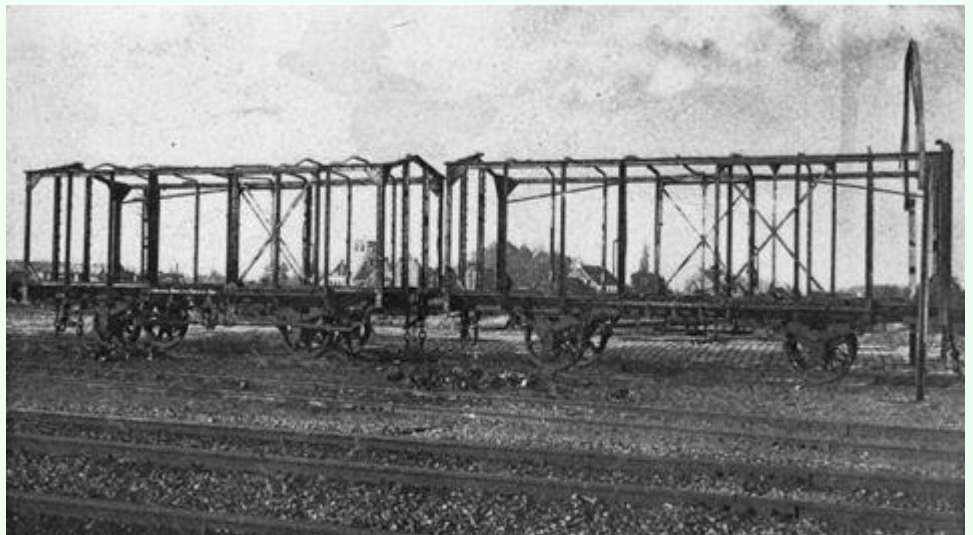
Op de derde en vierde rij staan Gerard Van Praet, Louis Leemans, Camiel Van den Brande, Felix Verbeeck, Jan Nuytkens, Jacques Van Herp, Jan Beullens, Jozef De Borger, Frans Van Rompaey, Emiel Maes, August De Prins, Jef Van den Eede, Jef Peeters, Karel Fierens, Karel Verbeeck, Victor Boey, Kamiel Van Rompaey, Frans De Keersmaeker, Kamiel De Wit, Jan Selleslagh, Jan Publie, Eduard Selleslagh, Florent Van Praet, Louis Van den Houte, Alfons Van den Brande.

Op de vijfde rij staan Juul Peeters, Jan De Muyer, Henri Spoelders, Jacques Voet, Louis De Quint, Jef Beullens, Frans Van der Taelen, Frans Leemans.

Op de zesde rij staan Ferdinand De Prins, Edward Siebens, Louis Diddens, Theofiel Spruyt, Frans Spoelders en René Hermans.

1918 - Jeanne Van Praet komt om bij de ontploffing van een munitietrein te Kapelle-op-den-Bos ⁹⁶

Op 14 november 1918 om half acht 's morgens, ontplofte munitie op treinwagons op de spoorlijn Mechelen-Dendermonde, ter hoogte van Kapelle-op-den-Bos, enkele dagen na de wapenstilstand die officieel het einde van de "Grote Oorlog" betekende. Het gerucht ging dat het om volgestouwde gestolen goederen in wagons ging en dat lokte nieuwsgierige kooplustigen. Duitse soldaten hadden al op 12 november de aanzet gegeven met de verkoop van werkgerief, petroleum en meubelen. De trein had dan zijn weg voortgezet, maar er waren een tiental wagons onbewaakt achtergelaten. Enkele van die wagons, die richting Hombeek stonden, bevatten kisten met munitie die tot ontploffing kwamen toen men die met pikhouwelen en breekijzers trachtte te openen.

Afbeelding: het wrak van de munitiewagons na de ontploffing, Kapelle-op-den-Bos, 1918⁹⁷.

⁹⁶ Zie o.m. H. Van de Ven, "Kapelle-op-den-Bos vroeger en nu", 1973; getuigenis opgetekend door de Erfgoedcel Kapelle-op-den-Bos in 1999 (Met bijzondere dank aan François Van der Jeught en Bart Doms); tijdschrift Hoembeka, 1999; aanvulling Marvin Olbrechts in 2008. Ook in Hamont ontplofte enkele dagen later, op 18 november, een munitietrein.

⁹⁷ © Bewerking foto treinwrak, 1918, uit collectie Erfgoedcel Kapelle-op-den-Bos (met dank aan Frans De Gendt, Hugo Lauwens - origineel onder Public Domain).

Er vielen 20 doden en een veertigtal gewonden te betreuren. De dokters uit Londerzeel, Willebroek en Hombeek snelden te hulp⁹⁸. Zes gewonden werden afgevoerd naar hospitalen in Brussel en Mechelen.

Onder de dodelijke slachtoffers bevond zich Jeanne “Philomène” Van Praet, 14 jaar oud. De aangifte van het overlijden gebeurde door haar vader Pieter Van Praet, een 49-jarige werkmans van Kapelle-op-den-Bos die gehuwd was met Jeanne Scheers. Het gezin woonde aan de Oostvaardijk 44. Buur Pieter Dons deed mee de aangifte.

Andere slachtoffers die het leven lieten:

- De 23-jarige bakker Jan Frans De Buyser van de Mechelbaan.
- De 14-jarige Jeanne De Laet van de Kuiermansstraat.
- De 22-jarige werkmans Frans Dons uit het Schuttershof.
- De 35-jarige schrijnwerker Jan Koeckelberghs van de Mechelbaan, die omkwam samen met zijn 13-jarige dochter Marie-Jeanne. Hij liet een vrouw en een dochter achter.
- De 32-jarige staatswerkmans Egide Moens en zijn, van Leest afkomstige, 48-jarige echtgenote Angèle Potums. Zij lieten drie kinderen na, twee uit een eerder huwelijk van Angèle (zij was weduwe toen zij trouwden), en een 6-jarige dochter uit hun huwelijk.
- De 42-jarige huishoudster Pauline Van Cauwenbergh van de Mechelbaan, die omkwam met haar 21-jarige zoon, steenkapper Jozef Praille. Zij liet een man en zes kinderen na. Naar verluid wilde zij haar zoon naar huis roepen toen zij vernam dat die naar het treinstel was getrokken.
- De 15-jarige metsers gast Pieter Jan Van Campenhout uit het Leopoldskwartier. Buur Pieter Van Praet deed de aangifte samen met zijn moeder Anne Marie Thys.
- Jan Van den Bergh, een 12 jaar oude knaap uit de Bormstraat in Tisselt (straat op de grens met Kapelle-op-den-Bos). Hij was de oudste zoon van paswerker August Van den Bergh en landbouwster Marie-Thérèse Haverals. Jan was vergezeld van zijn 8-jarige broer Jozef, die ongedeerd bleef. Jan had brokstukken in het lichaam gekregen en had brandwonden. Hij overleed 29 dagen na de fatale dag in het ziekenhuis aan de Keizerstraat in Mechelen.
- De 19-jarige Jeanne Van den Bergh, weggerukt uit het leven “*in de bloei van het leven*” zoals haar rouwprentje vermeldde. Zij was landbouwster en woonde aan Triest.
- De gepensioneerde 70-jarige staatswerkmans Pieter Jan Van De Voorde uit de Kuiermansstraat. Hij liet een vrouw na en een zoon, die 44-jarige was en winkelier in Mechelen.
- Victor Van Dijck, een 17-jarige schrijnwerkersgast van de Molenweg.
- Jan Louis Van Ingelgom, 24 jaar oud, gehuwd met Marie Judith De Bondt, van de Oostvaardijk. Marie Judith was zwanger toen haar man om het leven kwam. Op 12 maart 1919 werd hun enig kind Jan Joris Ingelgom geboren. Zijn vrouw hertrouwde op 12 juni 1920 te Kapelle-op-den-Bos met Jan De Smedt. Zoon Jan Joris zou in april 1945 huwen met Liesbeth Versnaeyen. Hij werd douanier.
- De uit Leest afkomstige 56-jarige fabriekswerker Pieter Verbergh en zijn echtgenote Veronica Houwelijckx die tien jaar jonger was, van het Schuttershof. Zij lieten een 5-jarig kind na.
- De 41-jarige staatswerkmans Willem Verbruggen van aan de Oostvaardijk. Hij liet een vrouw en twee kinderen achter.
- De 32-jarige Lodewijk Van Moer, een elektricienwerkmans van aan de Mechelbaan. Hij liet een vrouw achter en twee kinderen. Zijn vrouw Philomène Steenackers had een herberg aan de Mechelbaan 140 en zij deed de aangifte samen met haar 22-jarige buur en onderwijzer Jules Roctus

---

⁹⁸ Naar verluid was er op dat moment geen dokter in Kapelle-op-den-Bos.

1926 – De familie Van Praet in Leest

Op de foto herkennen we van links naar rechts: Edmond Van Praet (°1921, 5 jaar), Virginie Van Praet (°1911, 15 jaar), Marie Francine Van Praet (°1909, 17 jaar), Pieter Gerard (°1907, 19 jaar), Melanie Van Praet (°1913, 13 jaar), en Angèle Van Praet (°1916, 10 jaar)⁹⁹.

De kinderen Van Praet-Maes poseren trots in Leest voor de woning van hun "tante Lique en nonkel Kobe"¹⁰⁰ aan de oude Tisseltbaan met hun broer Pieter Gerard Van Praet op zijn 19e verjaardag op 20 oktober 1926. Pieter Gerard Van Praet had een nieuwe fiets, gekocht bij Frans Paridaens in Hingene¹⁰¹.

Niet alle kinderen staan op de foto. De oudste zus Bertha, geboren in 1899, was op

21 februari 1925 in Wilrijk gehuwd met Jozef Demuylder en het gezin had zich gevestigd in Ottenburg. Zus Marie Van Praet, geboren in 1901, en Tinneke, geboren in 1905, ontbreken eveneens op de foto¹⁰².

Enkele kinderen waren vroeg overleden, zoals Gerard Jozef (1898-1899), Edmond (1902-1903), Gusta (1904-1904) en Barbara (1906-1906). Pieter Gerards moeder, Melanie Diddens, was in het kraambed gebleven bij zijn geboorte en als kind was hij opgevoed in Tisselt door Pelagie Van Praet, een ongehuwde zus van zijn vader Charel Van Praet, tot Charel Van Praet in februari 1908 hertrouwde met Marie Leontine Maes¹⁰³. Er was ook Marie Odille Van Praet (1919-1920) uit het tweede huwelijk die jong was overleden.

Alle kinderen op de foto, behalve Pieter Gerard, waren uit het tweede huwelijk van vader Charel Van Praet met Leontine Maes. Pieter Gerard was het laatstgeboren kind uit het eerste huwelijk van Charel Van Praet met Melanie Diddens. Emiel Van Praet, uit het tweede huwelijk, ontbreekt eveneens - hij was toen amper 2,5 jaar oud en de tweeling Theofiel en Richard (°1927) waren nog niet geboren.

⁹⁹ (c) Foto's uit het familiearchief Van Praet, 1924-1929 (met dank aan Godelieve Van Praet). – Filmposter "Modern Times", 1936, uit private collectie, onder Public Domain (Bron: Wikimedia / More or Less Bunk).

¹⁰⁰ Angelique Maes, zus van (stief-) moeder Leontine Maes. Angelique "Lique" Maes was geboren op 8 januari 1889 in Leest en was gehuwd met Jacques "Kobe" Muyltermans, geboren op 17 augustus 1889 in Kapelle-op-den-Bos. Angelique Maes zou overlijden op 14 februari 1970 in Leest. Jacques Muyltermans zou overlijden op 26 januari 1980 in Londerzeel. Het gezin woonde aan de Oude Tisseltbaan 1, naast broer Alfons Maes en Marcella Vroman(s) (nr. 2), tegenover het gezin Van Praet-Maes (Kleine Heide aan wat nu de Juniorslaan is, tegenover wat in 2019 het "Tuincentrum Van Praet" is). Na het overlijden van Theofiel Maes werd deze woning toegewezen aan Constant Van Alsenoy, uit het verdwenen Wilmarsdonk, een dorp dat verdween bij de uitbreiding van de Antwerpse haven. Dit gebeurde met steun van de Belgische staat (compensatie). De familie Alsenoy kreeg verder boerderijen toegewezen in de Winkelstraat, in de Tiendeschuurstraat, aan de Oude Tisseltbaan in Leest, en in de Molenstraat van Heffen.

¹⁰¹ Daar had Pieter Gerard in alle waarschijnlijkheid Maria Cools leren kennen, die bij haar nonkel werkte als secretaresse. Zij kregen nadien verkering tijdens de kermis op De Wolf in Liezele, op een dansant in een spiegeltent. Ongeveer zes jaar later dan deze foto, op 22 oktober 1932, huwden zij in Liezele.

¹⁰² Zij waren kinderen uit het eerste huwelijk van Charel Van Praet. Marie huwde op 23 juni 1929 in Leest met Alfons Peeters, en het gezin vestigde zich in Houtem bij Vilvoorde. Tinneke zou op dezelfde dag als haar zus in Leest huwen met Jaak Eraerts. Zij weken uit naar Kapelle-op-den-Bos. Dat maakt dat alle nog levende kinderen uit het eerste huwelijk buiten Leest gingen wonen, ook Pieter Gerard in 1932, net zoals hun oudste zus Bertha in 1925.

¹⁰³ Edmond huwde met Maria Spruyt; Virginie huwde met Frederik De Rooster; Francine huwde Edmond Van Rompay; Melanie huwde Jules Geens; Angèle huwde Pol Piessens.

Afbeelding: Pieter Gerard Van Praet in 1926 in Leest, op zijn negentiende verjaardag. Zijn fiets beschikte al over een "dynamo" die elektriciteit opwekte voor verlichting.

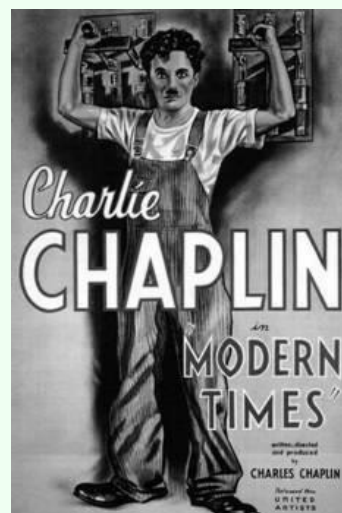
Leest in 1926 – “Modern times”

Eén van de grootste veranderingen in het dorp Leest in het Interbellum, na de Eerste Wereldoorlog, waren ongetwijfeld nieuwe nutsvoorzieningen zoals elektriciteit en telefonie¹⁰⁴. Op de foto van 1926 is op de achtergrond ook een paal te zien van het nieuwe elektriciteitsnetwerk. Eind 1926 telde het dorp 1747 inwoners en alle woningen zouden worden voorzien van ‘moderne’ elektriciteit en telefonie. Dat bleek geen sinecure. Ook het openbaar vervoer en de ‘moderne’ gezondheidszorg zouden in deze jaren gestalte krijgen.

In 1922 had de maatschappij “*Electricité du Nord de la Belgique*” een grondplan opgesteld voor elektrische leidingen aan de Molenstraat, het Dorpsplein, de Scheerstraat, de Koestraat, met 12 lampen van 50 bougies elk, met extra 26 lampen voor wegenis- of “openbare” verlichting langs de Tisseltbaan, de Blaasveldstraat, tot aan de woning van Pieter Jan Diddens. In november 1924 ging de gemeente het contract aan. In november 1925 werd besloten elektrische verlichting te laten aanbrengen in de Bist, de Kapellebaan, de Alemstraat, de Grote en de Kleine Heide, en gedeeltelijk aan de Tisseltbaan. Dat jaar telde de gemeente 312 huisgezinnen. In 1925 telde de elektriciteitsvoorziening 121 cliënten in Leest met een verbruik van 7384 kWh, en 1410 kWh voor openbare verlichting. Dat kwam neer op 5 kWh per cliënt per maand, met, in juni 1925, 49 aangesloten huizen. Dat aantal liep op tot 357 cliënten met 37823 kWh in 1935 (3544 kWh voor openbare verlichting), tot 439 cliënten met 102813 kWh in 1945 (1928 kWh voor openbare verlichting), tot 494 cliënten met 208924 kWh in 1955 (13824 kWh voor openbare verlichting).

In 1923 werd een Leestse pachter gedood bij een ongeval met een auto in Hombeek. In 1924 werd de koepokinenting georganiseerd voor 200 leerlingen. Datzelfde jaar kreeg het schoolhoofd een verzoek om zijn kippen en eenden niet meer op de speelplaats van de jongensschool te laten lopen voor en na de schooluren omwille van de uitwerpselen. Hygiëne, veiligheid en gezondheidszorg kregen de nodige aandacht. Er waren in 1924 drie bezitters van (personen) motorvoertuigen in Leest: Frans Piessens aan de Blaasveldstraat, Hendrik Verbeek aan de Tisseltbaan en Jan Frans Selleslagh uit de Bist¹⁰⁵. Er waren daarnaast ook vrachtauto’s in gebruik. Datzelfde jaar werd toestemming gegeven om bovengrondse telefoonlijnen aan te leggen voor Frans Piessens aan de Blaasveldstraat en voor vlashandelaar Charel Van Praet aan de Tisseltbaan. Voorwaarde was wel dat de palen zo dicht mogelijk bij de grachten werden geplaatst om de wegenis niet te belemmeren. Zij waren niet de eersten in Leest: al in 1922 kreeg handelaar Alfons Apers een soortgelijke toelating. In 1924 werd er onderhandeld met het “Bestuur van Telegrafien en Telefonen” over de plaatsing van telefoonpalen en met de Elektriciteitsmaatschappij over het plaatsen van cabines. Tegelijk waren er klachten over de bezoedeling van de Zenne en de geurhinder die dit meebracht. Er werd met een beschuldigende vinger gewezen naar de grootstad Brussel, die de rivier als open riool gebruikte. Die klachten waren er overigens al van voor de Eerste Wereldoorlog.

Afbeelding: de filmparodie “Modern Times” uit 1936 is een satire op de industrialisatie en ‘modernisatie’, waarbij het individu ten onder gaat in de anonimiteit en de mechanische monotonie.

In mei 1925 had Adolf Masure uit Tisselt de toelating gekregen om een autobusdienst tussen Mechelen en Breendonk te organiseren, over Hombeek, Leest en Tisselt. De bus reed van 6 uur 's morgens tot 20 uur 's avonds. Het ging om

¹⁰⁴ Zie voornamelijk “De Kronieken van Leest” van de hand van Marcel Van Hoof.

¹⁰⁵ In 1923 werden twee auto bezitters vermeld: Jan Frans Piessens bezat een overdekt voertuig, en Hendrik Verbeek een niet-overdekt voertuig.

een Ford rijtuig van 22 PK met 16 zitplaatsen. Werknemers van het Arsenaal in Mechelen maakten er gretig gebruik van, maar ook de landbouwers van Leest om hun witloof naar de groentemarkt in Mechelen te brengen. De “Maatschappij van Buurtspoorwegen” zou in 1926 de uitbating overnemen. In maart 1925 reed een auto op een verlichtingspaal bij een uitwijkmanoeuvre in de Koestraat, in de richting van het dorp. Datzelfde jaar werd de Tiendeschuurstraat voorzien van elektrische verlichting.

In 1926 was er een tekort aan steenkool in Leest. Dat jaar sloeg ook de besmettelijke ziekte “mond en klauwzeer” toe bij bewoners in het dorp. Het begon in de Kleine Heidestraat, waar de ziekte al in 1924 en in januari 1925 was vastgesteld bij vee door veearts Van Passen¹⁰⁶, en breidde uit tot de Bist en de Kouter. In augustus 1926 diende landbouwer Theo Van Aken uit de Kleine Heide klacht in tegen de elektriciteitsmaatschappij omdat een melkkoe aan een “ijzeren staak van de hoogspanningslijn” aan de verf had gelikt en moest worden afgemaakt. Veearts Van Passen verklaarde dat de koe een handelswaarde van 4000 frank had. Eerder die maand was één van de werklieden die met de schilderwerken bezig was, dodelijk geëlectrocuteerd toen een zekering ketting de elektriciteitsdraad had geraakt.

In oktober 1927 was Victor Troch, een landbouwer aan de Mechelbaan, met zijn gespan tegen een verlichtingspaal gereden in de Molenstraat.

Op de gemeenteraad van 3 december 1927 kwamen klachten aan de orde over de gebrekkige verlichting. Men meende dat het lag aan de cabine aan de wijk “De Knip”, waar een fout zou gemaakt zijn. De maalterij van Leonard Lauwers maakte gebruik van elektrische drijfkracht⁶, en men meende daar de oorzaak te moeten zoeken. In 1927 werden ook de pastorij, de onderwijzerswoning¹⁰⁷ en de schoollokalen voorzien van elektrische verlichting en lokale bedrijven zoals de maalterij Lauwers¹⁰⁸ en de schrijnwerkerij Teughels kregen toelating om een elektrische motor in gebruik te nemen. 1927 was ook het jaar dat de gemeente een bewaarschool oprichtte tegenover de meisjesschool en waarin Victor De Laet, stichter van de plaatselijke Boerengilde, de burgemeesterssijerp overnam van Theo Verschueren, medestichter van de fanfare Sint-Cecilia (1924-1942). In april 1927 werd melding gemaakt dat het gemeentehuis nog steeds niet beschikte over telefonie en in 1928 telde de jongensschool 101 leerlingen, de meisjesschool 92, en de bewaarschool 55. Niet alle ouders namen het nauw met de schoolplicht. In 1923 werd al eens genoteerd dat “*Verskillige gezinshoofden werden veroordeeld voor onregelmatige schoolbijwoning hunner kinderen.*”

In oktober 1928 gaf het schepencollege toelating tot de plaatsing van 13 telefoonpalen langs de Kleine Heidestraat, de steenweg naar Kapelle-op-den-Bos, aan de steenweg naar Tisselt. In november kwamen daar nog eens 9 palen bij vanaf de Zennebrug tot aan de woning van Frans Piessens in het dorp. Deze laatste had in februari dat jaar toestemming gekregen om een huis te bouwen tussen de meisjesschool en de Sint-Jozefskapel. Nog in 1928 kreeg Jozef Maes gunstig advies om een autobuslijn te starten over Mechelen, Hombeek, Leest, Tisselt en Willebroek op markt-, feest- en kermisdagen. Het ging om een Chevrolet rijtuig met 28 zitplaatsen. In januari 1929 kantelde een autobus tussen Leest en Battel bij het uitwijken van een fietser. De 20-jarige fietser kwam onder de bus terecht en werd met een wonde aan het hoofd met de auto van dokter Lindemans naar de kliniek aan de Vaartstraat in Mechelen gevoerd. Datzelfde jaar werd extra verlichting voorzien aan de Zennebrug en aan de Tisseltbaan.

---

¹⁰⁶ Hij was afkomstig van Willebroek en op 8 december 1906 aangesteld als gemeentelijk vleeskeurder in Leest, in vervanging van Slachmuylders.

¹⁰⁷ De onderwijzerswoning werd tot dan met petroleumlampen verlicht cf. o.m. meldingen van voor 1914.

¹⁰⁸ Nog in 1922 had hij toelating gekregen voor het gebruik van een gasmotor. Die verving toen een stoommachine. Lauwers ging duidelijk mee met zijn tijd.

1932 - Het gezin Van Praet-Cools te Liezele

Mijn grootouders Pieter Gerard Van Praet en Maria Cools

Afbeeldingen: Gerard Van Praet en Maria Cools, mijn grootouders, in 1929

Mijn grootmoeder Maria Cools, reed in 1925 al aardig met de vrachtwagen. Zij was een pionierster voor de oprichting van de "Vroegmarkt" (Vrijdagmarkt) te Gent. Zij reed met haar vader Albert naar de markt met een Ford vrachtauto. Ook de markt van Anderlecht werd aangedaan in de namiddag. Mijn grootmoeder vertelde wel eens hoe zij met de vrachtwagen Meise voorbijreden, haar vader de Ford in "po-mo" (in "point mort", "neutraal") zette, zodat ze met grote vaart de bergaf van

Meise naar Londerzeel konden nemen. De markten werden enige tijd samen met "die van Baptistes" gedaan, de erfgenamen van Baptist De Boelpaep. Mijn grootmoeder was een vrijgevochten vrouw. Zij ging zij naar de Provinciale Land- en Tuinbouwschool te Puurs tot haar zestiende jaar. Van 1924 tot 1932 werkte zij bij haar nonkel Frans Paridaens als secretaresse. De firma Paridaens handelde in fietsen, moto's, wasmachines en later ook in auto's (de latere autogarage Paridaens te Hingene).

Mijn tante, Lieve Van Praet, had de tijd genomen enkele van deze verhalen neer te schrijven. Een schat aan vertelkunst voor de kinderen, kleinkinderen én achterkleinkinderen – en die had mijn "bomma" want ze werd 93 jaar. Grootmoeder herinnerde zich dat zij dat zij als driejarige haar billen verbrandde toen het huishoudhulpje een hete kom aardappelen op de grond zette. Zij was er toen gaan opzitten. Toen zij vier jaar was, liep zij school in de Sint-Gerardusschool te Liezele. Zij brak er eens haar voet, en moest met de kinderkoets naar huis worden gebracht.

Op 14 september 1932 werd Maria's kozijn Charles Paridaens begraven. Charles, een zoon van Frans Paridaens, verongelukte op de moto toen hij met de dichter Bert Peleman achterop, een wisselstuk ging halen. Door dit ongeluk moest het huwelijk van Maria met Pieter-Gerard Van Praet, aanvankelijk voorzien op 14 september 1932, worden uitgesteld.

Op 22 september 1932 huwde Pieter Gerard Van Praet te Liezele met Maria Cools. Maria "Miet" Cools werd geboren op 13 juli 1908 op het "Turkenhof" te Liezele als dochter van Albert Cools en Kristina Paridaens.

Maria Cools huwde op 22 september 1932 te Liezele met Pieter-Gerhard Van Praet. Zij vestigden zich in het "Molenhuis" op de Wolf, waar nadien de familie Verhasselt lange tijd woonde.

Afbeelding: Maria Van Praet in 1938

De familie Van Praet-Cools had verschillende kinderen, waarvan er zeven in leven bleven:

- Karel-Gabriël Van Praet werd geboren op 5 augustus 1933 te Mechelen. Hij huwde op 5 augustus 1957 te Steenhuffel met Simone De Velder.
- Simonne Van Praet werd geboren op 29 augustus 1934 te Mechelen. Zij huwde op 25 april 1957 te Liezele met Kamiel Jacobs.
- Nn. Van Praet werd levenloos geboren in 1935.

- Gilberte Van Praet werd geboren op 18 februari 1936 te Mechelen. Zij huwde op 5 mei 1956 te Mechelen met Paul Van Den Bossche.
- Georgette Van Praet werd geboren op 15 januari 1937 te Liezele.
- Maria Van Praet werd geboren op 14 februari 1938 te Liezele, en overleed er op 17 augustus 1939 aan de gevolgen van een longontsteking.
- Georges Van Praet werd geboren op 2 november 1939 te Liezele, en overleed er op 18 november 1940 longontsteking.
- Paul Van Praet werd geboren op 5 augustus 1943 te Tisselt. Hij huwde op 24 december 1966 te Liezele met Mariette Weymans.
- Godelieve Van Praet werd geboren op 26 juni 1945 te Tisselt. Zij huwde op 3 juli 1965 te Liezele met Guido De Nutte.
- Nn. Van Praet werd levenloos geboren in 1946.
- Georges Van Praet werd geboren op 5 september 1947 te Tisselt. Hij huwde op 8 juli 1972 te Kasterlee met Rita Leysen.

Afbeelding: Georges Van Praet in 1940

De groente kweek werd in 1936 geleidelijk overgelaten aan Maria's zuster Emma, inmiddels gehuwd met Georges De Boelpaep. Gerard en 'Miet' hadden een huis gebouwd in de Wolfstraat te Liezele. Dit huis brandde af door een schouwbrand. Albert Cools had in deze periode een groot lot gewonnen bij de Nationale Loterij en deed zijn kinderen een schenking. Hiermee werd een nieuw huis opgetrokken in de Wolfstraat. Toen in 1937 Gerard en Maria hun pachtland verloren, zei Gerard de landbouwerstiel vaarwel en ging hij werken bij Eternit te Kapelle-op-den-Bos.

In 1938 had het gezin een herberg met winkel te Kapelle-op-den-Bos. Het huis in Liezele werd toen verhuurd, tot het in 1940 werd verkocht aan Emma Cools. De opbrengst van deze verkoop zou volledig opgaan in de aanschaf van voedsel tijdens de oorlogsjaren. Het gezin verhuisde nadien naar de Statiestraat te Tisselt, terwijl Gerard bleef werken bij Eternit (tot aan zijn pensioen in 1972). Na de oorlog verschaften Maria en Gerard onderdak aan het gezin van Jaak Eeraerts en Tinneke Van Praet. Jaak Eeraerts was beschuldigd van collaboratie, naar de gevangenis gevoerd, terwijl hun huis op de Triest kort en klein was geslagen.

Op 5 juli 1950 verhuisde het gezin Van Praet-Cools naar het Hemelhuis te Liezele. Zij hadden daarvoor geleend bij de Nationale Maatschappij voor Kleine Landeigendom. Maria Cools was zeer sociaal ingesteld. Zij was bestuurslid van de KAV te Tisselt, stond in Liezele mee aan de wieg van de Katholieke Landelijke Vrouwengilde (KVLV, toen nog 'Boerinnenbond' genoemd). Zij was mede-stichtster van de Gezinsbond (toen nog BGJG) te Liezele en actief bij de CVP, onder meer als bestuurslid van het toenmalige OCMW (toen nog COO). Ook bij een latere verhuis naar Kapelle-op-den-Bos, bleef zij het secretariaat van de Bond van de Gepensioneerden van Eternit waarnemen. Gerard Van Praet overleed op 1 september 1989 te Kapelle-op-den-Bos. Maria Cools overleed op 20 maart 2001 te Schelle.

Foto's uit de blikken koekendoos

1949: Georgette Van Praet bij haar Plechtige Communie in Tisselt. Het gezin woonde er tussen 1940 en 1950 in de Statie-straat.

1951: Karel Gabriël Van Praet met zijn broers Paul en Georges te Liezele. Op 5 juli 1950 was het gezin van Tisselt verhuisd naar het Hemelhuis op 'de Wolf' te Liezele. De broers waren toen 18, 8 en 4 jaar oud.

1952: Simone Van Praet en Gilberte Van Praet. Gilberte Van Praet was lid van de Chiro van Liezele. Zij waren toen 18 en 16 jaar oud.

1954: Maria Cools en dochter Georgette Van Praet aan het Hemelhuis te Liezele. Het gezin bouwde het huis met De Kleine Landeigendom op grond gekocht van Emma Cools. Voor de afbetaling gingen dochters Simone, bij De Boelpeap-Cools in Liezele, en Georgette, bij Vermeulende Broqueville in Brussel¹⁰⁹, aan het werk als dienstmeisje.

1955: Kristina Paridaens en Albert Cools te Liezele bij hun vijftigjarig huwelijksjubileum. Albert Cools zou overlijden op 13 januari 1957. Kristina Paridaens overleefde hem bijna acht jaar. Zij overleed op 14 december 1965 ten huize van De Boelpeap-Cools.

1956: Paul Van den Bossche en Gilberte Van Praet aan het Schemelbert te Liezele. Zij huwden op 5 mei 1956 te Mechelen. Het gezin nam de winkel in elektrische huishoudapparaten over van Pauls ouders René Van den Bossche en Henriette Marré in de Dr. Persoonslaan aan de brug van Willebroek. Zij hadden één dochter, Marleen Van den Bossche, geboren op 13 november 1957. In 1979 verhuisde het koppel naar Kasterlee. Paul Van den Bossche overleed er op 2 juli 2004.

1957: Georgette Van Praet en Willem Lauwens aan het Schemelbert te Liezele. Het koppel huwde op 5 oktober 1959 te Liezele. Zij hadden elkaar aan het Schemelbert leren kennen toen Willem er, als leider, met de Chiro van Kapelle-op-den-Bos op kamp was.

1957: Karel "Gabriël" Van Praet huwde op 5 augustus 1957 te Steenhuffel met Simone De Velder. Gabriël was technisch ingenieur bij Eternit en het gezin woonde te Oxdonk bij Kapelle-op-den-Bos. Simone De Velder overleed op 22 oktober 2011 te Kapelle-op-den-Bos.

---

¹⁰⁹ Vader Vermeulen was als chemist werkzaam voor Johnson & Johnson, ook in de V.S.. Moeder Vermeulen was een afstammeling van graaf Charles de Broqueville (4 december 1860-5 september 1940), die Belgische premier was tijdens de eerste wereldoorlog tussen 1911-1918 en vervolgens tussen 1932-1934. Hij was volksvertegenwoordiger tussen 1892-1919, Minister van staat vanaf 1918, en senator tot 1936.

Op 21 augustus 1933 waren Jan Baptist "Wannes" Maes en Francisca "Siska" De Maer vijftig jaar getrouwd. De feestelijkheden gingen door aan de hoeve aan de Oude Tisseltbaan in Leest. Wannes Maes was geboren op 16 januari 1852 in Ruisbroek. Siska De Maeyer was geboren in Leest op 20 november 1861, als dochter van Willem De Mayer en Maria Marnef. Het koppel staat centraal op de foto, omgeven door familie. Kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen poseren mee op de foto. Links van Wannes zit zijn dochter Leontine Maes, de tweede vrouw van Charel Van Praet (4^e van de 2^e rij, net achter Leontine). Helemaal rechts op 2^e rij staat Pieter Gerard Van Praet, met daaronder op de 1^e rij zijn echtgenote Maria Cools¹¹¹, en op haar schoot hun eerstgeboren zoon Karel-Gabriël Van Praet¹¹².

Het zijn niet de enige "Van Praet" telgen op de foto. Bij de kinderen in het wit vooraan zien we de tweeling Richard en Theofiel Van Praet (zonen van Karel Van Praet), de zussen Francine en Octavie Maes (dochters van Theofiel Maes) die het mandje met bloemen dragen, en Leontine en Rosa Peeters (dochters van Fons Peeters).

Op de eerste rij staat als 2^e Pelagie Van Praet (ongehuwde tante die Gerard Van Praet grootbracht na het overlijden van zijn moeder Melanie Diddens), met rechts daarvan Emiel Van Praet, Mon Maes, dan zoals vermeld Leontine Van Praet-Maes, Wannes en Siska, dan Fons Maes-Op de Heide, Angelica Meuldermans, Mon Maes-Selleslagh, Fiel Maes-Vromans.

Op de tweede rij staat Miel Maes als 2^e, als 4^e Karel Van Praet, en vervolgens Mon Van Praet (later gehuwd met Hortence Spruyt), Victoire Maes-Op de Heide, Jaak Meuldermans-Maes, Sidonie Maes-Selleslagh, Marcella Maes-Vromans, en dan Gerard Van Praet.

---

¹¹⁰ Bron: "Leest geweest". Met dank aan Miek Huysmans. - (c) Foto uit familiearchief Van Praet.

¹¹¹ Mijn grootouders langs moeders kant. Maria Cools en Gerard Van Praet waren op 22 september 1932 in Liezele gehuwd en hadden zich gevestigd in het "Molenhuis" op de Wolf.

¹¹² Karel Gabriël Van Praet was kort daarvoor geboren op 5 augustus 1933 te Mechelen.

Op de achterste rij is het drietal links van de boom Angèle Piessens-Van Praet, Mon Van Rompaey en zijn vrouw Francine Van Praet (Hij rust zijn hand op haar schouder). Tussen de bomen staan Frans Maes, zijn zus Rosa Verbruggen-Maes, Virginie Geens-Van Praet, (nog een) Frans Maes, Virginie De Rooster-Van Praet, Stefanie Polspoel-Maes. Rechts van de bomen staan Francine Maes met haar echtgenoot en kozijn, en Marie Van Praet met haar man Fons Peeters.

1947 - Afscheid in Kasterlee en een foto van kort na de oorlog

Op 15 juni 2018 reed ik met moeder (Georgette Van Praet) naar Lichtaart. Haar zus Gilberte was er overleden in het Woonzorgcentrum De Witte Bergen op 11 juni 2018. De kleinkinderen Vercauteren-Van den Bossche organiseerden de uitvaart.

Mijn tante Gilberte was geboren op 18 februari 1936 in Mechelen, enkele jaren vóór het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog. Op 5 mei 1956 was zij gehuwd met Paul Van Den Bossche, en het gezin baatte een winkel in elektrische huishoudtoestellen uit aan de brug van Willebroek in de Dr. Persoonslaan. Zij hadden één dochter, mijn nicht Marleen Van Den Bossche, en zij was gehuwd geweest met Celest Vercauteren. Het koppel was gescheiden, en Marleen was jong overleden, iets meer dan een jaar na haar vader Paul, die op 2 juli 2004 in Kasterlee werd begraven.

Nonkel Paul en tante Gilberte waren na het sluiten van de zaak in Willebroek in 1979 verhuisd naar Kasterlee in de buurt van de Hoge Mouw. Mijn nonkel was een gekende dorpsfiguur in het Kempische dorp en hij had de bijnaam "*Paulus de boskabouter*". Paul had zich een videocamera aangeschaft en filmde wel eens gebeurtenissen in Kasterlee. Eén van de opmerkelijke verhalen, was zijn ontmoeting met koning Boudewijn, waarbij hij niet had nagelaten de vorst aan te spreken tijdens het filmen.

Foto 1947: de zusjes Gilberte, Simonne en Georgette Van Praet kort na de tweede wereldoorlog in Liezele. De foto was me onbekend, tot tante Lieve (Van Praet) hem meebracht naar Kasterlee op 15 juni 2018.

1952 - Wie is wie op de familiefoto Van Praet? (Houtem, Vilvoorde)

Oude foto's ... het is soms een hele zoektocht om te weten te komen wie wie is, indien je al iets over de context en het jaartal weet te vinden. Eén van de vele foto's die letterlijk 'uit een blikken doos' komen - in dit geval een oude koekendoos uit de erfenis van mijn grootouders Gerard Van Praet en Maria Cools. We nummerden de (69) personen op de foto en deden een rondvraag in de familie. Alle geïdentificeerde personen werden opgenomen in de index onder de foto¹¹³.

Deze foto werd genomen op 13 september 1952 bij het huwelijk van Jean Patry en Leontine Peeters. Zij zijn het koppel in het midden vooraan, met de nrs. 45 en 46. Het koppel huwde te Houtem bij Vilvoorde, maar het is niet duidelijk of de foto daar werd genomen. Amper 5 dagen eerder, op 7 september 1952, was stamouder Karel Van Praet overleden te Leest. Zijn kinderen, kleinkinderen en weduwe Leontine Maes (nr. 54) waren nog in de rouw.

1 Louis Peeters	15 Jules Geens, °26 juli 1908, +2 oktober 1992, gehuwd met (17)	29 Echtgenote Jules Peeters	43 Roos, echtgenote Heintje Patry	57 Julie Patry
2	16	30 Clémence Peeters	44 Jozef Peeters	58 Alfred Peeters
3	17 Melanie Van Praet, °22 oktober 1913, +20 juli 1997, gehuwd met (15)	31 Jaak Fierens, echtgenoot van Clémence Peeters.	45 Jean Patry, de bruidegom, °17 september 1929	59 Paula Peeters, °25 juli 1940. Zij zou op 8 april 1961 huwen met Alex Toussaint.
4	18 Frederik De Rooster, °24 december 1910, gehuwd met (19).	32 Frederik Peeters	46 Leontine Peeters, de bruid, °21 april 1930	60 Alfons Peeters, °14 november 1899, +28 mei 1981, gehuwd met (62)

¹¹³ Met dank aan Jean Demuylder, Raymond Lauwers en echtgenote Clara, Lieve Van Praet, Miek Huysmans. (c) Foto uit familiearchief Van Praet.

5	19 Virginie Van Praet , °23/1/1911, +4 november 1985, gehuwd met (18).	33 Echtgenote van Frederik Peeters	47 Maria Meysmans , echtgenote van Jozef Peeters	61 Frieda Peeters , °28 december 1948. Zij zou op 11 juli 1970 huwen met Paul Vandamme	
6	Theophiel "Phil" Van Praet , °26 augustus 1927, +19 februari 1984, gehuwd met (7). Hij was een tweelingbroer van (20).	20 Richard Van Praet , °26 augustus 1927, +11 januari 1986, gehuwd met (21). Hij was een tweelingbroer van (6).	34 Echtgenote Louis Patry	48 Caroline De Decker	62 Maria Van Praet , °9 juni 1901, +16 juli 1989, gehuwd met (60)
7	Roza Moortgat , °3 augustus 1926, +10 april 1986, gehuwd met (6). Zij was een zus van (13).	21 Josée Lauwers , °12/11/1926, +26 mei 1979, gehuwd met (20).	35 Louis Patry	49 Louise Peeters , echtgenote van Isidoor	63 Frederik Patry , vader van Jean Patry
8	Leopold "Pol" Piessens , °18 maart 1916, +14 juli 1980, gehuwd met (9).	22 Maria "Miet" Cools , °13 juli 1908, +20 maart 2001, gehuwd met (23)	36 Caroline Patry	50 Isidoor , echtgenoot van Leontine Peeters	64 Maria , moeder van Jean Patry
9	Angèle Van Praet , °22 juli 1916, +15 oktober 2000, gehuwd met (8).	23 Pieter "Gerard" Van Praet , °20 oktober 1907, +1 september 1989, gehuwd met (22)	37 Echtgenoot van Caroline Patry	51 Francine Van Praet , °22 januari 1909. Zij was gehuwd met Edmond Van Rompaey (52). Een dochter, <i>Paula Van Rompaey</i> (niet geïdentificeerd op de foto), huwde op 12 mei 1956 met Marcel Huysmans.	65 De baas van Jean Patry
10	Edmond Van Praet , °17 mei 1921, gehuwd met (11).	24 Céline Patry	38 Maria "Tinneke" Van Praet , °7 april 1905, +1 november 1991, gehuwd met (53)	52 Edmond Van Rompaey , °1903. Hij was gehuwd met Francine Van Praet (51). Een zoon, <i>Alfons Van Rompaey</i> werd geboren op 20 februari 1938 (niet geïdentificeerd op de foto) en huwde op 24 juli 1965 met Maria Peeters.	66 Echtgenote van de baas
11	Hortence Spruyt , °13 december 1924, gehuwd met (10).	25 Richard Peeters , °15 augustus 1934, gehuwd met Julia Bosmans	39 Echtgenoot van Céline Patry (24)	53 Jacques Eeraerts , °21 februari 1906, +1982, gehuwd met (38)	67
12	Emiel "Miel" Van Praet , °22 februari 1924, gehuwd met (13).	26 Mathilde Peeters	40 Echtgenote van Arthur Van Dam	54 Leontine Maes , °31 mei 1884, +13 september 1956, weduwe Karel Van Praet.	68
13	Melanie Moortgat , °7 juli 1925, gehuwd met (12). Zij was een zus van (7).	27 Cordila Peeters , echtgenote van Bert Huys	41 Arthur Van Dam	55 Maria Patry , gehuwd met François Aertsgeerts uit Koningshooikt	69

14 Roza Peeters, °4
mei 1929, dochter van
Alfons Peeters en
gehuwd met
Gaston Vanderpooten.

28 Jules Peeters,
gehuwd met (29)

42 Heintje Patry

56 *Vermoedelijk een broer
van (55)*

1955 - De scheepswerven Van Praet in Baasrode

De scheepsbouw in Baasrode kent een lange traditie. Baasrode was al sinds de Middeleeuwen een populaire aanlegplaats voor schippers en handelaars. Het was gunstig gelegen op één tij van Antwerpen, er was geen belasting op de overslag van goederen, en het lag centraal in een netwerk van rivieren en heirwegen. Niet enkel voor laden en lossen, ook voor scheepsbouw of sloop was Baasrode gunstig gelegen. In de tijd van de Oostenrijkse Nederlanden werden er al schepen gebouwd.

Tijdens de tweede helft van de 19^e eeuw blijven nog twee scheepswerven over in het centrum van het dorp: Van Damme en Van Praet-Dansaert. Zij begonnen met de bouw van ijzeren schepen in 1895 en 1896.

In 1955 verkocht de familie Van Damme haar scheepswerven. De Oude Zaat Van Damme werd verkocht aan de buurman-scheepsbouwer Gabriël Van Praet. Deze grotere dubbele scheepswerf bloeide nog tot in de jaren 1970. Door o.m. de concurrentie van het wegvervoer verdween de vraag naar binnenschepen. In 1972 liep het laatste nieuwe schip van stapel en de laatste scheepswerf van Baasrode sloot de deuren in 1986.

Afbeelding: personeel van de scheepsbouwwerf Van Damme in 1909 - Bewerking foto scheepswerven Van Damme, 1909 (Public Domain - met dank aan het Scheepvaartmuseum Baasrode).

1959 - Het gezin Lauwens-Van Praet te Liezele

Op 5 oktober 1959 huwde Willem Lauwens te Liezele met **Georgette Van Praet**¹¹⁴. Willem Lauwens werd geboren op 20 september 1935 te Mechelen als zoon van Frans Emiel Lauwens en Elisabeth Van Keer¹¹⁵. Georgette Van Praet werd geboren op 15 januari 1937 te Liezele als dochter van Pieter 'Gerhard' Van Praet en Marie Cools. Het gezin woonde laatst in Sint-Katelijne-Waver. Willem Lauwens overleed op 16 juni 1996 in Sint-Katelijne-Waver. Georgette Van Praet overleed op 31 mei 2020 in het rusthuis Sint-Elisabeth.

Kinderen uit dit gezin:

- Ivan Lauwens (+)
- Patrik Lauwens huwde Rita Colaers (Berlaar)
- Rafael Lauwens huwde Ediltrudes Lapingcao (Onze-Lieve-Vrouwe-Waver, Sint-Katelijne-Waver)
- Denis Lauwens huwde Gerda Hendrickx (Sint-Katelijne-Waver)
- Paul Lauwens
- Marie-Chantalle Lauwens huwde Marcel Gabreëls (Rotterdam, NL)

Afbeelding: Willem Lauwens en Georgette Van Praet bij hun kerkelijk huwelijk op 10 oktober 1959. Willem Lauwens overleed op 16 juni 1996 te Sint-Katelijne-Waver¹¹⁶.

Generatie 2 – Gezin Van Praet – Cools 1932 Liezele (Puurs)

Pieter-Gerhard Van Praet huwde op 22 september 1932 te Liezele met Maria Cools¹¹⁷. Zij vestigden zich in het "Molenhuis" op de Wolf, waar nadien de familie Verhasselt lange tijd woonde.

De familie Van Praet-Cools had verschillende kinderen, waarvan er zeven in leven bleven:

- **Karel-Gabriël Van Praet** werd geboren op 5 augustus 1933 te Mechelen. Hij werkte bij Eternit en huwde op 5 augustus 1957 te Steenhuffel met Simone De Velder en overleed op 13 november 2018 in het woonzorgcentrum Akapella te Kapelle-op-den-Bos. Hij werd begraven op 20 november 2018 in Kapelle-op-den-Bos. Simone De Velder was geboren op 11 juli 1933 in Steenhuffel en overleed eerder, op 22 oktober 2011, in Kapelle-op-den-Bos.
  - **Rita Van Praet** huwde Karel De Wit (Leest, Mechelen)
    - Peter De Wit
    - Jelle De Wit en Sarah Rys
      - Aude De Wit
      - Liz De Wit
  - **Carine Van Praet** huwde Rudi Breugelmans.
    - Evi Beugelmans
    - Wim Breugelmans
  - **Hilde Van Praet** huwde Geert Calewaerts.
    - Steven Caluwaerts en Laure Van Hulle
      - Ruben Caluwaerts
    - Leen Caluwaerts en Bart Saerens
      - Lars Saerens

Afbeelding: Maria Van Praet in 1938)

¹¹⁴ Zie ook stamboom Lauwens.

¹¹⁵ Zie ook stamboom Van Keer in "Verwante families Lauwens-Van Praet".

¹¹⁶ (c) Foto's uit het familiearchief Van Praet - (bewerkte) afbeeldingen onder Public Domain [zie o.m. hogere bronvermeldingen] - kaartbewerkingen uit Google maps (c) 2016 en (c) familienaam.be onder gebruikslicentie.

¹¹⁷ Zie ook stamboom Cools in "Verwante families Lauwens-Van Praet".

- Elin Saerens
  - Bart Caluwaerts
- **Simonne Van Praet** werd geboren op 29 augustus 1934 te Mechelen. Zij huwde op 25 april 1957 te Liezele met Kamiel Jacobs.
  - Christiane Jacobs huwde Gerard Meeus.
  - Lutgarde Jacobs huwde Michel Boel.
  - Martine Jacobs huwde Peter Goossens.
- **Nn. Van Praet** werd levenloos geboren in 1935.
- **Gilberte Van Praet** werd geboren op 18 februari 1936 te Mechelen. Zij huwde op 5 mei 1956 te Mechelen met Paul Van Den Bossche en overleed op 11 juni 2018 in Lichtaart.
  - Marleen Van den Bossche (+) huwde Celest Vercauteren.
- **Georgette Van Praet** werd geboren op 15 januari 1937 te Liezele.
- **Maria Van Praet** werd geboren op 14 februari 1938 te Liezele, en overleed er op 17 augustus 1939 aan de gevolgen van een longontsteking.
- **Georges Van Praet** werd geboren op 2 november 1939 te Liezele, en overleed er op 18 november 1940 longontsteking.
- **Paul Van Praet** werd geboren op 5 augustus 1943 te Tisselt. Hij huwde op 24 december 1966 te Liezele met Mariette Weymans.
  - **Ann Van Praet** (Vilvoorde)
  - **Raf Van Praet** (+)
- **Godelieve Van Praet** werd geboren op 26 juni 1945 te Tisselt. Zij huwde op 3 juli 1965 te Liezele met Guido De Nutte.
  - Ilse De Nutte huwde Erwin Busselot
  - Eva De Nutte huwde Thierry Blyaert
- **Nn. Van Praet** werd levenloos geboren in 1946.
- **Georges Van Praet** werd geboren op 5 september 1947 te Tisselt. Hij huwde op 8 juli 1972 te Kasterlee met Rita Leysen¹¹⁸.
  - **Annelies Van Praet**
  - **Nele Van Praet**

Afbeelding: Georges Van Praet in 1940

De groentekweek werd in 1936 geleidelijk overgelaten aan Maria's zuster Emma Cools, inmiddels gehuwd met Georges De Boelpaep. Gerard en 'Miet' hadden een huis gebouwd in de Wolfstraat te Liezele. Dit huis brandde af door een schouwbrand. Albert Cools had in deze periode een groot lot gewonnen bij de Nationale Loterij en deed zijn kinderen een schenking. Hiermee werd een nieuw huis opgetrokken in de Wolfstraat. Toen in 1937 Gerard en Maria hun pachtland verloren, zei Gerard de landbouwerstiel vaarwel en ging hij werken bij Eternit te Kapelle-op-den-Bos.

In 1938 had het gezin een herberg met winkel te Kapelle-op-den-Bos. Het huis in Liezele werd toen verhuurd, tot het in 1940 werd verkocht aan Emma Cools.

De opbrengst van deze verkoop zou volledig opgaan in de aanschaf van voedsel tijdens de oorlogsjaren. Het gezin verhuisde nadien naar de Statiestraat te Tisselt, terwijl Gerard bleef werken bij Eternit (tot aan zijn pensioen in 1972). Na de oorlog verschaften Maria en Gerard onderdak aan het gezin van Jaak Eeraerts en Tinneke Van Praet. Jaak Eeraerts was beschuldigd van collaboratie, naar de gevangenis gevoerd, terwijl hun huis op de Triest kort en klein was geslagen.

Op 5 juli 1950 verhuisde het gezin Van Praet-Cools naar het Hemelhuis te Liezele. Zij hadden daarvoor geleend bij de Nationale Maatschappij voor Kleine Landeigendom. Maria Cools was zeer sociaal ingesteld. Zij was bestuurslid van de KAV te Tisselt, stond in Liezele mee aan de wieg van de Katholieke Landelijke Vrouwengilde (KVLV, toen nog 'Boerinnenbond' genoemd). Zij was mede-stichtster van de Gezinsbond (toen nog BGJG) te Liezele en actief bij de CVP, onder meer als bestuurslid van het toenmalige OCMW (toen nog COO). Ook bij een latere verhuis naar Kapelle-op-

¹¹⁸ Rita Leysen is een dochter van Louis Leysen, de veldwachter van Kasterlee en schrijver van romans als 'De dood was fotograaf', 'De Duivelskuil', 'De Gracht' en 'Kastels Volk'.

den-Bos, bleef zij het secretariaat van de Bond van de Gepensioneerden van Eterniet waarnemen. Gerard Van Praet overleed op 1 september 1989 te Kapelle-op-den-Bos. Maria Cools overleed op 20 maart 2001 te Schelle.

Generatie 3b - Gezin Van Praet–Maes 1908 Leest

Karel Lodewijk Van Praet hertrouwde op 29 februari 1908 te Leest met Marie Leontine Clara Maes. Karel Lodewijk Van Praet werd vermeld als koopman, als herbergier en als winkelier. Hij overleed op 7 september 1952 te Leest, 84 jaar oud.

Leontine “Clara” Maes werd geboren op 31 mei 1884 te Leest als dochter van Jan Baptist Maes (geboren op 16 januari 1852 te Ruisbroek) en Françoise De Maeyer (geboren op 20 november 1861 te Leest). Leontine Maes overleed in 1956 te Leest. Het was Karels tweede huwelijk. Clara Maes was zestien jaar jonger dan Karel Van Praet.

- **Maria Francine Van Praet** werd geboren op 22 januari 1909 in Leest. Zij huwde Edmond Van Rompay, geboren op 7 februari 1903 in Tisselt als zoon van Jozef Van Rompaey en Pauline De Vleeschouwer. Edmond Van Rompay overleed op 18 november 1987 in Willebroek. Francine Van Praet overleed op 13 juni 1988 in Knokke-Heist. Kinderen: Paula Van Rompay, gehuwd met Marcel Huysmans, en Alfons Van Rompaey, gehuwd met Maria Peeters.
- **Virginie Van Praet** werd geboren op 23 januari 1911 in Leest. Zij huwde Frederik De Rooster, geboren op 24 december 1910 in Leest als zoon van Antoon Lodewijk De Rooster en Henriëtte Louise Wauters. Frederik De Rooster was burgemeester van Zemst. Virginie Van Praet overleed op 4 november 1985 in Mechelen. Frederik De Rooster overleed er op 30 maart 2002. Een dochter Clara De Rooster huwde in 1965 in Leest met Raymond Lauwers uit Hombeek. Dochter Elza De Rooster huwde in 1967 in Leest met Robert Verbruggen, zoon Robert De Rooster huwde in met Suzanne Van Engeland, geboren in Sint-Katelijne-Waver als dochter van Felix Van Engeland en Bertha Luytens.
- **Melanie Van Praet** werd geboren op 22 oktober 1913 in Leest. Zij huwde Jules Geens, geboren op 26 juli 1908 in Sint-Katelijne-Waver als zoon van Pieter Geens en Melanie Aerts. Een dochter Leontine Geens huwde in Leest met Louis Polfliet.
- **Angèle Van Praet** werd geboren op 22 juli 1916 in Leest. Zij huwde er op 9 augustus 1939 met Pol Piessens, geboren op 18 maart 1916 in Leest als zoon van Frans Piessens en Melanie Robeyns¹¹⁹. Zoon Frans Piessens huwde Frieda Lambrechts, geboren als dochter van Louis Lambrechts en Philomène Buggenhout. Zoon Roger Piessens had een relatie met Luc Verelst.
- **Maria Odille Van Praet** werd geboren op 26 november 1919 in Leest. Zij overleed er op 13 juli 1920.
- **Edmond Van Praet** werd geboren op 17 mei 1921 in Leest. Hij huwde op 26 oktober 1948 in Leest met Maria Spruyt, geboren op 13 december 1924 in Leest als dochter van Johannes 'Wannes' Spruyt en Virginie Buelens.
  - **Willy Van Praet** werd geboren op 13 augustus 1949 in Antwerpen. Hij huwde Lutgarde Hermans, geboren in Bornem als dochter van Frans Hermans en Yvonne Vleminckx. Het gezin vestigde zich in Mechelen ([generatie 1](#)).
    - **Gert Van Praet** werd geboren op 9 december 1984 in Bonheiden ([generatie 0](#)).
  - **Leonie Van Praet** werd geboren op 2 september 1951 in Antwerpen. Zij huwde op 23 januari 1947 in Hofstade met Louis Van Roost, geboren op 23 januari 1947 in Hofstade als zoon van Henri Van Roost en Josephine Cools. Louis Van Roost werd burgemeester van Zemst ([generatie 1](#)).
  - **Walter Van Praet** werd geboren op 13 maart 1956 in Mechelen. Hij huwde in Humbeek met Annie De Wit, geboren op 25 december 1957 in Vilvoorde als dochter van Willem De Wit en Marie José Verbruggen. Het gezin vestigde zich in Hofstade ([generatie 1](#)).
    - **Lien Van Praet** werd geboren in Mechelen.
- **Emiel Van Praet** werd geboren op 22 februari 1924 in Leest. Hij huwde op 27 april 1946 in Tisselt met Melanie Moortgat, geboren op 7 juli 1925 in Tisselt als dochter van Jozef Moortgat en Octavie Spruyt. Het gezin vestigde zich in Leest.
  - **Gerda Van Praet** werd geboren op 17 april 1947 in Mechelen ([generatie 1](#)). Zij huwde in Leest met Rudy De Coninck, geboren op 25 september 1948 in Puurs als zoon van Albert De Coninck en Angèle Van

---

¹¹⁹ Een zus, Agnes Piessens, huwde in Leest met Antoon Lauwens.

Den Brande. Het gezin vestigde zich in Leest. Zij hadden een bakkerij in Mechelen. Zij hadden een dochter Wendy De Coninck.

- **Hugo Van Praet** werd geboren op 14 augustus 1951 in Mechelen ([generatie 1](#)). Hij huwde in Koningshooikt met Francine Ceulemans, geboren op 6 december 1952 als dochter van René Ceulemans en Anna De Herdt. Het gezin vestigde zich in Leest.
  - **Kris Van Praet** werd geboren in Duffel
  - **Ann Van Praet** werd geboren in Duffel.
- **Patrick Van Praet** werd geboren op 25 november 1956 in Mechelen ([generatie 1](#)). Hij huwde op 3 juni 1988 in Nieuwenrode met Christel Verrezen, geboren op 12 mei 1967 in Mechelen als dochter van Jean Verrezen en Leonie Van Hoof. Het gezin vestigde zich in Kapelle-op-den-Bos.
  - **Sander Van Praet**
  - **Dieter Van Praet**
- **Theofiel Van Praet** werd geboren op 26 augustus 1927 in Leest (tweeling). Hij huwde met Roza Moortgat, geboren op 3 augustus 1926 in Tisselt als dochter van Jozef Moortgat en Octavie Spruyt. Theofiel Van Praet overleed op 19 februari 1984 in Duffel, en Roza Moortgat overleed op 10 april 1986 in Mechelen.
  - **Lea Van Praet** werd geboren op 23 juli 1947 in Willebroek ([generatie 1](#)). Zij overleed er jong op 26 december 1947.
  - **Karel Van Praet** werd geboren op 12 november 1948 in Willebroek ([generatie 1](#)). Hij huwde op 1 juli 1967 in Putte met Marie Louise Laenen, geboren op 22 augustus 1947 in Beerzel (Putte) als dochter van August Laenen. Het gezin vestigde zich in Hombeek.
    - **Kurth Van Praet** werd geboren in Bonheiden.
    - **Tanja Van Praet** werd geboren in Bonheiden.
    - **James Van Praet** werd geboren in Mechelen. Hij overleed op 15-jarige leeftijd bij een ongeval in Aarschot op 10 juli 1986.
  - **Diane Van Praet** werd geboren op 14 januari 1953 in Tisselt ([generatie 1](#)). Zij huwde Gerrit Van Den Heuvel, geboren op 21 juli 1951 in Battel als zoon van Alfons Van Den Heuvel en Pauline De Hondt. Het gezin vestigde zich in Heffen. Eén zoon werd geboren, Thomas Van Den Heuvel.
  - **Nn. Van Praet** stierf kort na de geboorte.
- **Richard Van Praet** werd geboren op 26 augustus 1927 in Leest (tweeling). Hij huwde op 2 augustus 1950 in Leest met Josée Lauwers, geboren op 12 november 1926 in Leest als dochter van Frans Lauwers en Maria Cnops. Josée Lauwers overleed op 26 mei 1979 in Leuven. Richard Van Praet hertrouwde in 1980 in Sint-Katelijne-Waver met Els De Prins, geboren op 17 oktober 1928 in Leest als dochter van Frans De Prins en Françoise De Borger, en overleed op 11 januari 1986 in Leest.
  - **Christiane Van Praet** werd geboren op 3 september 1953 in Mechelen ([generatie 1](#)). Zij vestigde zich in Hombeek.
  - **Wilfried Van Praet** werd geboren op 23 maart 1956 in Mechelen ([generatie 1](#)). Hij huwde in Battel met Linda Roeckens, geboren op 10 oktober 1955 in Mechelen als dochter van Louis Roeckens en Josée Schillemans. Het gezin vestigde zich in Mechelen.
    - **Pieter Van Praet** werd in Mechelen.
    - **Joke Van Praet** werd geboren in Mechelen.
  - **Hans Van Praet** werd geboren op 24 maart 1959 in Mechelen ([generatie 1](#)). Hij huwde in Berlaar met Veerle De Wachter, geboren op 12 juni 1959 in Hombeek als dochter van Jan De Wachter. Het gezin vestigde zich in Berlaar.
    - **Nander Van Praet** werd geboren in Mechelen.
    - **Kaat Van Praet** werd geboren in Mechelen.

Generatie 3a – Gezin Van Praet-Diddens 1897 Leest

Karel Lodewijk Van Praet huwde op 18 mei 1897 te Leest met Melanie Diddens. Karel Lodewijk Van Praet werd geboren op 6 september 1868 te Tisselt als zoon van Frans Van Praet en Melanie Schaarlaeken. Hij hertrouwde na het overlijden van Melanie Diddens met Marie Leontine Clara Maes op 29 februari 1908.

Melanie Diddens werd geboren op 21 augustus 1868 te Leest als oudste dochter van Jan Frans Diddens en Jeanne Katrien De Meyer. Zij overleed er op 21 oktober 1907 in het kraambed, 39 jaar oud.

Kinderen uit dit huwelijk:

- **Van Praet Gerard Jozef** werd geboren op 7 juli 1898 te Leest. Hij overleed er op 4 juni 1899.
- **Van Praet Bertha Katrien** werd geboren op 5 juli 1899 te Leest. Zij huwde op 21 februari 1925 te Wilrijk met Jozef Demuylder. Het gezin vestigde zich in Ottenburg (Huldenberg).
  - Karel Gerard Demuylder werd geboren op 28 december 1925 in Ottenburg en overleed er jong op 1 februari 1929.
  - Marcel Demuylder huwde Hortence Christens (Blanden, Oud-Heverlee / Vossem, Tervuren) ([generatie 1](#))
    - Micheline Demuylder huwde Ben Abbés Rabah (Leuven / Blanden, Oud-Heverlee)
    - Alex Demuylder huwde Suzanne Vermassen (Sint-Jans-Molenbeek / Vossem, Tervuren)
    - Arlette Demuylder huwde Gaston Ballegeer (Tervuren / Blanden, Oud-Heverlee)
    - Hugo Demuylder huwde Ria Decoster (Tervuren / Vossem, Tervuren)
    - Maria Demuylder huwde Robert Demuylder (Brussel / Stokkel, Sint-Pieters-Woluwe)
  - Hilda Demuylder huwde Jean Mariëns (Sint-Lambrechts-Woluwe / Eizer, Tervuren) ([generatie 1](#))
    - Marc Mariëns huwde Hedwige Dekerk (Tervuren / Overijse)
    - Christiane Mariëns huwde Guy Amter (Leuven / Kessel-lo)
    - Martine Mariëns huwde Daniël Van Zande (Leuven / Steenokkerzeel)
    - Luc Mariëns huwde Brigitte Malfait (Antwerpen / Burcht)
  - Gerard Demuylder huwde Bertha Kumps (Overijse / Maleizen, Overijse) ([generatie 1](#))
    - Rita Demuylder huwde Erik Aerts (Overijse)
    - Ronny Demuylder huwde Chantal Timmermans (Hoeilaart)
    - Marina Demuylder huwde Jean-Luc Houthoofd (Overijse)
    - Martine Demuylder huwde Luc Vanton (Overijse)
  - Marie-Louise Demuylder huwde René Rope (Brussel / Sint-Lambrechts-Woluwe) ([generatie 1](#))
    - Paul Rope werd geboren op 17 juli 1963 en overleed bij een ongeval op de Leuvensesteenweg op 26 februari 1966.
    - Suzanne Rope huwde Anatole Atipo (Brussel / Senlis, FR)
  - Jean Demuylder huwde Annie Lootens (Gent / Aarlen / Sint-Denijs-Westrem / Lier / Mortsel / Brussel / Brasschaat / Middelkerke / Soest, DE / Aartselaar) ([generatie 1](#))
    - Mia Demuylder huwde Marnix Dierinck (Antwerpen-Kiel / Wilrijk)
    - Karine Demuylder huwde Johan Van den Bogaert (Ekeren / Zoersel)
    - Marc Demuylder (Antwerpen)
    - Régine Demuylder (Aartselaar)
    - Peggy 'Anna' Demuylder heeft een relatie met Siera Robrechts (Mortsel)
    - Agnes Suzanne Demuylder trad in, in het klooster van de zuster Annonciaden in Huldenberg.
- **Van Praet Marie** werd geboren op 9 juni 1901 te Leest. Zij huwde op 23 juni 1929 te Leest met Alfons Peeters.
  - Roza Peeters huwde Gaston Vanderpooten (Houtem, Vilvoorde). ([generatie 1](#))
    - Anita Vanderpooten huwde Dominique De Heyn (Perk)
    - Myriam Vanderpooten huwde Ernest Pelgrims (Houtem, Vilvoorde/Kampenhout)
  - Leontine Peeters huwde Jean Patry (Houtem, Vilvoorde) ([generatie 1](#))
    - Nicole Patry huwde Dirk Buys (Houtem, Vilvoorde / Kampenhout).
    - Laura Patry huwde Lieven Scheppers (Houtem, Vilvoorde / Tremelo).
    - Alex Patry huwde Liliane Van Winckel (Houtem, Vilvoorde / Hombeek).
    - Yves Patry huwde Karin De Wit (Houtem, Vilvoorde / Boortmeerbeek).
    - Kathy Patry huwde Dirk Heylen (Houtem, Vilvoorde / Peutie).
    - David Patry (Houtem, Vilvoorde).
  - Richard Peeters huwde Julia Bosmans (Zemst) ([generatie 1](#))
    - Patrick Peeters huwde Margriet De Laet (Vilvoorde).
    - André Peeters huwde Ann Collys (Vilvoorde / Elewijt)
    - Freddy Peeters huwde Christa Haezaerts (Melsbroek / Vilvoorde)
  - Paula Peeters huwde Alex Toussaint (Vilvoorde) ([generatie 1](#))
    - Patricia Toussaint huwde Rudy Verhoven (Vilvoorde / Machelen) (tweeling)
    - Rony Toussaint huwde Hilde Stroobants (Vilvoorde / Mechelen) (tweeling)
    - Marc Toussaint huwde Katleen Van Der Biest (Erpe-Mere)
    - Nancy Toussaint (Strombeek)
  - Alfred Peeters huwde Mimi Vervaeck (Vilvoorde) ([generatie 1](#))
    - Gert Peeters (jong overleden op 23-jarige leeftijd)

- Bart Peeters huwde Hilde Meyvis (Epegem)
  - Frieda Peeters huwde Paul Vandamme (Houtem, Vilvoorde / Steenokkerzeel) ([generatie 1](#))
    - Lieven Vandamme (Mechelen)
    - Tom Vandamme (Nederokkerzeel)
- **Van Praet Edmond** werd geboren op 18 juni 1902 te Leest. Hij overleed er op 9 maart 1903.
- **Van Praet Tinneke** werd geboren op 7 april 1905 te Leest. Zij huwde op 23 juni 1929 te Leest met Jaak Eeraerts. Zij huwde op dezelfde dag als haar zus Marie.
  - Elza Eeraerts huwde Frans Rober (Kapelle-op-den-Bos) ([generatie 1](#))
    - Machteld Rober huwde Johan De Wulf (Kapelle-op-den-Bos)
    - Herbert Rober huwde Lieve Van Hamme (Malderen)
  - Hugo Eeraerts huwde Maria Van Assche (Lizele, Puurs / Houtem, Vilvoorde) ([generatie 1](#))
    - Ludo Eeraerts huwde Josianne Bosmans (Bredene)
    - Veerle Eeraerts huwde Luc Devisch (Vilvoorde)
    - Erik Eeraerts huwde Marianne Bouckenooge (Vilvoorde)
  - Guido Eeraerts huwde Godelieve Van Delm (Ramsdonk / Tongeren / Kapelle-op-den-Bos) ([generatie 1](#))
    - Hilde Eeraerts huwde William Van Bergen (Groesbeek, NL)
    - Dirk Eeraerts huwde ShuHuan Wang (Kapelle-op-den-Bos / Singapore / Atlanta, US)
    - Tine Eeraerts huwde Werner Huys (Mechelen / Kapelle-op-den-Bos)
  - Vera Eeraerts huwde Cesar Van Keer¹²⁰ (Kapelle-op-den-Bos / Oxdonk, Kapelle-op-den-Bos) ([generatie 1](#))
    - Johan Van Keer (Kapelle-op-den-Bos)
    - Koen Van Keer (Antwerpen)
    - Ann Van Keer huwde Erik Verhasselt (Kapelle-op-den-Bos / Mechelen)
- **Van Praet Gusta** werd geboren op 21 januari 1904 te Leest. Zij overleed er op 6 juni 1904.
- **Van Praet Barbara** werd geboren op 26 mei 1906 te Leest. Zij overleed er op 27 juni 1906.
- **Van Praet Pieter Gerard** werd geboren op 20 oktober 1907 te Leest. Hij huwde op 22 oktober 1932 te Lizele met Maria Cools.

Het gezin woonde in de Kleine Heidestraat 6 te Leest. Zij hadden een handel in kolen en meststoffen, aardappelen, stro en granen en baatten er een herberg uit. Melanie Diddens stond te Leest ingeschreven als herbergierster. Karel Van Praet werd vermeld als koopman in 1899, als herbergier en winkelier in 1898.

Generatie 4 – Gezin Van Praet-Schaerlaeken 1860 Tisselt

Frans Van Praet huwde op 3 september 1860 te Tisselt met Melanie Schaerlaeken. Frans “Boske” Van Praet werd geboren op 5 april 1830 te Kapelle-op-den-Bos als zoon van Van Praet Philippus en De Boeck Anna Maria. Hij was landbouwer en herbergier *en verhuisde op 31 oktober 1881 naar Leest*. Hij overleed op 7 augustus 1915 te Tisselt, 85 jaar oud. Melanie Schaerlaeken werd geboren op 27 september 1837 te Tisselt als dochter van Corneel Schaerlaeken (geboren in 1795 te Tisselt, en er overleden op 9 juni 1874) en Katrien Moortgat (geboren te Londerzeel, overleden op 27 april 1875 te Tisselt). Haar ouderlijk gezin telde tien kinderen, geboren in een tijdspanne van achttien jaar. Zij overleed op 14 november 1913 te Tisselt, 76 jaar oud. Het gezin woonde in de Hoogstraat 71 te Tisselt.

Kinderen uit dit gezin:

- **Van Praet Hendrik** werd geboren op 23 januari 1861 te Tisselt. Hij huwde Jeanne Katrien Peeters en overleed op 25 december 1940. Jeanne Katrien Peeters werd geboren op 12 september 1860 en overleed op 24 februari 1910.
- **Van Praet Caroline Delphine** werd geboren op 27 december 1862 te Tisselt. Zij huwde op 5 september 1889 te Tisselt met Peter Rosiers. Getuigen waren vader Frans Van Praet en Joseph Rosiers. Peter Rosiers werd geboren op 4 september 1864 te Kapelle-op-den-Bos als zoon van Jan Gust Rosiers en Anne Marie Van Humbeek.
- **Van Praet Françoise** werd geboren op 6 september 1864 te Tisselt. Zij overleed er op 7 februari 1881, 16 jaar oud.
- **Van Praet Marie Josephine** werd geboren op 9 augustus 1866 te Tisselt. Zij huwde Frans Huysmans en overleed op 17 maart 1948. Frans Huysmans werd geboren op 9 augustus 1864 te Tisselt als zoon van Jacques Huysmans en Marie Josepha Dons. Hij was wagenmaker.
- **Van Praet Karel Lodewijk** werd geboren op 6 september 1868 te Tisselt.

¹²⁰ Cesar Van Keer werd geboren op 7 maart 1939 in Mechelen als zoon van Frans Van Keer en Judith Van Ighem.

- **Van Praet Pelagie Marie** werd geboren op 2 oktober 1870
- **Van Praet Marie Louise** werd geboren op 22 oktober 1872. Zij overleed op 3 december 1874.
- **Van Praet Marie Louise** werd geboren op 7 januari 1875 te Tisselt. Zij overleed er op 19 november 1875.

Generatie 5 – Gezin Van Praet-De Rock⁴ 1812 Tisselt

Philip Van Praet huwde te Keerbergen in 1812 met Anne Monique De Rock. Philip Van Praet werd geboren op 29 november 1758 te Leest als zoon van Jacques Van Praet en Liesbeth Van Thienen. Hij was landbouwer en overleed op 5 mei 1843 te Kapelle-op-den-Bos. Anne Monique De Rock werd geboren in 1773 te Keerbergen. Zij overleed op 14 maart 1865 te Kapelle-op-den-Bos, 81 jaar oud. Het gezin woonde in Wijk 1, nr. 21.

Kinderen uit dit gezin:

- **Van Praet Jacqueline** werd geboren op 14 juni 1813 te Kapelle-op-den-Bos. Zij huwde op 25 november 1847 in Kapelle-op-den-Bos met Gilles Van Camp, dagloner, woonachtig te Tisselt, geboren op 13 april 1803 in Tisselt als zoon van Peter Van Camp en Jeanne Van Camp. Broer Hendrik Van Praet trad op als getuige bij het huwelijk. Gilles Van Camp was weduwnaar van Anne Marie De Prins, overleden op 12 september 1847 in Tisselt. De naam van de moeder wordt gespeld als “De Rock”.
  - **Jan Baptist Van Praet** werd geboren op 27 januari 1840 in Kapelle-op-den-Bos als voorhuwelijks kind ([generatie 3](#)). Hij was werkmans en huwde op 4 oktober 1870 in Londerzeel met Jeanne Katrien Van Moer, dienstmeid geboren op 21 december 1843 in Breendonk. Bij het huwelijk was Jan Baptist ingelijfd bij het 2^e Regiment Jagers Te Voet.
    - **Marie Henriette Van Praet** werd geboren in 1875 in Londerzeel ([generatie 2](#)). Zij was dienstmeid in Schaarbeek en landbouwster in Londerzeel. Op 22 augustus 1901 huwde zij met Jozef Van Acoleyen, houtzager geboren in Malderen op 29 mei 1872 als zoon van Jan Baptist Van Acoleyen en Marie Françoise Brusselmans, houtzagers in Malderen.
- **Van Praet Hendrik** werd geboren op 2 september 1815 te Kapelle-op-den-Bos. Hij huwde op 8 juni 1865 te Tisselt met Françoise Julia Verdickt. Zij werd geboren op 16 juli 1838 te Tisselt als dochter van Gielis Verdickt en Liesbeth Verdickt. Kinderen uit dit gezin waren Philip Jacques Karel Van Praet, geboren op 6 mei 1880 te Leest, en Pieter Jan Van Praet, geboren op 21 april 1884 te Tisselt. Na het overlijden van Hendrik Van Praet, verhuisden de kinderen met hun moeder uit Kapelle-op-den-Bos naar Tisselt op 14 december 1893. De naam van de moeder werd gespeld als “De Rouk”. Hendrik trad op als getuige bij het huwelijk van zijn zus Jacqueline op 25 november 1847 te Kapelle-op-den-Bos.
- **Van Praet Marie Françoise** werd op 18 maart 1821 geboren te Kapelle-op-den-Bos. Zij was landbouwster en huwde op 11 oktober 1839 in Kapelle-op-den-Bos met Peter Jan Van den Heuvel, landbouwer te Leest, geboren op 3 maart 1813 in Leest als zoon van Jacques Van den Heuvel en Elisabeth Doms. Zij overleed op 31 augustus 1869 te Leest.
- **Van Praet Domien** werd geboren op 23 oktober 1823 te Kapelle-op-den-Bos. Hij huwde Josepha Van Beveren en overleed op 21 januari 1907 in Kapelle-op-den-Bos. Josepha Van Beveren overleed er op 11 februari 1884.
- **Van Praet Frans** werd geboren op 5 april 1830 te Kapelle-op-den-Bos.

Generatie 6 – Gezin Van Praet-Van Thienen 1734 Kapelle-op-den-Bos

Jacques Van Praet huwde op 13 oktober 1734 te Kapelle-op-den-Bos met Liesbeth Van Thienen (ook gespeld als Van Thienen). Jaak Van Praet werd geboren op 17 mei 1708 te Kapelle-op-den-Bos als zoon van Jan Van Praet en Katrien De Boeck. Hij overleed op 13 april 1769 te Kapelle-op-den-Bos. Liesbet Van Thienen werd geboren op 2 april 1714 te Kapelle-op-den-Bos.

Kinderen uit dit gezin:

- **Van Praet Katrien** werd geboren op 14 januari 1737 te Kapelle-op-den-Bos (gedoopt op 17 januari in Kapelle-op-den-Bos). Zij huwde *vermoedelijk* op 7 mei 1753 in Londerzeel met Adriaan Verbesselt. Getuigen waren Gillis Van Praet en Jan Van Thienen. Zij overleed op 3 mei 1792 in Londerzeel.
- **Van Praet Peter** werd geboren op 14 april 1740 te Kapelle-op-den-Bos, *vermoedelijk jong overleden*
- **Van Praet Johanna** werd geboren op 15 april 1742 te Kapelle-op-den-Bos, *vermoedelijk jong overleden*
- **Van Praet Marie** werd geboren op 4 februari 1745 te Kapelle-op-den-Bos. Zij huwde in Leest omstreeks 1777 met Jan Baptist De Maeyer en woonde in de Vollestraat in Kapelle-op-den-Bos¹²¹.
- **Van Praet Jan Baptist** werd geboren op 4 maart 1747 te Kapelle-op-den-Bos
- **Van Praet Jacqueline** werd geboren op 18 november 1748 te Kapelle-op-den-Bos. Zij huwde Hendrik De Maeyer en woonde in de Trieststraat in Kapelle-op-den-Bos¹²¹.
- **Van Praet Peter** werd geboren op 1 januari 1751 te Kapelle-op-den-Bos *L09.
- **Nn. Van Praet** werd levenloos geboren op 25 november 1750 in Kapelle-op-den-Bos.
- **Van Praet Elisabeth** werd geboren op 6 november 1752 te Kapelle-op-den-Bos
- **Van Praet Anne** werd geboren op 17 maart 1755 te Kapelle-op-den-Bos. Zij huwde *vermoedelijk* op 9 januari 1770 in Londerzeel met Jan Baptist De Bondt.
- **Van Praet Johanna** werd geboren op 6 februari 1757 te Kapelle-op-den-Bos
- **Van Praet Philip** werd geboren op 29 november 1758 te Leest.

Jacques Van Praet hertrouwde omstreeks 1762 met Ann Katrien Leemans.

Kinderen uit dit gezin:

- **Jacques Van Praet** werd geboren op 7 juni 1763 in Kapelle-op-den-Bos. Hij overleed jong op 13 april 1769 in Kapelle-op-den-Bos.
- **Ann Katrien Van Praet** werd geboren op 17 maart 1765 in Kapelle-op-den-Bos. *Vermoedelijk jong overleden.*
- **Ann Katrien Van Praet** werd geboren op 26 februari 1767 in Kapelle-op-den-Bos. Zij was dagloonster en woonde in Asse, waar zij overleed op 21 april 1804.
- **Jacqueline Van Praet** werd geboren op 15 december 1769 in Kapelle-op-den-Bos. Zij huwde op 21 juli 1824 in Mechelen met Jan Frans Delval, geboren op 18 juli 1868 in Mechelen als zoon van Jan Delval en Anne Marie Van Hoeij. Bij het huwelijk werden twee voorhuwelijkse kinderen erkend.

Generatie 7 – Gezin Van Praet-De Boeck 1705 Kapelle-op-den-Bos

Jan Van Praet huwde in 1705 met Katrien De Boeck (ook gespeld als De Bock). Jan Van Praet werd geboren op 7 mei 1675 te Kapelle-op-den-Bos als zoon van Frans Van Praet en Margriet De Wachter. Hij overleed op 15 september 1714 te Kapelle-op-den-Bos. Katrien De Boeck werd geboren in 1675. Zij overleed op 17 januari 1775 te Kapelle-op-den-Bos.

Kinderen uit dit gezin:

- **Marie Françoise Van Praet** werd geboren op 21 januari 1706 in Kapelle-op-den-Bos. Zij huwde op 11 oktober 1730 in Kapelle-op-den-Bos met Hendrik Verbruggen. Zij overleed op 22 maart 1742 in Kapelle-op-den-Bos.
- **Van Praet Jacques** werd geboren op 17 mei 1708 te Kapelle-op-den-Bos.
- **Van Praet Elisabeth** werd geboren op 26 februari 1711 in Kapelle-op-den-Bos. Zij huwde op 12 augustus 1739 in Kapelle-op-den-Bos met Peter De Cock. Zij overleed op 26 december 1748 in Londerzeel.
- **Van Praet Jeanne** werd geboren op 15 oktober 1713 in Kapelle-op-den-Bos. Zij huwde op 31 oktober 1744 in Kapelle-op-den-Bos met Philip Van Camp. Zij overleed vermoedelijk op 19 maart 1771 in Kapelle-op-den-Bos.

---

¹²¹ Volkstelling van 1796 in Kapelle-op-den-Bos.

Generatie 8 – Gezin Van Praet–De Wachter 1667 Kapelle-op-den-Bos

Frans Van Praet huwde op 10 februari 1667 te Kapelle-op-den-Bos met Margriet De Wachter. Hij was geboren in 1638, zij in 1639. Frans Van Praet overleed op 19 november 1722 te Kapelle-op-den-Bos. Margriet De Wachter overleed er eerder, op 13 maart 1719. *L06

Kinderen uit dit gezin:

- **Van Praet Nicolaas** werd geboren omstreeks 1668 *L08.
- **Van Praet Frans**.
- **Van Praet Anna** werd geboren omstreeks 1669. Zij huwde op 18 oktober 1703 in Londerzeel met Gillis De Boeck en hertrouwde op 14 april 1730 in Londerzeel met Jan De Wachter *L07. Zij overleed op 2 april 1743 in Londerzeel.
- **Maria Van Praet** overleed op 7 oktober 1669 in Kapelle-op-den-Bos.
- **Jacques Van Praet** werd geboren op 9 december 1670 in Kapelle-op-den-Bos.
- **Jan Van Praet** werd geboren op 7 mei 1672 in Kapelle-op-den-Bos.
- **Van Praet Peter** werd geboren op 28 oktober 1672 in Kapelle-op-den-Bos.
- **Van Praet Jan** werd geboren op 7 mei 1675 te Kapelle-op-den-Bos.
- **Nn. Van Praet** werd levenloos geboren op 7 september 1676 in Kapelle-op-den-Bos.

Generatie 9 – Gezin Van Praet-Moens 1624 Buggenhout

Gillis Van Praet huwde omstreeks 1624 met Katrien Moens.

Kinderen uit dit gezin:

- **Katrien Van Praet** werd gedoopt op 27 november 1624 in Buggenhout. Zij huwde op 11 januari 1650 in Buggenhout met Laurent Huyghe.
- **Wilhelmina Van Praet** werd gedoopt op 15 september 1626 in Buggenhout.
- **Gillis Van Praet** werd gedoopt op 8 april 1630 in Buggenhout.
- **Elisabeth Van Praet** werd gedoopt op 19 juli 1635 in Buggenhout. Zij huwde op 6 mei 1670 in Buggenhout met Jan Van Keer.
- **Martine Van Praet** werd gedoopt op 19 september 1632 in Buggenhout.
- **Frans Van Praet** werd gedoopt op 1 november 1637 in Buggenhout.

Afbeelding: de Cruysveltstede in Buggenhout van de drossaards Moortgat in 1660. Nakomelingen Van Praet waren drossaard in Buggenhout in de 18e eeuw.

Generatie 10 – Gezin Van Praet-Van Hoorenbeke Buggenhout

Hendrik Van Praet huwde omstreeks 1597 in Buggenhout met Margriet Van Hoorenbeke, dochter van Lucas Van Hoorenbeecke¹²² en Katrien De Hertoghe.

Kinderen uit dit gezin:

- **Gillis Van Praet** werd geboren omstreeks 1597 in Buggenhout.
- **Hendrik Van Praet** werd geboren omstreeks 1609 in Buggenhout. Hij huwde Jeanne Van Den Broeck.

---

¹²² Lucas Van Hoorenbeke was luitenant-hoog baljuw van de stad en het Land van Dendermonde volgens "De Middelaar", nr. 266 (1990), blz. 66. Hendrik Van Praet werd genoteerd als meisenier op 20 maart 1636.

- **Ann Van Praet** werd geboren omstreeks 1600 in Buggenhout ¹²³. Zij huwde Christiaan Moens.

Generatie 11 – Gezin Van Praet-Van Langenhove Opwijk

Gillis Van Praet huwde omstreeks 1535 in Opwijk met Josine Van Langenhove, dochter van Hendrik Van Langenhove en Ann Van Praet. Gillis overleed in 1570 in Opwijk.

Kinderen uit dit gezin:

- **Josine Van Praet** werd geboren omstreeks 1535 in Opwijk. Zij huwde Steven Van Nuffele, zoon van Louis Van Nuffele¹²⁴.
- **Ann Van Praet** werd geboren omstreeks 1536 in Opwijk. Zij huwde Corneel Van Den Broeck.
- **Jan Van Praet** werd geboren omstreeks 1540 in Opwijk. Hij huwde Margriet Heijvaert, dochter van Gillis Heyvaert en Elisabeth Pluym (die in Baardegem overleed) en overleed in 1587 in Dendermonde.
- **Hendrik Van Praet** werd geboren omstreeks 1541 in Opwijk.
- **Barbara Van Praet** werd geboren omstreeks 1542 in Opwijk. Zij huwde Joos Van Cotthem.
- **Katrien Van Praet** werd geboren omstreeks 1545 in Opwijk. Zij huwde Jan Van Ruyssevelt.

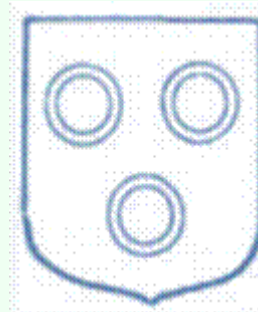
Afbeelding: het familiewapen Van (den) Nuffele

Generatie 12 – Gezin Van Praet-Van Damme Baardegem (Aalst)/ Opwijk

Jan Van Praet huwde omstreeks 1509 met Elisabeth Van Damme.

Kinderen uit dit gezin:

- **Gillis Van Praet** werd geboren omstreeks 1509 in Baardegem (Aalst).
- **Beatrijs Van Praet** werd geboren omstreeks 1515 in Opwijk. Zij huwde Joos De Smet¹²⁵.
- **Margriet Van Praet** werd geboren omstreeks 1517 in Opwijk. Zijn huwde Aard Walschaert.
- **Elisabeth Van Praet** werd geboren in Opwijk. Zij huwde Jan Van Neervelde.
- **Jeanne Van Praet** werd geboren in Opwijk.
- **Katrien Van Praet** werd geboren in Opwijk. Zij huwde Hendrik Van Buijten.
- **Anna Van Praet** werd geboren in Opwijk. Zij huwde Jan Luijpaert (Lupaert), een zoon van Jan Luijpaert en Sandrine Moleman en¹²⁶ hertrouwde omstreeks 1571 met Corneel Van De Broecke, zoon van Joos Van Den Broecke en Elisabeth Van Neervelde.

Afbeeldingen: het familiewapen Van Damme en het familiewapen Van Langenhove in Baardegem (generaties 12 en 11).

¹²³ In de aktes van de Schepenbank van Londerzeel werd een naamgenote Ann Van Praet vermeld in 1608, uit Buggenhout, dochter van Paul Van Praet, gehuwd met Maximiliaan De Keyser. Deze Ann Van Praet had een zus Maria Van Praet, gehuwd met Peter Moons.

¹²⁴ Vermeld in de aktes van de Schepenbank van Londerzeel tussen 1565 en 1618, dochter van Gillis Van Praet en gehuwd met Steven Van Nuffele.

¹²⁵ Beiden vermeld in de aktes van de Schepenbank van Londerzeel in 1575. Zij als "juffrouw Beatrix Van Praet".

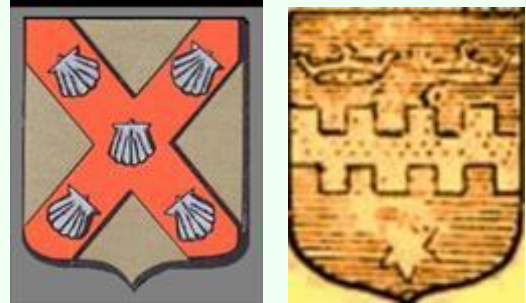
¹²⁶ Jan Luijpaert was eerder gehuwd met Katrien Van Buijten (dochter van Hendrik Van Buijten en Katrien Van Praet). Een zoon uit dit eerder huwelijk, Gillis Luijpaert, was meier van Opwijk tussen 1563 en 1566.

Generatie 13 – Gezin Van Praet-Van Langenhove Brussegem (Merchtem)

Olivier Van Praet huwde omstreeks 1460 met Josine Van Langenhove. Josine Van Langenhove was een dochter van Hendrik Van Langenhove¹²⁷. Een zoon Hendrik Van Langenhove was gehuwd met Ann Van Praet, een zus van Olivier Van Praet. Beiden waren geboren in Brussegem.

Kinderen uit dit gezin:

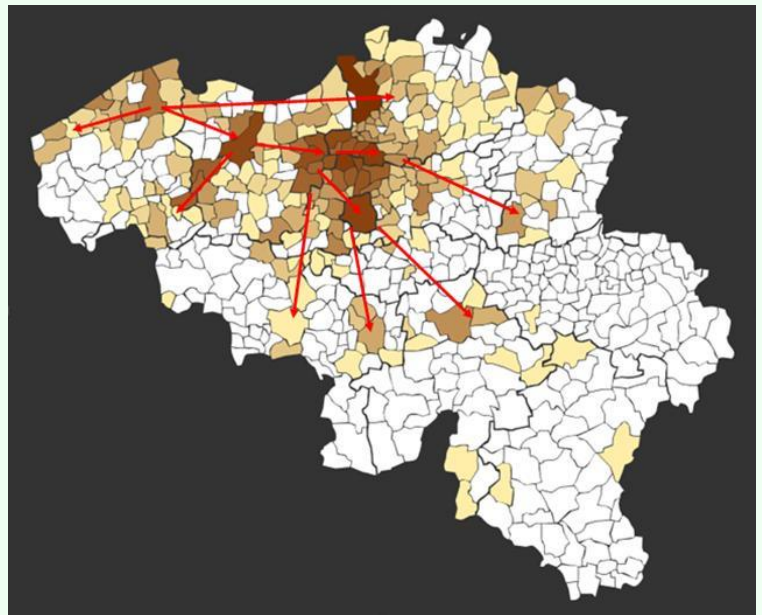
- **Jan Van Praet** werd geboren omstreeks 1470 in Brussegem.
- **Ann Van Praet** werd geboren in Brussegem.

Afbeelding: Olivier Van Praet was verwant aan de tak Van Praet-Van Moerkerke. Daarnaast het familiewapen Van Langenhove.

Spreiding van de familienaam Van Praet

Wanneer we er de verspreiding van de familienaam in 20088 op nakijken, is er een sterke concentratie in Oost-Vlaanderen. We weten dat de familie stamt uit de omgeving van Brugge in de 10^e eeuw, en vervolgens migreerde naar Oost-Vlaanderen, en via die weg naar het voormalige hertogdom Brabant (provincies Vlaams-Brabant en Antwerpen). Een spiegel van die migratie is merkbaar in de huidige concentraties in de omgeving van Brugge (17) en Jabbeke (7) in de oorsprongsstreek, in Gent (59), Deinze (59), Zulte (29) en Waregem (28) na de eerste migratie, in Dendermonde (47), Hamme (44), Aalst (28) en Zele (20) met de daarop volgende migratie, en in Londerzeel (85), Bornem (55), Buggenhout (40) enerzijds en Antwerpen (122) anderzijds bij de migratie naar het hertogdom Brabant. Vervolgens komen Mechelen (78) en Brussel (68) aan de beurt en verdere verspreiding oostwaarts en zuidwaarts. Vandaag de dag is de concentratie het sterkst in het grensgebied Oost-Vlaanderen en de 'Brabantse' provincies (Vlaams-Brabant, Waals-Brabant en Antwerpen).

De Schrijfwijze “van Praet” (met kleine “v”) is minder frequent in Dendermonde (5), en eigen aan families die een adellijke status behielden, voornamelijk Antwerpen (3) en Brussel (3). De schrijfwijze Vanpraet komt ook relatief veel voor (223), voornamelijk in West-Vlaanderen en daarnaast vooral in Gent en Brussel¹²⁸. Het is niet zeker of er een verwantschap is met Praet, een familienaam die ook frequent voorkomt (1784), voornamelijk in Oost-Vlaanderen en het vroegere Brabant, met uitschieters in Gent (102), Antwerpen (96) en Brussel (77). De variant Praat komt slecht één maal voor in Gent en de Franstalige variant “De Praet” komt 20 keer voor, voornamelijk in Brussel (6), quasi evenveel als Depraet (19), voornamelijk in Gent (7). De mogelijk Spaanse variant Prado komt 12 keer voor, voornamelijk in Brussel (5), maar we betwijfelen een verband met de 17e -eeuwse variant “De Prado” die

¹²⁷ Een zoon van Aert Van Langenhove en Margriet De Clerck.

¹²⁸ Bron statistische gegevens: familienaam.be, onder gebruikslicentie.

in België slechts één maal (meer) voorkomt (in Brussel). Zelfs Prat komt 83 keer voor, voornamelijk in het Franstalig gedeelte van België, allicht als schrijfwijze van "Praet".

De migratie van deze tak Van Praet tussen de 15e en de 20e eeuw

Foto's uit de oude doos

1920: Maria Cools rechts met haar, jong overleden, tweelingzusje.

1928: Maria Cools aan het Turkenhof te Liezele.

1930: Maria Cools in 1930.

1911: Gerard Van Praet in Leest

1917:
Gerard
Van
Praet in
Leest

1952: Gerard Van Praet in Houtem.

1952: Maria Cools in Houtem.

1933: Gerard Van Praet en Maria Cools in Leest.

1927: Pieter Gerard Van Praet in Tisselt.

1957: Georgette Van Praet en Willem Lauwens aan Hof 't Schemelbert te Liezele.

2001: Maria Cools in Schelle.

1957: Simonne, Gilbert, Georgette en Lieve Van Praet aan het Hemelhuis te Liezele.

1988: Willem Lauwens en Patrik Lauwens in juni in Berlaar.

1959: Willem Lauwens en Georgette Van Praet in oktober te Liezele.

1965: Het gezin Lauwens-Van Praet in Beringen (Rodekruisstraat).

1950: Karel Lodewijk Van Praet en Leontine Maes in Leest. Zij hadden een kruidenierswinkel in koloniale waren, waren kolenhandelaars, verkochten graan en aardappelen, hadden een boerderij en een café in Leest.

1920 - In Leest en Tisselt werd vlas geteeld, merendeels bestemd voor Engeland. Tisseltenaar Hendrik Van Praet en Leestenaars Charel Van Praet waren vlashandelaar. Op de foto is men volop bezig met vlas te trekken. Van links naar rechts: "Mie Bal" (Marie D'Hondt), Pelagie Geerts-Bal (gebukt), Marie Van Praet, schilder Jan Van Praet (zoon van Hendrik), Wannes Bal (zoon van Mie Bal), "Trees van den Bakker", vlashandelaar Hendrik Van Praet (broer van Charel), Louis Verbruggen, Frans Van Praet, Edmond Van Praet, Paulina Troch, Varkenshandelaar Frans Van den Wijngaert en zijn vrouw Melanie Van Praet en Piet Van Praet (kinderen van Hendrik Van Praet).

1900: herberg "Den Vlashandel" te Leest dateert van vóór 1900. De herberg zou nadien veranderen van naam en "In den Koophandel" gaan heten.

2004: Georgette Van Praet en zoon Patrik Lauwens op 13 augustus, Afrikaans museum, Tervuren.

1925: Bertha Van Praet (oudere zus van Pieter Gerard, generatie 4) liep school in Wavre (Basse-Wavre) en huwde in Wilrijk Sint-Bavo met Jozef Demuylder. Het gezin vestigde zich in Ottenburg.

2006: Raymond Lauwers en Clara De Rooster. Clara was een dochter van Frederik De Rooster en Virginie Van Praet, geboren op 19 september 1942 in Mechelen (afstammeling generatie 3a). Raymond Lauwers was geboren op 14 april 1941 in Hombeek (afstammeling stamlijn Lauwers/Lauwers van Hombeek-Leest).

1956: het graf van Karel Van Praet en echtgenotes Melanie Diddens en Leontine Maes op het kerkhof te Leest.

2012: auteur Louis Leysen op zijn 90^e verjaardag in Kasterlee (zie generatie 2)

Verwanten Van Praet

- **Willem Van Praet** huwde Ann Katrien De Bolstere. Willem Van Praet werd geboren omstreeks 1565 en overleed omstreeks 1640 in Wolvertem ([generatie 11](#)). Ann Katrien De Bolstere overleed op 10 september 1641 in Rossem (Wolvertem).
  - **Jan Van Praet** werd geboren omstreeks 1585 en huwde op 20 september 1615 in Rossem (Wolvertem) met Magda Polspoel ([generatie 10](#)).
    - **Jan Van Praet** werd gedoopt omstreeks 1620 ([generatie 9](#)) [[link A21](#)]
  - **Peter Van Praet** werd geboren omstreeks 1586 en huwde op 28 augustus 1616 in Rossem (Wolvertem) met Anna De Boeck.
    - **Willem Van Praet** werd gedoopt op 10 september 1617 in Rossem. Hij huwde op 21 februari 1640 in Rossem met Elisabeth Van Den Broeck ([generatie 9](#)). Getuigen waren de vader Peter Van Praet, Nicolaas Van Praet / Corneel Van Ruyssevelt.
      - **Maarten Van Praet** werd gedoopt op 28 januari 1639 te Rossem ([generatie 8](#)).
      - **Peter Van Praet** werd gedoopt op 11 oktober 1643 in Wolvertem. *Vermoedelijk jong overleden.*
      - **Peter Van Praet** werd gedoopt op 5 oktober 1646 in Wolvertem ([generatie 8](#)).
    - **Joos Van Praet** werd gedoopt op 1 augustus 1619 in Rossem. Hij huwde Jeanne Segers ([generatie 9](#)).
      - **Peter Van Praet** werd gedoopt op 5 december 1647 in Wolvertem ([generatie 8](#)).
      - **Adriaan Van Praet** werd gedoopt op 7 februari 1657 in Rossem ([generatie 8](#)).
    - **Antoon Van Praet** werd gedoopt op 23 april 1623 in Rossem ([generatie 9](#)).
    - **Peter Van Praet** werd gedoopt op 13 juli 1625 in Rossem ([generatie 9](#)). Hij huwde op 18 september 1659 in Rossem (Wolvertem) met Maria Van Moerenhout. Jan De Smet was getuige.
    - **Peter Van Praet** hertrouwde op 18 september 1659 in Rossem (Wolvertem) met Elisabeth Van Den Driessche. Getuigen waren Peter Van Praet / Robert Van Praet en Willem Van Praet / Joos Van Praet.
    - **Robert Van Praet** werd gedoopt op 2 juli 1628 in Wolvertem ([generatie 9](#)). Hij huwde op 18 februari 1654 in Steenhuffel met Anna Moeyensoene, geboren omstreeks als dochter van Corneel Moeyensoene en Margriet Vanderstappen.
  - **Nicolaas Van Praet** werd geboren omstreeks 1587 en huwde omstreeks 1617 met Barbara De Keersmaecker ([generatie 10](#)).
    - **Willem Van Praet** werd gedoopt op 15 februari 1617 te Rossem ([generatie 9](#)). Getuigen waren Willem Van Praet en Jeanne De Bolstere (Bolstris).
    - **Peter Van Praet** werd gedoopt op 20 mei 1618 in Rossem (Wolvertem) ([generatie 9](#)).
    - **Adriaan Van Praet** werd gedoopt op 8 december 1619 in Rossem ([generatie 9](#)).
    - **Magda Van Praet** werd gedoopt op 20 oktober 1621 in Rossem ([generatie 9](#))
    - **Gillis Van Praet** werd gedoopt op 6 september 1636 in Rossem ([generatie 9](#))
    - **Robert Van Praet** werd gedoopt op 24 april 1650 in Rossem ([generatie 9](#)).
  - **Cornelia Van Praet** werd geboren omstreeks 1595 en huwde op 17 september 1623 in Rossem (Wolvertem) met Jan Van Moerenhout, zoon van Laurent Van Moerenhout ([generatie 10](#)). Zij hertrouwde vermoedelijk omstreeks 1640 met Jan De Bondt (De Bont).
  - **Jeanne Van Praet** werd geboren omstreeks 1598 en huwde op 6 september 1626 in Rossem (Wolvertem) met Maarten Van Moerenhout, zoon van Laurent Van Moerenhout ([generatie 10](#)).
  - **Jeanne Van Praet** hertrouwde op 10 februari 1653 in Wolvertem met Jan De Smet ([generatie 10](#)).
- **Jan Van Praet** huwde omstreeks 1651 in Buggenhout met Jeanne Willockx ([generatie 9](#)) *. Hij overleed op 31 mei 1668 in Londerzeel. [[link A21](#)]
  - **Josine Van Praet** werd gedoopt op 19 maart 1652 in Londerzeel ([generatie 8](#)). Zij huwde op 3 oktober 1674 in Londerzeel met Peter Van Leuven. Jan De Boeck en Hendrik De Kock waren getuigen. Zij hertrouwde op 23 oktober 1678 in Londerzeel met Frans Verhofstadt. Philip De Boeck was toen getuige. Josine Van Praet overleed op 17 augustus 1727 in Londerzeel.
  - **Laurence Van Praet** werd gedoopt op 9 maart 1654 in Londerzeel ([generatie 8](#)).
  - **Katrien Van Praet** werd gedoopt op 9 februari 1656 in Londerzeel ([generatie 8](#)).
  - **Maarten Van Praet** werd gedoopt op 24 september 1657 in Londerzeel ([generatie 8](#)). Hij is jong overleden.
  - **Joanna Maria Van Praet** werd gedoopt op 2 maart 1660 in Londerzeel. Zij overleed ongehuwd op 8 september 1789 in Londerzeel.
  - **Jan Van Praet** werd gedoopt op 12 mei 1662 in Londerzeel ([generatie 8](#)).
  - **Maarten Van Praet** werd gedoopt op 2 april 1665 in Londerzeel ([generatie 8](#)).
    - **Jan Van Praet** huwde omstreeks 1695 met Jeanne Boons ([generatie 7](#)). Hij overleed op 15 januari 1711 in Londerzeel.

- **Nn. Van Praet** werd levenloos geboren op 20 januari 1696 in Londerzeel.
    - **Maarten Van Praet** werd gedoopt op 19 december 1696 in Londerzeel ([generatie 6](#)).
      - **Philip Van Praet** overleed op 24 augustus 1716 in Londerzeel.
    - **Maria Elisabeth Van Praet** werd gedoopt op 25 oktober 1699 in Londerzeel ([generatie 6](#)). Zij huwde op 26 juni 1727 in Londerzeel met Jan Trogh. Getuige was vader Jan Van Praet. Zij overleed op 14 oktober 1740 in Londerzeel.
  - **Maria Van Praet** werd gedoopt op 12 augustus 1667 in Londerzeel ([generatie 6](#)). Zij huwde op 4 april 1690 in Londerzeel met Gillis De Boeck. Getuige was Robert De Boeck.
- **Peter Van Praet** huwde op 17 januari 1658 in Buggenhout met Katrien 'Katelijne' Wauwermans ([generatie 8](#))*. Zij overleed op 7 december 1690 in Londerzeel. Hij was geboren op 2 juli 1634 in Londerzeel als zoon van Erasmus Van Praet en Jeanne Aeijsels en overleed er kort daarvoor op 24 november 1690.
    - **Jeanne Van Praet** werd gedoopt op 23 december 1663 in Londerzeel. Zij overleed op 19 april 1688 in Londerzeel.
    - **Nicolaas Van Praet** werd gedoopt op 31 december 1665 in Londerzeel ([generatie 7](#)). Hij huwde op 27 november 1691 in Londerzeel met Jeanne Heyvaert. Getuigen waren Jan Heyvaert en Willem Van Praet.
    - **Maria Van Praet** werd gedoopt op 7 september 1669 in Londerzeel ([generatie 7](#)). Zij huwde op 15 april 1714 in Londerzeel met Frans Van Campenhout. Peter Van Praet en Gerard Van Campenhout waren getuige.
    - **Elisabeth Van Praet** werd gedoopt op 20 maart 1672 in Londerzeel ([generatie 7](#)). Zij huwde op 27 januari 1693 in Londerzeel met Philip Goossens. Getuige was haar oudste broer Nicolaas Van Praet ([generatie 7](#)) samen met Frans Van Praet ([generatie 8*](#)).
    - **Corneel Van Praet** werd gedoopt op 23 november 1674 in Londerzeel. Hij overleed op 13 december 1674 in Londerzeel.
    - **Anne Marie Van Praet** werd gedoopt op 3 maart 1676 in Londerzeel ([generatie 7](#)). Zij overleed op 6 maart 1676 in Londerzeel.
    - **Françoise Van Praet** werd gedoopt op 25 februari 1677 in Londerzeel ([generatie 7](#)). Zij huwde op 20 februari 1700 in Londerzeel met Nicolaas Moyson.
    - **Anna Van Praet** werd gedoopt op 1 januari 1679 in Londerzeel ([generatie 7](#)).
    - **Jan Baptist Van Praet** ([generatie 7](#)). [[link A04](#)]
  - **Peter Van Praet** huwde Katrien Van Damme omstreeks 1684 ([generatie 8](#)).
    - **Joos Van Praet** werd geboren op 8 december 1684 in Kapelle-op-den-Bos ([generatie 7](#)).
    - **Jeanne Van Praet** werd geboren op 31 maart 1687 in Kapelle-op-den-Bos ([generatie 7](#)).
    - **Nn. Van Praet** werd levenloos geboren op 2 december 1702.
  - **Peter Van Praet** hertrouwde *vermoedelijk* (2^e huwelijk) op 20 september 1703 in Kapelle-op-den-Bos met Jeanne Van Riet ([generatie 8](#)).
    - **Clara Van Praet** werd geboren op 29 december 1706 in Kapelle-op-den-Bos ([generatie 7](#)). Zij huwde op 8 februari 1736 in Kapelle-op-den-Bos met Nicolaas Verbeeck.
    - **Ann Katrien Van Praet** werd geboren op 26 juli 1707 in Kapelle-op-den-Bos ([generatie 7](#)). Zij overleed vermoedelijk ongehuwd op 13 februari 1745 in Kapelle-op-den-Bos.
  - **Jacques Van Praet** huwde op 9 januari 1684 in Londerzeel met Barbara Goossens ([generatie 8](#)). Getuige was Nicolaas Van Praet. Jacques Van Praet overleed op 13 januari 1695 in Londerzeel.
    - **Peter Van Praet** werd gedoopt op 18 januari 1685 in Londerzeel ([generatie 7](#)).
      - **Frans Van Praet** huwde op 12 september 1715 in Londerzeel met Cornelia Scheers, dochter van Gielis Scheers ([generatie 6](#)) met *dispensatie*. Doopgetuige was Adriaan Moyson.
        - **Anne Marie Van Praet** werd gedoopt op 26 juli 1716 in Londerzeel ([generatie 5](#)). Zij huwde op 20 juli 1748 in Londerzeel met Frans Verbesselt. Getuigen waren Peter Van Praet en Jacques Van Praet. Zij overleed op 4 maart 1785 in Londerzeel.
        - **Jeanne Van Praet** werd gedoopt op 14 maart 1718 in Londerzeel ([generatie 5](#)).
        - **Katrien Van Praet** werd gedoopt op 25 januari 1720 in Londerzeel ([generatie 5](#)). Zij huwde *mogelijk* op 7 mei 1753 in Londerzeel met Adriaan Verbesselt. Getuigen waren Gillis Van Praet en Jan Van Thienen.
        - **Maria Van Praet** werd gedoopt op 12 februari 1722 in Londerzeel ([generatie 5](#)). Doopheffer was Peter Van Praet. Zij huwde op 24 juni 1751 in Londerzeel met Corneel Van der Goten; Jan Van Praet was getuige⁶. Zij huwde *mogelijk* een 2e maal op 23 juli 1755 in Londerzeel met Gerard De

Keersmaecker. Getuigen waren Frans Van Praet en Nicolaas Van Der Goten (jr.). Zij overleed op 1 januari 1789 in Londerzeel.

- **Gillis Van Praet** werd gedoopt op 14 februari 1724 in Londerzeel ([generatie 5](#)). [[link A01*](#)]
- **Frans Van Praet** hertrouwde op 12 januari 1726 in Londerzeel met Maria Mertens ([generatie 6](#)).
  - **Magda Van Praet** werd gedoopt op 9 januari 1727 in Londerzeel ([generatie 5](#)). Zij huwde op 19 juli 1752 in Londerzeel met Matthias De Boeck. Frans Van Praet was getuige⁵.
  - **Angèle Van Praet** werd gedoopt op 4 december 1728 in Londerzeel ([generatie 5](#)). Doopheffer was Nicolaas Van Praet. Zij huwde op 26 juni 1753 in Londerzeel met Philip De Keersmaecker. Getuige was de vader Frans Van Praet.
  - **Maria Van Praet** werd gedoopt op 23 juni 1732 in Londerzeel ([generatie 5](#)). Zij huwde op 11 november 1761 in Londerzeel met Jacques De Maeyer. Getuigen waren Gilis Van Praet (ouder halfbroer) en Philip De Keersmaecker (echtgenoot van haar zus Angèle).
  - **Ann Katrien Van Praet** werd gedoopt op 23 september 1735 in Londerzeel ([generatie 5](#)). Zij huwde *vermoedelijk* op 8 september 1754 in Wolvertem met Nicolaas Mockaert. Getuigen waren Jan Van Praet en Willem Verbesselt.
- **Katrien Van Praet** werd gedoopt op 26 april 1690 in Londerzeel ([generatie 7](#)). Zij overleed op 9 februari 1694 in Londerzeel.
- **Jan Van Praet** werd gedoopt op 17 april 1693 in Londerzeel ([generatie 7](#)). Hij huwde omstreeks 1722 met Katrien Van Rossem.
  - **Jozef Jacques Van Praet** werd gedoopt op 2 oktober 1723 in Londerzeel. Jozef overleed op 7 april 1749 in Londerzeel (melding “communicans”).
  - **Maria Van Praet** werd gedoopt op 13 januari 1725 in Londerzeel ([generatie 6](#)). Doopheffer was Nicolaas Van Praet.
  - **Petronella Van Praet** werd gedoopt op 16 juli 1727 in Londerzeel ([generatie 6](#)). Zij huwde op 11 februari 1762 in Londerzeel met Frans Van Den Driessche. Getuigen waren vader Jan Van Praet en Jan Van Praet (vermoedelijk broer). Zij overleed op 26 juli 1763 in Londerzeel.
  - **Jacques Van Praet** werd gedoopt op 19 juni 1729 in Londerzeel ([generatie 6](#)).
  - **Jan Baptist Van Praet** werd gedoopt op 19 april 1732 in Londerzeel. Hij overleed op 22 april 1732 in Londerzeel.
  - **Anna Van Praet** werd gedoopt op 18 maart 1739 in Londerzeel ([generatie 6](#)). Zij huwde *vermoedelijk* op 9 januari 1763 in Rossem (Wolvertem) met Peter De Raymaeker ([generatie 6](#)). Getuigen waren Peter De Smet en Jan Van Praet.
  - **Jan Baptist Van Praet** overleed op 9 november 1741 in Londerzeel.
  - **Jan Baptist Van Praet** werd gedoopt op 18 juni 1743 in Londerzeel. Hij overleed op 25 september 1743 in Londerzeel.
- **Jan Van Praet** huwde op 12 oktober 1683 in Londerzeel met Anna Van Ingelgem ([generatie 8](#)). Hij was pachter, geboren op 30 april 1650 in Baasrode als zoon van Peter Van Praet en Katrien Aelbrecht. Frans Van Campenhout was getuige.
  - **Peter Van Praet** werd gedoopt op 11 juli 1684 in Londerzeel ([generatie 7](#)). [[link A02](#)]
  - **Frans Van Praet** werd gedoopt op 28 november 1688 in Londerzeel ([generatie 7](#)). Hij overleed *vermoedelijk* ongehuwd op 25 augustus 1725 in Londerzeel.
- **Jan Van Praet** hertrouwde omstreeks 1703 met Elisabeth De Vleeschouwer ([generatie 7](#)). Hij overleed op 25 april 1724 in Londerzeel.
  - **Jeanne Van Praet** werd gedoopt op 30 maart 1704 in Londerzeel. Zij overleed op 12 mei 1704 in Londerzeel.
  - **Jacques Van Praet** werd gedoopt op 27 januari 1706 in Londerzeel ([generatie 6](#)). Hij overleed jong.
  - **Barbara Van Praet** overleed op 4 maart 1707 in Londerzeel.
  - **Jacques Van Praet** overleed op 27 september 1708 in Londerzeel.
  - **Jacques Van Praet** werd gedoopt op 11 december 1708 in Londerzeel. Hij overleed op 29 juli 1718 in Londerzeel.
  - **Jan Van Praet** werd gedoopt op 22 januari 1712 in Londerzeel. Hij overleed op 9 december 1712 in Londerzeel.
  - **Peter Bernard Van Praet** werd gedoopt op 9 oktober 1715 in Londerzeel ([generatie 6](#)).
  - **Bart Jozef Van Praet** werd gedoopt op 29 oktober 1715 in Londerzeel ([generatie 6](#)).
- **Jan Van Praet** hertrouwde (*2e huwelijk*) omstreeks 1716 met Jeanne Scholiers ([generatie 7](#)).
  - **Jan Baptist Van Praet** werd gedoopt op 5 oktober 1718 in Londerzeel ([generatie 6](#)). Doopheffer was Maarten Van Praet.
  - **Thérèse Van Praet** werd gedoopt op 7 maart 1721 in Londerzeel ([generatie 6](#)).
  - **Maarten Van Praet** werd gedoopt op 6 december 1722 in Londerzeel ([generatie 6](#)).

- **Norbert Van Praet** huwde in december 1688 in Wolvertem met Anna Parijs. Getuigen waren Hendrik (Van) Parijs en Peter Van Malderen.
- **Petronella Van Praet** huwde op 15 april 1692 in Wolvertem met Willem Vertommen. Haar broer Norbert Van Praet was getuige.

- **Jeanne Van Praet** huwde op 29 juni 1692 in Rossem (Wolvertem) met Nicolaas Fieremans. Getuigen waren Corneel Bels en Barbara Van Praet.

- **Nicolaas Van Praet** werd geboren omstreeks 1668 ([generatie 7*L08](#)). Hij huwde omstreeks 1694 met Magda De Boeck. Hij overleed op 9 maart 1730 in Londerzeel (op dat moment weduwnaar).
  - **Frans Van Praet** werd gedoopt op 5 april 1695 in Londerzeel ([generatie 6](#)). Hij overleed *vermoedelijk* ongehuwd op 25 augustus 1725 in Londerzeel.
  - **Anna Van Praet** werd gedoopt op 6 oktober 1697 in Londerzeel ([generatie 6](#)). Zij is jong overleden.
  - **Nn. Van Praet** overleed op 17 april 1700 in Londerzeel.
  - **Gillis Van Praet** werd gedoopt op 12 maart 1703 in Londerzeel. Anna Van Praet was doopheffer ([generatie 7*L07](#)). Hij overleed op 12 juli 1705 in Londerzeel.
  - **Elisabeth Van Praet** werd gedoopt op 10 november 1705 in Londerzeel ([generatie 6](#)). Zij overleed ongehuwd op 28 november 1797 in Londerzeel ("*filia libera*").
  - **Marie-Thérèse Van Praet** werd gedoopt op 23 februari 1709 in Londerzeel. Zij overleed op 1 juni 1724 in Londerzeel.
  - **Anna Van Praet** werd gedoopt op 11 maart 1712 in Londerzeel ([generatie 6](#)).

- **Jan Van Praet** huwde op 29 januari 1728 in Rossem (Wolvertem) met Petronella Mol, dochter van Gerard Mol.

- **Jan Baptist Van Praet** huwde op 7 februari 1733 in Londerzeel met Magda De Cort ([generatie 7](#)). Peter Van Praet was getuige. [[link A04](#)]. **Jan Baptist Van Praet** overleed op 9 januari 1738 in Londerzeel.
  - **Barbara Van Praet** werd gedoopt op 17 april 1733 in Londerzeel ([generatie 6](#)). Zij huwde op 4 mei 1755 in Londerzeel met Adriaan Waterschoot ([generatie 6](#)).
  - **Peter Jan Van Praet** werd gedoopt op 18 juni 1738 in Londerzeel ([generatie 6](#)).

- **Frans Van Praet** huwde op 10 september 1738 in Rossem (Wolvertem) met Marie Anne Meys. Getuigen waren Jan Baptist Van Praet en Peter Huysegom.

- **Joos Van Praet** huwde op 29 september 1739 in Londerzeel met Anna Verdickt ([generatie 6](#)). Getuigen waren Gerard Verdickt en Jan Verhofstadt. Hij overleed op 7 november 1800 in Londerzeel.
  - **Katrien Van Praet** werd gedoopt op 29 juli 1740 in Londerzeel ([generatie 5](#)). Frans Van Praet ([generatie 7*L06](#)) was doopheffer. Zij overleed op 1 oktober 1741 in Londerzeel.
  - **Jeanne Katrien Van Praet** werd gedoopt op 13 december 1744 in Londerzeel ([generatie 5](#)). Jan De Wachter was doopheffer (echtgenote van Anna Van Praet, [generatie 7*L07](#))

- **Jan Baptist Van Praet** huwde op 22 september 1746 in Wolvertem met Anna Jespers.

- **Maria Van Praet** huwde op 27 november 1749 in Wolvertem met Frans Geps. +Getuigen waren Jan Van Praet en Jan Huysmans.

- **Peter Van Praet** huwde op 29 april 1751 in Impde (Wolvertem) met Petronella Gillisjans. Getuigen waren Jan Van Praet en Norbert Gillisjans.

- **Petronella Van Praet** huwde op 22 oktober 1752 in Rossem (Wolvertem) met Frans De Bondt. Getuigen waren Peter Huysegoms en Jan De Bont (De Bondt).

- **Jeanne Van Praet** huwde op 25 juli 1756 in Wolvertem met Jan Jacobs.
- **Willem Van Praet** huwde op 14 september 1757 in Wolvertem met Marie Anne Cnops. Getuigen waren Jan Van Praet en Gillis Cnops.
- **Jan Van Praet** huwde omstreeks 1760 ([generatie 6](#)).
  - **Peter Van Praet** overleed op 16 november 1762 in Londerzeel.
- **Elisabeth Van Praet** huwde op 30 maart 1761 in Wolvertem met Joos De Doncker ([generatie 6](#)). Getuigen waren Jacques De Doncker en Peter Van Praet.
- **Jacqueline Van Praet** huwde op 1 juni 1762 in Rossem (Wolvertem) met Willem Joos. Getuigen waren Gillis Van Praet en Frans De Boeck.
- **Jacqueline Van Praet** hertrouwde op 4 mei 1766 in Impde (Wolvertem) met Peter Hellinckx. Getuigen waren Gillis Van Praet en Philip Hellinckx.
- **Gilis Van Praet** huwde omstreeks 1763 met Katrien Van Camp, geboren in 1723*. Het koppel woonde te Londerzeel ([generatie 6](#)). [[link A01*](#)]. Jeanne Katrien Van Camp overleed op 6 september 1798 in Londerzeel. Zij was toen weduwe.
  - **Corneel Van Praet** werd geboren op 21 mei 1764 in Londerzeel ([generatie 5](#)). [[link A03*](#)]
  - **Jan Frans Van Praet** overleed op 11 november 1765 in Londerzeel.
  - **Maria Van Praet** werd geboren op 25 oktober 1766 in Londerzeel ([generatie 5](#)). Zij huwde op 30 augustus 1798 in Londerzeel met Willem Peeters, geboren op 6 november 1771 te Puurs als zoon van Joos Peeters en Marie Van Eeckhout.
  - **Frans Van Praet** werd geboren op 23 januari 1768 in Londerzeel ([generatie 5](#)).
  - **Gabriël Van Praet** werd geboren op 3 oktober 1769 in Londerzeel ([generatie 5](#)). Hij was er landbouwer en huwde op 24 juli 1799 in Rossem (Wolvertem) met Marie Cornelia De Boeck, geboren te Rossem. Hij overleed in Londerzeel op 15 september 1835, zijn echtgenote overleed er op 20 april 1836.
    - **Corneel Van Praet** werd geboren omstreeks 1801 in Londerzeel ([generatie 4](#)). Hij was er landbouwer.
    - **Marie Elisabeth Van Praet** werd geboren omstreeks 1803 in Londerzeel. Zij was landbouwster en huwde op 27 maart 1827 in Londerzeel met Peter Jozef Van Cauwenbergh, geboren omstreeks 1804 als zoon van Peter Jan Van Cauwenbergh en Marie Elisabeth De Proft, landbouwers in Londerzeel.
    - **Katrien Van Praet** werd geboren op 20 juni 1808 in Londerzeel ([generatie 4](#)). Zij was landbouwster en huwde er op 20 maart 1856 met Adriaan Van Gompel, geboren op 22 november 1808 in Ramsdonk, waar hij landbouwer was, als zoon van Godfried Van Gompel en Marie-Anne Lamberts, landbouwers te Ramsdonk.
    - **Willem Van Praet** werd geboren op 3 september 1813 in Londerzeel ([generatie 4](#)). Hij was landbouwer en bierbrouwer in Londerzeel en huwde op 12 januari 1854 in Londerzeel met Marie-Thérèse De Keersmaecker, landbouwster geboren op 5 augustus 1830 in Londerzeel als dochter van Domien De Keersmaecker en Anne Thérèse Van Beveren, landbouwers in Londerzeel.
    - **Jan Baptist Van Praet** werd geboren omstreeks 1812 in Londerzeel ([generatie 4](#)). Hij was er landbouwer.
  - **Elisabeth Van Praet** werd geboren op 10 februari 1772 in Londerzeel ([generatie 5](#)). Zij huwde op 31 maart 1801 in Londerzeel met Jean Goossens, geboren op 3 december 1778 in Londerzeel als zoon van Jacques Goossens en Jeanne Verbesselt uit Londerzeel.
  - **Anne Marie Van Praet** werd geboren op 4 maart 1775 in Londerzeel ([generatie 5](#)). Zij overleed op 8 maart 1775 in Londerzeel.
- **Jacques Van Praet** werd geboren omstreeks 1721. Hij was landbouwer in Londerzeel en huwde op 27 juni 1769 in Londerzeel met Elisabeth Van Den Driessche (van Dries) ([generatie 6](#)). Getuigen waren Peter Van Praet [[link A02](#)] en Maarten Van Den Driessche.
  - **Maarten Van Praet** werd geboren op 12 april 1770 in Londerzeel ([generatie 5](#)). Hij overleed op 11 mei 1779 in Londerzeel.
  - **Ann Katrien Van Praet** werd geboren op 12 januari 1772 in Londerzeel ([generatie 5](#)). Zij huwde er op 31 oktober 1803 met Pierre Jean Pelemans, landbouwer in Opdorp, geboren op 6 september 1773 in Londerzeel als zoon van Michiel Pelemans en Isabelle Verhulst uit Londerzeel.

- **Jan Baptist Van Praet** werd geboren op 27 december 1773 in Londerzeel ([generatie 5](#)). Hij was er landbouwer en huwde op 30 januari 1801 in Londerzeel met Ann Katrien Cuijckens, geboren op 23 december 1770 in Londerzeel als dochter van Paschier Kuyckens en Clara Van Hoijmissen uit Londerzeel.
  - **Clara Françoise Van Praet** werd gedoopt op 23 november 1801 in Londerzeel ([generatie 4](#)). Jacques Van Praet was doopheffer.
- **Anne Marie Van Praet** werd geboren op 19 juli 1775 in Londerzeel ([generatie 5](#)).
- **Peter Van Praet** huwde op 14 januari 1766 in Londerzeel met Alexandrine Wouters ([generatie 6](#)). Getuigen waren Nicolaas Van Praet en Maarten Van Den Driessche.
- **Jeanne Van Praet** huwde op 1 juni 1770 in Londerzeel met Frans De Boeck ([generatie 6](#)). Ambroos De Boeck was getuige samen met Karel De Wit.
- **Elisabeth Van Praet** huwde op 7 januari 1772 in Rossem (Wolvertem) met Frederik Andries, geboren te Steenhuffel ([generatie 6](#)). Getuigen waren Jan Van Praet en Frans De Bleser.
- **Elisabeth Van Praet** huwde op 7 juli 1772 in Londerzeel met Joos Adriaenssens ([generatie 6](#)). Getuigen waren Jacques Van Praet en Corneel Mertens.
- **Peter Van Praet** huwde op 3 augustus 1773 in Rossem (Wolvertem) met Anna Van Campenhout. Getuigen waren Frans Van Praet en Peter Van Campenhout.
- **Antoon Van Praet** huwde omstreeks 1773 met Anne Marie De Boeck.
  - **Philip Van Praet** overleed op 9 juni 1777 in Londerzeel.
- **Peter Van Praet** werd geboren op 1 januari 1751 te Kapelle-op-den-Bos ([generatie 5*L09](#)). Hij huwde omstreeks 1771 Elisabeth Bulens (Buelens) en overleed op 25 juli 1783 in Kapelle-op-den-Bos.
  - **Anna Van Praet** werd geboren omstreeks 1770. Zij huwde op 28 april 1795 in Impde en Meuzegem (kerkelijk) (Wolvertem) met Peter Goossens. Getuigen waren Peter Van Praet en Christoph Goossens.
  - **Laurent Van Praet** huwde op 19 mei 1772 in Londerzeel met Jeanne Tielemans ([generatie 4](#)). Hij was geboren in Impde (Wolvertem) en overleed op 28 januari 1799 in Londerzeel. Zij was geboren in Steenhuffel.
    - **Petronella Van Praet** werd gedoopt op 22 maart 1773 in Londerzeel. Zij overleed op 2 oktober 1774 in Londerzeel.
    - **Jeanne Petronella Van Praet** werd gedoopt op 18 juni 1775 in Londerzeel. Zij overleed op 9 mei 1784 in Londerzeel.
    - **Peter Jozef Van Praet** werd gedoopt op 30 juli 1777 in Londerzeel ([generatie 3](#)). Peter Van Praet was doopheffer.
    - **Maria Van Praet** werd gedoopt op 13 mei 1780 in Londerzeel ([generatie 3](#)).
    - **Ferdinand Van Praet** werd gedoopt op 3 april 1783 in Londerzeel ([generatie 3](#)).
  - **Laurent Van Praet** hertrouwde op 8 april 1788 in Impde (Wolvertem) met Ann Katrien Van Buggenhout. Getuige was Peter Van Praet.
  - **Laurent Van Praet** hertrouwde op 30 april 1793 in Meuzegem (Wolvertem) met Ann Katrien Bulens. Getuigen waren Jan Van Praet uit Impde en Jan Baptist De Keersmaecker uit Wolvertem.
- **Ann Katrien Van Praet** werd geboren omstreeks 1766 in Humbeek ([generatie 5](#)). Zij was arbeidster en landbouwster in Kapelle-op-den-Bos, en was gehuwd met Peter Lemmens, overleden op 4 december 1825 in Kapelle-op-den-Bos. Zij woonde in het dorp van Kapelle-op-den-Bos.
- **Joos Van Praet** huwde omstreeks 1773 met Anna Van De Sande ([generatie 5](#)).
  - **Katrien Van Praet** werd geboren in 1774. Zij overleed op 7 januari 1790 in Londerzeel.

- **Peter Van Praet** huwde omstreeks 1777 met Barbara De Boeck ([generatie 5](#)).
  - **Frans Van Praet** werd geboren in 1778. Hij overleed op 13 maart 1784 in Londerzeel.

- **Marie Anne Van Praet** huwde op 23 juli 1782 in Wolvertem met Jan Baptist Verbeeck, geboren te Brussegem.
- **Barbara Van Praet** huwde op 1 mei 1786 in Impde en Meuzegem (kerkelijk) (Wolvertem) met Frans De Visscher, geboren te Rossem. Getuigen waren de vader, Peter Van Praet, en Peter Van Den Houte uit Meise.

- **Isabelle Van Praet** huwde op 28 april 1789 in Rossem (Wolvertem) met Jan Frans Loverie, geboren te Puurs als zoon van André Loverie. Getuige was Peter Van Praet.
Jan Frans Van Praet huwde op 3 februari 1796 in Rossem (Wolvertem) met Jeanne Maria Van Schel. Getuigen waren de vaders, Peter Van Praet en Laurent Van Schel.
- **Jan Baptist Van Praet** huwde op 24 januari 1797 in Wolvertem met Cornelia Slaghmuylers. Hij was geboren in Rossem (Wolvertem), zij was geboren in Meise. Getuigen waren Peter Slachmuylers uit Meise, woonachtig te Oppem, en Joos Verbesselt uit Wolvertem, woonachtig in Rossem.

- **Gilis Van Praet** huwde omstreeks 1808 met Cornelia Meeus. Gilis Van Praet overleed op 28 september 1819 in Puurs ([generatie 5](#)). Cornelia Meeus was in 1873 woonachtig in Wijnkel (Gent).
  - **Peter Corneel Van Praet** werd geboren omstreeks 1809 in Puurs ([generatie 4](#)). Hij was werkmans en huwde op 24 augustus 1837 met Rosalie Blommaerts, werkvrouw geboren omstreeks 1812 in Londerzeel als dochter van Jan Frans Blommaers en Magdalena Teugels. In 1854 werd hij vermeld als rentenier in Ramsdonk.
    - **Sophie Van Praet** werd geboren op 24 april 1840 in Londerzeel. Zij was dienstmeid en huwde op 17 september 1868 in Londerzeel met Jan Baptist De Bondt, dienstbode geboren op 19 februari 1845 in Londerzeel als zoon van Jan Baptist De Bondt (geboren in Breendonk) en Coleta Lauwers, werklieden uit Londerzeel.
    - **Nathalie Van Praet** werd geboren op 27 oktober 1841 in Londerzeel ([generatie 3](#)). Zij was dienstmeid en werkvrouw in Kapelle-op-den-Bos en huwde op 3 september 1867 in Kapelle-op-den-Bos met Peter Lodewijk Van Moer, dagloner geboren op 26 januari 1846 in Kapelle-op-den-Bos als zoon van Jan Frans Van Moer en Marie Cornelia Rosiers, dagloners in Kapelle-op-den-Bos.
    - **Thérèse Van Praet** werd geboren op 10 april 1844 in Londerzeel ([generatie 3](#)). Zij was dienstmeid in Londerzeel en landbouwster in Kapelle-op-den-Bos en huwde op 18 oktober 1871 in Londerzeel met Jozef Verhoeven, werkmans geboren op 6 oktober 1846 in Londerzeel als zoon van Jan Verhoeven (geboren in Tisselt) en Sophie Blommaers, werklieden uit Londerzeel. Hij overleed op 20 augustus 1899 in Kapelle-op-den-Bos.
    - **Antoinette Van Praet** werd geboren op 25 september 1857 in Londerzeel ([generatie 3](#)). Zij was dagloonster en huwde op 17 februari 1882 in Londerzeel met Victor Donies, dagloner geboren op 11 juni 1855 in Leest als zoon van Frans Louis Donies en Pauline Mees (Meeus), landbouwers te Leest.

- **Peter Van Praet** was gehuwd met Jeanne Marie Van Hoeck ([generatie 5](#)). Hij overleed op 4 juli 1845 in Wolvertem, zij was eerder overleden op 12 juni 1815.
  - **Anne Marie Van Praet** was gehuwd met Jan Baptist Stoels ([generatie 4](#)). Zij overleed op 11 juli 1878 in Ramsdonk, hij overleed er op 4 april 1873.
    - Frans Stoels werd geboren op 28 november 1844 in Ramsdonk ([generatie 3](#)). Hij was dagloner in Kapelle-op-den-Bos en huwde er op 24 november 1882 met Jeanne Katrien Ceulemans, landbouwster in Kapelle-op-den-Bos, geboren op 16 februari 1844 in Humbeek als dochter van Antoon Ceulemans en Anna Elisabeth Gersemeuter uit Humbeek.

- **Jeanne Van Praet** werd geboren omstreeks 1760 in Humbeek ([generatie 5](#)). Zij was gehuwd met Peter Vercammen, eveneens geboren omstreeks 1760 in Humbeek. Zij overleed op 17 oktober 1847 in Humbeek, hij overleed er op 23 mei 1851.

- **Jan Van Praet** was gehuwd met Jeanne De Saeger ([generatie 5](#)).
  - **Isabelle Van Praet** was gehuwd met Jan Frans Laverier. Het koppel woonde in Rossem (Wolvertem), waar zij overleed op 4 april 1821 en hij op 4 april 1811 ([generatie 4](#)).
  - **Maria Van Praet** werd geboren in Rossem en huwde op 6 juni 1781 in Londerzeel met Joos Van Doorslaer. Zij overleed op 7 maart 1793 in Londerzeel.

- **Peter Jan Xavier Van Praet** huwde omstreeks 1792 in Breendonk met Joanna Caroline Apers ([generatie 5](#)).

- **Jan Frans Van Praet** werd gedoopt op 24 januari 1790 in Breendonk ([generatie 4](#)).
  - **Isabelle Van Praet** werd gedoopt op 18 december 1792 in Breendonk ([generatie 4](#)).
- **Corneel Van Praet** huwde op 7 januari 1796 in Londerzeel met Barbara De Schutter ([generatie 5](#)). Hij overleed op 8 januari 1837 in Londerzeel, zij overleed er eerder op 18 mei 1832. [[link A03*](#)]
- **Henriëtte Françoise Van Praet** werd geboren op 14 juli 1796 in Londerzeel ([generatie 4](#)). Doopheffer was grootvader Gilis Van Praet.
  - **André Van Praet** werd geboren op 9 oktober 1797 in Londerzeel ([generatie 4](#)).
  - **Marie Elisabeth Van Praet** werd geboren op 14 januari 1799 in Londerzeel. Zij overleed op 25 februari 1800 in Londerzeel.
  - **Marie Katrien Van Praet** werd geboren op 23 maart 1800 in Londerzeel. Zij overleed op 1 februari 1801 in Londerzeel.
  - **Gabriël Van Praet** werd geboren op 16 mei 1802 in Londerzeel. Hij overleed op 25 december 1802 in Londerzeel.
  - **Jan Baptist Van Praet** werd geboren omstreeks 1803 in Londerzeel ([generatie 4](#)). Hij huwde op 27 april 1836 in Londerzeel met Marie-Thérèse Van Den Brande, landbouwster geboren omstreeks 1806 als dochter van Peter Jan Van Den Brande en Ann Katrien Scheers, landbouwers te Londerzeel. Zij overleed op 27 oktober 1867 in Breendonk.
    - **Joos Van Praet** werd geboren op 5 mei 1841 in Breendonk ([generatie 3](#)). Hij was arbeider en huwde op 3 juni 1868 in Londerzeel met Marie Katrien Van Eeckhoudt, arbeidster geboren op 4 april 1841 in Londerzeel als dochter van Peter Van Eeckhoudt en Elisabeth Van Riet, werklieden uit Londerzeel. Hij overleed op 30 mei 1884 in Malderen, zij overleed eerder op 26 september 1868 in Londerzeel.
      - **Peter Jan Van Praet** werd geboren op 24 september 1864 in Londerzeel ([generatie 2](#)). Hij werd erkend bij het huwelijk. Hij was knecht en huwde op 19 december 1888 in Londerzeel met Amelie Van Riet, werkvrouw geboren op 18 augustus 1865 in Londerzeel als dochter van Jacques Van Riet en Marie Katrien Verbeeck.
        - **Françoise Leontine Van Praet** werd geboren op 31 oktober 1884 in Londerzeel ([generatie 1](#)). Zij werd erkend bij het huwelijk.
- (2e huwelijk) **Jan Baptist Van Praet** hertrouwde omstreeks 1870 in Londerzeel met Marie Delphine Tourné, geboren omstreeks 1849 in Breendonk, landbouwster in Londerzeel ([generatie 4](#)). Hij overleed op 29 september 1876 in Londerzeel.
- **Willem Van Praet** werd geboren op 11 maart 1871 in Londerzeel ([generatie 3](#)). Hij was landbouwer en huwde er op 6 augustus 1900 met Jeanne Katrien Van Hoorebeek, geboren op 24 april 1871 te Beigem als dochter van Jozef Van Hoorebeek en Rosalie De Wit van Beigem (de moeder was geboren te Tisselt). Zij was landbouwster in Londerzeel en was eerder gehuwd met Pieter Jozef De Wit die overleed op 22 augustus 1899 in Londerzeel.
  - **Jozef Van Praet** werd geboren omstreeks 1873 ([generatie 3](#)). Hij was landbouwer te Londerzeel.
  - **Adriaan Adolf Van Praet** werd geboren op 7 december 1874 in Londerzeel. Hij was landbouwer en huwde op 26 september 1902 in Londerzeel met Rosalie Moeyersons, landbouwster geboren op 3 juni 1876 in Londerzeel als dochter van Louis Moeyersons en Marie-Thérèse Van Riet, landbouwers te Londerzeel.
  - **Corneel Van Praet** werd geboren op 29 juli 1876 in Londerzeel, twee maanden voor het overlijden van zijn vader ([generatie 3](#)). Hij was landbouwer in Londerzeel en huwde op 20 september 1901 in Londerzeel met Pauline Maria Louisa Beuckeleers, landbouwster geboren op 23 november 1876 in Londerzeel als dochter van Benedikt Beuckeleers en Jeanne Marie De Prins.
    - **Frans Van Praet** werd geboren op 31 maart 1898 in Londerzeel ([generatie 2](#)). Hij werd erkend bij het huwelijk.
  - **Ann Katrien Van Praet** werd geboren op 23 oktober 1805 in Londerzeel ([generatie 4](#)). Zij was dienstmeid en huwde er op 21 april 1831 met Hendrik Jozef Goossens, dienstbode geboren op 3 november 1802 in Londerzeel als zoon van Gilis Goossens en Petronella Peeters, arbeiders uit Londerzeel.
  - **Peter Jan Van Praet** werd geboren op 25 april 1816 in Londerzeel ([generatie 4](#)). Hij was werkman en huwde er op 17 februari 1843 met Colette Cleerbout, werkvrouw geboren op 1 augustus 1812 in Londerzeel als dochter van Peter Cleerbout en Anna Creyniers, landbouwers in Londerzeel.
- **Karel Lodewijk Van Praet** huwde Gertrude Moyson, geboren omstreeks 1825 in Meise ([generatie 5](#)). Het koppel woonde in Brussegem (Merchtem). Hij overleed er op 2 februari 1884.
- **Jozef Van Praet** werd geboren omstreeks 1851 ([generatie 4](#)). Hij was kruidenier in Schaarbeek.
  - **Jacques Van Praet** werd geboren omstreeks 1861 ([generatie 4](#)). Hij was hovenier in Meise.
  - **Hendrik Van Praet** werd geboren op 27 september 1864 in Brussegem ([generatie 3](#)). Hij was hovenier in Meise en huwde op 23 februari 1899 in Londerzeel met Marie Justine De Maeyer, geboren op 24 januari 1867 in Londerzeel als dochter van Amand De Maeyer (suikerbakker in Londerzeel) en Marie-Thérèse Janssens.

- **Jan Prosper Van Praet** werd geboren op 18 april 1894 in Londerzeel ([generatie 3](#)). Hij werd erkend bij het huwelijk.

- **Domien Van Praet** werd geboren op 23 oktober 1823 te Kapelle-op-den-Bos ([generatie 4*](#)). Hij was landbouwer en huwde Josepha Van Beveren. Hij overleed op 21 januari 1907 in Kapelle-op-den-Bos, zij overleed er op 11 februari 1884.
  - **Anne Monique Van Praet** werd geboren op 26 juni 1852 in Kapelle-op-den-Bos ([generatie 3](#)). Zij huwde op 11 mei 1876 in Kapelle-op-den-Bos met Louis Jan Diddens, werkman in Leest, geboren op 28 maart 1850 in Kapelle-op-den-Bos als zoon van Jan Frans Diddens en Maria Ursula Vermeiren.
  - **Françoise Van Praet** werd geboren op 28 februari 1860 in Kapelle-op-den-Bos ([generatie 3](#)). Zij was landbouwster en huwde op 25 september 1884 in Kapelle-op-den-Bos met Corneel Gobien, landbouwer geboren op 22 oktober 1862 in Leest als zoon van Jan Baptist Gobien en Marie-Françoise Smets, landbouwers in Leest.
  - **Pieter Jan Frans Van Praet** werd geboren op 23 juni 1869 in Kapelle-op-den-Bos ([generatie 3](#)). Hij was werkman en huwde op 16 september 1909 in Kapelle-op-den-Bos met Jeanne Katrien Scheers, huishoudster, geboren op 16 maart 1876 in Kapelle-op-den-Bos als dochter van Domien Scheers en Louise Asselbergh.
    - **Jeanne Philomène Van Praet**, geboren op 17 april 1904 in Kapelle-op-den-Bos, werd erkend bij het huwelijk ([generatie 2](#)).

- **Josine Van Praet** was gehuwd met Hendrik Potoms ([generatie 4](#)). Zij overleed op 16 april 1835 in Humbeek, hij overleed er eerder op 5 oktober 1828.

- **Gilis Van Praet** huwde Virginie Vergaelen, geboren omstreeks 1831 in Ramsdonk. Het gezin woonde te Ramsdonk en Gilis Van Praet overleed er op 30 april 1898 ([generatie 4](#)).
  - **Louis Hendrik Van Praet** werd geboren op 15 juni 1871 in Ramsdonk ([generatie 3](#)). Hij was landbouwer en huwde op 25 oktober 1901 in Londerzeel met Marie Delphine Van Muylder, landbouwster geboren op 29 april 1876 in Londerzeel als dochter van Jan Frans Van Muylder en Jeanne Marie Lamberts van Londerzeel.

1999 - Bijeenkomst op de brug Van Praet te Brussel

In december 1998 werd door de firma “Ericsson” onder het thema “Laat van je horen” een wedstrijd uitgeschreven. Onder de talrijke deelnemers, meer dan 6300, vinden we Peter Van Praet uit Piétrain met een inzending: “Het samenbrengen van alle Van Praet-en dit op de Van Praet brug te Brussel”. Deze wens, samen met twee anderen werden weerhouden, zou gerealiseerd worden op 6 juni 1999. De oorsprong van de wens van Peter is te vinden in een sfeer van nostalgie enerzijds en de dagelijkse realiteit anderzijds.

Nostalgie, omdat Peter verlangde naar familiebijeenkomsten te Hombeek op de jaarlijkse kermis en anderzijds de harde dagelijkse realiteit door de vermelding van files op de Van Praet brug.

Er werden ongeveer 750 uitnodigingen verstuurd en er kwamen 400 personen opdagen waaronder zeker een 200 tal Van Praet-en. De eerste winnende wens werd al gerealiseerd op 1 mei en was : “Het opnemen van een eerst CD van het koor Amicroches” uit Waterloo. Het koor trad op bij de bijeenkomst op de brug Van Praet om 17.00 uur. De derde wens werd gerealiseerd op 9 en 10 oktober 1999 en hield in dat 20 mindervalide kinderen van de VZW BOKS een onvergetelijk weekend konden verblijven in het feeërieke Eurodisney te Parijs.

In zijn openingstoespraak vermeldde Peter dat waarschijnlijk de oudste getuigenis van een Van Praet een zekere Gervaa Van Praet uit het Brugse, in het begin van de 12de eeuw, schildknaap van Karel de Goede zou zijn geweest. De oorsprong ligt duidelijk in de Brugse regio, waarna takken van de familie uitweken naar het hertogdom Brabant – de streek van Klein-Brabant, Antwerpen en Geel. We vinden in het algemeen vele “Heren Van Praet “ in de geschiedenis van de Nieuwe Tijd in Vlaanderen in de 13e eeuw, en verder staat Joseph-Basil Van Praet bekend als “eerste schrijver in de Koninklijke bibliotheek van Frankrijk. Jules Van Praet was secretaris–generaal van de koningen Leopold I en II.

Andere bekende verhalen die Peter Van Praet aanhaalde, zijn deze van de scheepswerven te Baasrode, die mee het kanaal Brussel-Willebroek hebben gefinancierd en menig Van Praet was ook burgemeester van o.a. Baasrode, Geel en Mol. Frans Van Praet architect van het Belgische paviljoen op de wereldtentoonstelling in 1958. Tenslotte drukte Peter de wens uit dat er in de toekomst nog samenkomsten van de Van Praet zullen worden gehouden en iedereen werd uitgenodigd om een historische foto te nemen op de brug en te tekenen in het gastenboek.

De Van Praet brug kreeg haar naam van Jules Van Praet. Hij werd te Brugge geboren in 1806 en overleed te Brussel in 1887 op een leeftijd van 81 jaar. Na zijn humaniora te Brugge vertrok Jules naar Parijs om er bij zijn oom Joseph-Basil te leven en in contact te komen met allerlei wereldbekenden. Na Parijs ging hij rechten studeren te Gent en keerde hij als dokter in de rechten terug naar Brugge waar hij eerst als bibliothecaris fungeerde en nadien als conservator van de archieven van Brugge.

Jules speelde een zeer belangrijke rol bij de geschiedenis van het ontstaan van België, meer bepaald bij de benoeming van Leopold I tot koning van België, mede dankzij zijn uitstekende kennis van het Engels, en ook later als persoonlijke raadsheer van Leopold I en II. Kortom, hij was

een goedgeplaatste getuige van de gebeurtenissen in België gedurende een halve eeuw. Hij werd vaak omschreven als scherpzinnig en bescheiden.

Afbeelding: familiemeeting 6 juni 1999 aan de Van Praet-brug te Brussel - © Foto uit collectie Van Praet, 1999.

Afbeelding: het Kasteel Bouckenborgh is een kasteel in het gelijknamige Bouckenborghpark in het Antwerpse district Merksem aan de Bredabaan. In de eerste helft van de 16^e eeuw werd het gesticht als huis de plaisantie, en het stond in de 18^e en 19^e eeuw bekend als het "Hof van Praet", van de Antwerpse familie van Praet. Die naam verdween, enkel de naam "Van Praetlei" herinnert nog aan deze geschiedenis. De Antwerpse familie van Praet verwierf in 1843 ook een kasteeldomein in Schoten (kasteeldomein Amerloo) – © foto: P. Lauwens, 2006.

